

Załącznik nr 1

do uchwały Nr xxx/xxx/2024

Rady Gminy Rudna

z dnia xxx xxx 2024 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY RUDNA

RUDNA 2023 R.

WSTĘP	3
1. FILOZOFIA DOKUMENTU	4
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	8
3. INFORMACJE O DANYCH ŹRÓDŁOWYCH	8
4. IDEE PLANISTYCZNE	8
5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
DZIAŁ I. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE	14
6. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	15
7. ŚRODOWISKO KULTUROWE	46
DZIAŁ II UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE	103
8. DEMOGRAFIA.....	104
9. MIESZKALNICTWO	116
10. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	120
11. BAZA EKONOMICZNA GMINY	131
DZIAŁ III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW	146
12. STAN PRAWNY GRUNTÓW	147
13. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	150
14. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	160
15. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	200
DZIAŁ IV. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	221
16. BILANS	222
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	243
17. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	244
18. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	248
19. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ UZDROWISK.....	269
20. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	278
21. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	284
22. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	288
23. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	295
24. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	297
25. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	297
26. FILARY OCHRONNE.....	298
27. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE	299
28. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	299
29. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE	300
30. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE	301
31. UZDROWISKA.....	301
32. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY ZAINSTALOWANEJ WIĘKSZEJ NIŻ 500 KW	301
33. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJĘ OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m ² ORAZ POWYŻEJ 400 m ²	302
34. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM	302
35. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA	312

WSTĘP

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna
przygotował zespół głogowskiej pracowni urbanistycznej *NEOPOLIS Michał Mandziuk*
w składzie:

www.neopolis.com.pl

biuro@neopolis.com.pl

- mgr inż. Michał Mandziuk
- mgr inż. arch. Karol Leszczyński
- mgr inż. Sara Winiarczyk
- mgr inż. Kama Kotowicz
- Konrad Krajewski

Wykaz skrótów stosowanych w dokumencie:

<i>upzp, ustawa o planowaniu</i>	ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
<i>Studium</i>	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
<i>plan</i>	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
<i>UG</i>	Urząd Gminy (w Rudnej)
<i>GUS</i>	Główny Urząd Statystyczny

1. FILOZOFIA DOKUMENTU

Gmina Rudna jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa dolnośląskiego w zasięgu Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Zgodnie z hasłem promującym: „*Gmina Rudna łączy ludzi*”, obszar gminy stanowi połączenie tradycji z nowoczesnością. Widoczna wielokulturowość jest wynikiem m.in. aktualnych procesów migracyjnych, jak również obecności w gminie ludności (oraz ich potomków) wysiedlonej po 1945 roku z Kresów Wschodnich, społeczności Łemków przesiedlonych z Podkarpacia w 1947 roku oraz osób, które przyjechały na teren Zagłębia Miedziowego, w tym Gminy Rudna, z całej

Polski. Jak czytamy w dokumentach strategicznych, Misją Gminy Rudna jest zintensyfikowanie działań na rzecz integracji lokalnej społeczności i doskonalenia jakości oferowanych usług publicznych w gminie, jak również ochrona zasobów przyrodniczych oraz wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Niniejsze Studium stanowi trzecią edycję tego dokumentu w gminie. Zmienia ono dotychczas obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna”, przyjęte uchwałą nr XXIV/240/2013 Rady Gminy Rudna z dnia 23 grudnia 2013 roku oraz zmienione uchwałami:

- 1) Nr XV/132/2016 z dnia 16 maja 2016 r. (obejmującą realizację linii elektroenergetycznej 2x400 kV relacji Czarna – Polkowice w Gminie Rudna w zasięgu obrębów: Rynarcice, Koźlice i Mleczno, dla obszaru o powierzchni około 48,5 ha);
- 2) Nr XXVIII/280/2018 z dnia 20 kwietnia 2018 r. (obejmującą rejon szybu L-VI w fragmentach obrębów Koźlice i Rynarcice).

Pierwotna wersja Studium z 1998 r. sporządzona została na mocy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 89, poz. 415, z późn. zm.). Dokument ten zmieniono następującymi uchwałami:

- 1) Nr XXXIV/225/05 z dnia 22 września 2005 r. (obejmującą obręby Rynarcice, Koźlice, Juszowice oraz część obrębu Rudna);
- 2) Nr XVI/108/08 z dnia 27 marca 2008 r. (obejmującą projektowany zbiornik wodny w obrębie Rudna);
- 3) Nr XX/137/08 z dnia 5 września 2008 r. (obejmującą obręb Chobienia);
- 4) Nr XXXV/261/10 z dnia 29 kwietnia 2010 r. (obejmującą obręb Chobienia);
- 5) Nr VI/48/2011 z dnia 21 czerwca 2011 r. (obejmującą fragmenty obrębów Rudna i Rynarcice, przeznaczone dla obsługi obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”).

Zmiany pierwotnej wersji Studium miały charakter fragmentaryczny, zarówno w wymiarze przestrzennym jak i merytorycznym. Obejmowały one tylko wybrane obszary w gminie oraz aktualizowały uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego tylko w zakresie niezbędnym dla realizacji bieżących potrzeb gminy oraz wniosków o zmianę dokumentów planistycznych. Warto przy tym zaznaczyć, że dokonując fragmentarycznych

zmian pierwotnego Studium nie sporządzano ujednoliconych wersji tego dokumentu. W efekcie utrudniało to interpretację polityki przestrzennej określonej dla Gminy Rudna.

Edycja Studium z 2013 roku była nowym dokumentem, w którym uwzględniono znaczącą część rozwiązań zawartych w pierwotnym Studium. Zmian dokonano zarówno w części dotyczącej uwarunkowań (co wynikało głównie z potrzeby aktualizacji danych statystycznych, ale także z konieczności uwzględnienia sporządzonych w międzyczasie różnych gminnych dokumentów planistycznych - strategii, programów, planów - w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale także z potrzeby weryfikacji niektórych tez diagnozy), jak i w części dotyczącej kierunków polityki przestrzennej. Zmieniono także układ i zakres dokumentu.

Przystąpienie do opracowania niniejszej nowej edycji Studium wynikało przede wszystkim z:

- 1) potrzeby zwiększenia maksymalnej wysokości obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”, zwanego dalej OUOW „Żelazny Most”,
- 2) wejścia w życie zmian do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- 3) wejścia w życie nowego Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r., poz. 2405),
- 4) przyjęcia różnych dokumentów dotyczących gospodarki przestrzennej w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- 5) konieczności uporządkowania stanu planistycznego w gminie (rozumianego jako uzyskanie zgodności pomiędzy obowiązującymi na obszarze gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego a ustaleniami Studium – w miejscach, gdzie jest to konieczne),
- 6) zmian będących efektem przewidywanego wzrostu aktywności gospodarczej, w szczególności w zakresie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości (MŚP), rozwoju turystyki i rekreacji oraz zmian w innych strefach gospodarki,
- 7) zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań społeczno-gospodarczych,

- 8) potrzeby wskazania dodatkowych terenów przeznaczonych pod zabudowę osadniczą, usługowo produkcyjną oraz zabudowę związaną z produkcją energii odnawialnej z promieniowania słonecznego,
- 9) potrzeby modernizacji i usprawnienia układu komunikacyjnego gminy, a także adaptacji zaistniałych zmian komunikacyjnych,
- 10) potrzeby aktualizacji innych rozwiązań planistycznych.

Opracowanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest formą realizacji ustawowego obowiązku prowadzenia polityki przestrzennej przez jednostki samorządu lokalnego, a jego zasięg powinien obejmować obszar całej gminy. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak stanowi ramowy akt wewnętrznej polityki przestrzennej. Podążając za Komentarzem do *upzp* pod redakcją profesora Z. Niewiadomskiego, Studium pełni trzy podstawowe funkcje:

1. Stanowi akt polityki przestrzennej gminy – określa założenia polityki rozwoju przestrzennego gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.
2. Koordynuje ustalenia planów miejscowych poprzez ustalenie wytycznych do planowania miejscowego.
3. Stanowi promocję gminy przez wskazanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie czy turystycznie. Informuje społeczeństwo o zamierzeniach i wizji rozwoju przestrzennego władz lokalnych.

Zgodnie z wymogami ustawowymi (art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) Studium składa się z części tekstowej i graficznej. Tekst niniejszego Studium podzielono na trzy części. Pierwsza z nich („A”) zawiera wstępne informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli (niniejszy rozdział) i prawnej podstawie sporządzenia oraz o podstawowych celach Studium. Część druga („B”) przedstawia uwarunkowania zagospodarowania i rozwoju przestrzennego, W ostatniej, trzeciej części („C”) określono kierunki zagospodarowania i rozwoju przestrzennego oraz syntetyczne streszczenie wraz z uzasadnieniem objaśniającym przyjęte rozwiązania.

Jak już wspomniano, integralnym elementem Studium jest załączona do niniejszego tekstu część graficzna. Składają się na nią dwa rysunki w skali 1:10 000, obejmujące cały obszar Gminy Rudna, o następujących tytułach:

- 1) „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”,
- 2) „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi art. 10 *upzp* oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2021 poz. 2405).

Formalnym aktem otwierającym prace nad projektem tego dokumentu była Uchwała Nr XLIV/303/2022 Rady Gminy Rudna z dnia 24 marca 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna.

3. INFORMACJE O DANYCH ŹRÓDŁOWYCH

W analizach diagnostycznych prowadzących do określenia uwarunkowań dla gminy jako bazowe przyjęto głównie dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Dla określenia tzw. „stanu istniejącego” niektórych cech społeczności lokalnej, stanu prawnego, infrastruktury technicznej czy gospodarki i zagospodarowania terenów przedstawiono także dane pozyskane w Urzędzie Gminy lub u innych podmiotów, w tym m.in. dyrekcji placówek edukacji, zarządców sieci infrastruktury technicznej oraz dróg. Ponadto część danych i informacji zaczerpnięto z opracowań specjalistycznych wykonywanych na potrzeby KGHM S.A.

4. IDEE PLANISTYCZNE

Główne przesłanki dla podejmowania decyzji projektowych w kierunku osiągnięcia celów planistycznych to:

- 1) wskazanie rezerw terenów dla różnych inwestycji - głównie mieszkaniowych i gospodarczych:
 - a) w rejonach stanowiących kontynuację terenów zainwestowanych,
 - b) z dogodną komunikacją,
 - c) w rejonach wymagających doinwestowania,
 - d) w rejonach największego zainteresowania inwestorów,

- e) w miarę możliwości na najłagodniejszych glebach,
- f) w rejonach jak najmniej zagrożonych wylewami powodziowymi i podtopieniami oraz poza rejonem zagrożenia ze strony OUOW „Żelazny Most”;

2) kolejność realizacji inwestycji zgodnie z zasadami:

- a) w pierwszej kolejności – tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych, uzbrojone lub łatwe do uzbrojenia oraz tereny, których zagospodarowanie może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju gminy,
- b) w drugiej kolejności – tereny odleglejsze, wymagające większych nakładów na komunikację i uzbrojenie oraz mające mniejsze znaczenie dla rozwoju gminy;

3) podział ogólny terenów zainwestowanych na:

- a) obszary mieszkaniowe brutto wraz z nieuciążliwymi usługami i drobną produkcją - jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub dodane do istniejących układów osadniczych, co ma na celu ograniczanie rozpraszania zabudowy,
- b) obszary dla rozwoju różnej działalności gospodarczej (tereny aktywności gospodarczej), oddzielone od terenów o funkcji mieszkaniowej lub rekreacyjnej (segregacja funkcji),
- c) obszary turystyczne, wypoczynkowe i sportowe,
- d) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wód powierzchniowych oraz obszary leśne i przeznaczone do zalesienia,
- e) obszary dla lokalizacji obiektów związanych z przemysłem miedziowym, a także dla obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji;

4) ochrona zasobów i walorów gminy:

- a) przyrodniczych:
 - kompleksów przyrodniczych objętych ochroną lub o wysokich walorach,
 - lasów i zadrzewień,
 - wód powierzchniowych,
 - gleb wyższych klas bonitacyjnych,

- wód podziemnych,
 - zasobów kopalin;
- b) kulturowych:
- krajobrazu kulturowego,
 - zabytkowych obiektów kubaturowych,
 - zabytkowych obiektów i terenów archeologicznych,
 - zespołów objętych ochroną konserwatorską;
- 5) wskazanie powierzchni terenów z przeznaczeniem na zalesienie;
 - 6) wskazanie rozwiązań komunikacyjnych usprawniających powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy (z uwzględnieniem nowych terenów przewidzianych pod rozwój osadnictwa i różnych aktywności gospodarczych);
 - 7) wskazanie zasad uzbrojenia terenów;
 - 8) wskazanie obszarów zagrożenia powodziowego;
 - 9) wskazanie obszarów zagrożeń wynikających z funkcjonowania wydobywczej działalności górniczej oraz z funkcjonowania obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Rudna położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w północnej części powiatu lubińskiego. Gmina graniczy z ośmioma innymi gminami:

- 1) Niechlów (powiat górowski) – od północy;
- 2) Jemielno (powiat górowski) – od północnego wschodu;
- 3) Wińsko (powiat wołowski) – od wschodu;
- 4) Ścinawa (powiat lubiński) – od południowego wschodu;
- 5) Lubin gmina wiejska (powiat lubiński) – od południa;
- 6) Polkowice (powiat polkowicki) – od południowego zachodu;
- 7) Grębocice (powiat polkowicki) – od zachodu;
- 8) Pęcław (powiat głogowski) – od północnego zachodu.

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina położona jest w zasięgu Wzgórz Dalkowskich (środkowa i zachodnia część gminy), Obniżenia Ścinawskiego (wschodnia część

gminy), Pradoliny Głogowskiej (północno-wschodnia część gminy) oraz Wysoczyzny Lubińskiej (południowo-zachodnia część gminy).

Powierzchnia Gminy Rudna wg GUS w 2021 r. wynosiła 216,64 km² (21 664 ha), co stanowi 30,44% powierzchni powiatu lubińskiego i 1,09% powierzchni województwa dolnośląskiego Według Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju (TERYT), prowadzonego przez GUS, w gminie jest 29 miejscowości:

1. Brodowice (wieś)
2. Brodów (wieś)
3. Bytków (wieś)
4. Chełm (wieś)
5. Chobienia (wieś)
6. Ciechłowice (wieś)
7. Gawronki (wieś)
8. Gawrony (wieś)
9. Górzyn (wieś)
10. Gwizdanów(wieś)
11. Juszowice (wieś)
12. Kębłów (wieś)
13. Kliszów (wieś)
14. Koźlice (wieś)
15. Miłogoszcz (wieś)
16. Mleczno (wieś)
17. Naroczyce (wieś) oraz Górki i Kolonia (przysiółki)
18. Nieszczyce (wieś)
19. Olszany (wieś)
20. Orsk (wieś)
21. Radomiłów (wieś)
22. Radoszyce (wieś)
23. Rudna (wieś)
24. Rynarcice (wieś)
25. Stara Rudna (wieś)
26. Studzionki (wieś)

27. Toszowice (wieś)

28. Wądroże (wieś)

29. Wysokie (wieś) i Rozłogi (część wsi)

UWARUNKOWANIA

DZIAŁ I.
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

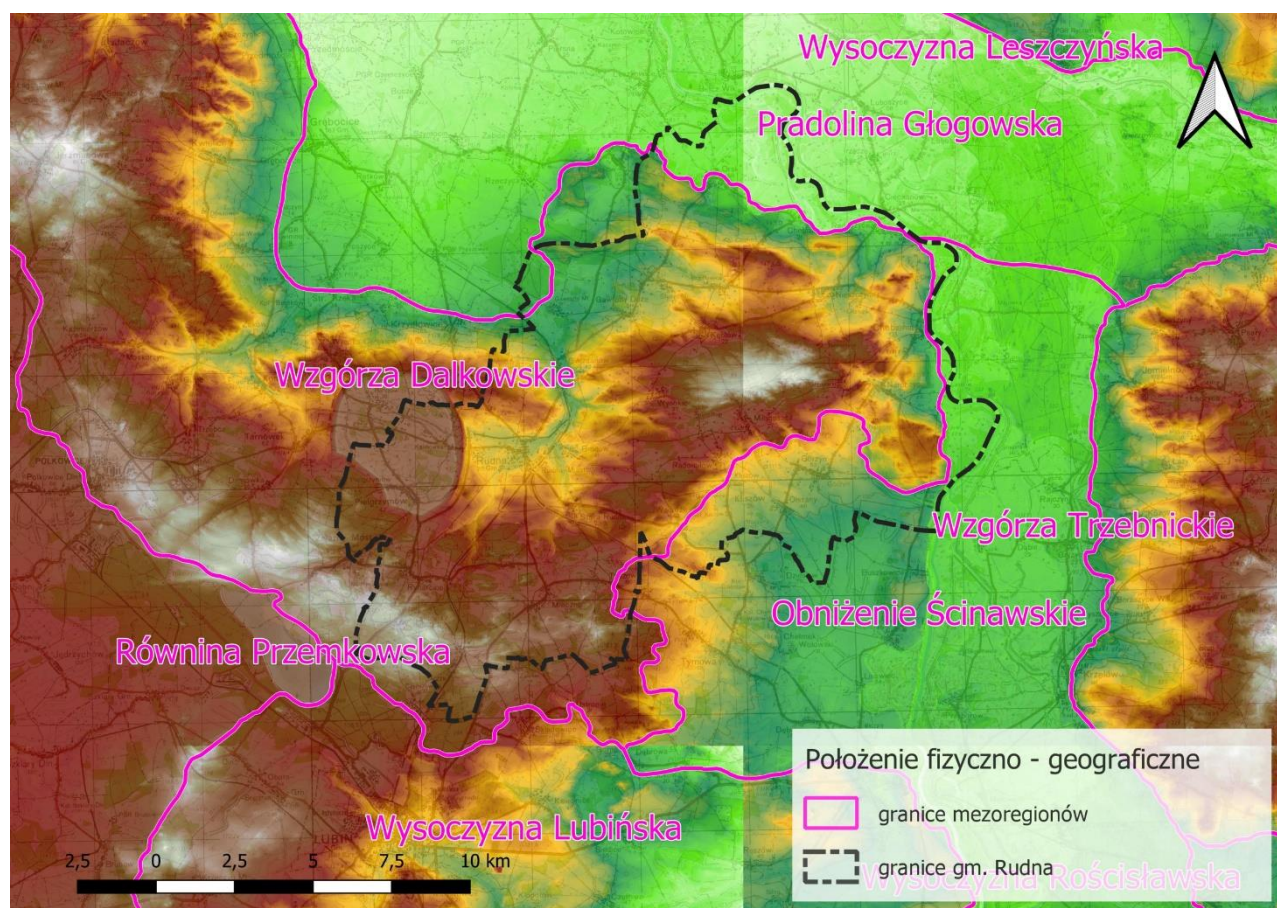
6. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

6.1. Abiotyczne elementy środowiska

6.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego, po jej uaktualnieniu w 2018 r. gmina Rudna położona jest w następujących jednostkach:

megaregion	Europa Środkowa (3)	
provincia	provincia – Niż Środkowoeuropejski (31)	
podprovincia	Niziny Środkowopolskie (318)	
makroregion	Wał Trzebnicki (318.4)	Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3)
mezoregion	Pradolina Głogowska (318.32).	Wzgórza Dalkowskie (318.42) Obniżenie Ścinawskie (318.43)

Rysunek 1. Granice Gminy Rudna na tle mezoregionów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych.

W przeważającej części gmina Rudna leży w zasięgu mezoregionu Wzgórza Dalkowskie. Północna część gminy obniża się w kierunku Pradoliny Głogowskiej, a część wschodnia położona jest już w zasięgu Obniżenia Ścinawskiego. Wzgórza Dalkowskie są malowniczą pozostałością działalności lodowca w formie pasma wzgórz morenowych jako ciągu wzniesień. Rzeźba terenu wysoczyzny jest bardzo urozmaicona - poprzecinana południkowo wąwozami. Stąd liczne pagórki i grzbiety poprzecinane są szerokimi dolinami. Wzgórza opadają bardziej stromo w kierunku północnym w stronę Pradoliny Głogowskiej. Pradolina Głogowska obejmuje fragment doliny Odry wraz z zachodnią częścią doliny jej prawobrzeżnego dopływu – Baryczy. Pradolina to duża niecka położona na wysokości ok. 90 m n.p.m., która, będąc podjednostką Obniżenia Milicko-Głogowskiego, stanowi teren o odmiennym charakterze od pozostałych mezoregionów. Cechuje się dużą krętością oraz występowaniem licznych starorzeczy. Wschodnia część pradoliny rozszerza się na południe wklęsłym półkolem, tworząc Równinę Grębocicką. Odra w tej części płynie środkiem doliny, a jej brzegi zachowały miejscami naturalny wygląd, tworząc krajobraz, na który składają się starorzecza, wyspy i piaszczyste łachy. Zachodnia część pradoliny rozciąga się szeroko w kierunku północnym, a Odra łagodnymi meandrami płynie jej południowym skrajem w kierunku północno-zachodnim. Po południowej stronie dolina posiada wyraźną krawędź, którą rozcinają potoki spływające ze Wzgórz Dalkowskich, gubiące się w nadodrzańskich mokradłach. Pozostałe krawędzie pradoliny są łagodne. W pasie nadrzecznym występują liczne ciek i oczka wodne, podmokłe łąki, zarośla i reliktowe skupiska starych dębów.

Obniżenie Ścinawskie stanowi naturalny region obejmujący fragment doliny Odry wraz z jej prawobrzeżnym dopływem Jezierzycą. Ten przełomowy fragment doliny Odry przecina w połowie Wał Trzebnicki. Obniżenie o szerokości od 6-7 km i długości ok. 33 km w kształcie prostokąta o powierzchni ponad 200 km² stanowi nieckę położoną na wysokości ok. 90 m n.p.m. Odra płynie tu po zachodniej stronie dna doliny, natomiast wschodnią część dna doliny zajmuje rozbudowany system teras rzecznych. Południową część zajmują tereny leśne, zaś północna część obejmująca gminę Rudna ma charakter rolniczy i poprzecinana jest w części zalewowej starorzeczami.

6.1.2. Rzeźba terenu i struktura litologiczna podłoża

Zachodnia i centralna część Gminy Rudna położone są w zasięgu jednostki fizycznogeograficznej Wzgórza Dalkowskie - paśmie wzgórz morenowych, zbudowanych

ze zdeformowanych w wyniku działalności lodowca (glacjotektonicznych), spiętrzonych warstw neogenu oraz starszego plejstocenu. Omawiana jednostka fizyczno-geograficzna jest pagórkowatą wysoczyzną leżącą na wysokości od 90 do 230 m n.p.m., poprzecinaną położonymi południkowo wąwozami. Wzniesienia opadają bardziej stromo w kierunku północnym, łagodniej w kierunku południowo-wschodnim. Rzeźba terenu ma tu charakter pagórkowaty. Najwyższe z lokalnych wzniesień tej części gminy (z wierzchołkiem na wysokości 205 m n.p.m.) położone jest w centralnej części gminy, w pobliżu miejscowości Miłogoszcz.

Północno-wschodni fragment obszaru Gminy Rudna położony jest w zasięgu Pradoliny Głogowskiej. Geneza powstania omawianej jednostki związana jest z działalnością lodowca. Pradolina Głogowska cechuje się rzeźbą terenu o charakterze nizinny - teren jest tu prawie płaski, o znikomych spadkach, poprzecinany starorzeczami Odry przepływającej przez centralną część omawianej pradoliny. Jednostkę tworzą szeroki taras łąkowy oraz piaszczyste, plejstocenyjskie terasy porośnięte głównie przez lasy. Omawiany fragment gminy ma nizinny charakter (rzędne terenu nie przekraczają tu 134,6 m n.p.m.), poprzecinany starorzeczami i licznymi dopływami Odry.

Wschodnia część Gminy Rudna leży w zasięgu wspomnianego już Obniżenia Ścinawskiego. Na obszarze gminy tworzy je terasa zalewowa, na wielu odcinkach oddzielona skarpami od wysoczyzny mezoregionu Wzgórz Trzebnickich (rozciągającego się na zachód od omawianego obniżenia). Obniżenie Ścinawskie wypełniają osady rzeczne o miąższości kilkudziesięciu centymetrów. Budują one na prawym brzegu obniżenia piaszczyste terasy. Krajobraz Obniżenia Ścinawskiego ma charakter nizinny, przecinają go w części zalewowej starorzecza oraz rzeka Odra, płynąca bliżej lewego brzegu obniżenia, po zbudowanej z mad terasie zalewowej. Rzeźba terenu we wschodniej części Gminy Rudna jest lekko pofałdowana. Rzędne terenu nie przekraczają tu 155,7 m n.p.m.

Rzeźba terenu Gminy Rudna jest zróżnicowana – na większości terenu ma charakter pagórkowaty, a w części północno-wschodniej nizinny. Miejscami widoczne są wyraźne przekształcenia antropogeniczne. Istotnymi elementami krajobrazu gminy są płynąca wzdłuż jej wschodniej i odcinka północnej granicy rzeka Odra i jej liczne starorzecza oraz OUOW „Żelazny Most”.

Teren Gminy Rudna położony jest w całości na obszarze monokliny przedsudeckiej zbudowanej z trzech, oddzielonych od siebie dużymi lukami stratygraficznymi, kompleksów skalnych. Najstarszy z nich kompleks skalny zbudowany z krystalicznych skał zalega głęboko

na podłożu monokliny. W skład kompleksu permo-mezozoicznego budującego skrzydło monokliny przedsudeckiej wchodzi osadowe skały permu i triasu, a lokalnie kredy. Najmłodszy kompleks – kenozoiczny, stanowi przykrycie osadów monokliny. Monoklina przedsudecka rozciąga się pomiędzy: blokiem sudeckim i Sudetami, uskokiem środkowej Odry, nieckami: szczecińską i mogileńsko-łódzką oraz niecką miechowską i zapadliskiem śląsko-krakowskim.

Najstarszymi utworami budującymi monoklinę przedsudecką są łupki szarogłazowe i ilaste, z okresu ery proterozoicznej. Utwory te zalegają na głębokości poniżej - 1250 m p.p.t. Skały proterozoiczne pokrywają utwory permu (era paleozoiczna) i triasu (era mezozoiczna), o niedużej miąższości. Skały permskie budujące monoklinę przedsudecką to cechsztyny oraz utwory czerwonego spągowca. Czerwone spągowce reprezentują przede wszystkim: zlepińce, piaskowce i łupki ilaste (zalegające na głębokości od - 1250 m n.p.m. do - 1000 m n.p.m.). Piaskowce czerwonego spągowca są najstarszymi rozpoznanymi osadami. Warstwę cechsztynow tworzą: wapienie, dolomity, margle, piaskowce i łupki ilaste (zalegające na głębokości od - 1000 m n.p.m. do - 500 m n.p.m.). Z tą warstwą litostratygraficzną związane są łupki miedzionośne.

Profil utworów permsko-mezozoicznych (triasowych) monokliny przedsudeckiej charakteryzuje się znacznym udziałem skał klastycznych (złożonych z klastów tj. ziaren/okruchów, które powstały ze zniszczonych starszych skał, budujących dawny ląd). Spośród tych rodzajów skał dużą miąższość - w granicach monokliny przedsudeckiej - osiągają: pstry piaskowiec, kajper oraz retyk. W pstry piaskowcu górnym (zwanym retem) i kajprze występują wkładki osadów z fauną morską. Utwory retu występują na obszarze niemal całego terytorium gminy przykryte osadami wapienia muszlowego. W łapkach obserwuje się liczne odciski muszli małży.

Osady triasu środkowego podścielają wyżej leżące utwory kenozoiczne. Reprezentują je szare i ciemnoszare wapienie, wapienie dolomiczne, krypto – i drobnokrystaliczne, laminowane faliście i poziomo. Strop utworów wapienia muszlowego leży na wysokości od ok. 192 m p.p.m. do 254,9 m p.p.m.

Najmłodszymi utworami budującymi monoklinę przedsudecką są osady czwartorzędowe (ery kenozoicznej), zalegające do głębokości ponad 100 m n.p.m. Na ich skład i budowę wpływ miały zlodowacenia. Na obszarze Gminy Rudna czwartorzędownymi utworami zajmującymi największą powierzchnię są gliny zwałowe zlodowacenia środkowopolskiego,

w których występują piaski i żwiry, budujące kulminacje czołowomorenowe. W głębszych strefach - w wyniku wystąpienia zaburzeń glaciektonicznych, glina zwałowa została przełaadowana ze starszymi (w tym nawet trzeciorzędowymi) utworami fluwiogłacialnymi (tzn. wszelkiego rodzaju utworami luźnymi powstałymi na powierzchni skorupy ziemskiej wskutek nagromadzenia materiału przez wody topniejącego lodowca).

Spośród utworów czwartorzędowych w podłożu Gminy Rudna występują także piaski i żwiry wodno-lodowcowe, pokrywające gliny morenowe płatami o miąższości od kilkudziesięciu centymetrów do kilkunastu metrów. Ponadto w południowej części obszaru opracowania, na powierzchni terenu, można zaobserwować warstwowane utwory zastoiskowe (iły zastoiskowe).

6.1.3. Surowce mineralne oraz obszary i tereny górnicze

Zapotrzebowanie na surowce energetyczne i metaliczne spowodowało gwałtowny wzrost zakresu prac wiertniczych, czemu z pewnością zawdzięczamy szeroką wiedzę na temat budowy geologicznej rejonu Gminy Rudna.

Teren Gminy Rudna zasobny jest w kopaliny. Gmina położona jest w zasięgu Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego (LGOM), obejmującego północną część województwa dolnośląskiego. Złoża rud miedzi zlokalizowane są w południowo zachodniej części gminy, a ich występowanie wiąże się ze starszym mezozoicznym podłożem — rudami miedzi oraz towarzyszącymi im pierwiastkami metalicznymi (głównie srebro, ale także: cynk, ołów, kobalt, nikiel, wanad i molibden) występującymi w piaskowcach czerwonego spągowca oraz piaskowcach lub łupkach miedzionośnych cechsztynu. Rudy miedzi zalegają tu na głębokości 600-1200 m.

Na chwilę obecną poza obszarem Gminy Rudna rudy miedzi wydobywane są ze złoża "Lubin-Małomice", na podstawie koncesji Ministra Środowiska nr 10/2013 z dnia 12.09.2013 r., ważnej do 31.12.2063 r. Ze złoża „Rudna” rudy miedzi wydobywane są - także poza granicami Gminy Rudna - na podstawie koncesji Nr 9/2013 z dnia 14.08.2013 r., wydanej przez Ministra Środowiska. Powyższa koncesja ważna jest do 31.12.2063 r. Teren i obszar górniczy Rudna wyznaczone zostały 14.08.2013 r. i obowiązywać będą do 31.12.2063 r.

Na terenie Gmina Rudna obowiązują koncesje eksploracyjne:

- a) Nr 5/2021/p na poszukiwanie złóż rud miedzi „Kulów-Luboszyce”,
- b) Nr 7/2013/p na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż rud miedzi „Retków-Ścinawa”,

c) Nr 6/2019/p na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego „Nowe Miasteczko”.

W ramach wyżej wymienionych koncesji KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi prace poszukiwawczo-rozpoznawcze. W obszarze „Retków Ścinawa” prace prowadzone są od 2013 roku, a w obszarze koncesji „Nowe Miasteczko” od 2019 roku. Działając na podstawie koncesji „Retków-Ścinawa” i „Kulów Luboszyce” na terenie Gminy Rudna, dotychczas wstępnie zaprojektowano wykonanie otworów wiertniczych, natomiast działania planowane w oparciu o koncesję „Nowe Miasteczko” zakładają wykonanie powierzchniowych pomiarów geofizycznych.

Tabela 1. Inwentaryzacja terenów i obszarów górniczych na obszarze gminy.

L.p.	Nazwa złóża	ID złóża	Teren górniczy	ID terenu górniczego	Obszar górniczy	ID obszaru górniczego	Wydawca decyzji	Decyzja wyznaczająca	Rok ważności koncesji	wydobycie
1.	Brodowice	5737	Brodowice Północ	138498	Brodowice Północ	138497	Marszałek Województwa Dolnośląskiego	2/2019	31.12.2063 r.	18 tys. t
2.	Lubin-Małomice	22	Lubin-Małomice	9197	Lubin-Małomice	10011	Minister Środowiska	10/2013	31.12.2063 r.	Ruda – 7 830 tys. t Miedź met. - 69 tys. t Srebro - 305 t
3.	Rudna	24	Rudna	9201	Rudna	10015	Minister Środowiska	9/2013	31.12.2063 r.	Ruda – 6 041 tys. t Miedź met. - 86 tys. t Srebro - 329 t

Źródło: opracowanie własne na podstawie Państwowego Instytutu Geologicznego.

Ponadto obszar Gminy Rudna położony jest w zasięgu złóża rud miedzi „Retków” oraz złóża węgla brunatnego „Ścinawa”, które są rozpoznane, lecz jeszcze nieeksploatowane. W granicach gminy znajdują się także niewielkie złóża kruszyw naturalnych, z których jedno – Brodowice - jest obecnie eksploatowane.

Na terenie gminy udokumentowano złóża surowców naturalnych:

1. „Retków” – złóże rud miedzi i srebra o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego zasoby geologiczne szacuje się na 119 875 tys. t, z czego miedzi 1 856 tys. t, a srebra 9 800 t; złóże udokumentowane w kat. C₁ i C₂; zasoby pozabilansowe szacuje się na

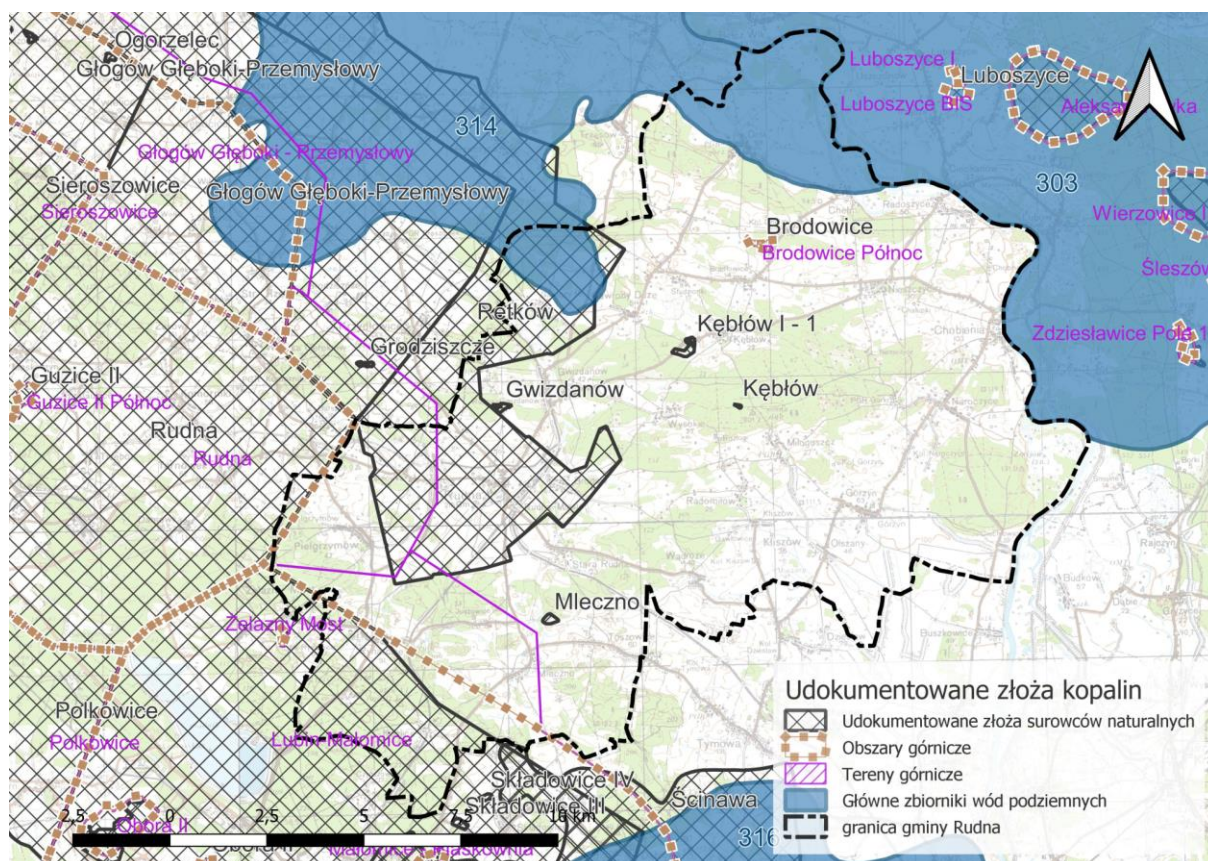
167 168 tys. t; złóż nie jest eksploatowane; w rudach miedzi współistniejącymi są: nikiel, cynk, kobalt, molibden, ołów, siarka i wanad;

2. „Retków – Grodziszcz” - złóż rud miedzi i srebra, , którego zasoby geologiczne szacuje się na 416 016 tys. t, z czego miedzi 4 564 tys. t, a srebra 17 764 t; złóż udokumentowane w kat. C₁ i C₂; złóż nie jest eksploatowane;
3. „Rudna” – złóż rud miedzi i srebra, którego zasoby geologiczne szacuje się na 302 725 tys. t, z czego miedzi 4 852 tys. t, a srebra 13 395 t; złóż udokumentowane w kat. A+B i C₁; zasoby pozabilansowe szacuje się na 232 tys. t; złóż jest eksploatowane; wydobyte wynosi 6 041 tys. t, z czego miedzi 86 tys. t, a srebra 329 t; w rudach miedzi współistniejącymi są: nikiel, kobalt, molibden, ołów, wanad;
4. „Lubin-Małomice” – złóż rud miedzi i srebra, którego zasoby geologiczne szacuje się na 369 270 tys. t, z czego miedzi 4 745 tys. t, a srebra 19 917 t; złóż udokumentowane w kat. A+B i C₁; zasoby pozabilansowe szacuje się na 608 tys. t; złóż jest eksploatowane; wydobyte wynosi 7 830 tys. t, z czego miedzi 69 tys. t, a srebra 305 t; w rudach miedzi współistniejącymi są: nikiel, kobalt, molibden, ołów, wanad,
5. „Ścinawa” (niewielki fragment złóż) – złóż węgla brunatnego złóż o zasobach rozpoznanych wstępnie, którego zasoby geologiczne szacuje się na 1 766 983 tys. t; miąższość pokładów 20,2 m; głębokość spągu 207,1 m; wartość opałowa 2 275 kcal/kg; popielność 12,88%; średnia zawartość siarki 0,64%;
6. „Mleczno” – złóż piasków i żwirów, o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego zasoby geologiczne szacuje się na 570 tys. t;
7. „Gwizdanów” – złóż piasków i żwirów, którego zasoby geologiczne szacuje się na 615 tys. t, eksploatacja zaniechana;
8. „Kębtów” - złóż zawierające piasek ze żwirem o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego zasoby geologiczne szacuje się na 91 tys. t;
9. „Kębtów I” – złóż piasków i żwirów, o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego zasoby geologiczne szacuje się na 1 584 tys. t;
10. „Brodowice” – złóż piasków i żwirów, którego zasoby geologiczne szacuje się na 1 780 tys. t, złóż jest eksploatowane, wydobyte wynosi 18 tys. t.

Tabela 2. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin na terenie Gminy Rudna.

L.p.	Nazwa złoża	ID złoża	Stan	Rodzaj surowca	Zasoby bilansowe geologiczne [tysięcy ton]	wydobycie
1.	Brodowice	5737	eksploatowane	piaski i żwiry	1 780	18
2.	Lubin-Małomice	22	eksploatowane	rudę miedzi i srebra	369 270	7 830
3.	Gwizdanów	6232	eksploatacja zaniechana	piaski i żwiry	615	
4.	Kęblów	3471	rozpoznane szczegółowo	kruszywa naturalne	91	
5.	Kęblów I	15716	rozpoznane szczegółowo	kruszywa naturalne	1 584	
6.	Mleczno	7701	rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry	570	
7.	Retków	6751	rozpoznane szczegółowo	rudę miedzi i srebra	119 875	
8.	Rudna	24	eksploatowane	rudę miedzi i srebra	416 016	6 041
9.	Ścinawa	440	rozpoznane wstępnie	węgiel brunatny	302 725	

Źródło: Bilans Zasobów Kopalin i Wód Podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2022 r.

Rysunek 2. Udokumentowane złoża oraz ustanowione obszary i tereny górnicze w rejonie Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych.

6.1.4. Klimat

Klimat obszaru Gminy Rudna jest jednym z najcieplejszych w kraju. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu około $+8,5^{\circ}\text{C}$. W najcieplejszym miesiącu (lipcu) średnia temperatura powietrza waha się od około $+17^{\circ}\text{C}$ do $+18,8^{\circ}\text{C}$, natomiast w najzimniejszym miesiącu (styczniu) temperatura waha się od $-1,1^{\circ}\text{C}$ do $+1,4^{\circ}\text{C}$. Okres wegetacyjny trwa tu ponad 200 dni, a pokrywa śnieżna zalega przez około 50 dni. Na omawianym obszarze średnioroczne usłonecznienie rzeczywiste przekracza 1550 h (pow. 3700 MJ/m^2).

Na obszarze Gminy Rudna przeważają wiatry z kierunku zachodniego (39%). Stosunkowo wysoki jest także udział wiatrów południowych (14,8%) oraz południowo-wschodnich (około 12%). Średnia roczna prędkość wiatru na obszarze Gminy Rudna wynosi około 3 m/s.

Gmina Rudna charakteryzuje się następującymi warunkami topoklimatycznymi:

1. Warunki dolinne – odznaczają się największymi wahaniami temperatury i najniższymi sumami opadów; cechują je największe kontrasty termiczne w skali doby; istnieje

tu duże zagrożenie przymrozkami, co daje najniższe minima w zimie (inwersja temperatury) oraz najwyższe maksima w lecie. W warunkach tych rozróżniamy:

- 1) obszary dolinne o płytkim poziomie wód gruntowych, doliny rzeczne i jej dopływy - topoklimat wilgotny, zastoiskowy, charakteryzujący się mniej korzystnymi warunkami klimatycznymi; tereny te nie są wskazane do wszelkiej zabudowy ani lokalizacji miejsc wypoczynku; roślinność towarzysząca to nadbrzeżne łągi z wierzbą, gęstym runem o charakterze zaroślowym;
 - 2) obszary dolinne zabudowane - topoklimat umiarkowany, charakteryzujący się bardziej kontrastowym przebiegiem temperatur i wilgotności powietrza;
 - 3) obszary dolinne niezabudowane - topoklimat wilgotny, charakteryzuje się względnymi warunkami klimatycznymi; w Gminie są to tereny głównie upraw rolnych lub łąki o różnym stopniu wilgotności, położone w niedużej odległości od cieków wodnych.
2. Obszary zalesione – topoklimat wilgotny, charakteryzujący się dużym osłabieniem promieniowania słonecznego, dużą zaciszą, wyrównanym profilem termicznym, podwyższoną wilgotnością względną, a przede wszystkim bakteriostatycznym działaniem olejków eterycznych.
3. Tereny płaskie i wyniesione o suchym, piaszczystym podłożu, zajęte przez zbiorowiska zieleni niskiej – charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi oraz małą częstotliwością mgieł, dobrze przewietrzane – północne, niezadrzewione tereny Gminy.

6.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Obszar Gminy Rudna położony jest w zlewni I-rzędu Odry oraz w zlewniach II-rzędu rzeki Rudna (część północna i środkowa) oraz rzeki Przychowska Struga (część południowa), będących lewobrzeżnymi dopływami Odry.

Największą rzeką Gminy Rudna jest Odra, płynąca wzdłuż wschodniej oraz fragmentu północnej granicy Gminy Rudna, na odcinku około 24 km. Na całej tej długości Odra została uregulowana za pomocą ostróg, co pozwoliło na zachowanie jej meandrującego charakteru. Ponadto na odcinkach płynących przez obręby:

Chełm, Chobienia, Naroczyce i Orsk, Odra została obwałowana. Przepływy Odry na odcinku Gminy Rudna wahają się od 56,4 m³/s do 2450,0 m³/s w czasie wezbrań.

Po Odrze największe znaczenie dla omawianej gminy mają wspomniane już rzeki Rudna oraz Przychowska Struga. Rzeką Rudna jest drugim co do wielkości ciekim wodnym Gminy Rudna. Płyynie przez zachodnią część obszaru opracowania i bierze swój początek na tym obszarze - pomiędzy miejscowościami Rynarcice, Juszowice i Koźlice (źródła znajdują się na wysokości 170 m n.p.m.). Następnie, poniżej wsi Gwizdanów, przepływa przez Pradolinę Głogowską, a do Odry uchodzi w Głogowie, na 391,5 kilometrze (na wysokości 74 m n.p.m.). Niemal cały obszar zlewni rzeki Rudna o powierzchni 52 km² jest zmeliorowany - regulacja rzeki i melioracje szczegółowe wykonywane są od 1989 r. w ramach zadania inwestycyjnego „Proszówek”, realizowanego według projektu mgr inż. Antoniego Kowalewskiego z BPWM Zielona Góra [Herman J., 1999]. Długość rzeki Rudna w granicach obszaru opracowania wynosi 14,5 km. Rzeką ta odwadnia północną i centralną część gminy. Rzeką Rudna posiada dwa prawobrzeżne dopływy - Błonicę (mającą źródło we wsi Rozłogi) i potok Gruzina (ze źródłem we wsi Mleczno) oraz jeden dopływ lewobrzeżny - potok Kalinówka (uchodzący do Rudnej w miejscowości Rudna).

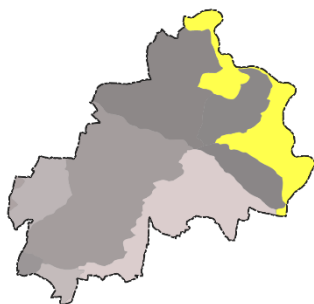
Przychowska Struga ma jeden lewobrzeżny dopływ — rzekę Kijankę (mającą źródło pomiędzy wsią Rozłogi i Miłogoszcz) oraz 3 dopływy prawostronne: Dębiak, Widnica oraz Dziesławka, wpływają do Przychowskiej Strugi poza granicą obszaru opracowania.

Poza Odrą, Rudną i Przychowską Strugą do większych rzek przepływających przez obszar Gminy Rudna należą: Kanał Południowy, Górecka Woda, Jasień i Śłociec (lewobrzeżne dopływy Odry), Borownica (lewobrzeżny dopływ Kanału Południowego) oraz Wrzos (prawostronny dopływ Borownicy). Według danych zawartych w „Planie urządzeniowo-rolnym Gminy Rudna” [Szczasiuk G., Wołcz L., grudzień 2011] wody płynące zajmują (stan z 2011 r.) 257,45 ha powierzchni obszaru Gminy Rudna.

Rzeki: Odra, Rudna, Przychowska Struga, Kalinówka, Borownica, Kanał Południowy, Górecka Woda, Jasień, Śłociec i Wrzos tworzą sieć melioracji podstawowej. Sieć tą uzupełnia sieć melioracji szczegółowej, na którą składają się rowy melioracyjne i sieci drenarskie.

We wszystkich obrębach ewidencyjnych Gminy Rudna występują zbiorniki wodne. Największe zbiorniki wodne występują w obrębach: Gawrony, Gwizdanów, Orsk, Rynarcice i Toszowice. Teren Gminy położony jest w granicach jednolitych części wód powierzchniowych –

- **RW6000121399 Odra od Bystrzycy do Baryczy,**

Rysunek 3. RW6000121399 Odra od Bystrzycy do Baryczy w granicach Gminy Rudna.
Źródło: opracowanie własne.

- **RW60001015289 Kanał Południowy,**

Rysunek 4. RW60001015289 Kanał Południowy w granicach Gminy Rudna.
Źródło: opracowanie własne.

- **RW6000171398 Słociec,**

Rysunek 5. RW6000171398 Słociec w granicach Gminy Rudna.
Źródło: opracowanie własne.

- **RW60001013952 Jasień,**

Rysunek 6. RW60001013952 Jasień w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

- **RW60001513949 Przychowska Struga,**

Rysunek 7. RW60001513949 Przychowska Struga w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

- **RW60009152599 Rudna od źródła do Moskorzynki,**

Rysunek 8. RW60009152599 Rudna od źródła do Moskorzynki w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

- **RW6000015223 Kalinówka z Żelaznym Mostem,**

Rysunek 9. RW6000015223 Kalinówka z Żelaznym Mostem w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

- **RW60001715269 Moskorzynka,**

Rysunek 10. RW60001715269 Moskorzynka w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

- **RW60001716429 Szprotawa od źródła do Chocianowskiej Wody,**

Rysunek 11. RW60001716429 Szprotawa od źródła do Chocianowskiej Wody w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

– **RW600010139299 Zimnica.**

Rysunek 12. RW600010139299 Zimnica w granicach Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne.

Ramowa Dyrektywa Wodna określa wymóg osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla jednolitych części wód. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się w pięciostopniowej skali ustalonej wg wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych: (klasa I – stan bardzo dobry, klasa II – stan dobry, klasa III – stan umiarkowany, klasa IV – stan słaby, klasa V- stan zły). Potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się w skali: (klasa I-II – potencjał dobry i wyższy niż dobry, klasa III – potencjał umiarkowany, klasa IV – potencjał słaby, klasa V- potencjał zły).

Wody podziemne

Warunki hydrogeologiczne obszaru Gminy są ściśle związane z jej budową geologiczną, tektoniką podłoża i morfologią terenu. Obszar Gminy przynależy do regionu Wielkopolskiego, subregionu pradoliny barycko-głogowskiej i trzebnickiego.

W subregionie trzebnickim warunki hydrogeologiczne, w wyniku spiętrzeń i zaburzeń glacitektonicznych, uległy komplikacji. Dominującą rolę pełni tu piętro trzeciorzędowe, natomiast znaczenie piętra czwartorzędowego jest ograniczone. Wody w subregionie trzebnickim występują w utworach piaszczystych zaburzonych glacitektonicznie. Głębokość ich zalegania waha się od kilku do ponad 100 m. Wody podziemne w omawianym subregionie spływają w kierunku północnym i północno-zachodnim.

Na obszarze Gminy Rudna wody podziemne występują w osadach trzecio- i czwartorzędowych, oraz triasowo-permskich. Zarówno kenozoiczne, jak i triasowo-permskie systemy wodonośców, zbudowane są z kilku poziomów oddzielonych warstwami utworów nieprzepuszczalnych. Mają one, poza czwartorzędowymi wodami przypowierzchniowymi,

charakter subartezyjski. Czwartorzędowe wody przypowierzchniowe, w szczególności te płycej zalegające w utworach wodnolodowcowych (nie przykrytych warstwą utworów nieprzepuszczalnych), są wysoce wrażliwe na zanieczyszczenia. Wody czwartorzędowe ze znacznej części obszaru opracowania spływają w kierunku północno-wschodnim (do Odry) [Szczasiuk G., Wołcz L., grudzień 2011]. Wyjątek stanowią wody niewielkiego, południowego fragmentu Gminy Rudna, które odpływają w kierunku południowo-wschodnim [Program ochrony środowiska dla Gminy Rudna].

Głębokość zalegania pierwszego zwierciadła wód podziemnych na obszarze Gminy Rudna jest zróżnicowana, co wynika ze struktury litologicznej wierzchnich warstw podłoża oraz rzeźby terenu. Najpłycej, tj. na głębokości 0-2 m p.p.t, wody gruntowe zalegają na terenach przyodrzańskich oraz w dnach dolin pozostałych cieków. Na głębokości 2-5 m p.p.t. wody gruntowe występują: na wysoczyźnie, w strefach sąsiadujących z dolinami oraz w obniżeniach wysoczyzny. W najwyżej położonych fragmentach wysoczyzny morenowej oraz wału czołowomorenowego wody gruntowe znajdują się na głębokości 5-10 m p.p.t. oraz 10-20 m p.p.t.

Z informacji zawartych na „Mapie hydrograficznej rejonu TG „Lubin I”, „Małomice I” wykonanej na potrzeby raportu o oddziaływaniu na środowisko wydobywania rudy miedzi ze złoża „Lubin-Małomice” [Bena W. i inni, luty 2012] wynika, że przepuszczalność gruntów w rejonie miejscowości: Brodów, Gwizdanów, Juszowice, Rudna, Stara Rudna i Wysokie jest łatwa i średnia, a w rejonie: Kliszowa, Miłogoszcy, Mleczna, Radomiłowa, Rynarcic i Wądroża jest słaba.

Na terenie gminy występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

GZWP Pradolina rzeki Odra (Głogów) 314 znajdujący się w paśmie zbiorników równinnych, w dorzeczu Odry. Obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 115,12 km². Jest to zbiornik porowy, czwartorzędowy. Występuje na terenach podatnych i bardzo podatnych na antropopresję.

GZWP Pradolina Barycz Głogów (E) 303 znajdujący się w paśmie zbiorników równinnych, w dorzeczu Odry. Obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 1583 km². Jest to zbiornik porowy, czwartorzędowy. Na przeważającym obszarze występuje na terenach podatnych i bardzo podatnych na antropopresję, a tylko lokalnie na gruntach średnio i mało podatnych na antropopresję.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych.

Tabela 3. Ocena stanu JCWPd.

JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
78	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
77	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
95	dobry	słaby	słaby	zagrożona*

Źródło: Karty Informacyjne Państwowej Służby Hydrogeologicznej, 2012 r.

Tabela 4. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na obszarze dorzecza Odry.

JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Objęta monitoringiem	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
78	dobry	dobry	monitorowana	niezagrożona
77	dobry	dobry	monitorowana	niezagrożona
95	dobry	słaby	monitorowana	zagrożona*

Źródło: Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry (2016 r.).

6.2. Biotyczne elementy środowiska

6.2.1. Gleby i ich przydatność rolnicza

Gleby na terenie Gminy Rudna, o lepszej niż przeciętnie w Polsce przydatności rolniczej i znacznym udziale gleb żwiżlejszych, charakteryzują się stosunkowo dużą odpornością na degradację chemiczną. Odporność ta zależy od pojemności sorpcyjnej gleby, uwarunkowanej ilością frakcji ilastej oraz próchnicy glebowej. Niemniej jednak nawożenie, zwłaszcza stosowanie nawozów mineralnych w nieodpowiednich dawkach i terminach, może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych azotanami i azotynami oraz prowadzić do eutrofizacji wód powierzchniowych.

Przestrzenne rozmieszczenie typów i rodzajów gleb wykazuje bardzo duże powiązanie z litologią utworów powierzchniowych. Spośród czynników glebotwórczych wiodącą rolę odgrywają rzeźba i budowa geologiczna, a zwłaszcza utwory powierzchniowe. Zmienność tych

cech środowiska wpływa na lokalne zróżnicowanie warunków wodnych, klimatycznych i roślinnych, których wzajemne relacje decydują o specyfice procesów glebotwórczych.

Na użytkach rolnych dominują gleby bielicowe i pseudobielicowe oraz gleby brunatne. Gleby bielicowe i pseudobielicowe występują przede wszystkim w północno-zachodniej i zachodniej części gminy (m.in. w obrębach: Brodowice, Brodów, Gawrony, Orsk, Rudna, Stara Rudna i Studzionki). Grunty użytkowane rolniczo wschodniej i południowej części obszaru opracowania (m.in. obrębów: Radoszyce, Nieszczyce, Naroczyce, Górzyn, Radomiłów, Kliszów, Toszowice i Mleczno) pokrywają głównie gleby brunatne (właściwe, wyługowane lub kwaśne). W dolinach cieków wodnych wykształciły się mady rzeczne. Ponadto, na obszarze opracowania występują miejscami: czarne ziemie (właściwe, zdegradowane), gleby szare, gleby murszowo-mineralne i murszowate, gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz gleby torfowo-mułowe.

Tabela 5. Udział gruntów rolnych i leśnych oraz użytków rolnych, nieużytków i gruntów pod wodami na obszarze Gminy Rudna (stan na 9.07.2022 r.).

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni ogólnej Gminy
Grunty rolne	11051	44,8%
Użytki rolne ogółem	10899	50,3%
Nieużytki	152	0,7%
Grunty leśne	8237	38,0%
Grunty pod wodami, w tym:	278	1,29%
Razem	21665	100%

Źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie.

Ponad połowa powierzchni gminy to grunty rolne (50,3%). Znaczną część zajmują też tereny leśne (38,0%). Grunty pod wodami stanowią niemal dwukrotnie większą część Gminy niż nieużytki. Jednak grunty rolne Gminy Rudna charakteryzują się średnimi warunkami agroekologicznymi. Na opisywanym obszarze występują następujące kompleksy rolniczej przydatności gleb:

- kompleks pszenney bardzo dobry - dominuje na gruntach ornych obrębów Brodów i Chobienia;
- kompleks pszenney dobry - największe jego areły występują na gruntach ornych obrębów: Górzyn, Nieszczyce i Orsk;
- kompleks pszenney wadliwy - największe jego areły występują w Miłogoszczy i Orsku;
- kompleks żytni bardzo dobry - największe jego areły występują na gruntach ornych obrębów: Ciechtowice, Olszany i Wądroże;
- kompleks żytni dobry - największe jego areły występują na gruntach ornych obrębów: Nieszczyce, Orsk i Rudna;
- kompleks żytni słaby - największe jego areły występują na gruntach ornych obrębów: Gawrony, Mleczno, Naroczyce, Rudna i Rynarcice;
- kompleks żytni bardzo słaby - największe jego areły występują w Gawronach i Rudnej;
- kompleks zbożowo-pastewny mocny - największe jego areły występują na gruntach ornych obrębów: Gawrony, Kębtów i Wysokie;
- kompleks zbożowo-pastewny słaby - występuje na niewielkich arełach gruntów ornych obrębów Radomiłów i Kliszów.

Na obszarze Gminy Rudna problematyczne jest zakwaszenie gleb oraz erozja wietrzna i wodna. Niemal połowa gleb na tym terenie posiada odczyn kwaśny lub bardzo kwaśny, a 1/3 lekko kwaśny. Do działań mających na celu ograniczenie i zatrzymanie degradacji gleb należą:

- zadarnianie dróg spływu wód opadowych,
- zakładanie i pielęgnowanie pasów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- stosowanie płodozmianów przeciwerozryjnych i roślin poplonowych,
- stałe utrzymywanie gleby pod okrywą roślinną,
- wykonywanie zabiegów uprawowych w kierunku poprzecznym do nachylenia stoku.
- stosowanie odpowiednich dawek nawozów i środków ochrony roślin,
- zlikwidowanie lub ograniczenie wpływu zanieczyszczeń na środowisko,
- stosowanie ochronnych pasów zadrzewień, zakrzewień, zbiorowisk szuwarowych oraz roślinności łąkowej i nadwodnej wzdłuż cieków wodnych i zbiorników wód, które stanowią skuteczną barierę biogeochemiczną, przechwytyjąc i neutralizując spływające zanieczyszczenia.

6.2.2. Szata roślinna

Według regionalizacji geobotanicznej Polski [Matuszkiewicz J.M., 2008] obszar gminy położony jest w Prowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), krainie Południowowielkopolskiej Łużyckiej (B.4.) i podkrainie Południowowielkopolskiej (B.4b.). W ramach powyższej podkrainy obszar Gminy Rudna leży w zasięgu fragmentów okręgów:

- Wzgórz Dalkowskich (B.4b.10.), podokręg Lubiński (B.4b.10.b) - północnowschodni fragment obszaru opracowania,
- Nadodrzańskich Kotlin Ścinawsko-Głogowskich (B.4b.I I), podokręg Doliny Odry „Chobienia - Bytom Odrzański (341-421 km)” (B.4b.I I. a) - pozostała, znaczna część obszaru gminy.

Według informacji zawartych na mapach przeglądowych lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) Nadleśnictwa Lubin część lasów Gminy Rudna to lasy o szczególnych walorach przyrodniczych. W granicach gminy wyróżniono ponadto lasy ochronne: uszkodzone przez przemysł, wodochronne, drzewostany nasienne wyłączone lub położone w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

W roślinności Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego¹ wskazuje się na dominację lasów liściastych klasy *Querco-Fagetea*, reprezentowane głównie przez związek *Carpinion*, w mniejszym stopniu przez związek *Fagion*, jeszcze rzadziej przez związek *Quercion petraeo-pubescentis*. Obok nich na uboższych siedliskach występują acidofilne dąbrowy typu „atlantyckiego” z klasy *Quercetea robori petraeae* oraz ogólnie kontynentalne bory sosnowe (choć reprezentowane tu przez „suboceaniczne” postaci, na przykład zespół *Leucobryo-Pinetum* z klasy *Vaccinio-Piceetea* związku *Dicrano-Pinion*). W porównaniu z innymi działami Prowincji Środkowoeuropejskiej Dział Brandenbursko-Wielkopolski wyróżnia się specyfiką zbiorowisk grądowych, które należą do zespołu *Galio-Carpinetum*, podczas gdy w innych działach do zespołów *Stellario-Carpinetum* bądź *Tilio-Carpinetum*. Zbiorowiskiem charakterystycznym dla tego działu jest zespół acidofilnego lasu dębowego *Calamagrostio-Quercetum*. Dominują tu dwa typy krajobrazów roślinnych:

¹ J. M. Matuszkiewicz „Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski” PAN IGiPZ Prace Geograficzne Nr 158 s. 87 - 90

- krajobraz grądowy, związany głównie z obszarami wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem,
- krajobraz borów i borów mieszanych, zajmujący równiny sandrowe oraz tarasy akumulacji rzecznej, szczególnie w pradolinach, z podłożem piaszczystym.

Na stosunkowo niewielkich obszarach występują krajobrazy z większym udziałem lasów bukowych. Nieznaczny jest też udział krajobrazów z dąbrowami świetlistymi. Stosunkowo znaczną rolę w omawianym dziale odgrywają azonalne krajobrazy łąkowe, to jest krajobraz dolinowych łągów jesionowo-wiązowych i krajobraz łągów jesionowo-olszowych, co ma związek z rozległymi pradolinami przebiegającymi równoleżnikowo przez ten obszar.

Kraina Południowowielkopolsko-Łużycka odznacza się:

- występowaniem lasów bukowych na wielu stanowiskach (w szczególności na ciągach Wzgórz Dałkowskich i Trzebnickich);
- występowaniem w niektórych regionach dąbrów świetlistych;
- przewagą zespołu *Calamagrostio-Quercetum* nad *Quercu-Pinetum* na siedliskach borów mieszanych.

Fauna i flora brzegów Odry jest znacznie bogatsza od przyległych terenów. Wzdłuż rzeki prowadzi szlak corocznych wędrówek ptaków, oprócz tego są tu liczne siedliska ptaków wodnych.

6.2.3. Zwierzęta

Na terenie Gminy Rudna stwierdzono występowanie gatunków zagrożonych w skali globalnej, związanych siedliskowo ze strefą międzywala w dolinie Odry: kania ruda *Milvis milvus*, bielik *Heliactus albicill* (oba gatunki ujęte w „Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt”) oraz derkacz *Crex crex*. Z gatunków zagrożonych wyginięciem w skali Europy wymienia się takie, jak: bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, bocian biały *Ciconia ciconia*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, trzmielojad *Pernius apivorus*, kania czarna *Milvus migrans*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, żuraw *Grus grus*, zimorodek *Albedo atthis*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, muchołówka białoszysza *Ficedula albicollis*, gąsiorek *Lanius collurio* oraz ortolan *Embriza hortulana*.

Zagrożone wyginięciem lub potencjalnie zagrożone w skali regionalnej wymienić należy gatunki: kobuz *Falco subbuteo*, srokosz *Lanius excubitor*, płaskonos *Anas clypeata*, cyranka *Anas querquedula*, lerka *Ulula arborea*, świergotek polny *Anthus campestris*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, przepiórka *Coturnix coturnix*, dudek *Upupa epos*. Większość z wymienionych gatunków ptaków egzystuje w dolinie Odry. Na obszarze gminy stwierdzono występowanie 46 gatunków ssaków, spośród których 20 gatunków znajduje się pod ścisłą ochroną. Do tych ostatnich należą w szczególności gatunki nietoperzy. Największym żerowiskiem nietoperzy jest dolina Odry oraz tereny leśne, zadrzewienia oraz układy osadnicze (nietoperze stwierdzono we wszystkich wsiach).

W Odrze i pozostałych większych ciekach Gminy Rudna stwierdzono chronione gatunki ryb: różanka *Rhodeus sericeus*, piskorz *Misgurnus fossilis* oraz (w akwenach poza Odrą) – śliz *Nemachilus babatulus* i koza *Cobitis taenia*. W cieku Rudna, przed pogorszeniem czystości jej wody, występował chroniony minog strumieniowy *Lampetra planeri*.

Płazy na obszarze gminy reprezentuje 11 gatunków, z których osiem podlega ochronie ścisłej, a trzy żaby (jeziorna, wodna i śmieszka) – ochronie okresowej. Z płazów rzadko występujących wymienia się tu ropuchę paskówkę *Bufo calamita* (żyjąca m.in. w rejonie zapór OUOW „Żelazny Most”) oraz traszkę górską *Triturus alpestris*. Spośród gadów stwierdzono występowanie czterech gatunków: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *L. vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis* i zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*.

Na obszarze Gminy Rudna zlokalizowano terytorium jednej pary żurawia *Grus grus* oraz znaczną liczbę rewirów gniazdowych ptaków szponiastych. Gmina charakteryzuje się też wysokim zagęszczeniem gąsiorka *Lanius collurio*, którego łączna liczebność sięga kilkudziesięciu par lęgowych. Z podobnych siedlisk korzysta także kłaskawka *Saxicola rubicola*, szczególnie często spotykana wokół OUOW „Żelazny Most”.

Bogata jest też fauna ptaków korzystających z OUOW „Żelazny Most”, jako miejsca wypoczynku. W okresach wędrówek zatrzymują się tam m.in. gęsi, zaś w trakcie sezonu lęgowego i polęgowego regularnie obserwowane tam były zgrupowania mew liczące po kilkaset osobników. Były to przede wszystkim śmieszki *Larus ridibundus*, mewy siwe *Larus canus*, srebrzyste *Larus argentatus* i białogłowe *Larus cachinans*, jednak podczas jednej z lipcowych kontroli wykryto także jednego osobnika mewy żółtonogiej *Larus fuscus*.

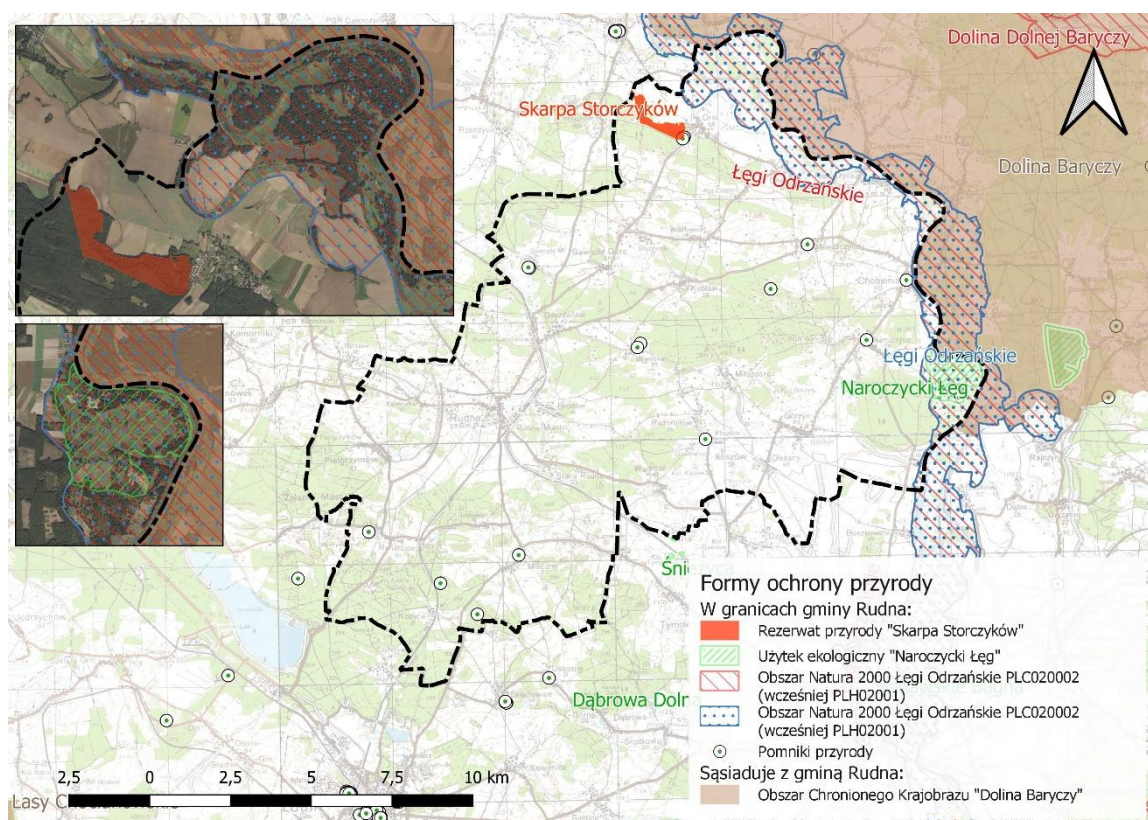
Wśród zinwentaryzowanych gadów i płazów można wymienić: kumaka nizinnego *Bombina bombina*, rzekotki *Hyla arborea*, ropuchy szarej *Bufo bufo*, paskówki *Bufo calamita*,

żaby jeziorkowej *Rana lessonae* i żaby trawnej *Rana temporaria*. Dodatkowo odnotowano także dwa gatunki jaszczurek – zwinkę *Lacerta agilis* i padalca *Anguis fragilis* oraz 2 gatunki węży – zaskrońca *Natrix natrix* i gniewosza *Coronella austriaca*.

6.3. Obiekty i obszary chronionej przyrody

Na terenie gminy powołano rezerwat przyrody „Skarpa Storczyków”, użytek ekologiczny „Naroczycki Łęg” oraz szesnaście pomników przyrody.

W dolinie Odry rozciąga się Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLC020002. W listopadzie 2019 r. połączono obszary PLH020018 i PLB020008, na skutek czego powstał PLC020002. Granice poprzednich obszarów dostosowano, a obszar powiększono. Kolejna zmiana granic miała miejsce w lutym 2022 r. Poza granicami gminy, ale w bezpośrednim sąsiedztwie rozciąga się Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy”.

Rysunek 14. Formy ochrony przyrody ustanowione w rejonie Gminy Rudna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych.

Tabela 6. Pomniki przyrody powołane przez Radę Gminy Rudna.

L.p.	KOD	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji	Aktualna struktura własności
1.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1491	Decyzja PWRN Wrocław Nr 86/65 z dnia 18 lutego 1965 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>), wiek ok. 330 lat	521	15	obr. Mleczno, działka 271; W lesie między Koźlicami a Zalesiem ok. 580 m od drogi Lubin - Mleczno.	Skarb Państwa
2.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1492	Decyzja Nr 28/77 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Miłorząb dwuklapowy (<i>Ginkgo biloba</i>), wiek ok. 130 lat	311	22	obr. Chobienia, działka 251/8, Przy zamku rycerskim, przy wschodnim murze	Gmina Rudna
3.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1494	Decyzja Nr 9/78 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 15 grudnia 1978 r.	Grupa 3 drzew - Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), wiek około 280 – 380 lat	Dane dotyczą jednego - 364	27	Gawronki (Gawrony), działka 506/2; W parku podworskim w okolicach zbiornika wodnego	Spółka prawa handlowego
4.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1495	Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Nr 13/78 z dnia 15 grudnia 1978 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	390	18	Nieszczyce, działka 93/21; Zachodnia część parku podworskiego.	Skarb Państwa

5.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1497	Decyzja Nr 15/79 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziessi</i>)	251	29	Naroczyce, działka 240; W południowej części parku podworskiego	Gmina Rudna
6.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1499	Decyzja Nr 16/79 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	499	20	Kliszów, działka 34/4; W południowej części parku podworskiego	Gmina Rudna
7.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1500	Decyzja Nr 18/79 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), wiek ok 300 lat	594	25	Wysokie, działka 214; W północno-wschodniej części parku, przy drodze	Gmina Rudna
8.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1501	Decyzja Nr 9/80 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	424	21	Wysokie, działka 213/1; W południowej części parku, przy drodze	Gmina Rudna
9.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1502	Decyzja Nr 8/80 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>), wiek ok. 210 lat	430	25	Rynarcice, działka 203/27; W parku podworskim na zachód od wsi Rynarcice	Spółka prawa handlowego
10.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1503	SGW 7141-10-83	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	484	14	Mleczno, na granicy działek 198/4; W parku podworskim na skrzyżowaniu ulic	Gmina Rudna
11.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1504	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Leg. Nr 22 poz. 148)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	650	15	Orsk, działka 202; 40 m na południe od ostatnich zabudowań przy drodze	Skarb Państwa

12.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1505	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Leg. Nr 22 poz. 148)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	452	19	Orsk, działka 470/2; 100 m na południe od ostatnich zabudowań przy drodze	Skarb Państwa
13.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1506	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Leg. Nr 22 poz. 148)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	393	15	Orsk, działka 202; 120 m na południe od ostatnich zabudowań przy drodze	Skarb Państwa
14.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1507	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Leg. Nr 22 poz. 148)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	572	7	Orsk, działka 202; 60 m na południe od ostatnich zabudowań przy drodze	Skarb Państwa
15.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.1508	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Leg. Nr 22 poz. 148)	Żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>)	251	30	Nieszczyce, działka 231; Na terenie leśnym, przy drodze pożarowej nr 45; 1,5 km na południe od drogi nr 323 w lesie	Skarb Państwa
16.	PL.ZIPOP.1393.PP.0211032.247	Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 27 maja 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Leg. Nr 12 poz. 85)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	336	22	Koźlice, działka 207; Na terenie leśnym; 900 m od wsi Koźlice i 250 m od torów kolejowych przy polanie śródleśnej.	Skarb Państwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ i UG Rudna.

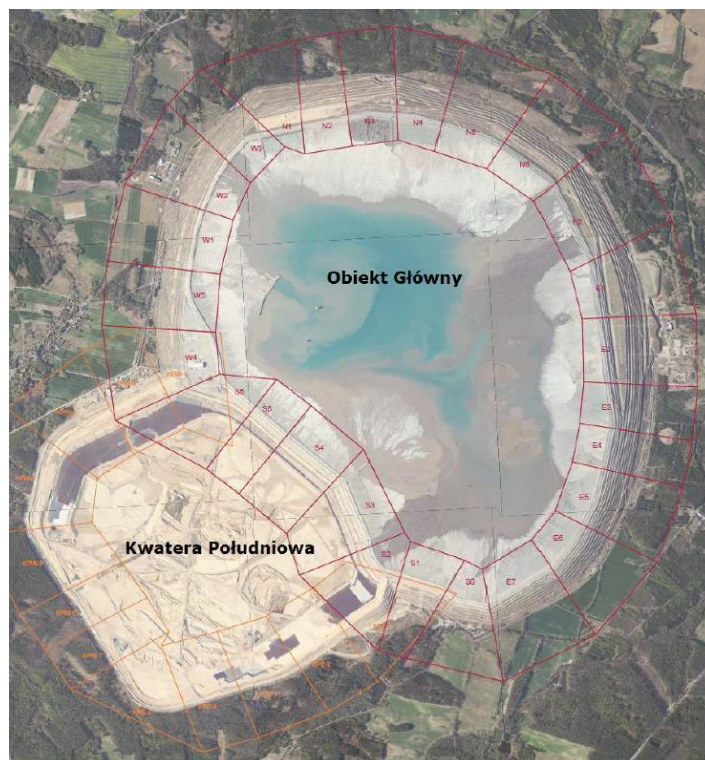
6.4. UZDROWISKA

Na obszarze Gminy Rudna nie wyznaczono obszaru uzdrowiska, obszaru ochrony uzdrowiskowej ani ich stref ochronnych. Brak też uwarunkowań dla powstania i rozwoju funkcji uzdrowiskowych

6.5. Stan środowiska i główne źródła jego zagrożeń

6.5.1. Zagrożenia środowiska ze strony OUOW „Żelazny Most”

Od 1977 r. OUOW „Żelazny Most” służy do deponowania odpadów poflotacyjnych (stanowiących w większości skałę płoną) z zakładów wzbogacania rudy. Zagospodarowywane w obiekcie odpady są inne niż niebezpieczne. Obecnie powierzchnia OUOW „Żelazny Most” wynosi 12,06 km² powierzchni Gminy Rudna², 8,61 km² gminy Polkowice i 1,26 km² gminy Grębocice.

Rysunek 15. OUOW „Żelazny Most” rozbudowany o Kwaterę Południową przylegającą do Zapory Południowej Obiektu Głównego.

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zmiany aktów prawa miejscowego Gminy Rudna w ramach projektu pn.: „Rozbudowa i formowanie OUOW Żelazny Most wraz z modernizacją i rozbudową instalacji hydrotransportu odpadów i instalacji wody zwrotnej” pod kier.: prof. dr hab. inż. Jerzego Zwoździaka, dr inż. Łukasza Szałata, mgr inż. Maksyma Byelyayev’a i mgr inż. Janusza Szczepańskiego (Eko-Biegły Kancelaria Zarządzania Środowiskiem® Sp. z o.o. Wrocław 2022 r.) s. 24.

Obecnie planuje się rozbudowę istniejącej zapory. Wszystkie działania związane będą z rozbudową zapór do rzędnej 205,0 m n.p.m. Rozbudowa polega na podniesieniu rzędnej korony zapory dotychczas realizowaną metodą obserwacyjną. Wariant ten przewiduje dalszą budowę korpusu zapory według obecnie realizowanego schematu technologicznego i założeń

² W 2013 r. powierzchnia wynosiła 13,94 km², z czego na terenie Gminy Rudna - 5,23 km²

konstrukcyjnych, czyli półki szerokości 10,0 m wykonywane co 5,0 m wysokości z wykorzystaniem odpadów gruboziarnistych.

6.5.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Znaczne tereny gminy pełnią ważne funkcje ekologiczne. W ochronie gęstej sieci korytarzy ekologicznych i obszarów cennych przyrodniczo natrafia się na zagrożenia:

1. Brak formalnej ochrony na terenie głównych korytarzy migracji. Według danych GDOŚ, Główny Korytarz Południowo - Centralny „Odra Środkowa - 2” przebiega przez centralną część gminy ze wschodu na zachód. Łączy się on z Głównym Korytarzem Południowo-Centralnym „Odra Środkowa - 1”. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego przez obszar gminy przebiegają korytarze:
 - główny międzynarodowy korytarz doliny Odry - KPdC-19D - Dolina Odry Środkowej
 - korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym - GKPdC-20 Bory Dolnośląskie - Odra Środkowa;
 - rzeczny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym rzeki Odry;Korytarz ekologiczny obejmuje obszar cenny, co ma oparcie w danych przyrodniczych, a nie odzwierciedlają tego stanu formy ochrony przyrody.
2. Presja rolnicza przejawiająca się głównie w nieprawidłowym stosowaniu nawozów i chemicznych środków ochrony roślin. Utrzymanie niskich dawek nawozów mineralnych i pestycydów oraz stosowanie do podniesienia wydajności pól kompostu, nawozów organicznych, zmianowania roślin, nawozów mineralnych naturalnego pochodzenia ograniczyłoby negatywny wpływ rolnictwa na różnorodność biologiczną oraz stan i jakość wód powierzchniowych.
3. Presja na rozwój Gminy Rudna jest bardzo silna. Dotyczy to w szczególności przeznaczenia terenów pod rozwój inwestycji. Obszary otwarte stanowią przeważnie ważny element krajobrazu kulturowego bądź stanowią ważny korytarz ekologiczny.

Uwarunkowania środowiskowe Gminy Rudna:

1. Ochrony przed zainwestowaniem wymagają lokalne struktury przyrodnicze tj. systemy dolin rzecznych i innych cieków obszaru gminy oraz tereny leśne. Doliny rzeczne i boczne z okresowymi ciekami oraz obszary podmokłe wymagają ochrony jako tereny cenne

przyrodniczo, należące do systemu lokalnych korytarzy i ciągów ekologicznych (najczęściej są to ekosystemy łąkowo-bagienne o dużej bioróżnorodności), które stanowią także naturalne zbiorniki wodne regulujące całokształt stosunków wodnych. Należy pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu także ze względu na niekorzystne warunki fizjograficzne.

2. Lasy pełnią funkcję przyrodniczą, edukacyjną, ochronną i rekreacyjną, ale też gospodarczą. Celem zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego i powiązania z regionalnym systemem ekologicznym należy zachować dotychczasowe funkcje lasów.
3. Zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przydrożne i nadwodne pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe). Zaleca się pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu jako ważny element środowiska.
4. Zasadne i istotne jest oszczędne dysponowanie gruntami najwyższych klas bonitacyjnych przy przeznaczaniu na cele nierolnicze.
5. Ochronie przed negatywnym oddziaływaniem działalności człowieka podlegają obszary i obiekty objęte ustanowionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody prawnymi formami ochrony.
6. Rzeźba terenu i zasięg wód powodziowych powinny determinować rozwój zainwestowania na obszarze gminy. Rozwój miejscowości nadodrzańskich musi przebiegać na terenach bezpiecznych, gdzie nie występuje zagrożenie powodzią.
7. Głównymi czynnikami ograniczającymi rozwój zabudowy są: obszary lasów i dolin rzecznych, rzeźba terenu i niekorzystne warunki gruntowo-wodne. Większość istniejących zabudowań znajduje się na obszarach o przeciętnych i korzystnych warunkach pod zabudowę.

7. ŚRODOWISKO KULTUROWE

7.1. Charakterystyka rozwoju przestrzennego Gminy Rudna

Do najstarszych śladów obecności ludzi na terenie Gminy Rudna należą znaleziska datowane na okres paleolitu schyłkowego (starsza epoka kamienia XI w. p.n.e.-8300 lat p.n.e.). Sieć osadnicza gminy wykształciła się natomiast w średniowieczu. Wiele układów historycznych zachowało swój pierwotny kształt. Szczególnie cenne, ze względu na zachowany kształt układów ruralistycznych, są dwa zespoły urbanistyczne – Chobienia i Rudna. Miejscowości te pełniły w przeszłości funkcję dość prężnych ośrodków miejskich, a ich średniowieczne układy urbanistyczne są dostrzegalne w obecnym zainwestowaniu.

Chobienia jest rzadkim na Śląsku przykładem rozplanowania małego miasta średniowiecznego, rozbudowanego w epoce Odrodzenia. Walory przestrzenne miasteczka wzbogacone są malowniczym położeniem oraz istnieniem cennego zespołu zamkowo-pałacowego o dużych wartościach historycznych i architektonicznych.

Najbardziej cennymi zabytkami architektury są: gotycki kościół p.w. Św. Katarzyny w Rudnej i kościół w Starej Rudnej (opuszczona budowla chyląca się ku ruinie), pałace w Orsku, Chobieni, Górzynie i Naroczycach. Z kilkunastu parków na szczególną uwagę zasługują: sentymentalny park w Starej Rudnej i krajobrazowy park w Orsku.

Budowa OUOW „Żelazny Most” i budowa huty „Cedynia” przyczyniły się do likwidacji wsi Pielgrzymów, Kalinówka, Brzeziny i Barszów (położony był poza granicami Gminy Rudna).

7.2. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i wskazane do ujęcia w ewidencji zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych

Na obszarze Gminy Rudna znajduje się stosunkowo dużo obiektów, ich zespołów oraz obszarów, posiadających szczególną wartość historyczną, kulturową lub naukową. Najcenniejsze obiekty i obszary zostały ujęte w rejestrze lub w gminnej ewidencji zabytków w celu ochrony ich walorów. W rejestrze zabytków Gminy Rudna najliczniej reprezentowane są parki podworskie czasem z towarzyszącymi im pałacami i zabudowaniami folwarcznymi, a także kościoły, w tym jeden z przyległym cmentarzem. Ponadto ścisłą ochroną konserwatorską objęto dwa historyczne układy urbanistyczne miejscowości: Rudna i Chobienia.

Najwięcej zespołów i pojedynczych zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru znajduje się w miejscowościach: Chobienia oraz Naroczyce, Rudna, Rynarlice, Stara Rudna.

Tabela 7. Zestawienie niearcheologicznych obiektów ujętych w rejestrze oraz w gminnej ewidencji zabytków z obszaru Gminy Rudna; stan na luty 2022 r.

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Rejestr zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków
1.	Brodowice	dwór	7g	A/2773/735/L	30-07-1986
2.	Brodowice	spichlerz	7c		
3.	Brodowice	park		A/2772/629/L	11-05-1982
4.	Brodów	pałac	15		
5.	Brodów	oficyna mieszkalno - gospodarcza	15a		
6.	Brodów	budynek mieszkalny	15a		
7.	Brodów	spichlerz	15b		
8.	Brodów	obora	15c		
9.	Brodów	budynek mieszkalny	15d		
10.	Brodów	budynek mieszkalny	4		
11.	Brodów	stodoła	4		
12.	Brodów	budynek mieszkalny	6		
13.	Brodów	budynek mieszkalny	7		
14.	Brodów	budynek mieszkalny	8		
15.	Brodów	stodoła	8		
16.	Brodów	obora	8		
17.	Brodów	budynek mieszkalny	12		
18.	Brodów	budynek mieszkalny	13		
19.	Brodów	budynek mieszkalny	22		
20.	Brodów	budynek mieszkalny	25		
21.	Brodów	stodoła	25		
22.	Brodów	budynek mieszkalny	30		
23.	Brodów	budynek mieszkalny	31		
24.	Brodów	budynek gospodarczy	31		
25.	Bytków	dom zarządcy folwarku	5		
26.	Bytków	stodoła I	na folwarku		
27.	Bytków	stodoła II	na folwarku 6		

28.	Bytków	stodoła III	na folwarku		
29.	Chełm	budynek mieszkalny	3		
30.	Chełm	budynek mieszkalny	7		
31.	Chełm	budynek mieszkalny	10		
32.	Chełm	stodoła	10		
33.	Chełm	stodoła	11		
34.	Chełm	budynek mieszkalny	22		
35.	Chełm	budynek mieszkalny	23		
36.	Chobienia	kościół parafialny pw. Św. Piotra i Pawła	ul. Krzywa	A/1458/1760	11-07-1966
37.	Chobienia	cmentarz parafialny	przy kościele św. Piotra i Pawła		
38.	Chobienia	kościół pw. św. Idziego - ruina	ul. Górna		
39.	Chobienia	cmentarz kościelny	przy kościele św. Idziego		
40.	Chobienia	mur otaczający cmentarz kościelny			
41.	Chobienia	cmentarz ewangelicki, ob. park	ul. Nadrzeczna		
42.	Chobienia	pałac		A/2828/694	16-05-1960
43.	Chobienia	park		A/2827/620/L	11-03-1982
44.	Chobienia	mur otaczający park pałacowy			
45.	Chobienia	szkoła	ul. Nadrzeczna 11		
46.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Górna 3		
47.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Górna 4		
48.	Chobienia	budynek mieszkalny, d. faktoria soli	ul. Górna 5		
49.	Chobienia	magazyn, d. faktorii soli	ul. Górna 5		
50.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Górna 7		
51.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Górna 9		
52.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Górna 10		
53.	Chobienia	magazyn			
54.	Chobienia	budynek gospodarczy			
55.	Chobienia	stacja transformatorowa	ul. Górna		
56.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Krzywa 1		
57.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Krzywa 5		

58.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Krzywa 7		
59.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Krzywa 8		
60.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 1		
61.	Chobienia	budynek gospodarczy	ul. Nadodrzańska 1		
62.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 3		
63.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 4		
64.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 5		
65.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 7		
66.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 10		
67.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 12		
68.	Chobienia	budynek gospodarczy	ul. Nadodrzańska 12		
69.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Nadodrzańska 14		
70.	Chobienia	budynek gospodarczy	ul. Nadodrzańska 14		
71.	Chobienia	budynek mieszkalny, Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej	ul. Nadodrzańska 18		
72.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Partyzantów 2		
73.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Partyzantów 3		
74.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 1		
75.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 6		
76.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 7		
77.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 8		
78.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 9		
79.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 11		
80.	Chobienia	budynek mieszkalny	Rynek 12		
81.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Wolności 1		
82.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Wolności 2		
83.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Wolności 4		
84.	Chobienia	budynek mieszkalny	ul. Wolności 5		
85.	Ciechłowice	kapliczka	2		
86.	Ciechłowice	kapliczka	17		
87.	Ciechłowice	dom zarządcy folwarku	17		
88.	Ciechłowice	budynek mieszkalny	2		
89.	Ciechłowice	budynek mieszkalny	4		
90.	Ciechłowice	budynek mieszkalny	5		
91.	Ciechłowice	budynek gospodarczy	7		

92.	Ciechłowice	stodoła	7		
93.	Ciechłowice	stodoła	9		
94.	Ciechłowice	budynek mieszkalny	10		
95.	Ciechłowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	11		
96.	Ciechłowice	budynek gospodarczy	11		
97.	Ciechłowice	stodoła	12		
98.	Ciechłowice	budynek gospodarczy	15		
99.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	2		
100.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	3		
101.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek gospodarczy	3		
102.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek gospodarczy	5		
103.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	7		
104.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	12		
105.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek gospodarczy	12		
106.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	19		
107.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	25		

108.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek gospodarczy	25		
109.	Gawłowice (przysiółek Kliszowa)	budynek mieszkalny	26		
110.	Gawronki - Gawrony Małe	cmentarz, nieczynny			
111.	Gawronki - Gawrony Małe	dom zarządcy folwarku	11		
112.	Gawronki - Gawrony Małe	budynek gospodarczy	na folwarku		
113.	Gawronki - Gawrony Małe	budynek mieszkalny wielorodzinny	13/14/15		
114.	Gawronki - Gawrony Małe	park		A/2877/624/L	11-05-1982
115.	Gawrony	budynek mieszkalny	2		
116.	Gawrony	budynek mieszkalny	16		
117.	Gawrony	budynek mieszkalny	24		
118.	Gawrony	budynek mieszkalny	28		
119.	Górzyn	kościół filialny pw. św. Michała (trwała ruina)		A/1626/1765	11-07-1966
120.	Górzyn	kaplica cmentarna wraz z bramą			
121.	Górzyn	cmentarz kościelny			
122.	Górzyn	mur otaczający cmentarz kościelny			
123.	Górzyn	cmentarz wiejski			
124.	Górzyn	pałac	21	A/2870/731/L	30-07-1986
125.	Górzyn	park wraz z ogrodami użytkowymi	obok pałacu		

126.	Górzyn	oficyna mieszkalna z sygnaturką i zegarem	21g		
127.	Górzyn	budynek mieszkalno-gospodarczy	21		
128.	Górzyn	budynek mieszkalny i warsztat	21j		
129.	Górzyn	budynek gospodarczy, obecnie warsztat	21		
130.	Górzyn	obora	21		
131.	Górzyn	obora			
132.	Górzyn	kuźnia	35		
133.	Górzyn	dom ludowy i budynek mieszkalny	19		
134.	Górzyn	budynek dawnej szkoły			
135.	Górzyn	budynek mieszkalny	3		
136.	Górzyn	budynek gospodarczy	7		
137.	Górzyn	budynek mieszkalny	8		
138.	Górzyn	budynek mieszkalny	11		
139.	Górzyn	budynek gospodarczy	11		
140.	Górzyn	budynek mieszkalny	15		
141.	Górzyn	budynek mieszkalny	17		
142.	Górzyn	budynek mieszkalny	18		
143.	Górzyn	budynek mieszkalny	24		
144.	Górzyn	budynek mieszkalno-gospodarczy	34		
145.	Górzyn	budynek mieszkalny z bramą	40		
146.	Górzyn	budynek gospodarczy	40		
147.	Górzyn	stodoła	40		
148.	Górzyn	budynek mieszkalny	43		
149.	Gwizdanów	kościół pw. św. Urszuli	33	285/A/1-2/04	27-04-2004
150.	Gwizdanów	cmentarz kościelny	33	285/A/1-2/04	27-04-2004
151.	Gwizdanów	mur otaczający cmentarz kościelny	33		
152.	Gwizdanów	plebania	33		
153.	Gwizdanów	szkoła parafialna			
154.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	23		
155.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	25		
156.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	26		

157.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	36		
158.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	37		
159.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	39		
160.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	45		
161.	Gwizdanów	budynek mieszkalny	47		
162.	Gwizdanów	dworzec kolejowy			
163.	Gwizdanów	wiata peronowa			
164.	Gwizdanów	wieża ciśnień			
165.	Kębłów	park		A/2974/625/L	11-05-1982
166.	Kębłów	budynek mieszkalny	9		
167.	Kliszów	park		A/2975/621/L	11-03-1982
168.	Koźlice	dwór - ruina			
169.	Koźlice	budynek mieszkalny - sklep	15		
170.	Koźlice	stodoła	5		
171.	Koźlice	budynek mieszkalny	7		
172.	Koźlice	budynek mieszkalny	11		
173.	Koźlice	budynek mieszkalny	19		
174.	Koźlice	stacja i dom dróżnika	24		
175.	Miłogoszcz	folwark (zabudowa gospodarcza)		A/3122/833/L	29-12-1989
176.	Miłogoszcz	park		A/3123/632/L	11-05-1982
177.	Miłogoszcz	budynek mieszkalny	9		
178.	Miłogoszcz	budynek gospodarczy	9		
179.	Miłogoszcz	stacja transformatorowa			
180.	Młeczno	cmentarz kościelny			
181.	Młeczno	budynek mieszkalny	3		
182.	Młeczno	budynek gospodarczy	4		
183.	Młeczno	budynek mieszkalny	7		
184.	Młeczno	budynek gospodarczy	7		
185.	Młeczno	budynek mieszkalny	9		
186.	Młeczno	budynek mieszkalny	10		
187.	Młeczno	budynek gospodarczy	10		
188.	Młeczno	budynek mieszkalny	18		
189.	Młeczno	budynek mieszkalny	21		
190.	Młeczno	budynek gospodarczy	21		
191.	Młeczno	budynek mieszkalny	28		

192.	Mleczno	budynek gospodarczy	28		
193.	Mleczno	obora	28		
194.	Mleczno	stodoła	28		
195.	Mleczno	budynek mieszkalny	29		
196.	Mleczno	budynek gospodarczy	29		
197.	Naroczyce	cmentarz rodowy	W lesie		
198.	Naroczyce	pałac		A/3187/640/L	07-03-1983
199.	Naroczyce	park		A/3188/622/L	11-03-1982
200.	Naroczyce	budynek mieszkalny	6		
201.	Naroczyce	budynek gospodarczy	8		
202.	Naroczyce	budynek mieszkalno-gospodarczy	16		
203.	Naroczyce	budynek mieszkalno-gospodarczy	21		
204.	Naroczyce	budynek mieszkalno-gospodarczy	24		
205.	Naroczyce	budynek mieszkalno-gospodarczy	25		
206.	Naroczyce	budynek gospodarczy	25		
207.	Naroczyce	budynek mieszkalny	40		
208.	Naroczyce	budynek mieszkalny	47		
209.	Naroczyce	budynek mieszkalny	48		
210.	Nieszczyce	dwór		A/3189/734/L	30-07-1986
211.	Nieszczyce	park		A/3190/623/L	11-05-1982
212.	Nieszczyce	budynek mieszkalny	5		
213.	Nieszczyce	budynek mieszkalny	8		
214.	Nieszczyce	budynek mieszkalny	9		
215.	Nieszczyce	budynek gospodarczy, mur.	25		
216.	Nieszczyce	budynek mieszkalno-gospodarczy, mur.	26		
217.	Olszany	kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła		A/2258/1771	11-07-1966
218.	Olszany	cmentarz kościelny			
219.	Olszany	mur cmentarza kościelnego z bramą			
220.	Olszany	budynek mieszkalny	3		
221.	Olszany	stodoła	6		
222.	Olszany	budynek mieszkalny	9/10		
223.	Olszany	budynek mieszkalny	11		

224.	Olszany	budynek gospodarczy	11		
225.	Olszany	stodoła	11		
226.	Olszany	budynek mieszkalny	17		
227.	Olszany	budynek mieszkalny	21		
228.	Olszany	budynek	21		
229.	Olszany	budynek mieszkalny	22		
230.	Olszany	budynek mieszkalny	23		
231.	Olszany	budynek mieszkalny	25		
232.	Olszany	budynek gospodarczy	25		
233.	Olszany	budynek mieszkalny	26		
234.	Olszany	budynek gospodarczy	28		
235.	Olszany	budynek gospodarczy	29		
236.	Olszany	budynek mieszkalny	32		
237.	Olszany	budynek mieszkalny	34		
238.	Olszany	budynek mieszkalny	35		
239.	Olszany	budynek mieszkalny	37		
240.	Olszany	budynek mieszkalny	40		
241.	Olszany	budynek gospodarczy	40		
242.	Olszany	stodoła	41		
243.	Olszany	budynek mieszkalny	42		
244.	Olszany	budynek mieszkalno-gospodarczy	45		
245.	Olszany	budynek mieszkalny	46		
246.	Olszany	budynek gospodarczy	47		
247.	Orsk	cmentarz kościelny wraz z murem			
248.	Orsk	pałac	11	A/3191/785/L	28-12-1987
249.	Orsk	park		A/3192/630/L	11-05-1982
250.	Orsk	budynek mieszkalny	3		
251.	Orsk	budynek mieszkalny	4		
252.	Orsk	budynek mieszkalny	45		
253.	Orsk	budynek mieszkalny	49		
254.	Orsk	budynek mieszkalny	50		
255.	Orsk	budynek mieszkalny	51		
256.	Radomiłów	pałac	23	A/3300/733/L	26-06-1986
257.	Radomiłów	dom mieszkalny w zespole pałacowym			

258.	Radomiłów	stodoła w zespole pałacowym			
259.	Radomiłów	park		A/3301/626/L	25-05-1982
260.	Radomiłów	budynek mieszkalny	4		
261.	Radomiłów	budynek mieszkalny	14		
262.	Radoszyce	cmentarz wiejski			
263.	Radoszyce	budynek mieszkalny	26		
264.	Radoszyce	oficina mieszkalno-gospodarcza	26		
265.	Radoszyce	oficina mieszkalno-gospodarcza	27		
266.	Radoszyce	spichlerz			
267.	Radoszyce	obora			
268.	Radoszyce	park		A/3299/627/L	11-05-1982
269.	Radoszyce	lodownia			
270.	Radoszyce	budynek mieszkalny	19		
271.	Radoszyce	budynek mieszkalny	21		
272.	Radoszyce	budynek mieszkalny	24		
273.	Radoszyce	budynek mieszkalny	32		
274.	Radoszyce	budynek mieszkalny	33		
275.	Radoszyce	budynek mieszkalny	35		
276.	Radoszyce	budynek mieszkalny	38		
277.	Radoszyce	budynek mieszkalny	40		
278.	Radoszyce	budynek mieszkalny	47		
279.	Radoszyce	budynek mieszkalny	49		
280.	Radoszyce	budynek mieszkalny	51		
281.	Rudna	kościół parafialny pw. św. Trójcy		A/2388/974/L	17-07-1992
282.	Rudna	kościół prawosławny pw. św. Katarzyny	ul. Kościelna	A/2387/1115	04-07-1964
283.	Rudna	cmentarz ewangelicki	ul. Polkowicka		
284.	Rudna	mur cmentarza	ul. Polkowicka		
285.	Rudna	cmentarz komunalny	ul. Ścinawska		
286.	Rudna	dom zarządcy folwarku	ul. Dworska 2		
287.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Dworska 4		
288.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Dworska 6-8		
289.	Rudna	stodoła	ul. Dworska 6		
290.	Rudna	stodoła z lamusem	ul. Dworska 12		
291.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 1		

292.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 2		
293.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 4		
294.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 6		
295.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 8		
296.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 10		
297.	Rudna	budynek mieszkalny, dawna pastorówka	ul. Cicha 12		
298.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Cicha 14		
299.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 1		
300.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 2		
301.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 4		
302.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 5		
303.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 6		
304.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 8		
305.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 10		
306.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 12		
307.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 14		
308.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 16		
309.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 18		
310.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 20		
311.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 22		
312.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 24		
313.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 26		
314.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głogowska 28		
315.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Głucha 2		
316.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 1-3		
317.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 2		
318.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 4		
319.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 5		
320.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 7		
321.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 9		
322.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 11		
323.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 13		
324.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 15		
325.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 17		

326.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Św. Katarzyny 19		
327.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 1		
328.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 3		
329.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 4		
330.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Kościelny 3		
331.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Kościelny 5		
332.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Kościelny 6		
333.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Kościelny 7		
334.	Rudna	budynek gospodarczy	pl. Kościelny 7		
335.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Krochmalna 1		
336.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Krochmalna 3		
337.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. 1-ego Maja 1		
338.	Rudna	budynki gospodarcze	ul. 1-ego Maja 1		
339.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. 1-ego Maja 2		
340.	Rudna	budynek mieszkalny, obecnie ośrodek zdrowia	ul. 1-ego Maja 3		
341.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. 1-ego Maja 6		
342.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Młynarska 1		
343.	Rudna	budynek gospodarczy	ul. Młynarska 1		
344.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 5		
345.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 9		
346.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Piaskowa 1		
347.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Piaskowa 4		
348.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Piaskowa 6		
349.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Piaskowa 8		
350.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 2		
351.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 3		
352.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 4		
353.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 5		
354.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 6		
355.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 7		
356.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 8		
357.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 11		
358.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 10		
359.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowicka 15		

360.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowska 16		
361.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polkowska 20		
362.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polna 2		
363.	Rudna	budynek gospodarczy	ul. Polna 2		
364.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Polna 4		
365.	Rudna	budynek gospodarczy	ul. Polna 2, 4		
366.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 1		
367.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 3		
368.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 4		
369.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 6		
370.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 7		
371.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 9		
372.	Rudna	kuźnia	ul. Ścinawska 10		
373.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 11		
374.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 12		
375.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 14		
376.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 16		
377.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 17		
378.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Ścinawska 21		
379.	Rudna	budynek mieszkalny	ul. Wesoła 5		
380.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 1		
381.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 2		
382.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 3		
383.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 5		
384.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 7		
385.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 8		
386.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 9		
387.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 12		
388.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 13		
389.	Rudna	budynek mieszkalny	pl. Zwycięstwa 14		
390.	Rudna	dworzec kolejowy	ul. Kolejowa		
391.	Rudna	młyn wraz z budynkiem gospodarczym	ul. Cicha 14		
392.	Rudna	młyn z domem mieszkalnym	ul. Witosa 12		
393.	Rynarcice	kościół filialny pw. św. Marcina		A/2391/544/L	14-04-1981

394.	Rynarcice	cmentarz kościelny			
395.	Rynarcice	mur otaczający cmentarz kościelny			
396.	Rynarcice	pałac		A/3302/641/L	18-04-1983
397.	Rynarcice	oficyna I		A/3302/641/L	18-04-1983
398.	Rynarcice	oficyna II		A/3302/641/L	18-04-1983
399.	Rynarcice	chlew		A/3302/641/L	18-04-1983
400.	Rynarcice	cielętnik		A/3302/641/L	18-04-1983
401.	Rynarcice	obora		A/3302/641/L	18-04-1983
402.	Rynarcice	park		A/3303/628/L	11-05-1982
403.	Rynarcice	aleja	przy drodze ze wsi do stacji kolejowej oraz aleja prostopadła do niej		
404.	Rynarcice	aleja	prowadząca do wsi od południa i aleja kasztanowców wychodząca od wsi na północ do folwarku w kier. szkoły		
405.	Rynarcice	budynek mieszkalny, kolejowy - PKP	1		
406.	Rynarcice	budynek mieszkalny	3		
407.	Rynarcice	budynek mieszkalny	7		
408.	Rynarcice	budynek mieszkalny	9		
409.	Rynarcice	budynek mieszkalny	11		
410.	Rynarcice	budynek mieszkalny	12		
411.	Rynarcice	budynek mieszkalny	14		
412.	Rynarcice	budynek mieszkalny	16		
413.	Rynarcice	budynek mieszkalny	18		
414.	Rynarcice	budynek gospodarczy	24		
415.	Rynarcice	budynek mieszkalno-gospodarczy	25		
416.	Rynarcice	budynek mieszkalny	32		
417.	Stara Rudna	kościół (nieużytkowany)		A/2454/1512	27-01-1966
418.	Stara Rudna	cmentarz kościelny			

419.	Stara Rudna	mur otaczający cmentarz kościelny			
420.	Stara Rudna	pałac /ruina/		A/3356/1511	27-01-1966
421.	Stara Rudna	park		A/3357/460/L	17-07-1976
422.	Stara Rudna	budynek mieszkalny	9		
423.	Stara Rudna	budynek mieszkalny	19		
424.	Studzionki	kapliczka drożna I			
425.	Studzionki	kapliczka drożna II			
426.	Studzionki	budynek mieszkalny	3		
427.	Studzionki	budynek mieszkalny	5		
428.	Studzionki	budynek mieszkalny	6		
429.	Studzionki	budynek mieszkalny	9		
430.	Studzionki	budynek mieszkalny	12		
431.	Studzionki	budynek mieszkalny	15		
432.	Studzionki	budynek mieszkalny	16		
433.	Studzionki	budynek mieszkalny	17		
434.	Studzionki	budynek stacji transformatorowej			
435.	Toszewice	dwór			
436.	Toszewice	oficyna mieszkalna			
437.	Toszewice	wozownia			
438.	Toszewice	budynek gospodarczy I			
439.	Toszewice	budynek gospodarczy II			
440.	Toszewice	budynek gospodarczy III			
441.	Toszewice	budynek mieszkalny	17		
442.	Toszewice	budynek mieszkalny	18		
443.	Toszewice	budynek mieszkalny	19		
444.	Toszewice	budynek gospodarczy	22		
445.	Toszewice	budynek gospodarczy	28		
446.	Toszewice	budynek gospodarczy	29		
447.	Toszewice	budynek mieszkalny	31		
448.	Toszewice	budynek mieszkalny	35		
449.	Toszewice	stodoła	35		
450.	Toszewice	budynek mieszkalny	36		
451.	Toszewice	budynek mieszkalny	37		

452.	Toszewice	budynek mieszkalny	38		
453.	Toszewice	budynek gospodarczy	38		
454.	Toszewice	budynek mieszkalny	39		
455.	Toszewice	budynek mieszkalny	40		
456.	Toszewice	remiza straży pożarnej	41		
457.	Toszewice	budynek mieszkalno-gospodarczy	42		
458.	Toszewice	budynek mieszkalny	43		
459.	Toszewice	budynek gospodarczy	43		
460.	Toszewice	budynek mieszkalny	45		
461.	Toszewice	budynek mieszkalny	46		
462.	Toszewice	budynek gospodarczy	46		
463.	Toszewice	stodoła	47		
464.	Toszewice	budynek gospodarczy	62		
465.	Toszewice	budynek stacji transformatorowej			
466.	Wądroże	budynek mieszkalno-gospodarczy	14		
467.	Wądroże	budynek mieszkalno-gospodarczy	15		
468.	Wądroże	budynek mieszkalno-gospodarczy	16		
469.	Wądroże	budynek mieszkalno-gospodarczy	17		
470.	Wądroże	budynek mieszkalno-gospodarczy	18		
471.	Wądroże	budynek mieszkalno-gospodarczy	36		
472.	Wądroże	budynek stacji transformatorowej			
473.	Wysokie	budynek mieszkalny	14		
474.	Wysokie	stodoła	14		
475.	Wysokie	stodoła	14		
476.	Wysokie	park		A/3423/619/L	11-03-1982
477.	Wysokie	budynek mieszkalny	3		
478.	Wysokie	budynek mieszkalny	6		
479.	Wysokie	budynek mieszkalny	17		
480.	Wysokie	budynek gospodarczy	17		
481.	Wysokie	budynek mieszkalny	21		
482.	Wysokie	budynek gospodarczy	21		
483.	Wysokie	budynek mieszkalny	22		
484.	Wysokie	budynek mieszkalny	27		

485.	Wysokie	budynek mieszkalny	28		
------	---------	--------------------	----	--	--

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu Delegatura w Legnicy, GEZ Gminy Rudna.

7.3. Stanowiska archeologiczne

Wykaz stanowisk archeologicznych występujących na terenie Gminy Rudna opracowano na podstawie dokumentacji zgromadzonej w ramach ogólnopolskiej akcji pod nazwą Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP). Dotychczas na obszarze Gminy Rudna zidentyfikowano 585 stanowisk archeologicznych. Występują one na dziewięciu obszarach AZP: **69-22, 70-21, 70-22, 70-23, 71-21, 71-22, 71-23, 72-21** oraz **72-22**. Rozmieszczenie stanowisk archeologicznych wykazuje cechy regularności. Wyjątek stanowi obszar między miejscowościami Kębłów, Wysokie, Miłogoszcz i Naroczyce, gdzie nie stwierdzono obecności reliktyw osadnictwa.

Zawartość stanowisk archeologicznych, stanowiąca przedmiot ochrony, to różnego rodzaju relikty przeszłości. Ze względu na ich rodzaj na obszarze Gminy Rudna wyróżnia się następujące typy obiektów archeologicznych: ślad osadnictwa, osada, cmentarzysko, punkt osadniczy, cmentarzysko całopalne, cmentarzysko szkieletowe, cmentarzysko kurhanowe, obozowisko, grodzisko, kościół, założenie obronne, osada hutnicza, źródło kultowe, skarb oraz grodzisko stożkowate.

Stanowiska typu: cmentarzysko, grodzisko, osada, punkt osadniczy, skarb czy założenie obronne tworzą pozostałości po danym obiekcie, zespole osadniczym lub przedmiocie. Natomiast obiekty archeologiczne typu ślad osadnictwa stanowią pozostałości po działalności człowieka, obejmując np.: fragmenty naczyń, narzędzi, pieniądze itp. Ponadto stanowiska archeologiczne można podzielić na tzw. płaskie – głównie pozostałości osad, cmentarzyska i znaleziska luźne oraz posiadające własną formę terenową – grodziska, kurhany.

Tabela 8. Wykaz stanowisk archeologicznych z obszaru Gminy Rudna, stan na luty 2023 r.

L.p.	Nr obszaru	Nr stanowiska	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj stanowiska	Chronologia stanowiska	Oznaczenie na rysunku Studium	Numer wpisu do rejestru zabytków archeologicznych
BRODOWICE							
1.	70-22	76	1	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	76/70-22	
2.	70-22	64	2	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	64/70-22	
3.	70-22	75	3	CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA		75/70-22	68/85_386/ arch/68 z 08.08.1968
4.	70-22	62	4	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA? – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	62/70-22	
5.	70-22	63	5	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	63/70-22	
6.	70-22	65	6	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	65/70-22	
7.	70-22	66	7	NIEOKREŚLONE ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	66/70-22	
8.	70-22	67	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	67/70-22	
9.	70-22	68	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKREŚ NOWOŻYTNY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	68/70-22	
10.	70-22	69	10	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	69/70-22	
11.	70-22	70	11	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	70/70-22	
12.	70-22	71	12	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	71/70-22	
13.	70-22	72	13	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	72/70-22	
14.	70-22	73	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	73/70-22	

15.	70-22	74	15	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	74/70-22	
16.	70-22	77	16	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY PRADZIEJE EPOKA KAMIENIA	77/70-22	
17.	70-22	78	17	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	78/70-22	
18.	70-22	79	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	79/70-22	
19.	70-22	80	19	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	80/70-22	
20.	70-22	81	20	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	81/70-22	
21.	70-22	82	21	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	82/70-22	
22.	70-22	83	22	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	83/70-22	
23.	70-22	123	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	123/70-22	
BRODÓW							
24.	71-21	34	1	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PÓŹNY PRADZIEJE	34/71-21	
25.	71-21	35	2	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. ŁUŻYCKA?	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XII-XIV	35/71-21	
26.	71-21	36	3	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	36/71-21	
27.	71-21	37	4	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA - K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-X OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PÓŹNY	37/71-21	
28.	71-21	38	5	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XII	38/71-21	
29.	71-21	39	6	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	39/71-21	
30.	71-21	40	7	OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PÓŹNY EPOKA KAMIENIA – EPOKA BRĄZU I PRADZIEJE	40/71-21	

31.	71-22	15	8	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	15/71-22	
32.	71-22	16	9	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	16/71-22	
33.	71-21	68	10	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	68/71-21	
BYTKÓW							
34.	71-21	50	1	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV	50/71-21	
35.	70-21	244	1	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		244/70-21	
36.	71-21	49	2	NIEOKREŚLONA		49/71-21	
CHEŁM							
37.	70-22	92	1	CMENARZYSKO – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	 WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	92/70-22	
38.	70-22	93	2	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		93/70-22	
39.	70-22	98	3	NIEOKREŚLONA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	98/70-22	
40.	70-22	84	4	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	84/70-22	
41.	70-22	85	5	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	85/70-22	
42.	70-22	86	6	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	OKRES NOWOŻYTNY WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	86/70-22	
43.	70-22	87	7	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	87/70-22	
44.	70-22	88	8	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	88/70-22	
45.	70-22	89	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA O K. ŁUŻYCKA	PRADZIEJE	89/70-22	
46.	70-22	90	10	NIEOKREŚLONA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA		90/70-22	
47.	70-22	91	11	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		91/70-22	
48.	70-22	94	12	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	94/70-22	
49.	70-22	95	13	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	95/70-22	
50.	70-22	96	14	OSADA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	96/70-22	
51.	70-22	97	15	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	97/70-22	
CHOBIENIA							
52.	71-23	1	49	CMENARZYSKO CIAŁOPALNE	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH III NE	1/71-23	
53.	71-23	2	50	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	2/71-23	
54.	71-23	3	52	CMENARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT	3/71-23	

55.	71-23	4	51	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	EPOKA BRĄZU II	4/71-23	
56.	71-23	5	41	OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH FAZA C EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT	5/71-23	
57.	71-23	6	42	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	6/71-23	
58.	71-23	7	43	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	7/71-23	
59.	71-23	8	44	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	8/71-23	
60.	71-23	9	45	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV PRADZIEJE	9/71-23	
61.	71-23	10	46	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	10/71-23	
62.	71-23	11	47	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	11/71-23	
63.	71-23	12	48	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-X OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	12/71-23	
64.	71-23	55	54	OSADA – K. ŁUŻYCKA OSADA OSADA	EPOKA BRĄZU OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	55/71-23	
65.	71-23	56	17	OSADA – K. CERAMIKI WSTĘGOWEJ	NEOLIT	56/71-23	
66.	70-23	64	18	ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO - K. PRZEWORSKA CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	64/70-23	

				OBOZOWISKO	NEOLIT MŁODSZY		
67.	70-23	65	19	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	65/70-23	
68.	70-23	66	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	66/70-23	
69.	70-23	67	21	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		67/70-23	
70.	70-23	68	22	OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE	68/70-23	
71.	70-23	69	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	69/70-23	
72.	70-23	70	24	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	 EPOKA KAMIENIA	70/70-23	
73.	70-23	71	25	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	71/70-23	
74.	70-23	72	26	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	OKRES NOWOŻYTNY	72/70-23	
75.	70-23	73	27	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	73/70-23	
76.	70-23	74	4	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	74/70-23	
77.	70-23	117	6	ŚLAD OSADNICTWA OSADA CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA MEZOLIT/NEOLIT	117/70-23	
78.	70-23	75	6	ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT/NEOLIT NIEOKREŚLONA WCZESNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	75/70-23	
79.	70-23	76	28	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE MEZOLIT/NEOLIT	76/70-23	
80.	70-23	77	29	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	77/70-23	
81.	70-23	78	3	GRODZISKO	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII	78/70-23	11/8_23/ Arch/64

							z dn. 16.06.1964 r.
82.	70-23	79	30	OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	79/70-23	
83.	70-23	80	10	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OBOZOWISKO	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA BRĄZU NEOLIT MEZOLIT	80/70-23	
84.	70-23	81	11	ŚLAD OSADNICTWA CMĘTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA?	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA	81/70-23	
85.	70-23	82	31	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA CMĘTARZYSKO? – K. PRZEWORSKA OSADA? – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. AMFOR KULISTYCH	 PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NEOLIT SCHYŁKOWY? NEOLIT	82/70-23	
86.	70-23	83	12	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA NIEOKREŚLONA EPOKA BRĄZU WCZESNA? EPOKA KAMIENIA	83/70-23	
87.	70-23	84	32	ŚLAD OSADNICTWA OSADA CMĘTARZYSKO – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	84/70-23	
88.	70-23	85	33	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	85/70-23	
89.	70-23	86	7	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	86/70-23	

90.	70-23	87	8	OSADA – K. ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	87/70-23	
91.	70-23	88	14	OSADA – K. ŁUŻYCKA		88/70-23	
92.	70-23	89	34	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	89/70-23	
93.	70-23	90	35	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	90/70-23	
94.	70-23	91	36	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		91/70-23	
95.	70-23	92	37	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	92/70-23	
96.	70-23	93	38	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	93/70-23	
97.	70-23	94	15	OSADA – K. ŁUŻYCKA		94/70-23	
98.	70-23	95	39	ŚLAD OSADNICTWA OSADA? – K. ŁUŻYCKA?	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	95/70-23	
99.	70-23	96	40	OSADA	PRADZIEJE	96/70-23	
100.	70-23	97	13	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA EPOKA KAMIENIA	97/70-23	
101.	70-23	98	16	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE		98/70-23	
102.	70-23	99	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU	99/70-23	11/85_23/ Arch/64 z 16.06.1964 r.
103.	70-23	100	9	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE, OKRES NOWOŻYTNY	100/70-23	
104.	70-23	101	17	OSADA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	101/70-23	
105.	70-23	102	5	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	102/70-23	
106.	70-23	104	53	KOŚCIÓŁ ŚW. IDZIEGO	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE- OKRES NOWOŻYTNY XIII- XVI	104/70-23	
CIECHŁOWICE							
107.	72-23	1	1	OSADA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	1/72-23	
108.	72-23	2	2	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV W	2/72-23	
109.	72-23	3	3	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV W	3/72-23	
110.	72-23	4	4	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJA EPOKA KAMIENIA	4/72-23	
111.	72-23	45	8	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	45/72-23	
112.	72-23	46	9	OSADA – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	46/72-23	
113.	71-23	52	5	OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU III-IV	52/71-23	
114.	71-23	53	6	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	53/71-23	
115.	71-23	54	7	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	54/71-23	
GAWRONY							

116.	70-22	41	1	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH EPOKA BRĄZU WCZESNA	41/70-22	
117.	70-22	42	2	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE OKRES WPŁYÓW RZYMSKICH	42/70-22	
118.	70-22	43	3	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	43/70-22	
119.	70-22	44	4	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	44/70-22	
120.	70-22	45	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	45/70-22	
121.	70-22	46	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	46/70-22	
122.	70-22	47	7	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	47/70-22	
123.	70-22	48	8	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	48/70-22	
124.	70-22	49	9	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE		49/70-22	
125.	70-22	50	10	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU	50/70-22	
126.	70-21	203	11	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	203/70-21	
127.	70-21	243	12	CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU-HALSZTAT	243/70-21	
128.	70-21	204	13	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	204/70-21	
129.	70-21	205	14	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	205/70-21	
130.	70-21	206	15	OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT	206/70-21	
131.	70-21	207	16	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA D	207/70-21	
132.	70-21	208	17	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	208/70-21	
133.	70-21	209	15	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	209/70-21	
134.	70-21	210	16	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZNE WCZESNE ŚREDNIOWIECZNE	210/70-21	

				OSADA – K. PRZEWORSKA			
				ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA			
135.	70-21	211	17	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	211/70-21	
136.	70-21	212	18	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	212/70-21	
137.	70-21	213	19	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	213/70-21	
138.	70-21	214	20	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	214/70-21	
139.	70-21	215	21	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA?		215/70-21	
140.	70-21	216	22	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	216/70-21	
141.	70-21	217	23	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	217/70-21	
142.	70-21	218	24	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	218/70-21	
143.	70-21	219	28	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	219/70-21	
144.	70-21	220	25	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	220/70-21	
145.	70-21	221	16	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		221/70-21	
146.	70-21	222	27	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	222/70-21	
147.	70-21	223	28	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	223/70-21	
148.	70-21	224	29	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	224/70-21	
149.	70-21	225	30	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	225/70-21	
150.	70-21	226	31	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		226/70-21	
151.	70-21	227	32	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		227/70-21	
152.	70-21	230	35	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	230/70-21	
153.	70-21	228	37	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	228/70-21	

				ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE		
154.	70-21	229	38	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	229/70-21	
155.	70-21	231	40	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	231/70-21	
156.	70-21	232	37	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	232/70-21	
157.	70-21	233	38	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	233/70-21	
158.	70-21	234	39	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	234/70-21	
159.	70-21	235	40	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	235/70-21	
160.	70-21	236	41	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	236/70-21	
161.	70-21	237	42	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		237/70-21	
162.	70-21	238	43	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	238/70-21	
163.	70-21	239	44	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA?	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	239/70-21	
164.	70-21	240	45	NIEOKREŚLONA OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	240/70-21	
165.	70-21	241	46	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	241/70-21	
166.	70-21	242	47	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		242/70-21	
GÓRZYN							
167.	71-23	49	1	ŚLAD OSADNICTWA GRODZISKO STOŻKOWATE	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	49/71-23	
168.	71-23	50	2	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	50/71-23	
169.	71-23	51	3	OSADA – K. ŁUŻYCKA		51/71-23	

170.	71-22	49	4	GRODZISKO STOŻKOWATE	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	49/71-22	9/85_20/ Arch/64 z dn. 16.06.1964 r.
171.	71-22	50	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY	EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	50/71-23	
172.	71-22	51*	6	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA KAMIENIA	51/71-22	
173.	71-22	52*	7	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA		52/71-22	
174.	71-22	54	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE EPOKA KAMIENIA	54/71-22	
175.	71-22	55	10	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	55/71-22	
176.	71-22	56	11	PUNKT OSADNICZY	POŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	56/71-22	
177.	71-22	57	12	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		57/71-22	
178.	71-22	58	13	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	58/71-22	
179.	71-22	59	14	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	59/71-22	
180.	71-22	60	15	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	60/71-22	
181.	71-22	61	16	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	61/71-22	
182.	71-22	63	18	ZAŁOŻENIE OBRONNE	ŚREDNIOWIECZE	63/71-22	
183.	71-22	64	19	OSADA – K. ŁUŻYCKA OSADA	EPOKA BRĄZU V PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	64/71-22	
184.	71-22	53	8	OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU V-HALSZTAT C	53/71-22	
GWIZDANÓW							
185.	71-21	48	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA-EPOKA BRĄZU I	48/71-21	
186.	71-21	41	3	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	41/71-21	

				ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VI-1 POŁ. X		
187.	71-21	42	4	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH II-III NE	42/71-21	
188.	71-21	43	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VI-1 POŁ. X EPOKA BRĄZU III-V	43/71-21	
189.	71-21	44	6	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VI-1 POŁ. X OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PRADZIEJE	44/71-21	
190.	71-21	45	7	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	45/71-21	
191.	71-21	46	8	ŚLAD OSADNICTWA OSADA? – K. ŁUŻYCKA OSADA?	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV EPOKA BRĄZU V-HALSZTAT PRADZIEJE	46/71-21	
192.	71-21	47	9	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	47/71-21	
JUSZOWICE							
193.	72-21	9	1	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZNE	9/72-21	
194.	72-21	17	2	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	17/72-21	
195.	72-21	14	3	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH? EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	14/72-21	
196.	72-21	10	6	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	10/72-21	
197.	72-21	11	8	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	11/72-21	
198.	72-21	12	4	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	12/72-21	
199.	72-21	13	6	GRODZISKO	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	13/72-21	
200.	72-21	15	7	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	15/72-21	

201.	72-21	16	9	CMENTARZYSKO SZKIELEOWE	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	16/72-21	
202.	72-21	18	10	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	18/72-21	
203.	72-21	19	11	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	19/72-21	
204.	72-21	20	12	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	20/72-21	
205.	72-21	21	13	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	21/72-21	
KĘBŁÓW							
206.	70-22	60	1	NIEOKREŚLONA		60/70-22	
207.	70-22	58	2	OSADA		58/70-22	
208.	70-22	51	3	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	51/70-22	
209.	70-22	52	4	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	52/70-22	
210.	70-22	53	5	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	53/70-22	
211.	70-22	54	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	54/70-22	
212.	70-22	55	7	OSADA – K. PRZEWORSKA		55/70-22	
213.	70-22	56	8	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	56/70-22	
214.	70-22	57	9	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	57/70-22	
215.	70-22	59	10	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZ PRADZIEJE	59/70-22	
216.	70-22	61	11	NIEOKREŚLONA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	61/70-22	
KLISZÓW							
217.	72-22	19	3	OSADA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA OSADA – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA STARSZA PRADZIEJE LATEN II-I PNE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	19/72-22	
218.	72-22	20	2	NIEOKREŚLONA GRODZISKO GRODZISKO	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA MŁODSZA WCZESNE ŚREDNIOWIECZE ŚREDNIOWIECZE XIII	20/72-22	7/85_13/ Arch/64 z dn. 15.04.1964 r.
219.	71-22	5	20	GRODZISKO	ŚREDNIOWIECZE XIII	5/71-22	
220.	71-22	21*	6	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU	21/71-22	
221.	71-22	22*	7	CMENTARZYSKO	EPOKA BRĄZU	22/71-22	
222.	71-22	23*	8	OSADA OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA BRĄZU	23/71-22	

223.	71-22	24*	9	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	24/71-22	
224.	71-22	25*	10	GRODZISKO	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	25/71-22	
225.	71-22	26	11	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	26/71-22	
226.	71-22	27	12	PUNKT OSADNICZY OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XII	27/71-22	
227.	71-22	28	13	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	28/71-22	
228.	71-22	29	14	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	29/71-22	
229.	71-22	30	15	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	30/71-22	
230.	72-22	31	4	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	31/72-22	
231.	72-22	32	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA STARSZA PRADZIEJE	32/72-22	21/85_79/ Arch/64 z dn. 06.11.1964 r.
KOŹLICE							
232.	72-21	22	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	22/72-21	
233.	72-21	23	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	23/72-21	
234.	72-21	24	3	NIEOKREŚLONA		24/72-21	
235.	72-21	25	4	OSADA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	25/72-21	
236.	72-21	26	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY – K. ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	26/72-21	
237.	72-21	27	6	PUNKT OSADNICZY	EPOKA BRĄZU V-HALSZTAT	27/72-21	
238.	72-21	28	7	OSADA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	28/72-21	
239.	72-21	29	8	NIEOKREŚLONA		29/72-21	
240.	72-21	30	9	OSADA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	30/72-21	
241.	72-21	31	10	OSADA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	31/72-21	
242.	72-21	32	11	OSADA – K. ŁUŻYCKA		32/72-21	
243.	72-21	33	12	GRODZISKO	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	33/72-21	
244.	72-21	34	13	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	34/72-21	
245.	72-21	35	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE- OKRES NOWOŻYTNY XV- XVII PRADZIEJE	35/72-21	

					EPOKA BRĄZU IV- HALSZTAT		
246.	72-21	36	15	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	36/72-21	
247.	72-21	37	16	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	37/72-21	
248.	72-21	38	17	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	38/72-21	
249.	72-21	39	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	39/72-21	
250.	72-21	63	19	OSADA – K. ŁUŻYCKA		63/72-21	
251.	72-21	64*	20	ŚLAD OSADNICTWA	LATEN-OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH I PNE-III NE	64/72-21	
252.	72-21	65*	21	CMENTARZYSKO?	EPOKA BRĄZU II/III	65/72-21	
MIŁOGOSZCZ							
253.	71-22	17	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	17/71-22	
254.	71-22	18	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	LATEN	18/71-22	
255.	71-22	19	3	OSADA – K. PRZEWORSKA CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH II-III NE EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT	19/71-22	52/85_363/ Arch/68 z dn. 11.05.1968 r.
MLECZNO							
256.	72-21	40	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	LATEN	40/72-21	
257.	72-21	41	2	OSADA OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	41/72-21	
258.	72-21	71*	3	ŚLAD OSADNICTWA – K. POMORSKA		71/72-21	
259.	72-21	42	4	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	42/72-21	
260.	72-21	43	5	OSADA – K. ŁUŻYCKA		43/72-21	
261.	72-21	44	6	NIEOKREŚLONA		44/72-21	
262.	72-21	45	7	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	45/72-21	
263.	72-21	46	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-1 POŁ. X	46/72-21	
264.	72-21	47	9	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV	47/72-21	
265.	72-21	48	10	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA?		48/72-21	

266.	72-21	49	11	PUNKT OSADNICZY – K. ŁUŻYCKA		49/72-21	
				ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT?		
267.	72-21	50	12	PUNKT OSADNICZY OSADA – K. ŁUŻYCKA	PRADZIEJE	50/72-21	
268.	72-21	51	13	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV	51/72-21	
269.	72-21	62	14	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	62/72-21	
270.	72-21	69*	15	ŚLAD OSADNICTWA	LATEN-OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH I PNE-III NE	69/72-21	
271.	72-21	70*	16	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	70/72-21	
NAROCZYCE							
272.	71-23	13	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	13/71-23	
273.	71-23	14	2	ŚLAD OSADNICTWA CMENATRZYSKO CIAŁOPALNE	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	14/71-23	
274.	71-23	15*	3	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	15/71-23	
275.	71-23	16	4	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	16/71-23	
276.	71-23	17	5	ŚLAD OSADNICTWA CMENATRZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV EPOKA BRĄZU III-V- HALSZTAT	17/71-23	51/85_362/ Arch/68 z dn. 11.05.1968 r.
277.	71-23	18	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	18/71-23	
278.	71-23	19	7	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	19/71-23	
279.	71-23	20	8	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	20/71-23	
280.	71-23	21	9	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	21/71-23	
281.	71-23	22	10	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XIII PRADZIEJE	22/71-23	
282.	71-23	23	11	OSADA – K. ŁUŻYCKA		23/71-23	
283.	71-23	24	12	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XI	24/71-23	

				ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE		
284.	71-23	25	13	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	25/71-23	
285.	71-23	26	14	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	26/71-23	
286.	71-23	27	15	OSADA – K. ŁUŻYCKA		27/71-23	
287.	71-23	28	16	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	28/71-23	
288.	71-23	29	17	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	29/71-23	
289.	71-23	30	18	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	30/71-23	
290.	71-23	31	19	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	31/71-23	
291.	71-23	32	20	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	32/71-23	
292.	71-23	33	21	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	33/71-23	
				ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XI		
				OSADA – K. ŁUŻYCKA			
293.	71-23	34	22	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	34/71-23	
294.	71-23	35	23	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	35/71-23	
295.	71-23	36	24	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XVI-XV	36/71-23	
				ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA		
296.	71-23	37	25	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	37/71-23	
297.	71-23	38	26	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	38/71-23	
298.	71-23	39	27	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	39/71-23	
299.	71-22	40	28	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	40/71-22	
300.	71-22	41	29	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	41/71-22	
301.	71-23	42	30	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	42/71-23	
302.	71-23	43	31	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	43/71-23	
303.	71-23	44	32	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	44/71-23	
304.	71-23	45	33	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	45/71-23	
305.	71-23	46	34	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	46/71-23	
306.	71-23	48	36	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	48/71-23	
307.	71-22	62	37	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	62/71-22	

308.	71-23	47	45	OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU V-HALSZTAT	47/71-23	
NIESZCZYCE							
309.	70-22	101	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	101/70-22	
310.	70-22	113	2	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	113/70-22	
311.	70-23	51	3	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	51/70-23	
312.	70-23	52	24	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	52/70-23	
313.	70-23	53	5	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	53/70-23	
314.	70-23	54	6	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA	 PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NEOLIT SCHYŁKOWY – EPOKA BRĄZU WCZESNA	54/70-23	
315.	70-23	55	7	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT SCHYŁKOWY – EPOKA BRĄZU WSTECZNA	55/70-23	
316.	70-23	56	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. CERAMIKI SZNURKOWEJ	 PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NEOLIT SCHYŁKOWY – EPOKA BRĄZU WCZESNA	56/70-23	
317.	70-23	57	9	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		57/70-23	
318.	70-23	58	10	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE	58/70-23	
319.	70-23	59	11	OSADA HUTNICZA	PRADZIEJE	59/70-23	
320.	70-23	60	12	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	60/70-23	
321.	70-23	61	13	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	61/70-23	
322.	70-23	62	14	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	62/70-23	
323.	70-23	63	15	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	63/70-23	

				ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA?			
324.	70-22	99	16	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	99/70-22	
325.	70-22	100	17	ŚLAD OSADNICTWA	PALEOLIT SCHYŁKOWY	100/70-22	
326.	70-22	102	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	OKRES NOWOŻYTNY	102/70-22	
327.	70-22	103	19	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	103/70-22	
328.	70-22	104	20	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	104/70-22	
329.	70-22	105	21	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	105/70-22	
330.	70-22	106	22	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	106/70-22	
331.	70-22	107	23	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	107/70-22	
332.	70-22	108	24	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	108/70-22	
333.	70-22	109	25	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	109/70-22	
334.	70-22	110	26	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	110/70-22	
335.	70-22	111	27	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	111/70-22	
336.	70-22	112	28	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	112/70-22	
337.	70-22	114	29	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	114/70-22	
338.	70-22	115	30	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	115/70-22	
339.	70-22	116	31	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	116/70-22	
340.	70-22	117	32	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	117/70-22	
341.	70-22	118	33	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	OKRES NOWOŻYTNY WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	118/70-22	
342.	70-22	119	34	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	119/70-22	
OLSZANY							
343.	71-22	34	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	34/71-22	
344.	71-22	31	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT	31/71-22	
345.	71-22	18	4	CMENTARZYSKO CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	18/71-22	
346.	72-22	21	5	OSADA OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZNE IX-X WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21/72-22	
347.	72-22	33	6	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	33/72-22	

				OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA STARSZA		
				ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE		
				ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU II-V		
348.	72-22	34	7	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	34/72-22	
				ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA		
349.	72-22	35	8	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VIII-IX	35/72-22	
350.	71-22	32	2	OSADA – K. PRZEWORSKA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	32/71-22	
351.	71-22	33	4	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU II-V- HALSZTAT	33/71-22	
352.	71-22	35	21	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	35/71-22	
353.	71-22	36	22	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	36/71-22	
354.	71-22	37*	23	OSADA	LATEN-WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	37/71-22	
355.	71-22	38*	24	OSADA HUTNICZA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	38/71-22	
356.	71-22	39	25	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	39/71-22	
357.	71-22	40	26	ŚLAD OSADNICTWO	PRADZIEJE	40/71-22	
				ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV		
358.	71-22	41	27	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XII	41/71-22	
359.	71-22	42	28	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-XI	42/71-22	
				OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV		
360.	71-22	43	29	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XII-XIII	43/71-22	
361.	71-22	44	30	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	44/71-22	
362.	71-22	45	31	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XII	45/71-22	
363.	71-22	46	32	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XII	46/71-22	
364.	71-22	47	33	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	47/71-22	
365.	71-22	48	34	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	OKRES WPŁYWÓW RZYSMKICH II-III W	48/71-22	
366.	72-22	41	9	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	41/72-22	

				OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XII		
367.	72-22	42	10	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-XI	42/72-22	
368.	72-22	43	11	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XII-XIII	43/72-22	
369.	72-22	44	12	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	44/72-22	
370.	72-22	45	13	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XII	45/72-22	
371.	72-22	46	14	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XII	46/72-22	
372.	72-22	47	15	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	47/72-22	
373.	72-22	48	16	OSADA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH II-III NE	48/72-22	
374.	72-22	49	17	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	49/72-22	
375.	72-22	50	18	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		50/72-22	
376.	72-22	58	19	OSADA – K. PRZEWORSKA		58/72-22	
377.	72-22	59	20	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	59/72-22	
ORSK							
378.	70-22	2	7	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	2/70-22	
379.	70-22	3	6	CMENTARZYSKO KURHANOWE		3/70-22	
380.	70-22	4	8	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	4/70-22	

381.	70-22	5	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA OSADA? – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	5/70-22	
382.	70-22	6	4	CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU/HALSZTAT	6/70-22	
383.	70-22	7	10	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	7/70-22	
384.	70-22	8	11	OSADA? ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	8/70-22	
385.	70-22	9	12	ŚLAD OSADNICTWA OSADA? – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	9/70-22	
386.	70-22	10	13	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	10/70-22	
387.	70-22	11	37	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA?	EPOKA BRĄZU-HALSZTAT PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	11/70-22	
388.	69-22	36	30	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	36/69-22	
389.	69-22	37	31	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	37/69-22	
390.	69-22	38	32	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE OKRES NOWOŻYTNY	38/69-22	
391.	69-22	39	33	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	39/69-22	
392.	69-22	40	34	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		40/69-22	
393.	69-22	41	35	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	41/69-22	
394.	69-22	42	5	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE		42/69-22	
395.	69-22	43	36	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	43/69-22	
396.	69-22	44	2	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	44/69-22	

397.	69-22	45	3	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		45/69-22	
398.	69-22	46	15	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	46/69-22	
399.	69-22	47	1	GRODZISKO	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	47/69-22	208/85_KZA- 1-V 130/68 z dn. 01.12.1968 r.
400.	69-22	51	20	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	51/69-22	
401.	69-22	52	21	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY – K. ŁUŻYCKA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	52/69-22	
402.	69-22	53	22	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	53/69-22	
403.	69-22	54	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	54/69-22	
404.	69-22	55	24	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	55/69-22	
405.	69-22	56	25	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	56/69-22	
406.	69-22	57	26	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	57/69-22	
407.	69-22	58	27	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA	OKRES NOWOŻYTNY WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	58/69-22	
408.	69-22	59	28	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	59/69-22	
409.	69-22	60	29	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		60/69-22	
410.	69-22	61	16	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	61/69-22	
411.	69-22	62	7	CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA	HALSZTAT-LATEN	62/69-22	
412.	70-22	120	14	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	120/70-22	
PIELGRZYMÓW							
413.	71-20	1	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. POMORSKA		1/71-20	

414.	71-20	8	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	8/71-20	
415.	71-21	58	5	SKARB	HALSZTAT C	58/71-21	
RADOSZYCE							
416.	70-23	20	5	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA BRĄZU WCZESNA NEOLIT	20/70-23	
417.	70-23	21	6	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NEOLIT	21/70-23	
418.	70-23	22	7	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENTA	22/70-23	
419.	70-23	23	8	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENTA	23/70-23	
420.	70-23	24	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	24/70-23	
421.	70-23	25	10	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE, OKRES NOWOŻYTNY PRADZIEJE	25/70-23	
422.	70-23	26	4	CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU EPOKA KAMIENTA	26/70-23	54/85_367/ Arch/68 z 1968 r.
423.	70-23	27	11	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	27/70-23	
424.	70-23	28	12	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT-NEOLIT	28/70-23	

425.	70-23	29	13	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA – K. CERAMIKI WSTĘGOWEJ	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	29/70-23	
426.	70-23	30	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. CERAMIKI WSTĘGOWEJ	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	30/70-23	
427.	70-23	31	15	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	31/70-23	
428.	70-23	32	16	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	32/70-23	
429.	70-23	33	17	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OBOZOWISKO	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE MEZOLIT-NEOLIT	33/70-23	
430.	70-23	34	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE EPOKA BRĄZU WCZESNA	34/70-23	
431.	70-23	35	19	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/OKRES NOWOŻYTNY	35/70-23	
432.	70-23	36	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA?	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	36/70-23	
433.	70-23	37	21	GRODZISKO	EPOKA BRĄZU WCZESNA	37/70-23	
434.	70-23	38	22	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	38/70-23	
435.	70-23	39	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	39/70-23	
436.	70-23	40	24	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	40/70-23	
437.	70-23	41	25	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	41/70-23	
438.	70-23	42	26	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. PUCHARÓW LEJKOWATYCH	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE NEOLIT		

439.	70-23	44	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	LATEN	44/70-23	
440.	70-23	45	28	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	45/70-23	
				ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE		
				ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA			
				ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA			
441.	70-23	46	29	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	46/70-23	
442.	70-23	47	2	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	47/70-23	
443.	70-23	48	30	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	48/70-23	
				ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE		
				ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE		
444.	70-23	49	31	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	49/70-23	
				OSADA			
				OSADA – K. PRZEWORSKA			
				ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA			
445.	70-23	50	3	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	50/70-23	
				ŚLAD OSADNICTWA			
				CMENTARZYSKO – K. ŁUŻYCKA			
				ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT		
446.	70-23	103	32	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XI	103/70-23	
RUDNA							
447.	71-21	1	1	OSADA	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	1/71-21	
448.	71-21	2	2	NIEOKREŚLONA		2/71-21	
449.	71-21	3	3	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	3/71-21	
450.	71-21	4	4	NIEOKREŚLONA		4/71-21	
451.	71-21	5	5	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	5/71-21	
452.	71-21	6	6	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	6/71-21	
453.	71-21	7*	7	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	7/71-21	
454.	71-21	8	8	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	8/71-21	
455.	71-21	9	9	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	9/71-21	

				OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII		
456.	71-21	10	10	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV	10/71-21	
457.	71-21	11	11	ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA?	EPOKA BRĄZU	11/71-21	
458.	71-21	12	12	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	12/71-21	
				OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-X		
				ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA		
459.	71-21	13	13	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII	13/71-21	
				OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-XI		
460.	71-21	14	14	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	14/71-21	
461.	71-21	15	15	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA?	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	15/71-21	
				ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE		
				PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV		
462.	71-21	16	16	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV	16/71-21	
463.	71-21	17	17	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV	17/71-21	
				ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE		
				OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU		
464.	71-21	18	18	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XII-XIII	18/71-21	
				OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-X		
465.	71-21	19	19	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	19/71-21	
466.	71-21	20	20	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	20/71-21	
				OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV		
				OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU		
467.	71-21	21	21	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	21/71-21	

468.	71-21	69	22	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	69/71-21	
469.	71-21	70	15	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV PRADZIEJE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	70/71-21	
RYNARCICE							
470.	72-21	1	1	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	1/71-21	
471.	72-21	2	2	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	2/71-21	
472.	72-21	3	3	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	3/71-21	
473.	72-21	4	4	NIEOKREŚLONA		4/71-21	
474.	72-21	5	5	GRODZISKO	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	5/71-21	
475.	72-21	6	6	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	6/72-21	
476.	72-21	7	7	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VI-X	7/72-21	
477.	72-21	8	8	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	8/72-21	
478.	72-21	66*	9	OSADA – K. ŁUŻYCKA		66/72-21	
479.	72-21	67*	10	ŚLAD OSADNICTWA	LATEN-OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH I PNE-III NE	67/72-21	
480.	72-21	68*	11	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT	68/72-21	
481.	71-21	22	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	22/71-21	
482.	71-21	23	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE		23/71-21	
STARA RUDNA							
483.	71-21	22	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	22/71-21	
484.	71-21	23	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE		23/71-21	
485.	71-21	24	3	NIEOKREŚLONA		24/71-21	
486.	71-21	25	4	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI	25/71-21	
487.	71-21	26	5	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA-EPOKA BRĄZU I	26/71-21	
488.	71-21	27	6	GRODZISKO	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	27/71-21	
489.	71-21	28	7	GRODZISKO	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VIII?-IX-X	28/71-21	4/85_8/ Arch/64 z 03.1964 r.
490.	71-21	29	8	GRODZISKO	ŚREDNIOWIECZE	29/71-21	
491.	71-21	30	9	OSADA	ŚREDNIOWIECZE	30/71-21	
492.	71-21	31	10	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	31/71-21	
493.	71-21	32	11	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	32/71-21	
494.	71-21	57	12	NIEOKREŚLONA		57/71-21	

495.	71-21	33	13	ŚLAD OSADNICTWA OSADA PRZYGRODOWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE IX-X	33/71-21	
STUDZIONKI							
496.	70-22	17	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	17/70-22	
497.	70-22	12	2	NIEOKREŚLONA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	12/70-22	
				ŚLAD OSADNICTWA			
				ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA			
				ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA			
				ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT/NEOLIT		
498.	70-22	13	3	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	13/70-22	
499.	70-22	14	4	OSADA – K. PRZEWORSKA		14/70-22	
				ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA			
				ŚLAD OSADNICTWA			
					MEZOLIT/NEOLIT		
500.	70-22	15	5	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/OKRES NOWOŻYTNY	15/70-22	
				ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA		
501.	70-22	16	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/OKRES NOWOŻYTNY	16/70-22	
502.	70-22	18	7	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	18/70-22	
503.	70-22	19	8	ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA		19/70-22	
504.	70-22	20	9	OSADA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	20/70-22	
505.	70-22	21	10	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21/70-22	
506.	70-22	22	11	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22/70-22	
				ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE		
507.	70-22	23	12	PUNKT OSADNICZY ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	23/70-22	
508.	70-22	24	13	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	24/70-22	
				OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE		
509.	70-22	25	14	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	25/70-22	
510.	70-22	26	15	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	26/70-22	

				OSADA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE		
511.	70-22	27	16	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	27/70-22	
512.	70-22	28	17	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	28/70-22	
513.	70-22	29	18	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	29/70-22	
514.	70-22	30	19	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	30/70-22	
515.	70-22	31	20	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	31/70-22	
516.	70-22	32	21	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	32/70-22	
517.	70-22	33	22	ŚLAD OSADNICTWA PUNKT OSADNICZY – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA ŚLAD OSADNICTWA	 EPOKA BRĄZU WCZESNA?	33/70-22	
518.	70-22	34	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE EPOKA KAMIENIA	34/70-22	
519.	70-22	35	24	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	35/70-22	
520.	70-22	36	25	OSADA – K. PRZEWORSKA		36/70-22	
521.	70-22	37	26	OSADA – K. PRZEWORSKA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA		37/70-22	
522.	70-22	38	27	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	38/70-22	
523.	70-22	39	28	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	39/70-22	
524.	70-22	40	29	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OBOZOWISKO	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE MEZOLIT		
TOSZOWICE							
525.	72-22	4	4	OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	4/72-22	

				OSADA – K. ŁUŻYCKA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH		
526.	72-22	5	5	OSADA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	5/72-22	
527.	72-21	52	1	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	52/72-22	50/85_342/ Arch/68 z dn. 02.08.1968 r.
528.	72-21	53	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU II-HALSZTAT	53/72-21	49/85_341/ Arch/68 z dn. 02.08.1968 r.
529.	72-21	54	4	OSADA OSADA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRADZIEJE PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV EPOKA BRĄZU HALSZTAT OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	54/72-21	
530.	72-21	55	6	NIEOKREŚLONA		55/72-21	
531.	72-21	56	7	GRODZISKO	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	56/72-21	
532.	72-21	58	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. ŁUŻYCKA?	PRADZIEJE	58/72-21	
533.	72-21	59	9	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE XI-XIII	59/72-21	
534.	72-21	60	10	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XII	60/72-21	
535.	72-21	61	11	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV PRADZIEJE	61/72-21	
536.	72-21	72*	12	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	72/72-21	
537.	72-21	73*	13	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT	73/72-21	
538.	72-21	74	22	OSADA – K. ŁUŻYCKA	EPOKA BRĄZU	74/72-21	
539.	72-22	146*	21	ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE	146/72-22	
540.	72-22	147*	20	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	147/72-22	
WĄDROŻE							

541.	72-22	1	4	ŚLAD OSADNICTWA OSADA -K. ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	1/72-22	
542.	72-22	2	2	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE – K. ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	2/72-22	
543.	72-22	3	3	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA SKARB	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PÓŻNY WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	3/72-22	
544.	72-22	22	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV PRADZIEJE	22/72-22	
545.	72-22	23	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	23/72-22	
546.	72-22	24	7	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	24/72-22	
547.	72-22	25	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	25/72-22	
548.	72-22	26	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA – K. PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH FAZA C2-C3	26/72-22	
549.	72-22	27	10	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV PRADZIEJE	27/72-22	
550.	72-22	28	11	OSADA – K. PRZEWORSKA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PÓŻNY	28/72-22	
551.	72-22	29	12	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV PRADZIEJE	29/72-22	
552.	72-22	30	13	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	30/72-22	
553.	72-22	36	14	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	36/72-22	

				ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XI		
554.	72-22	37	15	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	37/72-22	
555.	72-22	38	16	OSADA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	38/72-22	
556.	72-22	40	18	ŚLAD OSADNICTWA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	40/72-22	
557.	72-22	51	19	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA MŁODSZA PRADZIEJE	51/72-22	
558.	72-22	70	30	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	70/72-22	
559.	72-22	71	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	71/72-22	
560.	72-22	75	21	OSADA OSADA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE FAZA MŁODSZA PRADZIEJE OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH PÓŹNY	75/72-22	
561.	72-22	82	22	OSADA OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA OSADA – K. ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	82/72-22	
562.	72-22	93	23	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	93/72-22	
563.	72-22	101	24	OSADA OSADA – K. PRZEWORSKA	PRADZIEJE LATEN II-I PNE	101/72-22	
564.	72-22	110	25	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	110/72-22	
565.	72-22	113	26	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	113/72-22	
566.	72-22	116	31	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV PRADZIEJE	116/72-22	

567.	72-22	129	27	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	129/72-22	
568.	72-22	142	28	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	142/72-22	
569.	72-22	143	29	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 2 POŁ. XIII-XIV PRADZIEJE	143/72-22	
570.	72-22	144*	33	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU	144/72-22	
571.	72-22	145*	32	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	145/72-22	
WYSOKIE							
572.	71-22	1	1	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	1/71-22	
573.	71-22	2	2	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE?	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	2/71-22	
574.	71-22	3	3	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	3/71-22	
575.	71-22	4	4	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	4/71-22	
576.	71-22	5	5	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	5/71-22	
577.	71-22	6	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	6/71-22	
578.	71-22	7	7	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV	7/71-22	
579.	71-22	8	8	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	8/71-22	
580.	71-22	9	9	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	9/71-22	
581.	71-22	10	10	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	10/71-22	
582.	71-22	11	11	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	11/71-22	
583.	71-22	12	12	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	12/71-22	
584.	71-22	13	13	GRODZISKO STOŻKOWE	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	13/71-22	
585.	71-22	14	14	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	14/71-22	

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Rudna.

7.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefę ochrony konserwatorskiej ustanawia się w celu ochrony objętych nią obiektów, zespołów czy układów przestrzennych. W zależności od charakteru tych elementów oraz stopnia ich zachowania, wyróżnia się różne strefy ochrony konserwatorskiej. Na obszarze Gminy Rudna znajduje się stosunkowo dużo obszarów, które z uwagi na wartościowy kulturowo charakter istniejącego zagospodarowania, wskazane są do objęcia ochroną konserwatorską w formie następujących stref:

- strefa „U” ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych,
- strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego,
- strefa „E” – ochrony konserwatorskiej ekspozycji zabytkowych obiektów,
- strefa „W” archeologicznej ochrony konserwatorskiej,
- strefa „OW” obserwacji archeologicznej,
- Strefa ochrony zabytkowego parku i folwarku.

Strefa „U” ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych powinna obejmować historyczne układy przestrzenne wsi, które zachowały swój średniowieczny lub nowożytny układ przestrzenny, wraz z zabudowaniami rozmieszczonymi w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych.

Celem ochrony strefy „U” jest zachowanie i rewaloryzacja historycznego układu przestrzennego, w szczególności jego kompozycji przestrzennej oraz historycznej architektury.

Do objęcia tą strefą kwalifikują się układy ruralistyczne następujących wsi:

- 1) Chobienia;
- 2) Górzyn;
- 3) Miłogoszcz;
- 4) Naroczyce;
- 5) Olszany;
- 6) Orsk;
- 7) Radoszyce
- 8) Radomiłów;
- 9) Rynarcice;
- 10) Rudna;

11) Stara Rudna;

12) Wysokie.

Strefa „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna chronić krajobraz kulturowy (w rozumieniu art. 3 ust. 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) wsi. Należy więc nią objąć przedpola układów przestrzennych wsi chronionych strefą „U” ochrony konserwatorskiej. W szczególności strefą należy objąć przedpola wsi widoczne z ciągów komunikacyjnych. Dla tej strefy należy określić zasady zabudowy i zagospodarowania terenu zapobiegające realizacji inwestycji mogących negatywnie wpływać na percepcję chronionych układów ruralistycznych.

Do objęcia strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego kwalifikuje się otoczenie miejscowości wskazanych do ochrony strefą „U” ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych.

Strefa „E” ochrony konserwatorskiej ekspozycji zabytkowych obiektów. Strefa ta powinna obejmować obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego wyeksponowaniu zespołów lub obiektów zabytkowych o walorach krajobrazowych. Do objęcia omawianą strefą kwalifikują się obszary położone w następujących wsiach:

- 1) Chobienia – dla ochrony ekspozycji sylwety ośrodka historycznego miasta Chobienia (strefa pokrywa się ze strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego wyznaczoną dla miejscowości Chobienia);
- 2) Olszany – dla ochrony ekspozycji zabytkowego kościoła;
- 3) Radomiłów – dla ochrony ekspozycji zabytkowego pałacu;
- 4) Rudna – dla ochrony ekspozycji sylwety ośrodka historycznego miasta Rudna (strefa pokrywa się ze strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego wyznaczoną dla miejscowości Rudna);
- 5) Rynarcice – dla ochrony ekspozycji zabytkowego kościoła.

Strefa „W” archeologicznej ochrony konserwatorskiej. Z przesłanek konserwatorskich wynika, iż strefa ta winna obejmować stanowiska archeologiczne wyeksponowane w terenie – o zachowanej formie krajobrazowej. Do objęcia tą strefą kwalifikują się zatem obiekty archeologiczne wymienione w tabeli nr 7.4.1:

Tabela 9. Stanowiska archeologiczne wykazonowane w terenie.

L.p.	Nazwa miejscowości	Nr stanowiska	Rodzaj
1.	Chobienia	3/78/70-23	Grodzisko
2.	Górzyn	4/49/71-22	Grodzisko stożkowe
3.	Juszowice	6/13/72-21	Grodzisko
4.	Kliszów	2/20/72-22	Grodzisko
5.	Kliszów	5/20/71-22	Grodzisko
6.	Orsk	6/3/70-22	Cmentarzysko kurhanowe
7.	Orsk	1/47/69-22	Grodzisko
8.	Radoszyce	21/37/70-23	Grodzisko
9.	Rynarcice	5/5/72-21	Grodzisko
10.	Stara Rudna	6/27/71-21	Grodzisko
11.	Stara Rudna	7/28/71-21	Grodzisko
12.	Stara Rudna	8/29/71-21	Grodzisko
13.	Toszewice	7/56/72-21	Grodzisko
14.	Wysokie	13/13/71-22	Grodzisko stożkowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych DWKZ we Wrocławiu, delegatura we Wrocławiu.

Strefa „OW” obserwacji archeologicznej. Do objęcia strefą ochrony konserwatorskiej „OW”

kwalfikują się następujące wsie o średniowiecznej metryce potwierdzonej w źródłach historycznych:

- 1) Brodowice;
- 2) Chełm;
- 3) Chobienia;
- 4) Ciecłowie;
- 5) Górzyn;
- 6) Gwizdanów;
- 7) Kębtów;
- 8) Koźlice;
- 9) Miłogoszcz;
- 10) Mleczno;
- 11) Naroczyce;
- 12) Nieszczyce;
- 13) Olszany;

- 14) Orsk;
- 15) Radoszyce;
- 16) Rudna;
- 17) Rynarcice;
- 18) Stara Rudna;
- 19) Studzionki;
- 20) Wysokie.

Zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi dla Gminy Rudna [„Wytyczne konserwatorskie...”, 1996] nie ma konieczności objęcia strefą „OW” miejscowości Brodów, Gawrony, Górka, Kliszów i Toszowice ze względu na fakt, iż średniowieczny układ przestrzenny tych wsi uległ znacznej degradacji, a na ich obszarze nie stwierdzono istnienia stanowisk archeologicznych o proveniencji średniowiecznej.

7.5. Miejsca pamięci narodowej

Na terenie Gminy Rudna znajduje się siedem obiektów pamięci narodowej.

Tabela 10. Miejsce pamięci narodowej.

Lp.	Miejscowość (lokalizacja)	Rodzaj obiektu	Treść napisu
1.	Chełm (obok skrzyżowania dróg przy wjeździe do miejscowości Chełm od strony Orska)	mogiła z tablicą	„MIEJSCE UŚWIĘCENIA MĘCZEŃSTWA POLAKÓW ROZSTRZELANYCH W STYCZNIU 1945 R. PRZEZ ODDZIAŁ SS”; wyszczególnione 16 nazwisk zamordowanych
2.	Chełm (poza terenem zabudowanym w polu w odległości 50 m od szosy)	pomnik	brak napisu; pomnik ku czci 70 żołnierzy sowieckich poległych w tym miejscu – wzniesiony przez stronę sowiecką
3.	Chobienia (rynek w centrum Chobieni)	obelisk	„D.O.M. LUDZIOM DOBREJ WOLI, OFIAROM WOJEN, ŻOŁNIERZOM, WIĘŹNIOM OBOZÓW, SYBIRAKOM, PIONIEROM CHOBIEŃ KU PAMIĘCI” 2001.11.11
4.	Chobienia (park przy ulicy Nadodrzańskiej; przeniesiony z rynku w Chobieni)	pomnik	„NASZYM POLEGŁYM BOHATEROM 1914-1918”; wyszczególnione 57 nazwisk
5.	Chobienia	pomnik	„SZKOŁA PODSTAWOWA IM. BOH. WESTERPLATTE „ „W XX-TĄ ROCZNICĘ – SPOŁECZEŃSTWO 1947-1967”

	(park przy Zespole Szkół w Chobieni)		
6.	Gwizdanów (naprzeciw stacji PKP)	płyta z tablicą kamienną	„BOHATEROWIE WOLNOŚCI POLEGLI W DNIU 21 KWIETNIA 1945 R.”; wyszczególnione 57 nazwisk
7.	Rudna (rynek – centrum Rudnej)	obelisk	„W 40-TĄ ROCZNICĘ WYZWOLENIA RUDNEJ 1945-1985”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG w Rudnej.

DZIAŁ II

UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

8. 3DEMOGRAFIA

W 2021 roku liczba mieszkańców Gminy Rudna wynosiła 7437 osoby (według danych Głównego Urzędu Statystycznego, dalej: GUS). W długiej perspektywie (2005-2021) do roku 2019 można mówić o stabilizacji lub nieznacznym wzroście liczebności populacji gminy, która utrzymywała się na poziomie ponad 7000 mieszkańców, z niewielkimi fluktuacjami w poszczególnych latach. W tym okresie odnotowywano bowiem lata wzrostu wielkości zaludnienia gminy. Jest to efekt zróżnicowanej (w poszczególnych latach) wielkości stopy przyrostu naturalnego (od -0,90‰ do +4,10‰) oraz zróżnicowanego (najczęściej dodatniego) salda migracji. Między rokiem 2019 a 2020 zaludnienie gminy zmniejszyło się o 335 mieszkańców, tj. o około 4,30%. Przyczyną tak znacznego spadku liczby ludności w ciągu roku jest najprawdopodobniej pandemia COVID-19. Potwierdza to również współczynnik przyrostu naturalnego, który w 2019 roku wynosił -0,90‰, natomiast w roku 2020: -4,82‰. Warto jednak zwrócić uwagę również na liczbę urodzeń żywych (54 urodzeń) oraz zgonów ogółem (90 zgonów), które nie potwierdzają, aż tak dużego spadku liczby ludności. Ponadto saldo migracji w 2020 r. było dodatnie.

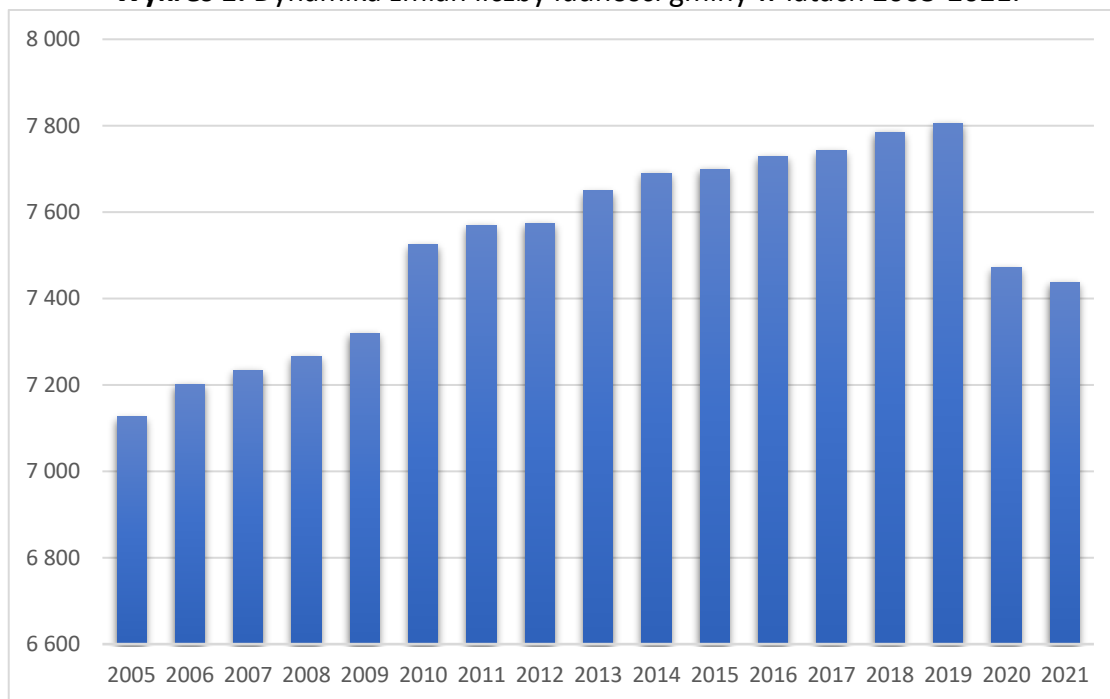
W analizowanej perspektywie (2005-2021) w gminie Rudna obserwuje się wzrost liczby mieszkańców, z zanotowanym gwałtownym spadkiem liczby ludności po 2019 roku. Spadek liczby ludności na przełomie 2019 i 2020 roku został zanotowany w całej Polsce, w tym także w powiecie lubińskim. Może to mieć związek z w/w pandemią w Polsce. Jednakże w ogólnym rozrachunku gmina Rudna wykazuje wzrost liczby ludności na przestrzeni lat. Jest to zjawisko pozytywne i wyróżniające gminę na tle zmian demograficznych województwa dolnośląskiego i gmin powiatu lubińskiego, gdzie liczba ludności od 2005 roku ma tendencję spadkową.

Należy jednak zwrócić uwagę na obserwowane w ostatnich latach w Polsce tendencje związane z wyludnianiem się miast i przenoszeniem się ludności na tereny podmiejskie oraz na obszary wiejskie. Według danych GUS ilość zameldowań z miast, w porównaniu do wymeldowań do miast, stale się zwiększa. Istnieje poza tym duże prawdopodobieństwo, że dane dotyczące stanu liczby mieszkańców poszczególnych wsi są przekłamane ze względu na występującą grupę ludzi, najczęściej młodych, którzy pomimo stałego zameldowania na obszarach wiejskich faktycznie zamieszkują miasta akademickie lub są w trakcie migracji zagranicznej.

Wśród miejscowości gminy największy przyrost liczby ludności na przełomie lat 2005-2021 nastąpił w: Kliszów (136), Chobienia (107), Toszowice (98), Wądroże (89), Juszowice (82). Największy

odpływ ludności zanotowano w miejscowościach: Rudna (-158), Nieszczyce (-62), Orsk (-48), Naroczyce (-44), Gawronki (-16).

Wykres 1. Dynamika zmian liczby ludności gminy w latach 2005-2021.

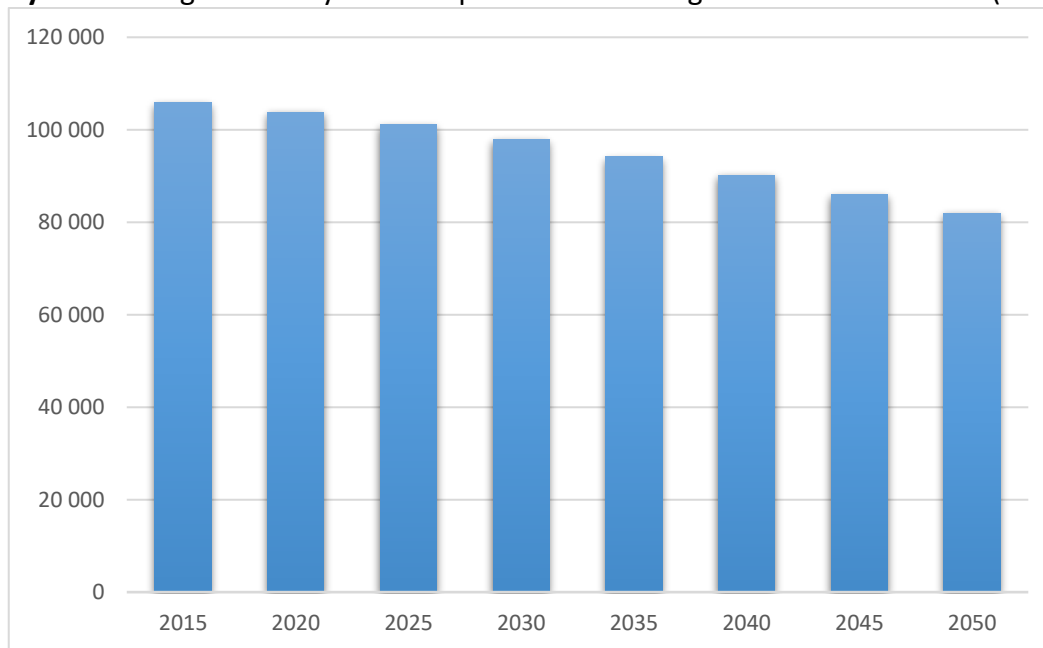
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Średnia gęstość zaludnienia w gminie jest niska i w 2021 r. wyniosła 34 osoby/km² (GUS). Dla porównania gęstość zaludnienia dla gminy Lubin wynosi 61 osoby/km², dla powiatu lubińskiego 146 osób/km², a dla województwa dolnośląskiego 145 osoby/km². Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w obrębach: Brodowice i Ciechłowice (nie przekracza 15 osób/km²), a największa w Chobieni - 146 osoby/km².

Według długofalowych prognoz demograficznych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), liczba ludności Polski oraz powiatu lubińskiego będzie się systematycznie zmniejszać (wykres 2.), co wg autorów tych przewidywań spowoduje zarówno ujemny przyrost naturalny, jak i ujemne saldo migracji. Analiza danych statystycznych wskazuje, iż zjawisko depopulacji obserwowane w innych gminach (a zwłaszcza w gminach miejskich), nie występuje ogólnie w gminie Rudna. Należą do niej natomiast jednostki osadnicze, w których liczba mieszkańców systematycznie spada, co może świadczyć o zmniejszeniu ich atrakcyjności osiedleńczej. Wobec powyższego, zarówno prognozy ponadlokalne, jak i obserwowane w gminie tendencje należy traktować jako ostrzeżenie, iż w przypadku zaniechania działań mających na celu

podnoszenie atrakcyjności osadniczej gminy oraz poprawę jakości życia mieszkańców, w gminie mogą wystąpić negatywne trendy demograficzne.

Wykres 2. Prognoza liczby ludności powiatu lubińskiego w latach 2015-2050 (GUS).

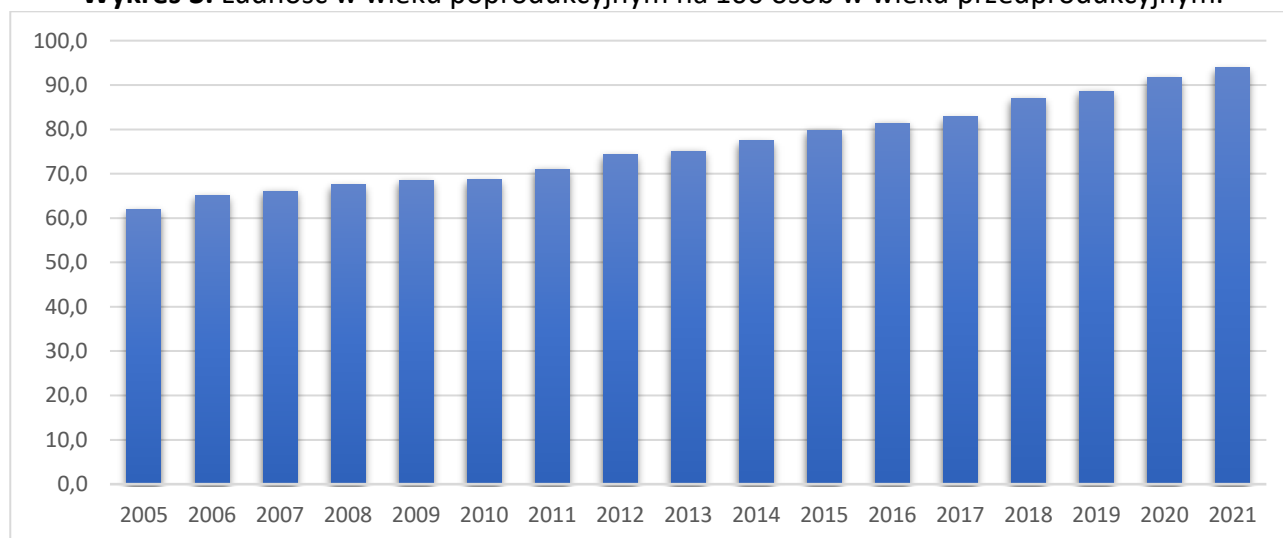
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2005-2021 saldo migracji w stosunku do liczby mieszkańców w gminie utrzymywało się na wysokim poziomie (od -0,5‰ do 8,0‰). Napływ ludności był spowodowany w dużej mierze migracją zarobkową jak i przenoszeniem się mieszkańców miast do stref podmiejskich. Świadczy o tym fakt, iż wśród osób osiedlających się w gminie liczba osób migrujących z miast do osób migrujących ze wsi jest znacznie wyższa. Najważniejsze działania mające na celu ochronę tego potencjału polegają na zapewnieniu atrakcyjnych warunków osiedlania się, w szczególności na kształtowaniu zróżnicowanej oferty mieszkaniowej, tworzeniu nowych miejsc pracy, poprawie dostępności komunikacyjnej oraz zapewnieniu odpowiedniej infrastruktury społecznej.

W strukturze płci gminy od 2008 roku notuje się niewielką nadwyżkę kobiet: w 2008 roku 100,66, a w 2021 roku 102,20 kobiet przypadało na 100 mężczyzn. Przed 2008 rokiem wskaźnik feminizacji oscylował wokół 100 kobiet/100 mężczyzn. Notowany współczynnik feminizacji jest typowy dla obszarów wiejskich. Przewaga kobiet obejmuje grupę w wieku poprodukcyjnym. Młodsze grupy wiekowe charakteryzują się natomiast przewagą osobników płci męskiej. Zjawisko to związane jest z większą liczebnością urodzeń chłopców (obserwowane w większości populacji).

Struktura wieku w gminie jest korzystna. Jednakże zwiększający się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz zmniejszający się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym sukcesywnie prowadzi do starzenia się populacji gminy (wykres 3). Od 2005 udział ludności w wieku poprodukcyjnym uległ wzrostowi, a także w tym samym czasie grupa wiekowa przedprodukcyjna znacząco zmniejszyła swój udział. Od 2005 r. wzrastał ponadto udział ludności w wieku produkcyjnym (o około 10,5%). Jednak po roku 2016 liczba osób w wieku produkcyjnym zaczęła się zmniejszać, a największy spadek odnotowano w 2020 r. (o 343 osób mniej względem roku 2019). Należy mieć na uwadze, iż liczna populacja osób w wieku produkcyjnym w najbliższym czasie zasili udział grupy poprodukcyjnej, pogarszając tym samym strukturę demograficzną mieszkańców gminy. Należy jednak podkreślić, że struktura wieku mieszkańców gminy jest nieco bardziej zrównoważona niż średnia struktura wieku województwa dolnośląskiego czy powiatu lubińskiego. Populacja osób w wieku produkcyjnym zarówno w województwie dolnośląskim jak i w powiecie lubińskim zaczęła się zmniejszać już po roku 2010. Warto też zwrócić uwagę, na to, iż społeczeństwo w gminie Rudna jest młodsze niż społeczeństwo całego powiatu czy województwa. Na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypada w województwie dolnośląskim 136 osób, w powiecie lubińskim 137 osób, gdzie dla Gminy Rudna są to 94 osoby.

Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 11. Ruch naturalny ludności oraz migracje wewnętrzne i zagraniczne.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	średnio 2005-2021
Liczba ludności	7126	7201	7234	7266	7320	7525	7569	7574	7649	7690	7699	7729	7742	7785	7 06	7471	7437	7519
Urodzenia żywe	76	76	78	87	101	88	99	76	84	84	80	85	81	81	82	54	71	81
Zgony	76	68	71	82	76	72	68	73	79	75	63	68	81	81	89	90	86	76
Przyrost naturalny	0	8	7	5	25	18	31	3	5	9	17	17	0	0	-7	-36	-15	5
Stopa przyrostu naturalnego [‰]	0,00	1,11	0,97	0,69	3,42	2,39	4,10	0,40	0,65	1,17	2,21	2,20	0,00	0,00	-0,90	-4,82	-2,02	0,68
Zameldowania	86	156	119	110	129	121	93	118	150	107	0	117	111	105	126	86	94	108
- z miast	51	115	100	76	102	78	78	86	109	71	84	88	71	66	82	71	72	82
- ze wsi	33	40	18	31	27	42	14	29	41	35	14	26	40	36	42	15	22	30
- z zagranicy	2	1	1	3	0	1	1	3	0	1	0	3	0	3	2	0	0	1
Wymeldowania	78	99	85	73	87	77	80	97	90	91	0	73	94	85	87	81	98	81
- do miast	58	56	56	47	64	60	40	52	60	58	52	43	68	64	59	56	69	57
- na wieś	20	43	29	24	23	17	39	42	27	28	38	30	26	21	28	25	28	29
- zagranicę	0	0	0	2	0	0	1	3	3	5	0	0	0	-	-	-	-	1
Saldo migracji	8	57	34	37	42	44	13	21	60	16	0	44	17	20	39	5	-4	27
Saldo migracji [‰]	1,13	7,97	4,71	5,10	5,76	5,87	1,72	2,78	7,88	2,08	0,00	5,68	2,20	2,58	5,00	0,67	-0,54	3,56

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl. Ruch naturalny wg płci, Migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku, stan na 31 grudnia.

Tabela 12. Dynamika zmian liczby mieszkańców gminy w latach 2005-2021, według faktycznego miejsca zamieszkania, stan na 31 grudnia.

	2005	2006	2007	2008	2009		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	przyrost 2005-2021
liczba mieszkańców	7126	7201	7234	7266	7320		7525	7569	7574	7649	7690	7699	7729	7742	7785	7806	7471	7437	311
przyrost rzeczywisty* [%]		1,05	0,46	0,44	0,74		2,80	0,58	0,07	0,99	0,54	0,12	0,39	0,17	0,56	0,27	-4,29	-0,46	4,36

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl

* - przyrost liczby mieszkańców względem poprzedniego rok

Tabela 13. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy w latach 2005-2021.

Miejscowości	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Różnica liczby ludności 2005-2021	Przyrost w stosunku do roku 2005 [%]
Brodowice	58	56	54	53	54	58	58	59	59	61	61	59	63	62	66	65	64	6	10,34
Brodów	190	187	187	192	193	198	204	200	199	208	196	198	194	184	185	187	190	0	0,00
Bytków	29	31	30	30	31	31	32	30	30	28	28	28	27	26	23	23	23	-6	-20,69
Chełm	134	133	132	133	129	127	127	131	127	129	130	133	135	136	132	132	123	-11	-8,21
Chobienia	695	693	697	718	731	759	758	763	770	775	776	788	810	826	818	813	802	107	15,40
Ciechłowice	94	92	95	101	98	99	100	98	99	100	102	100	99	97	98	99	99	5	5,32
Gawronki	104	109	102	104	102	101	96	103	97	94	94	90	90	92	88	87	88	-16	-15,38
Gawrony	130	136	136	135	138	141	150	147	143	140	140	138	141	141	139	137	134	4	3,08
Górzyn	401	404	409	400	399	400	406	401	404	395	413	412	412	406	400	397	395	-6	-1,50
Gwizdanów	363	381	390	402	418	414	403	409	420	420	389	382	368	363	359	352	362	-1	-0,28
Juszowice	30	32	34	33	39	37	45	48	55	55	62	64	73	84	96	99	112	82	273,33
Kębłów	142	148	148	147	143	144	133	138	147	142	184	180	180	182	188	183	177	35	24,65
Kliszów	203	209	204	208	204	203	208	206	201	196	261	280	290	294	312	329	339	136	67,00
Koźlice	125	130	135	136	156	175	181	203	227	242	142	145	146	145	138	142	139	14	11,20
Miłogoszcz	81	81	81	81	79	78	76	77	80	79	77	75	72	69	73	72	72	-9	-11,11
Młeczno	226	221	216	213	213	226	237	244	249	264	259	263	276	282	286	287	282	56	24,78
Naroczyce	338	339	339	339	337	334	332	327	316	323	308	310	307	305	298	293	294	-44	-13,02
Nieszczyce	395	395	396	396	394	396	385	385	385	381	383	374	361	345	345	328	333	-62	-15,70
Olszany	153	152	152	147	151	153	155	153	159	159	156	156	161	161	158	157	162	9	5,88
Orsk	356	359	358	371	370	367	367	357	351	339	338	332	334	328	322	316	308	-48	-13,48
Radomiłów	117	119	119	120	122	125	123	117	114	111	112	105	100	97	101	100	102	-15	-12,82
31	260	267	269	264	270	266	270	272	275	271	266	267	262	270	265	260	254	-6	-2,31

Rudna	1608	1611	1616	1593	1586	1599	1614	1585	1558	1532	1549	1555	1537	1511	1511	1482	1450	-158	-9,83
Rynarcice	227	232	234	237	227	223	212	208	218	217	222	220	218	220	222	223	225	-2	-0,88
Stara Rudna	152	149	151	150	149	148	146	141	148	146	146	153	151	161	147	148	150	-2	-1,32
Studzionki	74	77	74	71	73	72	74	74	77	81	81	84	85	86	86	90	90	16	21,62
Toszewice	211	220	230	251	267	275	279	280	284	300	308	314	320	319	316	315	309	98	46,45
Wądroże	135	139	147	155	153	149	143	147	161	163	189	198	198	210	225	223	224	89	65,93
Wysokie	120	122	132	134	139	142	158	163	175	183	166	167	168	168	172	167	167	47	39,17
Razem	7151	7224	7267	7314	7365	7440	7472	7466	7528	7534	7538	7570	7578	7570	7569	7506	7469	318	4,45

Źródło: Urząd Gminy Rudna, strona internetowa gminy (www.rudna.pl).

Tabela 14. Zmiana współczynnika feminizacji w gminie w latach 2005-2021, według faktycznego miejsca zamieszkania.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	przyrost 2005-2021
Mężczyźni	3570	3613	3619	3621	3651	3721	3748	3725	3757	3774	3778	3792	3810	3835	3853	3698	3678	108
Kobiety	3556	3588	3615	3645	3669	3804	3821	3849	3892	3916	3921	3937	3932	3950	3953	3773	3759	203
Wsp. feminizacji	99,61	99,31	99,89	100,66	100,49	102,23	101,95	103,33	103,59	103,76	103,79	103,82	103,20	103,00	102,60	102,03	102,20	2,59

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl, stan na 31 grudnia.

Tabela 15. Zmiany funkcjonalnej struktury ludności gminy oraz wskaźnik obciążenia demograficznego.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	przyrost 2005-2021
Przedprodukcyjna	1679	1616	1600	1570	1554	1605	1617	1581	1588	1564	1550	1545	1542	1548	1553	1532	1529	-150
Produkcyjna	4408	4535	4577	4637	4701	4818	4804	4818	4869	4916	4912	4926	4923	4891	4877	4534	4472	64
Poprodukcyjna	1039	1050	1057	1059	1065	1102	1148	1175	1192	1210	1237	1258	1277	1346	1376	1405	1436	397
Przedprodukcyjna [%]	23,56	22,44	22,12	21,61	21,23	21,33	21,36	20,87	20,76	20,34	20,13	19,99	19,92	19,88	19,89	20,51	20,56	-3,00
Produkcyjna [%]	61,86	62,98	63,27	63,82	64,22	64,03	63,47	63,61	63,66	63,93	63,80	63,73	63,59	62,83	62,48	60,69	60,13	-1,73
Poprodukcyjna [%]	14,58	14,58	14,61	14,57	14,55	14,64	15,17	15,51	15,58	15,73	16,07	16,28	16,49	17,29	17,63	18,81	19,31	4,73
Wskaźnik 1 *	61,7	58,8	58,1	56,7	55,7	56,2	57,6	57,2	57,1	56,4	56,7	56,9	57,3	59,2	60,1	64,8	66,3	4,60
Wskaźnik 2 **	61,9	65,0	66,1	67,5	68,5	68,7	71,0	74,3	75,1	77,4	79,8	81,4	82,8	87,0	88,6	91,7	93,9	32,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym według płci, stan na 31 grudnia;

* Wskaźnik 1 – ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym;

** Wskaźnik 2 – ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 16. Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gminy Rudna, powiatu lubińskiego oraz województwa dolnośląskiego w roku 2021.

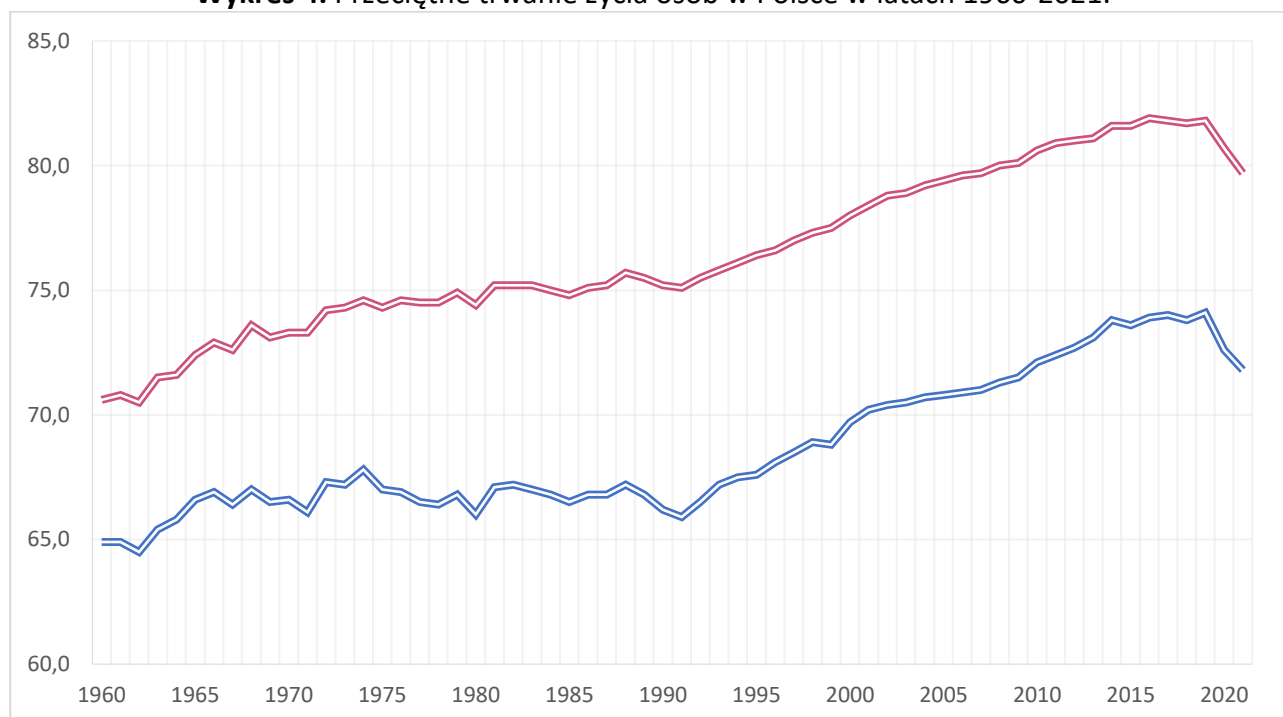
	Gmina Rudna	Powiat Lubiński	Województwo dolnośląskie
Zmiana liczby mieszkańców w latach 2005-2021	4,36%	-1,75%	0,33%
Przyrost naturalny w latach 2005-2021 w stosunku do liczby mieszkańców w 2005 r.	0,07%	0,07%	-0,15%
Saldo migracji w latach 2005-2021 w stosunku do liczby mieszkańców w 2005 r.	0,37%	-0,21%	0,04%
Zameldowania z miast w latach 2005-2021/ średnia wszystkich zameldowań w latach 2005-2021	76,59%	71,13%	67,2%
Współczynnik feminizacji (liczba kobiet/100 mężczyzn w 2021 r.	102,20	107,92	108,01
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2021 r.	20,56%	18,10%	17,32%
Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2021 r.	60,13%	57,04%	59,16%
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2021 r.	19,31%	24,86%	23,52%
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r.	66,3	75,3	69,0
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2021 r.	93,9	137,4	135,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Pochodną obserwowanej w gminie struktury wieku jest wielkość przyrostu naturalnego, na który wpływa także stosunkowa zamożność społeczeństwa oraz dostępność przedszkoli i usług służby zdrowia. Przytaczane przez demografów przesłanki zmian tego wskaźnika w okresie najbliższych lat są niekorzystne. Podkreśla się fakt, iż w wiek rozrodczy wkracza właśnie pokolenie niżej demograficznego przez co ilość urodzeń – ze względu na malejącą liczbę potencjalnych rodziców – będzie spadać. Obserwuje się także zmianę modelu rodziny. Zakładane obecnie rodziny posiadają najczęściej tylko jedno dziecko. Przewiduje się także wzrost liczby osób wybierających życie samotne i karierę. Analizując tendencję w kraju, wskazującą na starzejące się społeczeństwo oraz odnotowując zmiany struktury mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącą liczebność roczników poprodukcyjnych, w ciągu najbliższych kilkunastu lat można przewidywać dalszy wzrost „obciążenia” demograficznego poprzez populację osób „poprodukcyjnych”.

Prognozując liczbę mieszkańców gminy uwzględnić należy także średnią długość życia. Wskaźnik ten – a raczej grupa wskaźników obliczanych dla różnych grup wiekowych – ma charakter makroskalowy i dostępny jest tylko dla Polski, subregionów oraz województw. Mimo pozytywnych zmian w wydłużaniu przeciętnego trwania życia, Polska nadal wypada bardzo niekorzystnie na tle innych krajów europejskich. Średnia długość życia Polaków jest krótsza w przypadku mężczyzn o ok. 4,5 lat, a w przypadku kobiet o niecałe 2 lata w porównaniu do średniej długości życia mieszkańców Europy. Wśród 35 wybranych krajów europejskich³ Polska, ze względu na długość życia, zajmuje odległą lokatę - dopiero w trzeciej dziesiątce (mężczyźni 28 miejsce, a kobiety 25). Na podstawie danych, w latach 1990-2019 zauważyć można było systematyczne wydłużanie się przeciętne trwanie życia noworodka. Jednak po roku 2019 średnia przewidywana długość życia zaczęła spadać. Na wyniki analiz, znaczący wpływ miała pandemia COVID-19.

Wykres 4. Przeciętne trwanie życia osób w Polsce w latach 1960-2021.

Źródło: GUS – „Trwanie życia w 2021 r.”.

³ „Trwanie życia w 2021 r.”, Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych, Warszawa 2022

Tabela 17. Przeciętne dalsze trwania życia w 2021 r.

	Polska		Województwo dolnośląskie		Podregion legnicko-głogowski				
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem				
	0 lat	0 lat	0 lat	0 lat	0 lat	15 lat	30 lat	45 lat	60 lat
Kobiety	79,7	79,6	79,5	79,4	79,1	64,5	49,8	35,4	22,1
Mężczyźni	71,8	71,4	71,4	71,0	72,0	57,5	43,0	29,2	17,3

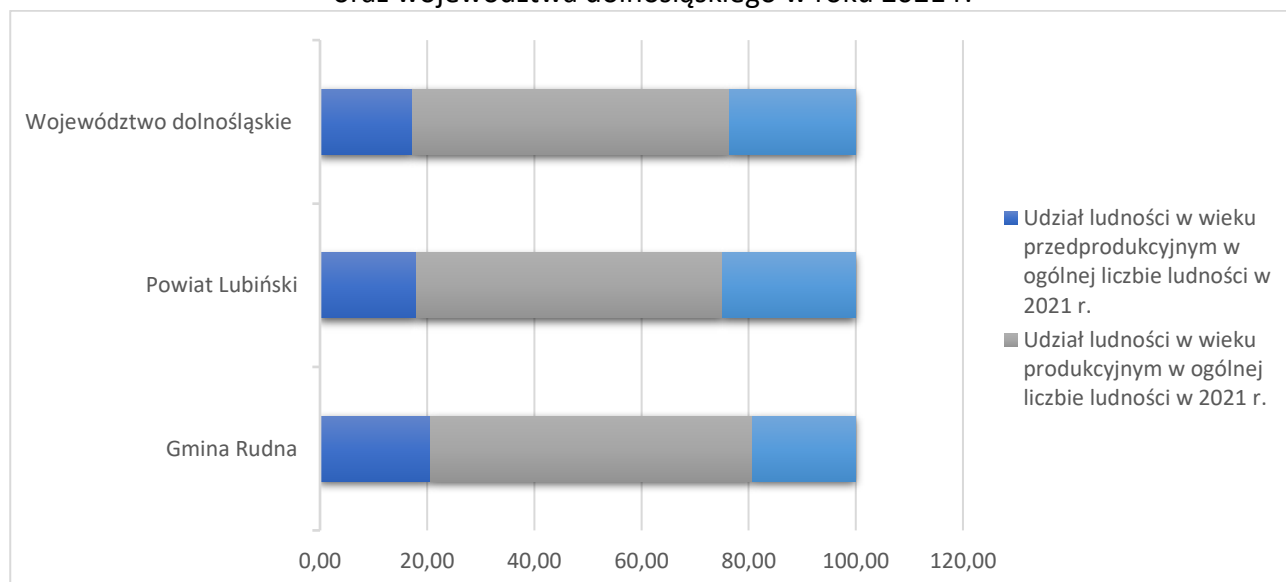
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

W Polsce nadal występuje wysoka nadumieralność mężczyzn. Mimo, iż w latach dziewięćdziesiątych różnica między przeciętnym trwaniem życia kobiet i mężczyzn malała (w 1991 r. – 9,2 lat; w 2001 – 8,2 lat), początek nowego stulecia przyniósł ponowny wzrost tej wartości do 8,7 lat w latach 2006-2008 r. W 2009 roku różnica ta wynosiła 8,6 lat. W późniejszych latach różnica znowu zaczęła zmniejszać się i od roku 2013 oscyluje w okolicach 8 lat.

W ostatnim dziesięcioleciu w gminie Rudna można było zaobserwować szereg zjawisk demograficznych. Jednym z nich, z pewnością niekorzystnym, jest to, które ukazuje wskaźnik struktury populacji Gminy Rudna. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym znacząco zwiększa się od roku 2005. Jako korzystną stronę tego zjawiska można zauważyć, iż jest on niższy niż w województwie dolnośląskim i powiecie lubińskim i w 2021 r. wyniósł o około 42 osoby. Kolejny wskaźnik obciążenia demograficznego (udział ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym), w gminie Rudna od kilku lat utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Znaczący wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym wraz z malejącym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym oraz nikłymi szansami na odwrócenie nowoprzyjętego modelu rodziny i niskiego prognozowanego wskaźnika dzietności, niosą za sobą wzrost kosztów ekonomicznych i społecznych. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż średnia liczba urodzeń żywych z ostatniego dziesięciolecia przewyższa średnią liczbę zgonów. Ponadto na przestrzeni lat saldo migracji w gminie Rudna utrzymywało się na dodatnim poziomie, dopiero w 2021 r. odnotowano wartość ujemną. Struktura wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego mieszkańców Gminy Rudna wygląda korzystniej niż średnie wartości przyporządkowane dla powiatu i województwa. W gminie występuje większy odsetek ludzi w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym niż w powiecie czy województwie. Ponadto w gminie jest mniejszy udział ludności w wieku poprodukcyjnym niż w województwie czy powiecie. Warto również zwrócić uwagę na stosunek osób w wieku przedprodukcyjnym do osób w wieku poprodukcyjnym, który w gminie

jest z korzystny, ze względu na większą liczbę osób w wieku 17 lat i mniej. W województwie dolnośląskim i powiecie lubińskim w rozpatrywanym przypadku występuje większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 5. Udział ludności według struktury wieku dla Gminy Rudna, powiatu lubińskiego oraz województwa dolnośląskiego w roku 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Należy zwrócić uwagę na fakt wystąpienia w 2020 r. pandemii COVID-19, której skutki mogą być odczuwalne w najbliższych latach. Większą wagę należy przywiązywać do wieloletnich procesów aniżeli do bieżących danych kwartalnych i rocznych. Z uwagi w/w pandemię COVID-19, analizy z ostatnich lat mogą być niemiernodajne i zaburzać obraz wieloletnich trendów.

Podsumowując, cechy biologiczne populacji Gminy Rudna, należy ocenić jako korzystne, szczególnie na tle uśrednionych wartości wskaźników demograficznych dla powiatu lubińskiego i województwa dolnośląskiego. Należy jednak mieć na uwadze, iż na obszarze województwa oraz kraju występują raczej negatywne tendencje demograficzne, w związku z czym należy podejmować stałe działania mające na celu ochronę i rozwój potencjału demograficznego gminy. Warto również, możliwie często, weryfikować trendy demograficzne w gminie oraz dostosowywać działania do bieżących potrzeb.

9. MIESZKALNICTWO

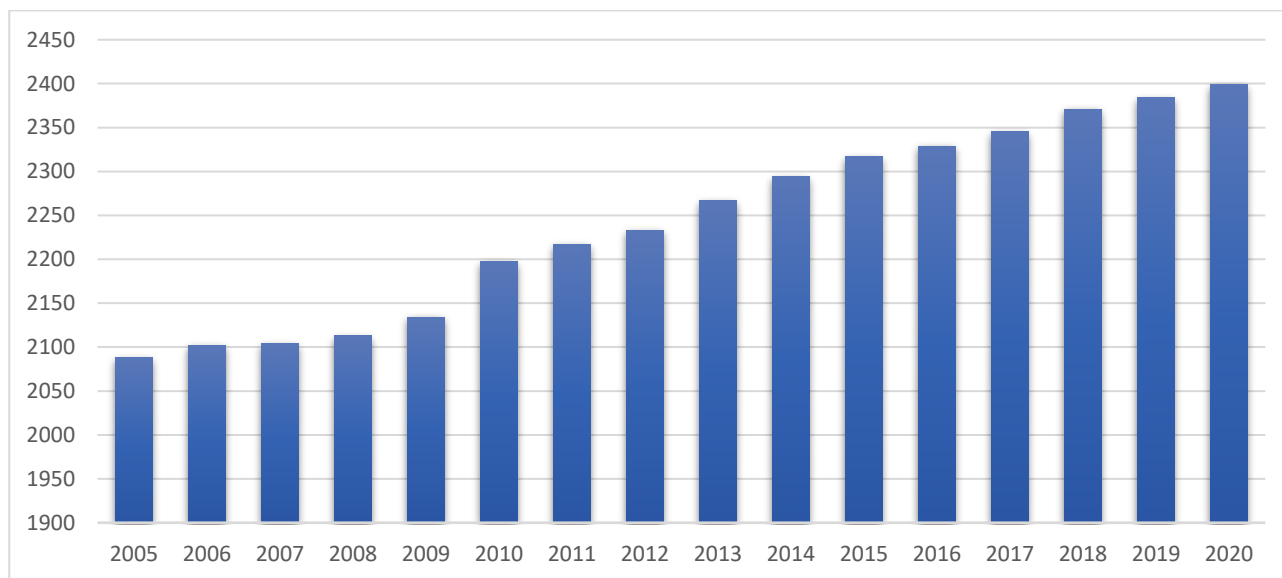
Zasoby mieszkaniowe Gminy Rudna wynosiły (według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2020 r.) 2 399 mieszkań o łącznej powierzchni 215 745 m² i 10 529 izbach. W okresie 2000-2010 w gminie przybyło 260 mieszkań (wzrost roczny o 1,34%, średnio 26 mieszkania rocznie), natomiast w latach 2010-2020 przybyło 202 mieszkań (wzrost roczny 0,92%, średnio 20 mieszkań rocznie). Wykres 6 przedstawia dynamikę zmian liczby mieszkań w latach 2005-2020.

Wykres 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie Rudna.

Wyszczególnienie	Gmina Rudna	
	2010	2020
Liczba mieszkańców (zamieszkałych)	7 525	7 471
Liczba mieszkań	2 197	2 399
Liczba izb	9 427	10 529
Powierzchnia użytkowa w m ²	188 742	215 745

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Wykres 7. Dynamika zmian liczby mieszkań w latach 2005-2020.

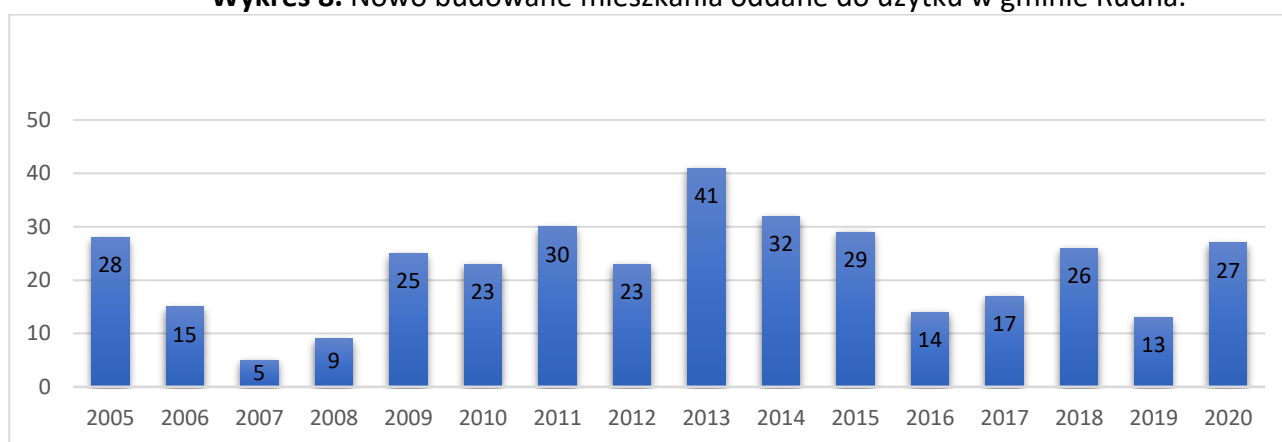
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dane na temat nowych mieszkań oddanych do użytkowania, pochodzące z GUS, mówią o 357 nowych mieszkaniach w gminie oddanych w latach 2005-2020

Tabela 18. Nowo budowane mieszkania oddane do użytku w gminie Rudna.

lata	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
mieszkania - ogółem	28	15	5	9	25	23	30	23
lata	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
mieszkania - ogółem	41	32	29	14	17	26	13	27

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Wykres 8. Nowo budowane mieszkania oddane do użytku w gminie Rudna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dane przekrojowe z lat 2005-2020 pokazują, że zwiększyła się powierzchnia użytkowa budowanych mieszkań (średnio o 8,6%). Zanotowano także wzrost liczby izb w mieszkaniach (średnio o 0,21 izby). Oznacza to, iż budowano mieszkania coraz większe w odniesieniu do jednej osoby. Standardy powierzchniowe mieszkań w gminie Rudna są znacznie wyższe niż w powiecie lubińskim i całym województwie dolnośląskim. W odniesieniu do gmin wiejskich w województwie, standard powierzchniowy mieszkań jest nieco niższy. Jednocześnie, mieszkania w gminie Rudna charakteryzuje wyższa liczba osób przypadających na jedno mieszkanie i izbę niż w województwie i powiecie, a także stosunkowo niska wartość powierzchni użytkowej mieszkania przypadająca na jedną osobę. Wskaźniki te obrazują zjawisko typowe dla gmin wiejskich, gdzie dominuje indywidualna zabudowa mieszkaniowa (domy jednorodzinne), a także zabudowa zagrodowa z mieszkaniami o stosunkowo dużej powierzchni użytkowej, jednakże zajmowanej przez rodziny wielopokoleniowe o dużej liczbie członków.

Tabela 19. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania.

	Gmina Rudna	Powiat lubiński	Województwo dolnośląskie	Województwo dolnośląskie
			ogółem	gminy wiejskie
2010 r.	85,9	65,5	71,5	89,04
2020 r.	89,9	68,8	72,8	92,68

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Tabela 20. Standardy powierzchniowe mieszkań w 2020 r.

	Gmina Rudna	Powiat lubieński	Województwo dolnośląskie	Województwo dolnośląskie
			ogółem	gminy wiejskie
Liczba osób na mieszkanie	3,25	2,54	2,35	3,03
Liczba osób na izbę	0,74	0,67	0,62	0,68
Powierzchnia użytkowa na osobę (m ²)	27,7	27,0	30,9	30,7

Źródło: na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego; www.stat.gov.pl.

O dalszym rozwoju mieszkalnictwa w gminie Rudna będzie decydował rynek, tj. popyt i podaż. Istotne znaczenie będzie miało przygotowanie (w tym planistyczne) odpowiednio atrakcyjnych terenów dla zabudowy mieszkaniowej, wyznaczonych m.in. w niniejszym Studium. W związku z sukcesywnym spadkiem liczebności gospodarstwa domowego przyrost zasobów mieszkaniowych powinien być wyższy niż przyrost zaludnienia.

W formach zabudowy mieszkaniowej przeważa zabudowa indywidualna w postaci budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących. Pewien niewielki udział mają mieszkania w zabudowie wielorodzinnej.

Na tle wiejskich układów osadniczych, mieszkania w gminie Rudna są stosunkowo dobrze wyposażone w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne – ustęp spłukiwany, łazienkę i centralne ogrzewanie. W porównaniu z miastami charakteryzują się one – w tym zakresie – niższym standardem. Szczególnie dotyczy to starej wiejskiej zabudowy. Jej udział w ogólnych zasobach mieszkaniowych gminy sukcesywnie maleje dzięki dość wysokiej dynamice budownictwa o charakterze stricte mieszkaniowym.

Tabela 21. Standard wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne.

Wyszczególnienie	Gmina Rudna				Powiat lubiński		Województwo dolnośląskie			
					ogółem		ogółem		gminy wiejskie	
	2010		2020		2010	2020	2010	2020	2010	2020
	liczba	%	liczba	%	%	%	%	%	%	%
wodociąg	2 174	99,0	2 376	99,0	99,3	99,3	98,4	98,7	96,2	96,5
ustęp splukiwany	2 134	97,1	2 336	97,4	97,9	98,1	94,2	95,2	91,6	92,5
łazienka	2 014	91,7	2 216	92,4	96,8	97,1	91,9	93,1	87,5	88,7
centralne ogrzewanie	1 711	77,9	1 930	80,5	93,7	94,4	79,8	82,5	73,2	75,6
gaz sieciowy	1 766	80,4	1 877	78,2	65,9	66,0	65,9	66,0	12,9	18,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl.

Mieszkalnictwo na terenie Gminy Rudna rozwija się najszybciej w miejscowościach: Rudna, Gwizdanów, Toszowice, Chobienia i Koźlice. Najmniej wskazane dla rozwoju mieszkalnictwa są ośrodki położone w bezpośrednim zasięgu zagrożenia ze strony OUOW „Żelazny Most”, w tym: Rudna, Bytków, zachodnia część Gwizdanowa, Gawronki oraz ośrodki położone w zasięgu zagrożenia powodziowego ze strony rzeki Odra, w szczególności Ciechłowice. Dlatego wskazane jest stworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa poza strefami bezpośredniego zagrożenia.

10. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

10.1. Uwagi ogólne

Do infrastruktury społecznej Gminy Rudna zalicza się usługi o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Wśród usług lokalnych wyróżnia się te, które zaspokajają podstawowe potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne mieszkańców gminy. Natomiast usługi o znaczeniu ponadlokalnym to takie, z których korzystają również mieszkańcy gmin sąsiednich oraz przyjezdni. Na terenie Gminy Rudna nie funkcjonują usługi o charakterze ponadlokalnym.

Niekomercyjną działalność usługową, świadczoną w zasadzie nieodpłatnie przez gminę lub państwo, zaliczono tu do tzw. „usług socjalnych”. Obejmują one takie dziedziny, jak: oświata powszechna, niekomercyjna służba zdrowia i opieka społeczna oraz niekomercyjna działalność kulturalna i sportowa. Pojawiają się jednak także placówki komercyjne prowadzące działalność usługową w omawianym zakresie.

Gmina Rudna była stosunkowo dobrze wyposażona w obiekty usługowe omawianego typu i odznaczała się gęstą siecią tych obiektów. W okresie po 1989 r. nastąpiło jednak zmniejszenie się liczby obiektów usług publicznych. To pomniejszenie sieci placówek usługowych – obserwowane zresztą w całym kraju – wynikało głównie ze względów ekonomicznych. Nieracjonalne było bowiem utrzymywanie szeregu starych obiektów i o niskim standardzie świadczonych usług. Tak więc zmniejszenie liczby obiektów stwarzało warunki dla istotnego podwyższenia standardu w zachowanych placówkach (np. w szkołach).

10.2. Oświata i wychowanie

Na obszarze Gminy Rudna działa 6 placówek wychowania i oświaty zgrupowanych w czterech zespołach oświatowych. Dla najmłodszych mieszkańców gminy (3-6 lat) uruchomiono 2 jednostki. Jedna z nich znajduje się w Rudnej, druga w Chobieni. Powyższe instytucje obsługują mieszkańców całej gminy. W 2007 roku zamknięto przedszkole w Brodowie.

Tabela 22. Placówki oświatowe w gminie Rudna.

Rodzaj placówki	Nazwa	Adres	Miejscowość
przedszkole	Przedszkole Publiczne w Rudnej	Polna 3d	Rudna
	Przedszkole Gminne w Chobieni	Nadrzeczna 11A	Chobienia
szkoła podstawowa	Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte	Szkolna 2	Chobienia

	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II	Piaskowa 3	Rudna
technikum	Technikum im. Władysława Szafera	Kolejowa 5	Rudna
szkoła branżowa	Branżowa Szkoła I stopnia im. Władysława Szafera	Kolejowa 5	Rudna

Źródło: dane UG Rudna.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) do powyższych placówek w 2021 r. uczęszczało łącznie 469 osób.

Według danych GUS w latach 2010-2020 liczba dzieci uczęszczających do przedszkola w gminie podlegała fluktuacjom w przedziale od 193 do 311. Od 2010 r. zanotowano ciągły wzrost liczby przedszkolaków, aż do roku 2017, po którym to liczba dzieci w przedszkolach nieco spadła i do 2020 roku utrzymuje się na podobnym poziomie.

Na obszarze gminy działają dwie szkoły podstawowe – w Rudnej i w Chobieni. Według danych GUS, w 2021 roku do szkół podstawowych łącznie uczęszczało 494 uczniów. Od roku 2010 następuje ciągły wzrost liczby uczniów w placówkach szkolnych na terenie gminy.

Zmiany w systemie szkolnictwa w Polsce (likwidacja gimnazjum i zwiększenie liczby klas w szkołach podstawowych) nie wpłynęły znacząco na funkcjonowanie oświaty w Gminie Rudna, było to związane z faktem, iż gimnazja na terenie gminy zlokalizowane były w obu budynkach szkół podstawowych, powiązane w jeden organizm za pomocą Zespołu Szkół. Dzięki rozbudowanym zapleczom placówek szkolnych, mogły one przyjąć znacznie większą ilość dzieci niż obecnie.

Tabela 23. Zestawienie liczby ośrodków edukacyjnych, liczby dzieci/uczniów oraz miejsc w placówkach w gminie Rudna w latach 2010-2020.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	przedszkola										
ogółem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
oddziały	7	8	7	8	8	7	b/d	9	9	8	8
miejsca	120	125	125	150	173	175	b/d	207	225	b/d	b/d
liczba dzieci	153	176	160	189	181	154	b/d	204	188	183	194
	szkoły podstawowe										
ogółem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
oddziały w szkołach	18	14	14	13	15	17	16	18	21	22	22
uczniowie	277	270	283	265	302	347	316	365	425	424	416

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

10.3. Kultura

W gminie Rudna funkcjonują dwa ośrodki, zapewniające mieszkańcom i gościom z zewnątrz dostęp do różnego typu zajęć – w miejscowościach Rudna i Chobienia.

Chobieński Ośrodek Kultury wraz z Centrum Kultury w Rudnej dysponują siecią wiejskich świetlic zlokalizowanych w niemal wszystkich miejscowościach gminy. Świetlice położone są w: Brodowie, Brodowicach, Chełmie, Ciechłowicach, Gawronach, Gawronkach, Gwizdanowie, Górzynie, Kęblowie, Kliszowie, Koźlicach, Mlecznie, Miłogoszczu, Naroczycach, Nieszczytach, Olszanach, Orsku, Radoszycach, Radomiłowie, Rynarcicach, Starej Rudnej, Studzionkach, Toszowicach, Wądrożu i Wysokich.

Już do gminnej tradycji przeszły organizowane przez gminne centra kultury takie cykliczne imprezy jak:

- chobieńska „Letnia biesiada nad Odrą”,
- „Otwarty Złot Motocykli” w Gwizdanowie;
- koncerty zespołów rockowych „Zamczysko” w Chobieni;
- plener malarsko-rzeźbiarski w Chobieni;
- radoszycka „Noc świętojańska”;
- nieszczycki festyn „Między chmurami, lasami a Nieszczytami”;
- Gminne Dożynki” połączone z „Pożegnaniem Lata” w Rudnej,
- „Święto Kapusty” w Naroczycach;
- Festiwal „Świat pod Kyczerą” w Rudnej;
- Piknik Majowy – Obchody Rocznicy Konstytucji 3-go Maja w Rudnej.

Ponadto ośrodki kultury i świetlice wiejskie prowadzą zajęcia profilaktyki środowiskowej oraz szereg zajęć tematycznych, takich jak zajęcia: muzyczne, teatralne, wokalne, plastyczne, biblioteczne, kulinarne, komputerowe. Oferta kulturalna instytucji kultury obejmuje również organizację konkursów. Zasięg gminny mają m. in.: konkursy: „Cztery pory roku w sztuce”, „Rajd Rowerów Górskich”, „Na Wypieki i Potrawy Wielkanocne”, „Na wykonanie Palmy Wielkanocnej”, „Wykonanie Szopki Bożonarodzeniowej”.

Na terenie gminy działa sieć bibliotek publicznych z oddziałami w Rudnej, Chobieni, Nieszczytach, Orsku, Kliszowie Według danych GUS w 2020 r. z Gminnej Biblioteki Publicznej, skorzystało 578 czytelników.

Oprócz biblioteki publicznej i jej filii w gminie funkcjonuje Multimedialne Centrum Informacji przy Zespole Szkół w Rudnej przy ulicy Piaskowej oferujące:

- wypożyczalnię dla dorosłych,
- wypożyczalnię dla dzieci i młodzieży,
- kafejkę internetową,
- salę multimedialną.

Reasumując, oferta kulturalna w gminie jest dość szeroka. Wśród przedsięwzięć kierowanych do mieszkańców gminy, przeważają adresowane przede wszystkim do dzieci lub osób dorosłych. Niewiele jest natomiast propozycji ciekawego spędzania wolnego czasu dla młodzieży.

10.4. Sport i rekreacja

Infrastrukturę służącą rekreacji i wypoczynkowi na obszarze gminy tworzą przede wszystkim boiska sportowe oraz przyszkolne kompleksy sportowo-rekreacyjne. Boiska wiejskie znajdują się w prawie wszystkich miejscowościach: Górzyn, Brodów, Gwizdanów (2 obiekty), Koźlice, Gawrony, Gawronki, Mleczno, Olszany, Radomiłów, Wądroże, Kliszów, Rynarcice, Orsk, Studzionki, Nieszczyce, Chełm, Kębłów, Radoszyce, przy czym w niektórych wsiach są to nowoczesne boiska wielofunkcyjne.

Przy Zespole Szkół w Rudnej przy ul. Piaskowej funkcjonuje obiekt sportowy, mieszczący basen sportowy (5 torów, każdy po 25 m długości), salę gimnastyczną, siłownię, saunę oraz sale do bilardu i tenisa stołowego. Na zewnątrz obiektu znajdują się: bieżnia, boiska do tenisa ziemnego, boisko do piłki nożnej oraz do piłki siatkowej. Obiekt ten jest udostępniony uczniom Zespołu Szkół oraz mieszkańcom gminy. Ponadto w Rudnej przy ul. Leśnej funkcjonuje zespół boisk wielofunkcyjnych „Orlik 2012”, w skład którego wchodzi dwa boiska: piłkarskie oraz wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarnym. W Rudnej przy ul. Polkowickiej znajduje się także boisko do piłki nożnej, z którego najczęściej korzystają członkowie Gminnego Klubu Sportowego „Sparta”.

Kompleks sportowo-rekreacyjny znajduje się także w Chobieni. W jego skład wchodzi korty tenisowe, boisko ze sztuczną nawierzchnią oraz hala sportowa znajdująca się przy Szkole Podstawowej. Z tego kompleksu korzystają zarówno uczniowie szkoły, członkowie Stowarzyszenia Sportowego „Odra”, jak i inni mieszkańcy gminy. Przy Szkole Podstawowej w Chobieni działa także Uczniowski Klub Sportowy „Sparta”, który specjalizuje się w doskonaleniu sztuk walki Karate.

Od wielu lat w gminie Rudna promowana jest piłka siatkowa, poprzez organizację corocznej Gminnej Ligi oraz Letniego Turnieju przeprowadzanego w okresie wakacyjnym.

Kluby sportowe działające na terenie gminy:

- Gminny Klub Sportowy „Sparta” Rudna,
- Stowarzyszenie Sportowe „Odra” Chobienia,
- Stowarzyszenie Sportowe „Błysk” Studzionki,
- Stowarzyszenie Sportowe „Skarpa” Orsk,
- Ludowy Klub Sportowy „Płomień” w Nieszczytach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sparta” Rudna,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sparta” Chobienia,
- Uczniowski Klub Sportowy „Shark” Rudna.

Walory krajobrazowe gminy sprzyjają rozwojowi turystyki pieszej i rowerowej. Szlaki rowerowe wyznaczone na terenie gminy zostały szczegółowo omówione w rozdziale nr 13 „Komunikacja i transport”.

Nieopodal Szkoły Podstawowej w Rudnej znajduje się specjalnie przygotowana ścieżka rekreacyjna, a w miejscowościach Chełm i Orsk wytyczono trasy ścieżek przyrodniczych „Krajobrazy Nadodrzańskie – Orsk” oraz „Krajobrazy Nadodrzańskie – Chełm”.

Wielką atrakcją stanowi rezerwat przyrodniczy „Skarpa Storczyków” oraz tereny nadodrzańskie (np. „Naroczycki Łęg”). Po rezerwacie można się przemieszczać pieszo jedynie za zgodą leśniczego leśnictwa Orsk, który sprawuje nadzór nad rezerwatem. Poruszanie odbywa się po wyznaczonych trasach lub ścieżkach dydaktycznych.

Rekreacji w gminie służą również parki przypałacowe, między innymi w Radomiłowie, który został odnowiony po latach zaniedbań. Obecnie jego stan jest bardzo dobry, wyznaczono w nim nowe ścieżki rowerowe oraz zadbano o stan zieleni. W gminie znajduje się wiele parków przypałacowych, jednak większość jest zaniedbana, co uniemożliwia korzystanie z nich zarówno mieszkańcom, jak i przyjezdnym.

Władze i liczne gminne stowarzyszenia dbają o rozwój sportu i rekreacji w gminie nie tylko poprzez zapewnienie dostępu do odpowiedniego zaplecza, ale również poprzez organizację wielu imprez sportowych. Do najważniejszych należą:

- Turniej Piłkarski o Puchar Wójta Gminy Rudna (GKS „Sparta” Rudna),
- Gminne Zawody Wędkarskie (Chobieński Ośrodek Kultury),

- Gminny Turniej Strzelecki o Puchar Wójta Gminy Rudna (Stowarzyszenie Miłośników Gwizdanowa i Gminy Rudna),
- Gminny Turniej Piłki Siatkowej w Gwizdanowie (Stowarzyszenie Miłośników Gwizdanowa i Gminy Rudna),
- Liga Siatkowa (Chobieński Ośrodek Kultury),
- Turniej gry w tenisa stołowego w Chobieni,
- Turniej gry w bilard w Nieszczytach.

W gminie Rudna istnieje możliwość korzystania z walorów rzeki Odry zarówno pod względem rekreacyjnym (np. mariny, przystanie), jak również gospodarczym (np. nadbrzeża przeładunkowe, miejsca postoju dla statków żeglugi śródlądowej).

Z istniejącej w gminie Rudna infrastruktury mogą korzystać zarówno mieszkańcy gminy, jak i w większości przypadków przyjezdni. Zachętą do tego są przedsięwzięcia o charakterze sportowym organizowane przez władze gminy i działające na jej obszarze stowarzyszenia.

10.5. Ochrona zdrowia

Na obszarze Gminy Rudna funkcjonują dwa podmioty lecznicze: ośrodek zdrowia w Rudnej oraz ośrodek zdrowia w Chobieni. Oba podmioty prowadzone są przez Cuprum Med z siedzibą w Lubinie. Oba ośrodki świadczą usługi medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). W 2021 roku w obu ośrodkach można było otrzymać pomoc w:

- poradni kardiologicznej;
- poradni dermatologicznej;
- poradni onkologicznej;
- poradni ginekologiczno-położniczej;
- poradni chirurgii ogólnej;
- poradni okulistycznej;
- poradni otolaryngologicznej;
- poradni stomatologicznej;
- poradni zdrowia psychicznego;
- pracownię ultrasonografii;
- pracownię fizjoterapii.

Specjalistyczne usługi medyczne oraz leczenie zamknięte świadczone są przez Miedziowe Centrum Zdrowia w Lubinie oraz szpitale powiatowe Lubinie i Głogowie.

Na terenie gminy znajdują się trzy apteki: w Rudnej „Akacja” (ul. Polna 3), „Apteka pod Eskulapem” (ul. Plac Zwycięstwa 16/1) a w Chobieni „Pod św. Antonim” (Rynek 7).

10.6. Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Rudna głównym realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej.

Tabela 24. Świadczenia przyznane w zakresie zadań zleconych gminy w 2021 roku na terenie Gminy Rudna.

Rodzaj wsparcia	Liczba rodzin	Ilość świadczeń / odbiorców
Pomoc społeczna	123	253
Fundusz alimentacyjny	41	61
Zasiłek rodzinny	143	
Świadczenia opiekuńcze		2687
Rodzina 500+	991	1417
Karta Dużej Rodziny		11 kart
Pomoc materialna (stypendia socjalne)		31
Dodatek mieszkaniowy		18
Dodatek energetyczny		9

Źródło: Raport o stanie gminy za 2021 r.

W 2021 roku na działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowano środki w łącznej kwocie 13 790 613,86 zł w tym: z budżetu państwa 11 797 855,45 zł.

Tabela 25. Programy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej.

Rodzaj programu	Kwota wydana na program
Gminny Program Przeciwdziałania Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	99 108,49 zł
Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy na lata 2021-2022	600,00 zł
Gminny program wspierania rodziny na lata 2021-2022	76 121,40 zł

Gminny program osłonowy w zakresie pomocy na zakup leków na lata 2019-2022	19 346,61
Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2022	48 396,83

Źródło: Raport o stanie gminy za 2021 r.

Oprócz tego, GOPS Rudna prowadzi programy takie jak:

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Rudna na lata 2017-2022., której celami są m. in.:
 - stworzenie profesjonalnego wsparcia rodzin,
 - włączenie społeczne osób i rodzin zagrożonych wyłączeniem społecznym,
 - kompleksowe wsparcie osób starych, niepełnosprawnych i chorych,
 - profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia,
 - rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych.
- Pomoc Żywnościowa – na podstawie umowy z Bankiem Żywności we Wrocławiu otrzymano 5 888,46 kg żywności o łącznej wartości 23 833,43 zł. Wsparcie było współfinansowane z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2021 roku z przekazanej żywności w formie paczek żywnościowych skorzystało 67 rodzin (143 osoby);
- Program asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2021 – program finansowany z Funduszu Solidarnościowego (32 637, 83 zł). Dzięki wsparciu finansowemu, gmina mogła świadczyć potrzebującym usługi asystenta mieszkającego na terenie gminy, dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Program „Wspieraj Seniora” – pomocą objętych zostało 7 seniorów.

Ponadto przyznano zasiłki okresowe dla 60 osób w tym 310 świadczeń i przedstawiają się one następująco:

- z tytułu bezrobocia – 36 osób – 196 świadczeń,
- długotrwałej choroby – 10 osób – 40 świadczeń,
- niepełnosprawności – 12 osób – 50 świadczeń,
- innej przyczyny – 7 osób - 24 świadczenia.

Pomocy społecznej udzielono w 2019 roku z przyczyn takich jak: ubóstwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc w rodzinie, alkoholizm, trudności w przystosowaniu w rodzinie po opuszczeniu zakładu karnego, sytuacja kryzysowa, narkomania.

10.7. Życie religijne

Na terenie Gminy Rudna funkcjonują dwie parafie rzymsko-katolickie z pięcioma kościołami oraz dwie cerkwie prawosławne. Parafie rzymsko-katolickie należą do Diecezji Legnickiej z kościołami:

- Parafia pw. św. Piotra i Pawła w Chobieni (dekanat Ścinawa):
 - kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła,
 - ruiny kościoła pw. św. Idziego (wcześniej św. Marii Magdaleny) na cmentarzu w Chobieni;
- Parafia pw. św. Michała Archanioła w Olszanach (dekanat Ścinawa):
 - kościół pw. św. Michała Archanioła w Olszanach,
 - kościół pw. św. Michała Archanioła w Górzynie (w ruinie);
- Parafia pw. św. Urszuli w Gwizdanowie (dekanat Polkowice):
 - kościół pw. św. Urszuli w Gwizdanowie,
 - kaplica pw. Niepokalanego Serca Maryi w Orsku;
- Parafia pw. Trójcy Świętej w Rudnej (dekanat Polkowice):
 - kościół pw. Trójcy Świętej w Rudnej,
 - kościół pw. św. Miłosierdzia Bożego w Wądrożu;
- Parafia pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Mlecznie (dekanat Lubin Zachód):
 - kościół pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Mlecznie,
 - kościół pw. św. Marcina w Rynarcicach.

Parafie prawosławne należą do diecezji wrocławsko-szczecińskiej, dekanatu w Lubinie, z cerkwiemi parafialnymi:

- pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rudnej;
- pw. Kosmy i Damiana w Studzionkach.

10.8. Cmentarze

Na obszarze Gminy Rudna znajdują się cztery czynne cmentarze, dwa komunalne: w Chobieni przy ulicy Ścinawskiej oraz w Rudnej przy ulicy 1 Maja. Oprócz nich we wsiach Olszany (cmentarz katolicki) i Kębłów (cmentarz prawosławny) znajdują się cmentarze wyznaniowe.

Tabela 26. Cmentarze czynne na terenie gminy Rudna.

Lp.	Miejscowość	Nr działki	Obręb	Powierzchnia	Rodzaj	Status
1.	Rudna	25, 26, 28, 355/1, 712/6	Rudna	ok. 5,08 ha	komunalny	czynny
2.	Chobienia	175/3	Chobienia	ok. 1,25 ha	komunalny	czynny
3.	Olszany	215	Olszany	ok. 1,28 ha	wyznaniowy	czynny
4.	Kębłów	30, 31	Kębłów	ok. 0,5 ha	wyznaniowy	czynny

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto, na terenie gminy znajdują się następujące zamknięte cmentarze oraz obszary pocmentarne:

- Chobienia:
 - cmentarz przy ul. Górnej;
 - dawny cmentarz ewangelicki przy ul. Nadrzecznej (obecnie park);
 - cmentarz przy ruinach kościoła pw. św. Idziego – nieczynny;
- Gawronki – dawny cmentarz;
- Górzyn:
 - cmentarz przy ruinach kościoła pw. św. Michała Archanioła – nieczynny;
 - dawny cmentarz w północno-wschodniej części wsi;
- Gwizdanów – cmentarz przy kościele pw. św. Urszuli – nieczynny;
- Kębłów – dawny cmentarz przykościelny;
- Mleczno – dawny cmentarz przykościelny;
- Naroczyce – dawny cmentarz rodowy w lesie;
- Orsk – dawny cmentarz przykościelny;
- Radoszyce – dawny cmentarz położony na południowy wschód od miejscowości;
- Rudna:
 - cmentarz komunalny „Stary Cmentarz” przy ul. Ścinawskiej;
 - dawny cmentarz ewangelicki przy ul. Polkowickiej, ob. park;
- Rynarcice – dawny cmentarz przy kościele pw. św. Marcina;

- Stara Rudna – dawny cmentarz przykościelny;

10.9. Obiekty obrony cywilnej

W gminie Rudna nie ma straży gminnej, natomiast w budynku przy ul. Kolejowej 7 zlokalizowany został komisariat policji. Oprócz niego, na obszarze całej gminy rozlokowane są budynki Ochotniczej Straży Pożarnej.

10.10. Urzędy publiczne i organizacje społeczne

Na obszarze Gminy Rudna znajduje się kilka urzędów publicznych. Największym z nich jest Urząd Gminy Rudna zlokalizowany przy pl. Zwycięstwa 15 w miejscowości Rudna. W skład urzędu wchodzi 9 referatów ds.:

- Inwestycji,
- Gospodarki Nieruchomościami, Przestrzennej i Spraw Komunalnych,
- Oświaty, Zdrowia, Kultury, Sportu i Turystyki,
- Samodzielne Stanowisko ds. Zarządzania Kryzysowego,
- Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej, Rolnictwa i Leśnictwa,
- Budżetu, Podatków i Opłat,
- Organizacyjno-Administracyjny,
- Księgowości Budżetowej,
- Referat UG.

Przy Urzędzie Gminy działa Urząd Stanu Cywilnego oraz Punkt Obsługi Klienta Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie. W Rudnej działa ponadto posterunek policji (przy ul. Kolejowej 7). Przy ulicy Ścinawskiej 16 dostępny jest Urząd Pocztowy (Poczty Polskiej S.A.). Natomiast przy pl. Zwycięstwa 5/2 działa Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Punkty bankowe i punkty pocztowe działają w miejscowościach Rudna i Chobienia. Poza powyższymi jednostkami na obszarze Gminy Rudna działa także Ochotnicza Straż Pożarna. Remizy strażackie znajdują się we wsiach: Rudna, Orsk, Gwizdanów, Chobienia, Górzyn.

Kilka stowarzyszeń w gminie nie posiada wpisu do KRS. Są to m.in.: Okręgowy Związek Badmintona z Górzyna, Stowarzyszenie Sportowe „Badminton” z Rudnej, Stowarzyszenie

Uczestników Kompleksu Przebudowy Wsi z Kębtowa oraz Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i z Rodzin Patologicznych z Lubina (z siedzibą w Rudnej).

10.11. Turystyka

Baza noclegowa na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Największą ilością miejsc noclegowych dysponuje pałac Radomiłów, posiada ich ok. 58. Gmina Rudna ma jednak duży potencjał turystyczny, a budowa dodatkowych ścieżek rowerowych, a także odpowiednia reklama, mogą mieć realny, pozytywny wpływ na wzrost zainteresowania turystyką.

Dla potencjalnych gości gmina oferuje również wiele sportowych atrakcji. Dostępne są kompleksy sportowe w Chobieni - korty wielofunkcyjne oraz Rudnej, na które to składa się kryta pływalnia, siłownia, boisko sportowe wraz z kortami tenisowymi oraz sala gimnastyczna, prócz tego – w wielu sołectwach wybudowane zostały boiska wielofunkcyjne.

11. BAZA EKONOMICZNA GMINY

11.1. Sytuacja ekonomiczna gminy

Charakterystyczną cechą podregionu legnicko-głogowskiego są najwyższe w województwie dolnośląskim, oprócz miasta Wrocławia, wartości wskaźników obrazujących zarówno siłę lokalnej gospodarki, jak i zamożność społeczeństwa. Podobne, a w niektórych przypadkach nawet lepsze wskaźniki wyróżniają gminę Rudna, która wybija się na tle kraju i wszystkich podregionów województwa dolnośląskiego wskaźnikiem dochodów budżetu gminy przypadającego na jednego mieszkańca. Znaczącą większość tych dochodów stanowią dochody własne, wśród których dominują te z tytułu podatku od nieruchomości (prawie 58%). Zapewne wynika to z położenia na terenie gminy OUOW „Żelazny Most”. Stosunkowo niski jest natomiast udział wpływów z tytułu podatku PIT.

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego (dalej GUS) w 2021 r. w gminie Rudna było 138 osób pozostających bez pracy, co stanowiło 3,08% ludności w wieku produkcyjnym. Wartość przywołanego wskaźnika bezrobocia jest niższa niż zarejestrowanego w 2010 r. dla województwa dolnośląskiego (3,42%). Jednakże bezrobocie notowane w powiecie lubińskim jest niższe (2,25%). Wśród osób pozostających bez pracy w gminie Rudna więcej jest bezrobotnych kobiet - 71,0%.

Tabela 27. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne w Polsce, w województwie dolnośląskim oraz w podregionach województwa dolnośląskiego, w powiecie lubińskim i w gminie Rudna.

	Produkt krajowy brutto na mieszkańca	Dochody budżetów gmin na mieszkańca	Udział dochodów własnych w ogóle dochodów	Udział dochodów z podatku PIT w ogóle dochodów	Udział dochodów z podatku CIT w ogóle dochodów	Podmioty gospodarki narodowej wg REGON na 1000	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw na 1	Stopa bezrobocia	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto
rok	2020	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
jednostka	[zł]	[zł]	[%]	[%]	[%]	-	[zł]	[%]	[zł]
Polska	61231	7242,04	48,15	19,36	1,72	127,6	5434	5,8	6001,02
Województwo dolnośląskie	67104	7307,74	54,99	20,54	1,71	141,8	7226	4,9	6242,88
Podregion jeleniogórski	47978	6587,26	48,70	16,02	1,18	132,4	6209	7,2	5352,68
Podregion legnicko-głogowski	79725	7391,18	54,99	19,11	1,73	111,3	8995	6,3	7106,37
Podregion wałbrzyski	43460	6541,92	47,36	15,88	0,72	127,6	3833	7,9	5420,04
Podregion wrocławski	63115	6611,58	52,12	20,17	1,56	124,3	10145	4,8	5826,56
Podregion miasto Wrocław	100131	9185,13	65,52	27,17	2,75	198,4	7303	1,9	6693,90
Powiat lubiński	-	7170,26	56,17	22,75	0,24	103,7	7786	4,0	10076,64
Rudna	-	11251,93	67,10	11,38	1,30	76,6	-	-	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2021 r.

Na przestrzeni około 10 lat, udział pomiotów według grup rodzajów działalności PKD zmienił się diametralnie. W 2010 r. we wszystkich regionach największy udział stanowił przemysł i budownictwo. Choć nadal najmniejszy udział stanowią rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo, to w przypadku pozostałych działalności (sekcje od G do U) udział zwiększył się i stanowi teraz ponad 70%.

Podregion legnicko-głogowski ma charakter silnie przemysłowy, o czym świadczy proporcja udziału poszczególnych sektorów gospodarki we wskaźniku Wartości Dodanej Brutto. Charakterystyczną cechą obszarów o profilu przemysłowym jest także mała liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1 000 mieszkańców. Wynika to z dużego udziału zakładów produkcyjnych zatrudniających zwykle znacznie więcej pracowników niż firmy usługowe. Większość tych dużych przedsiębiorstw znajduje się w największych miastach omawianego podregionu: Legnicy, Lubinie, Polkowicach i Głogowie. Co warto podkreślić, ich działalność ma wpływ na cały podregion (m.in. miejsca pracy i podatki), w tym także na gminę Rudna.

Gospodarka rejonu gminy związana jest z wydobyciem i przeróbką rud miedzi, w związku z czym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego teren ten zaliczony jest do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego wyznaczonego jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego, który stanowi jednocześnie obszar funkcjonalny przemysłu miedziowego.

Tabela 28. Liczba i udział podmiotów gospodarki narodowej w Polsce, w województwie dolnośląskim, w podregionach województwa dolnośląskiego, w powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna w 2021 r.

	Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	Przemysł i budownictwo	Pozostała działalność
	sektor publiczny	sektor prywatny	[%]		
Polska	2,95	122,00	1,46	22,58	75,96
Województwo dolnośląskie	4,94	133,45	1,08	20,71	78,22
Podregion jeleniogórski	6,04	125,25	1,33	24,11	74,56
Podregion legnicko-głogowski	3,61	106,12	1,63	21,26	77,11
Podregion wałbrzyski	8,45	118,40	1,62	19,56	78,82
Podregion wrocławski	2,67	119,58	3,33	24,04	72,63
Podregion miasto Wrocław	3,84	184,41	1,39	20,96	77,65
Powiat lubiński	1,66	100,23	1,54	25,30	73,15
Rudna	2,69	73,01	0,29	15,84	83,88

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2021 r.

Tabela 29. Wartość dodana brutto według sektorów gospodarki w Polsce, w województwie dolnośląskim, w podregionach województwa dolnośląskiego, w powiecie lubiński oraz w gminie Rudna w 2020 r.

	sekcje A-T	sekcja A		sekcje B-F						sekcje G-T							
	Wartość dodana brutto	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		ogółem		przemysł		budownictwo		ogółem		handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja		działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości		pozostałe usługi	
Sekcje PKD	A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T	A		B, C, D, E, F		B, C, D, E		F		G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T		G, H, I, J		K, L		M, N, O, P, Q, R, S, T	
	mln zł	mln zł	[%]	mln zł	[%]	mln zł	[%]	mln zł	[%]	mln zł	[%]	mln zł	[%]	mln zł	[%]	mln zł	[%]
Polska	2059056	59487	2,89	687624	33,40	528194	25,65	159430	7,74	1311945	63,72	577346	28,04	196560	9,55	538039	26,13
Województwo dolnośląskie	172328	2268	1,32	68523	39,76	55790	32,37	12733	7,39	101538	58,92	41535	24,10	15194	8,82	44808	26,00
Podregion jeleniogórski	23122	541	2,34	9831	42,52	7847	33,94	1984	8,58	12740	55,10	5158	22,31	1855	8,02	5726	24,76
Podregion legnicko-głogowski	30759	408	1,33	18727	60,88	16633	54,08	2094	6,81	11624	37,79	4572	14,86	1801	5,86	5252	17,07
Podregion wałbrzyski	24092	489	2,03	9773	40,57	8106	33,65	1667	6,92	13830	57,40	5077	21,07	2123	8,81	6630	27,52
Podregion wrocławski	34793	801	2,30	17202	49,44	14566	41,86	2636	7,58	16790	48,26	8567	24,62	2034	5,85	6189	17,79

Podregion																	
miasto	59572	28	0,05	12990	21,81	8638	14,50	4352	7,31	46554	78,15	18161	30,49	7381	12,39	21011	35,27
Wrocław																	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2021 r.

11.2. Struktura branżowa gospodarki gminy

W roku 2021 w gminie Rudna zarejestrowanych było 570 podmiotów (według REGON), z tego 20 podmiotów sektora publicznego. W stosunku do stanu z 2010 r. liczba podmiotów w gminie wzrosła o ponad 150 podmiotów. W 2021 r. na 1000 mieszkańców gminy przypadało około 77 podmiotów gospodarki narodowej. Wskaźnik ten dla Gminy Rudna był znacznie niższy od wskaźnika dla powiatu lubińskiego (około 104 podmioty/1000 mieszkańców) i województwa dolnośląskiego (około 142 podmiotów/1000 mieszkańców). Omawiany wskaźnik dla Gminy Rudna był również znacząco niższy od tego dla podregionu legnicko-głogowskiego (około 111 podmiotów/1000 mieszkańców).

W 2021 r. około 95% podmiotów zarejestrowanych w gminie Rudna stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Bardzo zbliżony był udział takich małych podmiotów w województwie i powiecie lubińskim (około 97%).

W strukturze branżowej gospodarki Gminy Rudna dominują przedsiębiorstwa z sekcji PKD: G-T – około 72% – oraz budownictwa – prawie 18% liczby podmiotów. Udział grupy handlu w strukturze podmiotów gospodarczych Gminy Rudna jest najniższy w porównaniu z innymi analizowanymi jednostkami terytorialnymi, a udział budownictwa jest niższy dla wszystkich jednostek. Dość silnie w gminie reprezentowane są takie branże, jak:

- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- edukacja,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,
- pozostała działalność usługowa,
- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

Uwagę zwracają tu zwłaszcza dość niskie udziały podmiotów sekcji G-J: handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja w gminie Rudna, są one znacznie wyższe w pozostałych analizowanych jednostkach terytorialnych.

Na terenie gminy w 2021 r. funkcjonowały 4 przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników oraz 22 przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników.

W strukturze własnościowej podmiotów gospodarki narodowej w gminie Rudna dominują osoby fizyczne – ich własnością są 401 podmioty, co stanowi około 70% wszystkich podmiotów gminy (GUS 2021 r.). Do stowarzyszeń i organizacji społecznych należy 33 podmiotów, do spółek handlowych 9, a do spółdzielni 1 podmiot.

Gmina Rudna stanowi układ gospodarczy w znacznym stopniu otwarty, w szczególności silnie powiązany z Lubinem, a także z innymi pobliskimi miastami Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Prawdopodobnie znaczna część mieszkańców gminy pracuje w tym mieście. Z drugiej strony gmina Rudna pełni funkcję miejsca pracy dla osób mieszkających poza jej granicami.

Gmina Rudna, podobnie jak cały region legnicko-głogowski, swoją relatywnie mocną pozycję gospodarczą zawdzięcza w głównej mierze lokalizacji na jej obszarze oraz bliskim sąsiedztwie zakładów KGHM Polska Miedź S.A. Miedziowy potentat generuje znaczną liczbę miejsc pracy, zapewnia wysokie wpływy z podatków do gminnej kasy i podnosi ogólny poziom rozwoju gospodarczego i społecznego regionu. Największe przedsiębiorstwa działające na terenie gminy, zatrudniające największą liczbę pracowników wchodzi w skład koncernu KGHM Polska Miedź S.A. Są to:

- 1) Huta Miedzi „Cedynia”, lokalizacja: Orsk;
- 2) Zakład Hydrotechniczny, prowadzący obsługę techniczną OUOW „Żelazny Most”, lokalizacja: Rudna.

Ponadto na terenie gminy działają:

- 1) PPHU „PIL-BUD” sp. j., lokalizacja: Chobienia;
- 2) PPHU „PLON” sp. z o.o., lokalizacja: Orsk;
- 3) „HYDROBUDOWA-LUBIN” sp. z o.o., lokalizacja: Rudna;
- 4) ALGO sp. z o.o., lokalizacja: Rudna;
- 5) FHU „TRUCK AIR SERVICE” sp. j., lokalizacja: Chobienia;
- 6) PPHU „NADODRZE” sp. z o.o., lokalizacja: Chobienia;
- 7) PPHU „ROLMAX” sp. z o.o., lokalizacja: Kłębów;
- 8) Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne, lokalizacja: Rudna;
- 9) Usługi-handel „GOL-TRANS” sp. j., lokalizacja: Rudna;
- 10) PPHU „DREW-MAR” sp. z o.o., lokalizacja: Rudna;
- 11) „CIG KOŁODZIEJ” sp. j., lokalizacja: Rynarcice;

- 12) „KŁOS” sp. z o.o., lokalizacja: Orsk;
- 13) TEAM FOR EKO sp. z o.o., lokalizacja: Juszowice;
- 14) ALDA POLSKA sp. z o.o., lokalizacja: Toszowice;
- 15) SPOT GROUP sp. z o.o., lokalizacja: Chobienia;
- 16) FOTOWOLT sp. z o.o., lokalizacja: Rudna;
- 17) SAOLA sp. z o.o., lokalizacja: Chobienia;
- 18) ADP sp. z o.o., lokalizacja: Juszowice.

Tabela 30. Struktura branżowa podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD; stan na 2021 r.

Branże gospodarki narodowej	sekcja	gmina Rudna		powiat lubiński		podregion legnicko-głogowski		województwo dolnośląskie	
		ogółem	[%]	ogółem	[%]	ogółem	[%]	ogółem	[%]
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo	A	19	3,33	175	1,62	788	1,63	4 430	1,08
Górnictwo i wydobywanie	B	2	0,35	21	0,19	53	0,11	404	0,10
Przetwórstwo przemysłowe	C	32	5,61	578	5,36	2 833	5,87	27 580	6,71
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	1	0,18	19	0,18	97	0,20	1 114	0,27
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	1	0,18	23	0,21	132	0,27	1 055	0,26
Budownictwo	F	101	17,72	1 467	13,61	7 145	14,80	54 942	13,37
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	107	18,77	2 372	22,01	10 543	21,84	78 558	19,11
Transport i gospodarka magazynowa	H	28	4,91	616	5,72	2 994	6,20	20 622	5,02
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	11	1,93	351	3,26	1 275	2,64	13 131	3,20
Informacja i komunikacja	J	7	1,23	221	2,05	981	2,03	21 236	5,17
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	8	1,40	396	3,67	1 475	3,06	10 785	2,62
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	65	11,40	545	5,06	4 441	9,20	46 154	11,23
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	32	5,61	1 045	9,70	4 175	8,65	43 157	10,50
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	24	4,21	515	4,78	1 655	3,43	14 142	3,44

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	8	1,40	40	0,37	238	0,49	1 481	0,36
Edukacja	P	17	2,98	392	3,64	1 643	3,40	13 005	3,16
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	22	3,86	738	6,85	2 633	5,46	23 341	5,68
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	15	2,63	261	2,42	1 042	2,16	7 397	1,80
Pozostała działalność usługowa	S i T	64	11,23	933	8,66	3 849	7,97	26 211	6,38
Razem	-	570	100,00	10778	100,00	48264	100,00	410985	100,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2023 r.

11.3. Rolnictwo (produkcja bezpośrednia)

W użytkowaniu rolniczym Gminy Rudna w 2022 r. znajdowało się 10576 ha gruntów (nie licząc gruntów rolnych zabudowanych). Od 2010 r. areał użytków rolnych niewiele się zmniejszył (o 61 ha). Tak niewielki spadek udziału terenów użytkowanych rolniczo wiąże się z jednej strony ze stosunkowo wysokimi walorami produkcyjnymi przestrzeni rolniczej, a z drugiej z utrzymaniem się miejscowego rolnictwa we względnie dobrej kondycji ekonomicznej.

Na obszarze gminy w 2020 r. funkcjonowało 403 gospodarstw rolnych, z czego 10 z nich posiadało powierzchnię do 1 ha. Ze wszystkich gospodarstw rolnych zlokalizowanych w gminie Rudna ponad 98% (398 gospodarstwa) zadeklarowały w Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r., że ich dochód pochodzi z działalności rolniczej. Z pracy we własnym gospodarstwie rolnym utrzymywało się w 2020 r. 294 osób, co stanowi zaledwie około 4% ludności gminy. Większość z osób pracujących w gospodarstwach rolnych stanowili mężczyźni (około 63%).

W kierunkach produkcji rolniczej zdecydowanie dominuje produkcja roślinna. W strukturze zasiewów największy udział mają zboża – około 72,8%. Na drugim miejscu znajdują się rośliny przemysłowe (rzepak) – 9,5%. Trzecią uprawę główną stanowią ziemniaki – 1,6%. Powierzchnia upraw warzyw gruntowych wynosiła 74,94 ha, co stanowiło 1,4% wszystkich upraw.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. chów zwierząt prowadzony był na 95 z 403 gospodarstw rolnych w gminie Rudna, co stanowi około 24% gospodarstw. Według danych udostępnianych przez GUS najwięcej gospodarstw zajmuje się hodowlą drobiu (około 87% gospodarstw z pogłowieм zwierząt). Na drugim miejscu są gospodarstwa z hodowlą bydła – 12 gospodarstw w gminie. Niestety nie udało się ustalić ilości gospodarstw z pogłowieм świń, ze względu na brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub Celowe czy niemożliwe wypełnienie pozycji. Jediną możliwą do ustalenia informacją była ilość stanowisk dla trzody chlewnej, która wynosi 178. Tutaj również na pierwszym miejscu uplasowały się stanowiska dla drobiu (kur niosek) z liczbą stanowisk 2668, a na drugim miejscu stanowiska dla bydła – 458.

Tabela 31. Gospodarstwa rolne w ujęciu ilościowym i powierzchniowym w Polsce, w województwie dolnośląskim i jego podregionach, w powiecie lubińskim i w gminie Rudna; stan na 2020 r., Powszechny Spis Rolny.

	Gospodarstwa rolne											
	ogółem		do 1 ha łącznie		1-5 ha		5-10 ha		10-15 ha		15 ha i więcej	
	-	[ha]	-	[ha]	-	[ha]	-	[ha]	-	[ha]	-	[ha]
Polska	1 317 400	16 669 025,07	25 267	45 143,84	660 343	2 190 805,23	288 969	2 408 241,48	130 552	1 792 728,61	212 269	10 232 105,91
Województwo dolnośląskie	52 072	961 528,21	1 132	1 911,87	24 672	71 902,50	10 697	83 415,82	4 658	60 119,18	10 913	744 178,84
Podregion jeleniogórski	12 358	226 764,09	266	519,59	6 171	17 945,57	2 420	18 900,45	1 003	13 198,47	2 498	176 200,01
Podregion legnicko-głogowski	8 510	168 263,77	196	243,58	3 861	11 478,85	1 794	13 950,17	783	9 962,44	1 876	132 628,73
Podregion wałbrzyski	11 645	206 532,54	266	383,42	5 246	15 110,76	2 399	18 720,36	1 177	15 365,48	2 557	156 952,52
Podregion wrocławski	18 791	346 957,12	373	619,38	8 955	26 035,66	3 963	30 819,32	1 650	21 038,33	3 850	268 444,43
Podregion miasto Wrocław	768	13 010,69	31	145,9	439	1 331,66	121	1 025,52	45	554,46	132	9 953,15
Powiat lubiński	1 530	28 235,96	53	81,32	729	2 359,37	331	2 545,53	131	1 681,09	286	21 568,65
Gmina Rudna	403	7 366,16	10	31,05	171	528,23	103	764,46	42	530,97	77	5 511,45

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2023 r.

11.4. Leśnictwo

Gospodarka leśna prowadzona jest na prawie 35,5% powierzchni gminy. Na tle powiatu i podregionu legnicko-głogowskiego, a także województwa i kraju, gmina Rudna posiada najwyższy wskaźnik lesistości. Udział podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w sekcji leśnictwa jest niższy niż podmiotów zarejestrowanych w sekcji rolnictwa (bez rolnictwa indywidualnego), tak samo jak w województwie dolnośląskim, podregionie legnicko-głogowskim oraz powiecie lubińskim. Ponadto udział dochodów z tytułu podatku leśnego w ogóle dochodów własnych gminy jest wyższy (choć nadal stosunkowo niewysoki) niż średnio dla powiatu, podregionu i województwa.

Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej w sekcji A (PKD) oraz udział podatku leśnego w dochodach własnych dla Polski, województwa dolnośląskiego, podregionu legnicko-głogowskiego, powiatu lubińskiego i Gminy Rudna; stan na 2021 r.

	Podmioty gospodarki narodowej w sekcji A, wg PKD								Dochody własne	
	Sekcja A		Sekcja A dział 1		Sekcja A dział 2		Sekcja A dział 3		dochody podatkowe - podatek leśny	Udział podatku leśnego w dochodach własnych
	-	[%]	-	[%]	-	[%]	-	[%]		
Polska	70718	100,00	50817	71,86	17837	25,22	2064	2,92	306 470 071,61	0,23
Województwo dolnośląskie	4430	100,00	2826	63,79	1567	35,37	37	0,84	19 510 983,60	0,17
Podregion legnicko- głogowski	788	100,00	579	73,48	203	25,76	6	0,76	2 878 701,71	0,16
Powiat lubiński	175	100,00	130	74,29	42	24,00	3	1,71	697 104,37	0,17
Gmina Rudna	19	100,00	12	63,16	7	36,84	0	0,00	248 663,57	0,44

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2023 r.

Gmina Rudna posiada według danych GUS z 2021 r. 7893,84 ha gruntów leśnych, z których ponad 98% stanowi grunty leśne publiczne będące we własności Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. Grunty leśne prywatne stanowią zaledwie około 1,7% wszystkich gruntów leśnych

w gminie i jest to najmniejszy udział w porównaniu do gruntów leśnych prywatnych w województwie (3,63% ogółu), w podregionie (4,53 ogółu) czy w powiecie (4,01).

Tabela 33. Grunty leśne w Polsce, w województwie dolnośląskim, w podregionie legnicko-głogowskim, w powiecie lubińskim i w gminie Rudna; stan na 2021 r.

	Grunty Leśne											
	Lesistość	ogółem	grunty leśne publiczne ogółem		grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych		grunty leśne prywatne		grunty związane z gospodarką leśną ogółem	grunty związane z gospodarką leśną w zarządzie Lasów Państwowych	
	[%]	[ha]	[ha]	[%] ⁴	[ha]	[ha]	[%] ⁵	[ha]	[%] ⁶	[ha]	[ha]	[%] ⁷
Polska	29,6	9467535,97	7680775,12	81,13	7573497,11	7322308,71	96,68	1786760,85	18,87	202870,02	197253,83	97,23
Województwo dolnośląskie	29,9	613075,49	590801,42	96,37	583628,64	567850,13	97,30	22274,07	3,63	16256,27	15951,25	98,12
Podregion legnicko-głogowski	26,8	95821,08	91483,51	95,47	91126,44	89141,75	97,82	4337,57	4,53	-	-	-
Powiat lubiński	31,2	22805,77	21890,45	95,99	21854,85	21554,08	98,62	915,32	4,01	-	-	-
Gmina Rudna	35,5	7893,84	7758,02	98,28	7752,42	7682,35	99,10	135,82	1,72	-	-	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny; www.stat.gov.pl, pobrano: styczeń 2023 r.

⁴ Udział procentowy gruntów leśnych publicznych w gruntach leśnych ogółem

⁵ Udział procentowy gruntów leśnych publicznych Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych w gruntach leśnych publicznych Skarbu Państwa

⁶ Udział procentowy gruntów leśnych prywatnych w gruntach leśnych ogółem

⁷ Udział procentowy gruntów związanych z gospodarką leśną w zarządzie Lasów Państwowych w gruntach związanych z gospodarką leśną ogółem

DZIAŁ III.

**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO
ZAGOSPODAROWANIA I STRUKTURY WŁASNOŚCI
GRUNTÓW**

12. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa wynoszą (według stanu na 2022 r.) 56,73% łącznej powierzchni gminy. Na własność państwową składają się przede wszystkim grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” (64,95% gruntów Skarbu Państwa) oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (20,69% gruntów Skarbu Państwa). Grunty pod wodami stanowią w znacznej części własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie lub Starosty Lubińskiego. W użytkowaniu wieczystym znajduje się 1250 ha gruntów własności Skarbu Państwa, czyli 5,66% powierzchni gminy. Ponadto w gminie Rudna niewielka część gruntów to własność województwa (70 ha) i powiatu (35 ha). Gmina dysponuje arealem o powierzchni 541 ha, co stanowi jedynie 2,45% gruntów w jej granicach. We władaniu osób fizycznych znajduje się 7316 ha, tj. 33,15% powierzchni gminy, z czego około 1 ha jest przekazany w użytkowanie wieczyste.

W latach 2011-2022 zaszły w gminie zmiany w strukturze władania gruntami. Znacząco zwiększyła się powierzchnia gruntów województwa oraz powiatu, gdzie wzrost stanowił odpowiednio 94,44% i 133,33% względem roku 2011 r. Wzrost o około 115% odnotowano dla gruntów oznaczonych jako pozostałe, co może świadczyć o znacznym sprywatyzowaniu gruntów na rzecz przedsiębiorstw. Część gruntów mogła również przejść pod władanie spółek Skarbu Państwa. Największy spadek powierzchni zarejestrowano dla gruntów gminnych w użytkowaniu wieczystym (-90,91%) oraz dla gruntów spółdzielni (-98,93%). Wzrost powierzchni gruntów odnotowano m.in. dla gruntów kościołów i związków wyznaniowych, których powierzchnia wyniosła o 15 ha więcej, tj. o 31,25% więcej względem roku 2011.

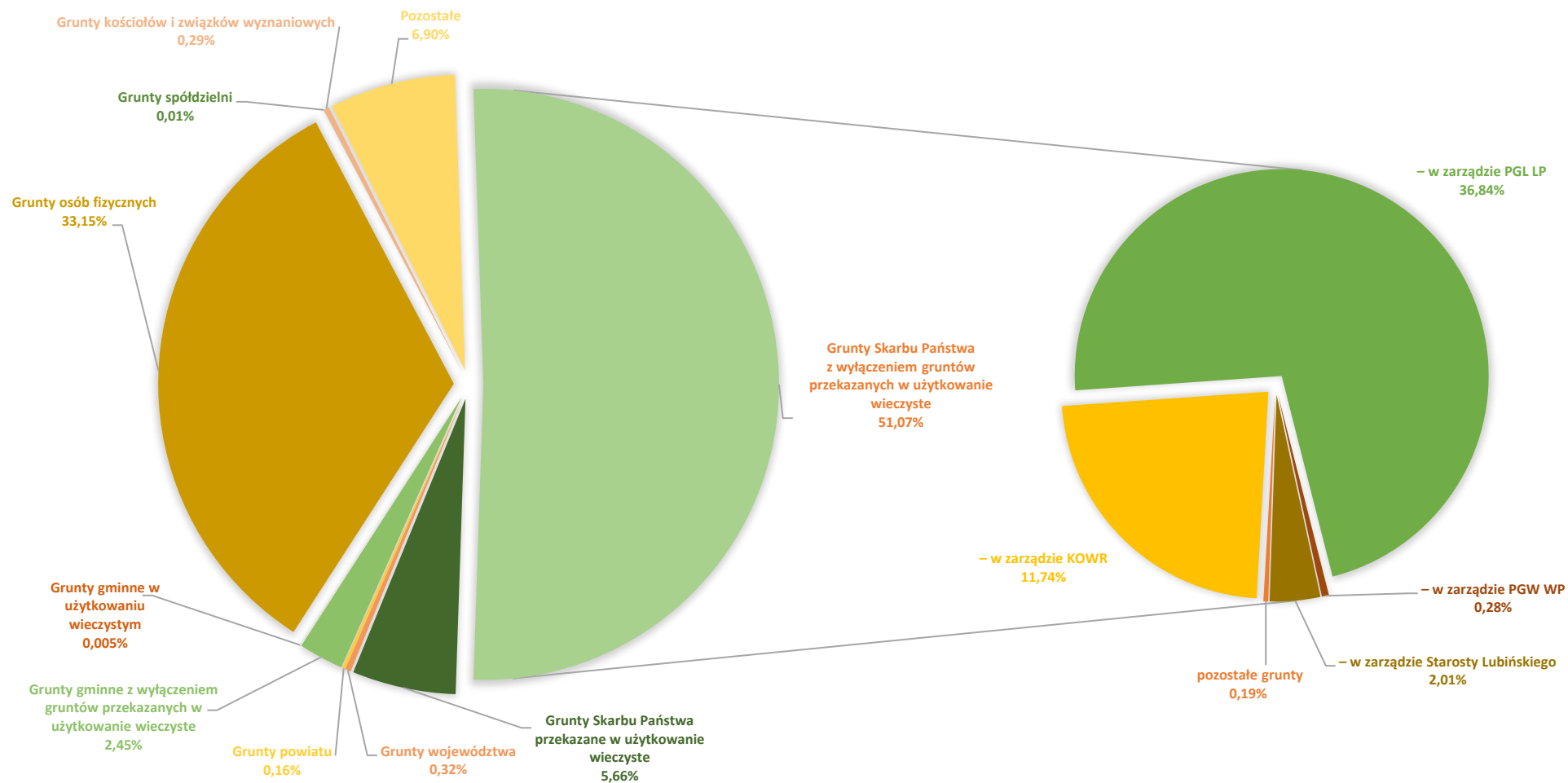
Tabela 34. Struktura własności gruntów (dane na 2011 r. oraz na 2022 r.).

	2011 r.		2022 r.		przyrost 2011-2022	
	razem		razem			
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, w tym:	12790	59,92	11271	51,07	-1519	-11,88
– w zarządzie KOWR	4092	19,17	2591	11,74	-1501	-36,68
– w zarządzie PGL LP	8109	37,99	8132	36,84	23	0,28
– w zarządzie PGW WP	-	-	62	0,28	-	-
– w zarządzie Starosty Lubińskiego	-	-	444	2,01	-	-
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	1097	5,14	1250	5,66	153	13,95
Grunty województwa	36	0,17	70	0,32	34	94,44
Grunty powiatu	15	0,07	35	0,16	20	133,33
Grunty gminne z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	535	2,51	540	2,45	5	0,93
Grunty gminne w użytkowaniu wieczystym	11	0,05	1	0,005	-10	-90,91
Grunty osób fizycznych	6154	28,83	7316	33,15	1162	18,88
Grunty spółdzielni	256	1,2	3	0,01	-253	-98,83
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	48	0,22	63	0,29	15	31,25
Pozostałe	708	3,32	1522	6,90	814	114,97

Źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie

Wykres 9. Struktura własności gruntów w gminie Rudna, stan na 2022 r.

STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW W GMINIE RUDNA

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB powiatu Lubuskiego.

13. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

13.1. Układ drogowy

Gminę Rudna omijają główne szlaki drogowej komunikacji międzynarodowej i międzyregionalnej. Przez teren gminy nie przechodzi żadna droga krajowa. Również w perspektywie nie przewiduje się tu budowy nowych dróg o znaczeniu ponadregionalnym. Rdzeń układu komunikacyjnego gminy stanowią dwie drogi wojewódzkie klasy głównej:

- 1) **droga nr 292** relacji: *Nowa Sól (DW 315) - Bytom Odrzański – granica województwa – Głogów – Studzionki – (po DW323) – Nieszczyce – Chobienia – Ścinawa – (po DK36) – Ścinawa – Zaborów – Lisowice k/Prochowic (DK 36).*

Droga ta biegnie przez obszar gminy z kierunku północno-zachodniego w kierunku południowo-wschodnim; na terenie Gminy Rudna ciąg drogi przerywa fragment drogi wojewódzkiej nr 323. Droga wojewódzka nr 292, została wybudowana w latach 1970-80, jako element tzw. małej obwodnicy LGOM (Lubin - Polkowice - Potoczek - Głogów - Studzionki - Rudna - Lubin), która miała połączyć istniejącą Hutę „Głogów” z projektowaną wówczas Hutą „Cedynia” w Orsku.

- 2) **droga nr 323** relacji: *Leszno (DW309) S5 (węzeł Leszno Południe) - granica województwa – Laskowa – Góra – (po DW 324) – Góra – obwodnica Luboszyce – Ciechanów – Radoszyce – Studzionki – Rudna – Rynarcice – Lubin (DW 333).*

Droga ta biegnie przez obszar gminy z kierunku północno-wschodniego na południowy zachód. W ciągu drogi, za miejscowością Radoszyce, znajduje się przeprawa mostowa na rzece Odra w kierunku Ciechanowa (gmina Jemielno) – oddana do użytku we wrześniu 2012 r.

W roku 2020 r. na drogach wojewódzkich przeprowadzono Generalny Pomiar Ruchu (GPR). Dzięki odpowiedniej organizacji pomiarów oraz metodom zastosowanym w procesie przetwarzania i obliczania wyników, zminimalizowano wpływ okresów, w których wystąpiły największe ograniczenia w mobilności uczestników ruchu drogowego spowodowane pandemią COVID-19. Na potrzeby tego badania drogi podzielono na odcinki. W granicach Gminy Rudna znalazło się 8 odcinków dróg wojewódzkich. Z przeprowadzonego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad we Wrocławiu pomiaru wynika, że w 2020 roku, najbardziej obciążona ruchem samochodowym w gminie Rudna była dawna droga wojewódzka nr 323. Średni dobowy ruch pojazdów osobowych na odcinku drogi Rynarcice-Lubin /DK3/ wyniósł 4050 pojazdów. Wśród pojazdów największy udział miały samochody osobowe i mikrobusy. Tak duże natężenie ruchu

na wspomnianym odcinku jest związane z coraz silniejszymi powiązaniem miejscowości Rudna oraz miejscowości położonych na południe od niej z miastem Lubinem. Zdecydowanie niższe było obciążenie pozostałych odcinków dróg wojewódzkich, choć znaczny ruch pojazdów zarejestrowano na odcinkach: Studzionki /DW292/ -Rudna (DW 323 - 3589 pojazdów na dobę), Chobienia-Ścinawa /DK36/ (DW 292 - 3626 pojazdów na dobę). Najmniejszy ruch kołowy występuje na odcinkach: Trzęsów-Studzionki /DW 323/ (DW 292 – 723 pojazdów na dobę), Nieszczyce /DW 323/-Chobienia (DW 292 – 766 pojazdów na dobę). Wszystkie drogi wojewódzkie są wykorzystywane głównie przez samochody osobowe i mikrobusy.

Tabela 35. Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drogach wojewódzkich (2010 r.).

nr drogi	opis odcinka	średni dobowy ruch - pojazdów o dwóch osiach	motocykle	samochody osobowe, mikrobusy i taksówki	lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	samochody ciężarowe bez przyczepy	samochody ciężarowe z przyczepą	autobusy	ciągniki rolnicze
292	Trzęsów - Studzionki /DW 323/	723	6	617	57	15	23	1	1
292	Nieszczyce /DW 323/ - Chobienia	766	6	654	60	24	4	2	2
292	Chobienia - Ścinawa /DK36/	3626	43	3241	284	26	10	20	2
323	Rynarcice - Lubin /DK3/	4050	29	3556	225	43	114	81	2
323	Rudna - Rynarcice	2120	23	1730	197	63	95	11	1
323	Studzionki /DW292/ - Rudna	3589	56	2994	402	32	80	13	12
323	Nieszczyce /DW292/ - Studzionki /DW292/	2822	34	2404	306	22	42	12	2
323	Luboszyce - Nieszczyce /DW292/	1043	12	889	101	12	21	5	3

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Wrocław.

Porównując wyniki pomiarów do historycznych, przeprowadzonych w roku 2010, należy zwrócić uwagę na wzrost ruchu na każdym z mierzonych odcinków dróg wojewódzkich. Największy wzrost generują samochody osobowe i mikrobusy oraz lekkie samochody ciężarowe (dostawcze). Pozostałe środki transportu nie mają widocznych tendencji, za wyjątkiem ciągników rolniczych, która liczba zdecydowanie zmalała.

Przez obszar Gminy Rudna nie prowadzi żadna z dróg krajowych. Dlatego, poza wspomnianymi już powyżej drogami wojewódzkimi, istotnym elementem układu drogowego gminy są drogi powiatowe. Ich sieć składa się z 12 oddzielnie numerowanych odcinków, o łącznej długości około 69 km.

Większość stanu technicznego dróg powiatowych można określić jako zadowalający, dobry lub bardzo dobry (około 70%). Zły stan techniczny dotyczy jedynie fragmentu drogi nr 1203 na odcinku Brodowice-Kębłów. Jest to droga gruntowa. Większość pozostałych dróg powiatowych posiada nawierzchnię bitumiczną. Wyjątek stanowią jedynie krótkie odcinki dwóch dróg powiatowych w miejscowości Rudna, posiadające nawierzchnię z kostki kamiennej.

Tabela 36. Zestawienie dróg powiatowych.

L.p.	Klasa techniczna	Nr drogi	Nazwa drogi – przebieg	Kilometraż w gminie	Długość drogi [km]	Długość nawierzchni twardej [km]	Długość nawierzchni gruntowej [km]
1.	Z	1200 D	Juszowice – Rynarcice	0,000 – 3,858	3,858	3,858	-
2.	Z	1201 D	Skrzyżowanie z DW 323 (Rudna) – granica powiatu (Przedmoście) kierunek Krzydłowice	0,250 – 1,830	1,580	1,580	-
3.	L	1202 D	DW 323 – Gwizdanów – granica powiatu (Trzęsów)	0,000 – 3,537	3,537	3,537	-
4.	Z	1203 D	DW 323 – Orsk – Brodowice – Kęblów	0,000 – 9,926	9,926	8,466	1,460
5.	L	1204 D	DW 323 – Studzionki – Kęblów	0,000 – 2,106	2,106	2,106	-
6.	Z	1205 D	DW 323 – Gwizdanów – Kęblów – Nieszczyce – DW 323	0,000 – 9,050	9,050	9,050	-
7.	Z	1207 D	Rudna, ul. Leśna – Stara Rudna – Wądroże – Działów	0,000 – 7,490	7,490	7,490	-
8.	Z	1208 D	Mleczno – Toszowice – Tymowa - Dębica – Ścinawa, ul. Chobieńska – do DW 292	0,000 – 3,755	3,755	3,755	-
9.	Z	1209 D	Gwizdanów – Wysokie – Radomiłów – Kliszów – Działów	0,000 – 8,340	8,340	8,340	-
10.	L	1210 D	Olszany – Miłogoszcz – Radomiłów	0,000 – 4,554	4,554	4,554	-
11.	Z	1211 D	Tymowa – Działów – Górzyn – Naroczyce – DW 292	4,380 – 11,363	6,983	6,983	-
12.	Z	1220 D	Skrzyżowanie z drogą nr 1207D – Mleczno – Lubin, ul. Małomicka – droga nr 3	1,216 – 8,665	7,449	7,449	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Lubinie.

Pomocniczą rolę w obsłudze ruchu samochodowego w gminie Rudna pełnią drogi gminne. W gminie wyznaczono 19 odcinków tych dróg, których łączna długość wyniosła w 2023 r. około 35,5 km. Sieć dróg gminnych jest zatem dość rzadka. Braki w bezpośrednich powiązaniach niektórych pobliskich miejscowości ze sobą związane są z występowaniem barier przestrzennych, takich jak np. duże kompleksy leśne. Stan dróg gminnych można określić jako dobry, większość z nich pokryta jest nawierzchnią twardą ulepszoną bitumiczną.

Tabela 37. Zestawienie dróg gminnych w gminie Rudna.

L.p.	Nazwa drogi	Relacja	Długość w km
1.	101161D	Chobienia – Radoszyce - Chełm	6,824
2.	101162D	Gawrony – Gawronki	2,815
3.	101163D	Gwizdanów - Bytków	2,330
4.	101164D	Rudna – Bytków	2,427
5.	101165D	Rudna	1,449
6.	101166D	Wysokie	1,665
7.	101167D	Nieszczyce	0,659
8.	101168D	Wądroże - Kliszów	2,059
9.	101169D	Kliszów - Olszany	2,235
10.	101170D	Mleczno	1,172
11.	101171D	Koźlice - Goła	2,182
12.	101172D	Radomiłów	0,897
13.	Brak numeru	Rudna (ul. Polkowicka)	0,986
14.	Brak numeru	Chobienia (do byłego promu)	0,286
15.	Brak numeru	Radoszyce (do byłego promu)	0,993
16.	Brak numeru	Rudna – Brodów	1,500
17.	Brak numeru	Studzionki – Gawrony	2,670
18.	Brak numeru	Brodowice	1,627
19.	Brak numeru	Nieszczyce	0,763
Razem km: 35,539			

Źródło: Urząd Gminy Rudna.

13.2. Obsługa ruchu samochodowego

Na terenie Gminy Rudna występują raczej skupione formy osadnictwa, niemniej z uwagi na małą liczbę usług o znaczeniu ponadgminnym na terenie gminy generalnie nie występują większe problemy z parkowaniem samochodów za wyjątkiem parkingów przy Urzędzie Gminy w godzinach

urzędowania. Inne większe wydzielone parkingi zlokalizowane są w Rudnej: przy centrum kultury, przy ośrodku zdrowia oraz przy cmentarzach komunalnych w Rudnej i Chobieni. Mniejsze parkingi zlokalizowane są przy świetlicach wiejskich i szkołach. Garaże w większości występują jako funkcja towarzysząca zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej lub zagrodowej. W miejscowości Rudna zlokalizowana jest jedna stacja paliw.

13.3. Komunikacja kolejowa

Przez obszar Gminy Rudna przebiegają dwie linie kolejowe należące do spółki PKP oraz jedna linia kolejowa (Gwizdanów-Orsk) należąca do Pol-Miedź Trans Spółki z o.o. należącej do grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Pasażerska linia kolejowa nr 273 biegnie przez obręby: Toszowice, Stara Rudna, Rudna, Brodów, Gwizdanów. Jest to linia dwutorowa w pełni zelektryfikowana, magistralna, państwowego znaczenia, relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny, zapewniająca m.in. połączenie Gminy Rudna z Głogowem, po której odbywa się zarówno ruch pociągów towarowych, jak i pasażerskich. Trasa kolejowa stanowi fragment linii CE59 łączącej Górny Śląsk z portem morskim w Szczecinie, w ciągu której zlokalizowane są dwie czynne stacje kolejowa: Rudna Miasto oraz Rudna Gwizdanów. Na terenie Gminy Rudna linia kolejowa nr 273 podzielona jest na dwa odcinki:

- Wrocław Kuźniki - Rudna Gwizdanów; średniodobowy ruch w 2021 r. - 71 pociągów, w tym ponad 40% to pociągi towarowe,

- Rudna Gwizdanów - Głogów; średniodobowy ruch w 2021 r. - 106 pociągów, w tym 40% to pociągi towarowe.

Obecnie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. opracowują studium wykonalności dla projektu pn. „Prace na ciągu CE59 – odcinek Grabiszyn - Rzepin”, w związku z czym należy mieć na uwadze, że natężenie ruchu pociągów może ulec zwiększeniu. Trasa kolejowa nr 273 odcinek Rudna Gwizdanów - Głogów, z uwagi na natężenie ruchu pociągów stanowi główną linię kolejową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Linia kolejowa nr 289 biegnie przez obręby: Koźlice, Rynarcice, Rudna, Gwizdanów. Linia jednotorowa, w pełni zelektryfikowana, o kategorii pierwszorzędnej łączy Legnicę ze stacją Rudną Gwizdanów. Ta trasa kolejowa jest bardzo ważnym ciągiem przewozowym dla transportu towarów w ramach obszaru obejmującego Legnicko-Głogowski Okręg Miedziowy. W bardzo dużym zakresie wykorzystywana jest ona do przewozu koncentratu rud miedzi pomiędzy zakładami wzbogacania rud a hutami miedzi w Głogowie i Orsku. Obecnie na odcinku Lubin-Rudna Gwizdanów,

prowadzany jest ruch zarówno towarowy jak i pasażerski – połączenia Głogów-Wrocław (przez Lubin, Legnicę). Na trasie linii, w granicach Gminy Rudna, znajdują się czynne stacje: Rynarcice, Koźlice. Szlak kolejowy nr 289 znajduje się na liście linii, dla których zidentyfikowano potrzebę zachowania rezerwy terenu pod rozbudowę układu torowego. Planowane jest opracowywanie studium wykonalności dla potrzeb realizacji przedsięwzięcia pn.: „Projekt budowy linii kolejowej Lubin - Polkowice - Głogów wraz z rozbudową linii kolejowej na 289 na odcinku Legnica - Lubin - Rudna Gwizdanów”. Aktualnie trwają konsultacje społeczne dotyczące wyboru wariantu przebiegu linii – rozważany jest dodatkowo przebieg trasy na zachód od Głogowa – przez Nielubię, Kłobuczyn i Radwanice.

Przemysłowa linia kolejowa KGHM Polska Miedź S.A. łączy magistralę kolejową z Hutą „Cedynia” w Orsku. Skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 292 jest bezkolizyjne dzięki znajdującemu się tu wiaduktowi, pozostałe skrzyżowania wyposażone są wyłącznie w oznakowania ostrzegawcze. Obsługuje ona wyłącznie ruch towarowy.

Reasumując, obecnie komunikacja kolejowa pasażerska w gminie Rudna funkcjonuje dobrze, do ruchu pasażerskiego wykorzystywane są obie linie państwowe, trwają prace nad modernizacją obu linii oraz rozszerzeniem ilości połączeń oraz.

13.4. Komunikacja lotnicza

Dla obsługi technicznej OUOW „Żelazny Most” planuje się lokalizację lądowiska dla statków powietrznych w okolicach miejscowości Rynarcice, na południe od OUOW „Żelazny Most”. W niewielkiej odległości od granic gminy zlokalizowany jest lotnisko w Lubinie (użytku publicznego niepodlegające certyfikacji) o kodzie ICAO: EPLU. Najbliższy międzynarodowy port lotniczy znajduje się we Wrocławiu – ok. 80 km od Rudnej.

13.5. Transport zbiorowy

Do większości miejscowości Gminy Rudna docierają autobusy firmy PKS Lubin S.A. Ponadto komunikację zapewnia przewoźnik „INTERTRANS” PKS Sp. z o.o., który ma swój przystanek w Orsku. Między miejscowościami gminnymi kursująbusy prywatnych przedsiębiorstw transportowych.

Pociągi pasażerskie kursują z Rudnej docelowo do stacji: Zielona Góra Główna (przez Głogów), Legnica, Wrocław Główny i Głogów. Pociągi kursują regularnie.

Transport zbiorowy w gminie jest powiązany z systemem regionalnym. Z miejscowości Rudna mieszkańcy gminy mają możliwość dojazdu do większych miejscowości regionu. W gminie Rudna brakuje natomiast połączeń lokalnych - pomiędzy miejscowościami gminy (do niektórych

wsi dojechać można jedynie własnym środkiem transportu). Problemem jest tu także stosunkowo mała liczba połączeń w dni świąteczne i wolne od pracy.

Na potrzeby dowozu pracowników KGHM do pracy, funkcjonuje komunikacja specjalna KGHM, obsługiwana przez powstałą w 1996 r. Pol-Miedź Trans sp. z o.o. Połączenia komunikacji KGHM, choć niedostępne dla osób niezatrudnionych w spółce, posiadają własne rozkłady jazdy, sieć przystanków i dworców.

13.6. Trasy rowerowe i szlaki turystyczne

Zróznicowane ukształtowanie terenu Gminy Rudna – z pagórkami Wzgórz Dalkowskich w centrum oraz płaskie Obniżenie Ścinawskie na południowym wschodzie – stanowi atrakcyjne, pod względem krajoznawczym i krajobrazowym, obszary dla turystyki rowerowej. Rudna oraz Chobienia jako przykłady małomiasteczkowej zabudowy, z prostokątnym rynkiem o średniowiecznej metryce wraz z zachowanym układem przestrzennym, to z pewnością miejscowości przyciągające uwagę i zainteresowanie turystów. Na obszarze całej gminy zlokalizowane są kompleksy leśne, które mogą przyciągnąć osoby pragnące wypocząć na łonie natury. Oprócz nich, gmina ma do zaoferowania ogromne i cenne przyrodniczo tereny położone wzdłuż brzegów Odry. Nagromadzona tam znaczna ilość starorzeczy tworzy środowisko występowania wielu rzadkich gatunków fauny i flory. Kolejnym cennym przyrodniczo obszarem, który urozmaica gminę są Wzgórza Dalkowskie, charakteryzujące się zmienną rzeźbą terenu. Poza atrakcyjnością przyrodniczą, gmina może się także pochwalić wieloma cennymi zabytkami. Z tego względu przez teren niniejszego opracowania przebiega kilka oznakowanych tras rowerowych, o zróżnicowanym stopniu trudności. Łączą się one ze ścieżkami i drogami rowerowymi położonymi poza granicami gminy, tworząc system regionalny i krajowy.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, w granicach Gminy Rudna planuje się budowę Odrzańskiej Drogi Rowerowej (ODR) Blue Velo – która docelowo ma szansę stać się ponadlokalną atrakcją turystyczną. W miejscowości Chobienia przewiduje się lokalizację Miejsca Obsługi Rowerzystów, które może pobudzić lokalną gospodarkę i stworzyć nowe miejsca pracy dla mieszkańców. Program budowy ODR rekomenduje również uruchomienie sezonowej przeprawy promowej w Chobieni.

Przez gminę Rudna prowadzą ponadto następujące szlaki rowerowe:

1) Szlak Dziadoszan (krajowy).

Rozpoczyna się w Chobieni, skąd prowadzi do Nieszczyz, Kębłowa, Gwizdanowa i dalej do Ochli (część miasta Zielona Góra). Trasa „Szlaku Dziadoszan” ma charakter dziedzictwa przyrodniczo-krajobrazowego. Tematem przewodnim szlaku jest potwierdzona obecność słowiańskiego plemienia Dziadoszan na tym obszarze gminy. Łączna długość szlaku to 129 km. Jego trasa została zaprojektowana tak, aby ukazać najważniejsze atrakcje obszaru, przez który przebiega. Jednocześnie jego ważną rolę jest łączenie wspólnych działań Partnerów rozwijającej się grupy partnerskiej „Porozumienie Wzgórz Dalkowskich”. Prawie cały szlak przebiega przez gminy Zagłębia Miedziowego.

2) „Mała pętla po wzgórzach Dalkowskich” (regionalny).

Długość trasy wynosi ok. 34 km. Rozpoczyna się i kończy w Rudnej. Przebiega m.in. przez Wysokie, Górzyn, Chobienię, Kębłów. W większości „Mała pętla...” biegnie po szosach o niewielkim ruchu samochodowym. Większe obciążenie ruchem samochodowym na trasie tej pętli występuje jedynie w Rudnej i jej okolicach. „Mała pętla...” przebiega wśród lasów i pól, ponadto w wielu miejscowościach biegnie w sąsiedztwie zabytkowych parków z interesującym drzewostanem i zabytkami architektury.

3) „Szlakiem pałaców w naszej gminie” (lokalny).

Długość trasy wynosi ok. 17 km, przebiega przez Rudną, Starą Rudną, Brodów, Gwizdanów, Rudną. Trasa prowadzi w większości po drogach asfaltowych, ale również po dobrze przejezdnych drogach polnych, momentami przechodzących przez lasy. Turyści mają możliwość podziwiania zarówno walorów architektonicznych, jak i krajobrazowych.

4) Trasa rowerowa „L-36”

Długość trasy wynosi ok. 52 km. Swoją drogę rozpoczyna i kończy w Lubinie, W gminie Rudna przebiega m.in. przez miejscowości: Toszowice, Stara Rudna, Wądroże, Radomiłów, Miłogoszcz, Górzyn, Olszany, Kliszów.

5) Trasa rowerowa „L-06”

Długość trasy wynosi ok. 40 km, Swoją drogę rozpoczyna i kończy w Lubinie. W gminie Rudna przebiega m.in. przez miejscowości: Rudna, Stara Rudna, Toszowice.

6) Trasa rowerowa z Lubina do Szklar Górnych, Żelaznego Mostu i Mleczna

Długość trasy wynosi ok. 40 km, Swój bieg rozpoczyna i kończy w Lubinie. W gminie Rudna przebiega m.in. przez miejscowości: Rynarcice, Mleczno, Koźlice.

Piesze szlaki turystyczne na terenie Gminy Rudna są dość dobrze oznakowane, ale niezbyt dobrze utrzymane. Ich zaletą jest to, iż tylko miejscami - na krótkich odcinkach - wykorzystują drogi samochodowe. Wśród szlaków pieszych warto wymienić:

- 1) „Zielony szlak” – prowadzi lasami przez Toszowice, Starą Rudną, Rozłogi, Miłogoszcz, Górki do Chobieni;
- 2) „Szlak Polskiej Miedzi” przechodzący przez lasy Rynarcic i Koźlic, gdzie na jego trasie znajduje się Grzybowa Góra.

Na terenie gminy wyznaczono także dwie ścieżki przyrodnicze:

- 1) „Krajobrazy Nadodrzańskie - Orsk” poprowadzona łąkami oraz lasami na skraju gmin Rudna (obwód Orsk) i Pęcław (Dębinki);
- 2) „Krajobrazy Nadodrzańskie - Chełm, trasa ta przebiega wzdłuż starorzecza Odry w obrębie Chełm.

Istnieje możliwość wykorzystania przeciwpożarowej wieży obserwacyjnej zlokalizowanej w Naroczycach jako punktu widokowego.

13.7. Szlak wodny Odry

Na potrzeby opracowania „Studium zagospodarowania turystycznego dolnośląskich odcinków szlaków wodnych”, przeprowadzono waloryzację terenu o szerokości 3 km wzdłuż dolnośląskiego odcinka Odry. Waloryzację przeprowadzono w oparciu o następujące kryteria:

- 1) dostępność komunikacyjną rzeki – warunki dojazdu do rzeki z sieci dróg i kolei;
- 2) infrastrukturę turystyczną związaną ze szlakami wodnymi oraz potencjalne warunki dla jej lokalizacji;
- 3) pozostałą infrastrukturę turystyczną;
- 4) walory środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- 5) ilość i rangę cyklicznych imprez, związanych ze szlakiem wodnym i podnoszących jego turystyczną atrakcyjność.

Gmina Rudna została oceniona w tej waloryzacji dość wysoko – na 9 punktów, gdzie maksymalną liczbę punktów (13) przyznano Wrocławowi.

Na odcinku rzeki przebiegającym wzdłuż Gminy Rudna rozpoznano miejsca dla lokalizacji przystani wodnych.

Tabela 38. Miejsca dla lokalizacji przystani wodnych w gminie Rudna, w rejonie Odry.

L.p.	Lokalizacja	Poziom i rodzaj miejsca obsługi turystyki wodnej (MOTW)
1.	Ciechłowice	mała przystań wodna bez biwakowania
2.	Chobienia, na akwenu będącym wyrobiskiem po eksploatacji żwiru	duża przystań i pole biwakowe
3.	Chobienia, na rozlewisku rzeczki Górecka Woda	marina - przystań dla małych łodzi i kajaków
4.	Chełm – starorzecze	duża przystań wodna dla obsługi spływów kajakowych, żeglarstwa i sportów wodnych i pole biwakowe, ale wymaga budowy zaplecza noclegowego z sanitariatami i gastronomią oraz utwardzonej drogi dojazdowej.

Źródło: opracowanie własne.

14. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

14.1. Sieć osadnicza

Sieć osadniczą Gminy Rudna tworzą 32 jednostki osadnicze: 29 wsi, 1 część wsi, 2 przysiółki – zgrupowane w 29 sołectwach i jednej jednostce pomocniczej gminy – Radzie Osiedla Leśna. Jednostki osadnicze gminy:

- 1) Brodowice;
- 2) Brodów;
- 3) Bytków;
- 4) Chełm;
- 5) Chobienia;
- 6) Ciechłowice;
- 7) Gawrony;
- 8) Gawronki;
- 9) Górzyn;
- 10) Gwizdanów;
- 11) Miłogoszcz;
- 12) Juszowice;

- 13) Kęblów;
- 14) Kliszów;
- 15) Koźlice;
- 16) Mleczno;
- 17) Naroczyce;
- 18) Naroczyce-Górki – przysiółek wsi Naroczyce;
- 19) Naroczyce-Kolonia – przysiółek wsi Naroczyce;
- 20) Nieszczyce;
- 21) Olszany;
- 22) Orsk;
- 23) Radoszyce;
- 24) Radomiłów;
- 25) Rozłogi – część wsi Wysokie;
- 26) Rudna;
- 27) Rynarcice;
- 28) Stara Rudna;
- 29) Studzionki;
- 30) Toszowice;
- 31) Wądroże;
- 32) Wysokie.

Osadnictwo na obszarze Gminy Rudna jest bardzo stare i zawsze było intensywne, o czym świadczą liczne stanowiska archeologiczne dokumentujące ślady osadnictwa z różnych epok: kamienia, brązu, kultury łużyckiej, wpływów rzymskich, średniowiecza i czasów nowożytnych. Współczesna sieć osadnicza ukształtowała się jednak głównie w średniowieczu i wiele z układów ruralistycznych zachowało swój niezmienny kształt. Gmina Rudna wyróżnia się wśród innych gmin ze względu na dwa historyczne, rozwinięte i utrzymane układy urbanistyczne o charakterze miejskim - Chobienię i Rudną. Pierwsze wzmianki o większości dzisiejszych wsi i przysiółków w różnych dokumentach pochodzą z XIII-XV wieku, ale same osady z pewnością istniały dużo wcześniej. Pierwszymi wzmiankowanymi miejscowościami były: Chobienia, Gwizdanów, Olszany, Studzionki. Bazą ekonomiczną oraz podstawą utrzymania ludności było zawsze rolnictwo, chociaż prowadzono także inne różne aktywności gospodarcze m.in.: rzemiosło, przemysł wiejski, handel i wyszynk (karczmy). Ze względu na budowę OUOW „Żelazny Most” od połowy lat 70 XX wieku zlikwidowano

wsie: Kalinówka i Pielgrzymów (na terenie Gminy Rudna) oraz Barszów (na terenie gminy Polkowice). W tym samym czasie, ze względu na budowę huty „Cedynia” w Orsku, zlikwidowano miejscowość Brzeziny.

14.2. Karty miejscowości

Ruiny pałacu

BRODOWICE (Brödelwitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	64	0,86	Wzrost	Obwodnica DW 323 Drogi powiatowe i gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

Wieś początkowo utworzona jako ulicówka z centralnie usytuowanym założeniem pałacowym. W XIX wieku, w skutek rozbudowy Brodowice zyskały charakter wieloulicowy. Zabytkowy pałac wraz z otoczeniem jest w złym stanie technicznym i ulega ciągłej dewastacji. W 2018 roku od strony północnej zbudowano obwodnicę Brodowic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 292, co pozytywnie wpłynęło na komfort życia w tej miejscowości.

Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

Aktualny układ przestrzenny

Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
Sieć wodociągowa	Świetlica
Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
Sieć gazowa	Park i staw
Sieć telekomunikacyjna	Obwodnica

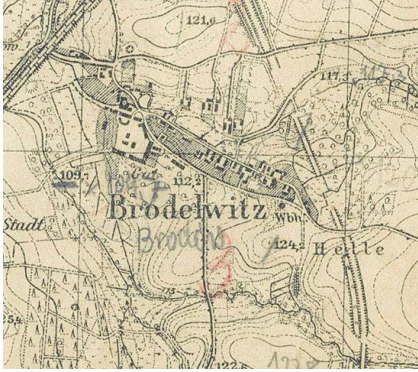
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Budynek folwarczny, obecnie mieszkalny

BRODÓW (Brodelwitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	190	2,54	Stabilizacja	Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Wieś początkowo utworzona jako ulicówka z elementami owalnicy. W zachodniej części usytuowane założenie pałacowe. W XX wieku, w skutek rozbudowy Brodów został rozbudowany o osiedle bloków mieszkalnych wielorodzinnych w północno zachodniej części. Zabytkowy pałac jest w ruinie. Wieś otoczona lasami, dostęp do wsi gminnej – Rudnej poprzez tunel pod linią kolejową (zachód miejscowości).				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wypożażenie miejscowości w sieci	Wypożażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
			Sieć gazowa	Park
			Sieć telekomunikacyjna	Staw

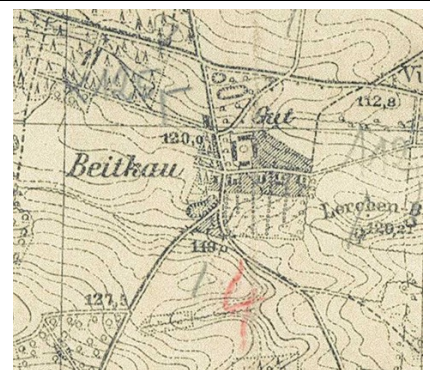
Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Zabudowania dawnego dworu

BYTKÓW (Beitkau)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna		
Wieś	23	0,31	spadek	Drogi gminne		
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)			
Bytków to niewielka wieś, z zagrodami w czworobok usytuowanymi rzędowo w stosunku do głównej drogi wiejskiej wschód-zachód. Na zachodnim krańcu osady zlokalizowane zostały zabudowania folwarku zgrupowane w czworobok z zachowanym domem zarządcy dóbr. Wieś ściśle związana z Gawronami. W miejscowości utrzymuje się istniejąca, historyczna zabudowa – brak nowych inwestycji.						
Aktualny układ przestrzenny						
						
					Wypożażenie miejscowości w sieci	Wypożażenie miejscowości w usługi i miejsca
					Sieć wodociągowa	Lasy
			Sieć kanalizacyjna			
			Sieć gazowa			
			Sieć telekomunikacyjna			
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2020 r.)						

Pomnik ofiar niemieckiego ludobójstwa

CHEŁM (Bartsh-Kulm)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	123	1,65	spadek	Drogi gminne i powiatowe
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Początkowo wieś ta, nie była połączona w jeden organizm jak dziś. O jej północnej części, która wówczas nosiła nazwę Bartsh, istnieją wzmianki już z 1140 roku. Na przełomie XVIII i XIX w. Chełm składał się z terenów dworskich z folwarkiem oraz z niewielkiej osady położonej na południowy wschód od wymienionych dóbr. Taki układ przestrzenny zachował się. Nowe zabudowania występują przy drodze powiatowej do Orska. W przeszłości koło Chełma zlokalizowana była także winnica, co sugeruje nazwa stoku wzgórza położonego na południe od tej miejscowości (Weinberg). W centrum miejscowości wyróżnia się część parkowa – pozostałość po założeniu parkowym.				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wypożazenie miejscowości w sieci	Wypożazenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Boisko sportowe
			Sieć gazowa	
			Sieć telekomunikacyjna	
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

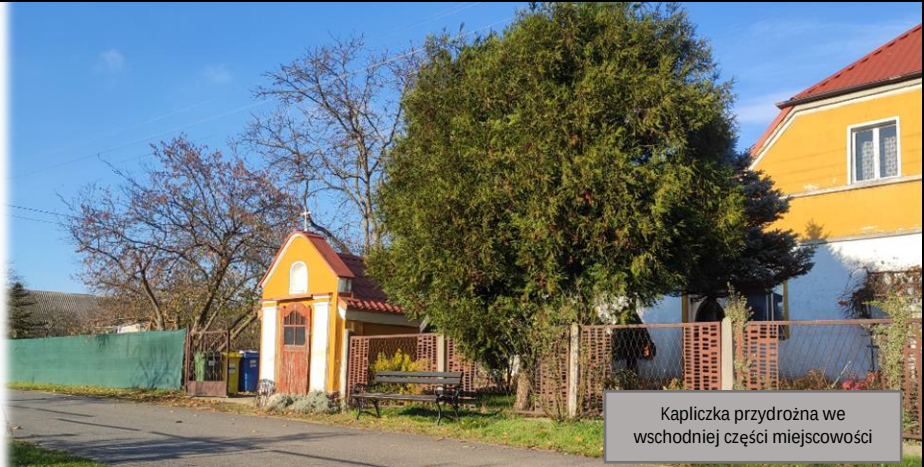

Widok na Rynek

CHOBIENTA (Köben an der Oder)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	802	10,74	wzrost	Droga wojewódzka, drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Druga co do wielkości wieś w gminie, o wielowiekowej historii. W przeszłości wieś posiadała prawa miejskie, o czym świadczy dzisiejsza, małomiasteczkowa zabudowa w centrum wsi, wraz z prostokątnym rynkiem. Położona na wysokim, lewym brzegu Odry miała korzystne warunki do rozwoju. Miejscowość jest dobrze zaopatrzona w usługi. Rozwija się infrastruktura rzeczna. Wieś rozwija się w kierunku północnym i południowym.				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Ośrodek Kultury
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu wraz z parkiem
			Sieć gazowa	Rynek
			Sieć telekomunikacyjna	Szkoła i Przedszkole
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Kapliczka przydrożna we
wschodniej części miejscowości

CIECHŁOWICE (Zechelwitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna		
Wieś	99	1,33	wzrost	Droga wojewódzka, drogi gminne		
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)			
Wieś położona jest na lewym brzegu Odry. Przed rokiem 1253, wieś była podzielona na dwie części, z czego jedna należała do biskupstwa, natomiast druga część była własnością książęcą. Zorientowana jest dookoła (wzdłuż) cieku wodnego Jasień, który zaraz za Ciechłowicami wpada do Odry.						
Aktualny układ przestrzenny						
						
					Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
					Sieć wodociągowa	Teren zielony wzdłuż centrum wsi
			Sieć kanalizacyjna	Trasy spacerowe wzdłuż Odry		
			Sieć gazowa			
			Sieć telekomunikacyjna			
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)						

Świątlica wiejska

GAWRONKI (Klein Gaffron)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	88	1,18	spadek	Droga gminna
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Nazwa miejscowości związana jest z nazwą sąsiedniej wsi Gawrony. Miejscowość była początkowo siedzibą dóbr rycerskich. W centralnej części miejscowości znajdował się folwark (dziś w okrojonej formie, częściowo rozebrany), a na zachodzie cmentarz (obecnie nieczynny). W północnej części znajdują się ruiny Państwowego Gospodarstwa Rolnego, będącego aktualnie w rękach prywatnych. Wieś ma prosty układ przestrzenny.				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świątlica z boiskiem
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu i folwarku
			Sieć gazowa	Zabytkowy cmentarz
			Sieć telekomunikacyjna	Obwodnica
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2020 r.)				

Świetlica wiejska

GAWRONY (Gross Gafron)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna										
Wieś	134	1,79	wzrost	Droga wojewódzka, drogi gminne										
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)											
W średniowiecznych Gawronach istniały dobra rybackie i rycerskie. Wieś utrzymała czytelny układ przestrzenny – zagrody zlokalizowane były wzdłuż drogi, zamknięte drogą zagumienną. Obserwuje się nieznaczny rozwój zabudowy w wschodniej i zachodniej części wsi. Nie ostało się założenie folwarczne – pozostały ruiny i park ze stawem. Planowana jest budowa wschodniej obwodnicy miejscowości.														
Aktualny układ przestrzenny														
			<table><tr><td>Wyposażenie miejscowości w sieci</td><td>Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca</td></tr><tr><td>Sieć wodociągowa</td><td>Świetlica z boiskiem</td></tr><tr><td>Sieć kanalizacyjna</td><td>Ruiny pałacu</td></tr><tr><td>Sieć gazowa</td><td>Park i staw</td></tr><tr><td>Sieć telekomunikacyjna</td><td>Planowana obwodnica</td></tr></table>		Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca	Sieć wodociągowa	Świetlica z boiskiem	Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu	Sieć gazowa	Park i staw	Sieć telekomunikacyjna	Planowana obwodnica
Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca													
Sieć wodociągowa	Świetlica z boiskiem													
Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu													
Sieć gazowa	Park i staw													
Sieć telekomunikacyjna	Planowana obwodnica													
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2020 r.)														

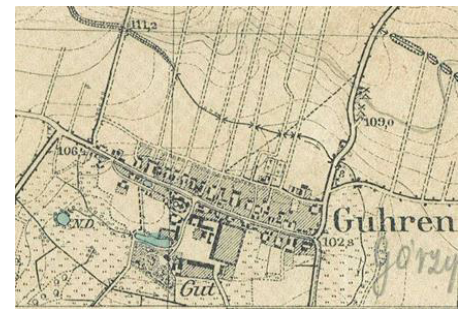

GÓRZYN (Guhren)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	395	5,29	spadek	Droga powiatowa, Drogi gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości	Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)
---	--

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z dokumentu z 1267 roku. W centralnej części znajdowało się założenie folwarczne, wieś rozłożysta, choć zabudowa koncentruje się wzdłuż drogi powiatowej. W centralnej części wsi zlokalizowane są ruiny kościoła pw. św. Michała Archanioła. Kościół wzniesiono prawdopodobnie w XV wieku z cegły i kamienia polnego na planie prostokąta z wydłużonym, prosto zamkniętym prezbiterium.

Aktualny układ przestrzenny

Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
Sieć wodociągowa	Świetlica, OSP
Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu i kościoła
Sieć gazowa	Park, boisko sportowe
Sieć telekomunikacyjna	Nieczynny cmentarz

Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)
--

Świetlica wiejska

GWIZDANÓW (Queißen)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	362	4,85	spadek	Droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

Fragment mapy Meßtischblatt
(biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

Jest to jedna z najbardziej rozwiniętych i zurbanizowanych miejscowości w całej gminie. Jej obecny wygląd w dużej mierze odzwierciedla stan z drugiej połowy XIX w., po wybudowaniu w 1856 r. węzłowej stacji kolejowej, prowadzącej z Wrocławia do Rzepina (a dalej do Berlina). Miejscowa świątynia wzniesiona została w średniowieczu, ale w XIX w. została całkowicie przebudowana, a w jej sąsiedztwie stanęła szkoła parafialna.

Aktualny układ przestrzenny

Wypożyczenie
miejscowości w sieci

Wypożyczenie miejscowości
w usługi i miejsca

Sieć wodociągowa

Świetlica

Sieć kanalizacyjna

Stacja kolejowa

Sieć gazowa

Kościół

Sieć
telekomunikacyjna

OSP

Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Powstające nowe osiedle mieszkaniowe

JUSZOWICE (Jauschwitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	112	1,5	wzrost	Droga wojewódzka, Drogi powiatowe i gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Mimo istnienia szlacheckiego folwarku, Juszowice były i pozostały niewielką osadą rolniczą. Ich dawna zabudowa uległa zniszczeniu. Z trzech istniejących w okolicy młynów w największym stopniu zachowały się opuszczone obecnie zabudowania tzw. Dammühle (na zachód od wsi). Obecnie najbardziej rozwija się wschodnia część miejscowości, przylegająca do drogi wojewódzkiej. Powstaje tutaj duże osiedle mieszkaniowe.				
Aktualny układ przestrzenny			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Lasy
			Sieć kanalizacyjna	Przystanek autobusowy
			Sieć gazowa	
			Sieć telekomunikacyjna	
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Świetlica wiejska

KĘPŁÓW (Kammelwitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	177	2,37	wzrost	Droga powiatowa i drogi gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości	Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)
---	--

Wieś ulokowana około roku 1289. Cenna zabudowa historyczna została zniszczona podczas działań wojennych. Tym, co pozostało z dawnych czasów, jest zabytkowy park dworski, założony w drugiej połowie XIX w. Do dziś zachowały się obsadzone drzewami tarasy ziemne z betonowymi schodami, staw i ogrody użytkowe. W pobliżu miejsca, gdzie kiedyś stał pałac, rosną pamiętające go jeszcze drzewa, w tym lipa – pomnik przyrody. Wieś o charakterze wielodrożnicy.

Aktualny układ przestrzenny

Wypożyczenie miejscowości w sieci	Wypożyczenie miejscowości w usługi i miejsca
Sieć wodociągowa	Świetlica
Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
Sieć gazowa	Park i staw
Sieć telekomunikacyjna	Boisko sportowe

Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Świetlica

KLISZÓW (Klieschau)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	339	4,54	wzrost	Drogi gminne i powiatowe
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Miejscowość historią sięga średniowiecza. Przy skrzyżowaniu w kierunku Radomiłowa znajduje się park, założony prawdopodobnie w połowie XIX w., ze wzgórzem, na którym wznosił się pałac, zniszczony w trakcie II wojny światowej. Oprócz niego, legły w gruzach inne budynki, m.in. ewangelicka szkoła z 1884 roku, kuźnia, cegielnia, gorzelnia i wiatrak. Układ wsi utrzymał historyczny kształt. Zabudowa, poza centralną częścią, jest mocno rozproszona.				
Aktualny układ przestrzenny			Wypożyczenie miejscowości w sieci	Wypożyczenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
			Sieć gazowa	Park i staw
			Sieć telekomunikacyjna	Obwodnica
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Skrzyżowanie bezkolizyjne
z linią kolejową 289

KOŹLICE (Koslitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	139	1,86	wzrost	Droga wojewódzka, Drogi gminne, Stacja kolejowa
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Źródłem nazwy wsi Koźlice jest słowo „koziół” lub nazwisko „Kozieł”. W XVIII wieku we wsi istniały trzy folwarki, w tym jeden leśny, oraz wolne dobra chłopskie. Na terenie Koźlic zlokalizowane są ruiny dworu pochodzącego prawdopodobnie z XVI wieku. Aktualnie wieś ma układ wielodrożnicy, z południkowo przebiegającą linią kolejową, która dzieli wieś na część historyczną (zachodnią), oraz współczesną (wschodnią).				
Aktualny układ przestrzenny			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny dworu
			Sieć gazowa	Stacja kolejowa
			Sieć telekomunikacyjna	Lasy
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Zabudowania dawnego folwarku

MIŁOGOSZCZ (Mühlgast)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	72	0,96	spadek	Droga powiatowa, Drogi gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

Po raz pierwszy miejscowość pojawia się w spisie dóbr biskupich z 1245 r. W centralnej części wsi znajdowało się założenie pałacowo-parkowe. Pod koniec XIX wieku działalność folwarku poszerzona została o hodowlę rasowego bydła i gospodarstwo mleczarskie. Na początku XX wieku kompleks dworski został przebudowany. Zachowała się okazała zabudowa gospodarcza zachodniej i południowej części folwarku. Obecna zabudowa wsi pochodzi głównie z początku XX w. Wspominany pałac dziś już nie istnieje, w znacznym stopniu zatarta jest także kompozycja parku.

Aktualny układ przestrzenny

Fragment mapy Meßtischblatt

(biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

Wypożyczenie miejscowości w sieci

Wypożyczenie miejscowości w usługi i miejsca

Sieć wodociągowa

Świetlica

Sieć kanalizacyjna

Park

Sieć gazowa

Staw

Sieć
telekomunikacyjna

Lasy

Widok na miejscowość

(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Kościół w Mlecznie

MLECZNO (Mlitsch)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	282	3,78	Wzrost	Droga wojewódzka, Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości Nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od niemieckiej fonetycznej nazwy słowiańskiej wywodzącej się od rzeczownika mleko. Oprócz dóbr szlacheckich we wsi istniały też dobra dominialne, o nieco mniejszym niż poprzednio areale, zlokalizowane przy tzw. folwarku górnym (Oberhof), na południowo – zachodnim krańcu wsi. W latach wojennych (1945 r.) dotychczasowy kościół uległ znacznym zniszczeniom i został rozebrany. Podobny los spotkał pałac i inne zabudowania folwarczne zlokalizowane na terenie wsi. Dziś na fundamentach kościoła posadowiona jest rozbudowana kaplica, która pełni rolę kościoła parafialnego. Obecnie powstaje nowe osiedle mieszkaniowe w północnej części wsi.			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją) 	
Aktualny układ przestrzenny 			Wyposażenie miejscowości w sieci Sieć wodociągowa Sieć kanalizacyjna Sieć gazowa Sieć telekomunikacyjna	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca Kościół Ruiny folwarków Park i staw Świetlica z boiskiem
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.) 				

Widok na zabudowę wsi

NAROCZYCE GÓRKI (Nährschütz Gurkau)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Przysiółek	(razem z Naroczycami)	(razem z Naroczycami)	(razem z Naroczycami)	Drogi gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości	Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)
---	--

Naroczyce Górkі to przysiółek Naroczyc (oddalony na zachód). Historyczne założenie parkowe zlokalizowane jest na pagórkowatym, zalesionym terenie. Obecnie folwark jest podzielony pomiędzy poszczególnych użytkowników. Zachowała się część historycznych budynków, które obecnie w większości zmieniły swoją funkcję. Po pałacu zachowały się przysypane piwnice oraz resztki basenu wodnego.

Aktualny układ przestrzenny

Wypożaenie miejscowości w sieci	Wypożaenie miejscowości w usługi i miejsca
Sieć wodociągowa	Ruiny pałacu
Sieć kanalizacyjna	Park
Sieć gazowa	Lasy
Sieć telekomunikacyjna	

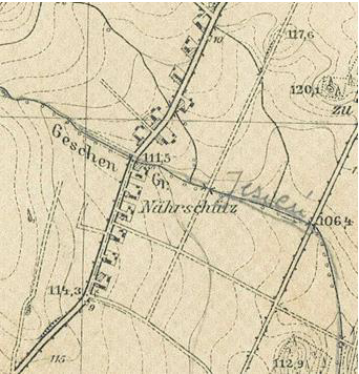
Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2022 r.)

Przystanek autobusowy

NAROCZYCE KOLONIA

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna		
Przysiółek	(razem z Naroczycami)	(razem z Naroczycami)	(razem z Naroczycami)	Droga gminna		
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)			
Naroczyce Kolonia to przysiółek Naroczyc (oddalony na południe). Układ przestrzenny ulicówki. Przysiółek centralnie przecina ciek wodny Jasień.						
Aktualny układ przestrzenny						
						
					Wypożażenie miejscowości w sieci	Wypożażenie miejscowości w usługi i miejsca
					Sieć wodociągowa	Ciek wodny Jasień
			Sieć kanalizacyjna			
			Sieć gazowa			
			Sieć telekomunikacyjna			
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)						

Pałac

NAROCZYCE (Nährschütz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	294	3,94	spadek	Droga wojewódzka, droga powiatowa, drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Wieś rozciąga się dość zwartą zabudową zagrodową zabudowaną wzdłuż głównej drogi biegnącej z południowego wschodu. Miejscowość położona jest na lekko pofalowanym terenie. Centralnie zlokalizowany był zespół pałacowy wraz z parkiem po drugiej stronie drogi.				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
			Sieć gazowa	Park i staw
			Sieć telekomunikacyjna	Lasy

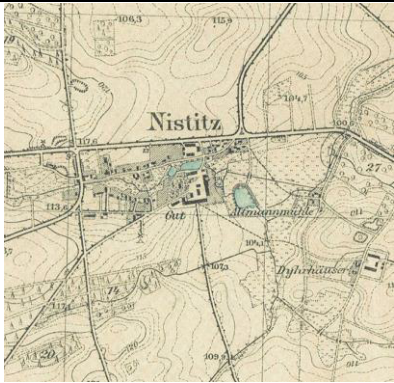
Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2021 r.)

Widok na zabudowę wsi

NIESZCZYCE (Nistitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	333	4,46	spadek	Droga wojewódzka Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Po raz pierwszy nazwa Nesticz pojawiła się około 1305 r. Wieś rozciąga się stosunkowo luźną zabudową wzdłuż drogi gminnej. Dzięki przebudowie drogi wojewódzkiej z centrum wsi przełożono ruch tranzytowy poza zabudowania. Na osobną uwagę zasługuje kompleks pałacowo-parkowy. Dziś pałac to niewysoki budynek z ozdobną fasadą, reprezentujący skromne budownictwo dworskie tamtych czasów. Na południu wsi zlokalizowano nowe osiedle mieszkaniowe.				
Aktualny układ przestrzenny			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Lasy
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
			Sieć gazowa	Park i staw
			Sieć telekomunikacyjna	Obwodnica
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Kościół

OLSZANY (Oelschen)

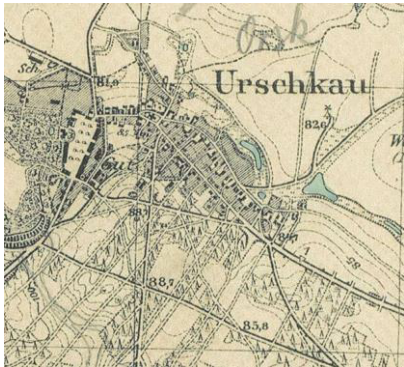
Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	162	2,17	Wzrost	Droga powiatowa, Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Najstarsze ślady pobytu pierwszych ludzi w tych okolicach związane są z luźnymi znaleziskami pojedynczych przedmiotów pochodzących z młodszej epoki kamiennej – neolitu. Świadectwem historii i wciąż aktualną wizytówką Olszan jest wniesiony około 1500 r. kościół pw. św. Michała Archanioła, wpisany do rejestru zabytków. Do naszych czasów dotrwała również plebania i szkoła katolicka. Wieś utrzymuje dwa pasma zabudowy wzdłuż dróg wiejskich w układzie wschód-zachód.				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
			Sieć gazowa	Park i staw
			Sieć telekomunikacyjna	Kościół

Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2022 r.)

ORSK (Urschkau)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	308	4,12	Spadek	Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Miejscowość pojawiła się w dokumentach po raz pierwszy w 1290 roku jako Orsk. W 1603 roku z inicjatywy wzniesiono renesansowy dwór. W wieku XVIII działały tu cztery wiatraki, dwa młyny, gorzelnia, browar, płatkarnia ziemniaków, cegielnia i kierat. W centrum miejscowości znajdował się kościół, który nie przetrwał czasu II Wojny Światowej. Współcześnie wzniesiono na tym miejscu kaplicę (kościół). Obecnie dwór jest w ruinie.				
Aktualny układ przestrzenny			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Pałac
			Sieć gazowa	Kościół
			Sieć telekomunikacyjna	Boisko sportowe
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

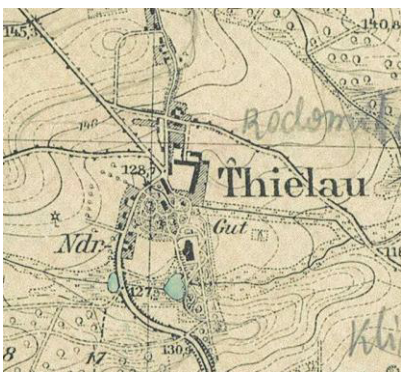
Pałac wraz z parkiem

RADOMIŁÓW (Thielau)

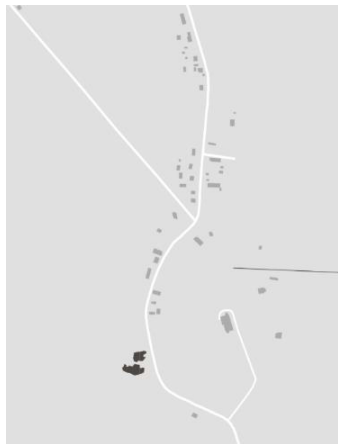
Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	102	1,37	spadek	Drogi gminne i powiatowe

Układ przestrzenny i charakter miejscowości	Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)
---	--

Miejscowość o pierwotnym założeniu ulicówki z wyróżniającym się centralnie założeniem pałacowym wraz dużym parkiem. Wieś nie uległa dużym zmianom przestrzennym na przestrzeni lat. W centralnej części znajduje się świetlica wraz z urządzeniami sportowymi. Do wsi przynależą oddalone o ok. 1 km Rozłogi, które położone są na niewielkim wyniesieniu.

Aktualny układ przestrzenny

Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
Sieć wodociągowa	Pałac z założeniem parkowym
Sieć kanalizacyjna	Świetlica
Sieć gazowa	
Sieć telekomunikacyjna	

Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Świetlica i plac zabaw

RADOSZYCE (Radoschütz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	254	3,4	spadek	Obwodnica – droga wojewódzka, drogi gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

W roku 1517 działała tutaj przeprawa promowa. Już w 1555 r. przy Radoszycach wybudowano jaz i młyn. Sześć lat później przy jazu działała już śluza. Z dawnej architektury wsi zachowały się fragmenty zabudowy folwarcznej i duży park krajobrazowy. Naprzeciw folwarku, po południowej stronie głównej drogi, można wciąż obejrzeć budynki dawnej gorzelni. Nie przetrwał niestety pałac wybudowany na początku XIX w. Na południowy wschód od Radoszyc, na niewielkim, zalesionym wzgórzu przy drodze do Chobieni znajduje się cmentarz z 1832 r

Aktualny układ przestrzenny

Fragment mapy Meßtischblatt

(biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

Wypożyczenie miejscowości w sieci

Sieć wodociągowa

Sieć kanalizacyjna

Sieć gazowa

Sieć telekomunikacyjna

Wypożyczenie miejscowości w usługi

Świetlica

Lasy i zabytkowy cmentarz

Obwodnica wraz z mostem

Boisko sportowe

Widok na miejscowość

(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

Dawny ratusz, ob. siedziba gminy

RUDNA (Raudten)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	1450	19,41	spadek	Droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

Fragment mapy Meßtischblatt
(biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

Przypuszczalnie około 1270 roku w południowo - zachodniej części obecnej miejscowości książę głogowski Konrad I wznosił nad Potokiem Rudnickim zamek obronny. Stał się on zalążkiem osady lokowanej na tzw. „surowym korzeniu” około 1280 roku. W 1901 roku wybudowano tu dworzec kolejowy, a w 1908 roku płatkarnię z młynem. W trakcie działań wojennych w 1945 roku Rudna uległa około 50% zniszczeniu, co w głównej mierze przyczyniło się do utraty praw miejskich. Zniszczony w trakcie działań wojennych, oryginalny budynek rozebrany po wojnie, obecny budynek ratusza odbudowany został w roku 1999 r.

Aktualny układ przestrzenny

Wyposażenie
miejscowości w sieci

Wyposażenie miejscowości
w usługi i miejsca

Sieć wodociągowa

Siedziba gminy (ratusz)

Sieć kanalizacyjna

Placówki oświatowe

Sieć gazowa

Bogata oferta usług

Sieć
telekomunikacyjna

Planowana obwodnica

Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2022 r.)

RYNARCICE (Gross Rinnersdorf)

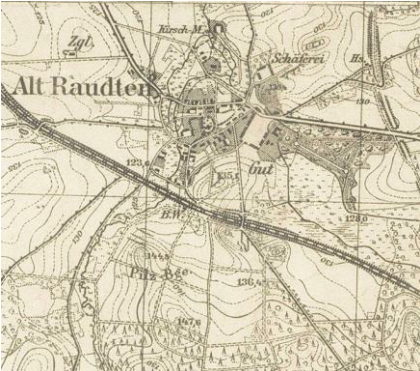
Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	255	3,01	spadek	Drogi wojewódzkie, drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Pierwsze wzmianki o Rynarcicach pochodzą z dokumentów z lat 1317-1319. Na uwagę zasługują dwa zabytki. Kościół pw. św. Marcina wzniesiony został ok. II poł. XV wieku, która istniała już w 1312 roku. Jest to jednonawowy murowany z kamienia i cegły obiekt wzniesiony na rzucie prostokątnym. Kolejnym obiektem zabytkowym jest dwór w Rynarcicach - pochodzi najprawdopodobniej ze średniowiecza, jednak brak jest dokumentacji potwierdzającej taki stan rzeczy, jednak z pewnością można stwierdzić, iż obecny budynek pochodzi z II połowy XVIII w.				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wypożyczenie miejscowości w sieci	Wypożyczenie miejscowości w usługi
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Kościół z cmentarzem
			Sieć gazowa	Lasy
			Sieć telekomunikacyjna	Zabytkowy dwór
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Ruiny kościoła

STARA RUDNA (Alt Raudten)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna										
Wieś	150	2,01	Spadek	Droga powiatowa, Drogi gminne										
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)											
Nazwa wsi wywodzi się od złóż rudy darniowej, którą eksploatowano i przetapiano w okolicy już w II wieku p.n.e. Wieś na planie wielodrożnicy, ze wschodnio usytuowanym założeniem pałacowo-parkowym. Od południa zamknięta linią kolejową (bez stacji). W centrum wsi znajdują się zabezpieczone ruiny kościoła, natomiast w części północno-wschodniej ulokowany jest ogólnodostępny staw.														
Aktualny układ przestrzenny			<table><tr><td>Wyposażenie miejscowości w sieci</td><td>Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca</td></tr><tr><td>Sieć wodociągowa</td><td>Ruiny kościoła</td></tr><tr><td>Sieć kanalizacyjna</td><td>Ruiny pałacu</td></tr><tr><td>Sieć gazowa</td><td>Park i staw</td></tr><tr><td>Sieć telekomunikacyjna</td><td>Świetlica</td></tr></table>		Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca	Sieć wodociągowa	Ruiny kościoła	Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu	Sieć gazowa	Park i staw	Sieć telekomunikacyjna	Świetlica
Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca													
Sieć wodociągowa	Ruiny kościoła													
Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu													
Sieć gazowa	Park i staw													
Sieć telekomunikacyjna	Świetlica													
			Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2020 r.)											

Cerkiew

STUDZIONKI (Steudelwitz)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	90	1,2	wzrost	Droga wojewódzka Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Studzionki posiadają jeden z najstarszych zapisów w kronikach historycznych. Jako Studelescho pojawiają się już w 1255 roku. Układ przestrzenny wsi z XIX w. zachował się do dzisiaj, aczkolwiek w drugiej połowie tego stulecia wieś zaczęła przeżywać regres. I tak stosunkowo skromna zabudowa Studzionek uległa redukcji; zniknął działający tu przez wiele lat młyn. Obecna zabudowa wsi pochodzi z pierwszych dekad XX w. Po zachodniej stronie zachował się wykonany ze sztucznego kamienia krzyż na postumencie z nieczytelną już inskrypcją				
Aktualny układ przestrzenny				
			Wyposażenie miejscowości w sieci	Wyposażenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Cerkiew
			Sieć gazowa	Lasy
			Sieć telekomunikacyjna	Obwodnica
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	309	4,14	Wzrost	Droga powiatowa Drogi gminne
Układ przestrzenny i charakter miejscowości Prócz dóbr szlacheckich (tzw. Oberhof), istniały w Toszowicach jeszcze dwa inne folwarki, związane z dobrami dominialnymi (tzw. Niederhof). Pierwotnie wieś miała charakter ulicówki. Jej rozwój od końca XX wieku zmienił układ przestrzenny na wielodrożnicę, poprzez wprowadzenie miejskich podziałów geodezyjnych (pod działki budowlane). Na uwagę zasługuje pałac w formie secesyjnej willi, wybudowany w 1911 roku. Jest to dwukondygnacyjny budynek, wzniesiony na planie kwadratu, otoczony parkiem z okazałymi dębami.			Fragment mapy Meßtischblatt (biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)	
Aktualny układ przestrzenny				
			Wypożyczenie miejscowości w sieci	Wypożyczenie miejscowości w usługi i miejsca
			Sieć wodociągowa	Świetlica
			Sieć kanalizacyjna	Ruiny pałacu
			Sieć gazowa	Park i staw
			Sieć telekomunikacyjna	Obwodnica
Widok na miejscowość (fot. Michał Mandziuk 2022 r.)				

Kościół w Wądrożu

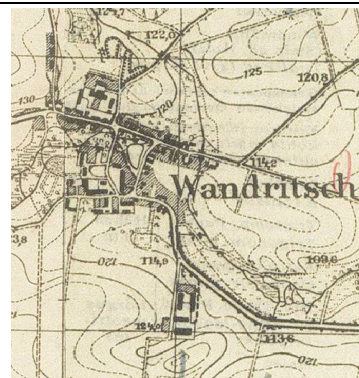
WĄDROŻE (Wandritsch)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	224	3,0	Wzrost	Droga powiatowa, Drogi gminne

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

Fragment mapy Meßtischblatt
(biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

We wsi znajdowały się, począwszy od czasów nowożytnych, dwa folwarki. W obrębie jednego z nich zachowały się jeszcze obiekty gospodarcze, będące przykładem dobrej klasy budownictwa. Wieś o charakterze wielodrożnicy. Istniejący obecnie tu kościół filialny pw. Miłosierdzia Bożego wzniesiono w latach 1990-1996.

Aktualny układ przestrzenny

Wyposażenie
miejscowości w sieci

Wyposażenie miejscowości
w usługi i miejsca

Sieć wodociągowa

Świetlica z boiskiem

Sieć kanalizacyjna

Kościół

Sieć gazowa

Park

Sieć
telekomunikacyjna

Stawy

Widok na miejscowość
(fot. Michał Mandziuk 2022 r.)

Park dworski

WYSOKIE (Weißig)

Rodzaj miejscowości	Liczba mieszkańców (2021 r.)	Procent ogółu mieszkańców gminy	Trend ludnościowy	Dostępność komunikacyjna
Wieś	167	2,24	wzrost	Drogi gminnej i powiatowe

Układ przestrzenny i charakter miejscowości

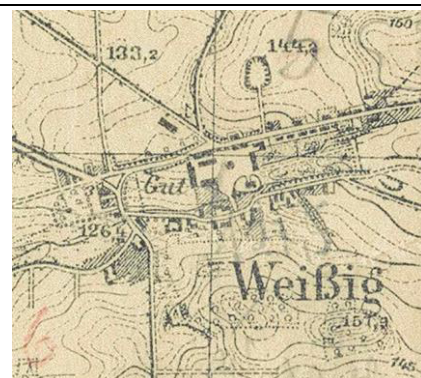
Wieś oparta początkowo na założeniu dworskim, której zabudowa z czasem się rozrastała dookoła parku. Wysokie położone jest na wyniesieniu, co dodaje uroku poprzez otwarcia krajobrazowe. Zarysy ruin dworu znajdują się na otoczonym fosą wzniesieniu w pobliżu folwarku w centrum wsi. Ostatnie lata rozwoju to głównie budowa nowego osiedla mieszkaniowego w północno-zachodniej części miejscowości. Nachylenia terenów dookoła wsi sprzyjają uprawie winorośli, która pojawia się wśród upraw w Wysokim

Aktualny układ przestrzenny

Fragment mapy Meßtischblatt

(biblioteka cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego, zgodnie z licencją)

Wypożyczenie miejscowości w sieci

Wypożyczenie miejscowości w usługi i miejsca

Sieć wodociągowa

Park i staw

Sieć kanalizacyjna

Ruiny dworu

Sieć gazowa

Winnice

Sieć
telekomunikacyjna

Świetlica

Widok na miejscowość

(fot. Michał Mandziuk 2020 r.)

14.3. Struktura użytkowania terenu

W strukturze użytkowania terenów Gminy Rudna zdecydowanie przeważają grunty rolne – ponad 51% powierzchni gminy. Wśród nich dominują użytki rolne – nieco ponad 50% powierzchni gminy. Grunty leśne, składające się z lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, pokrywają ponad 38% powierzchni gminy. W ogólnej powierzchni użytków rolnych zauważalny jest relatywnie duży udział gruntów ornych (ponad 78%). Kolejną grupą są natomiast łąki trwałe (około 10%).

Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, zajmujących łącznie 9,65% powierzchni gminy, dominują tereny przemysłowe (4,69% powierzchni gminy). Wynika to z występowania na terenie gminy rozległego OUOW „Żelazny Most” oraz terenów związanych z hutą miedzi „Cedynia” w Orsku. Wśród pozostałych gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zdecydowanie dominują zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (około 14% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych) a następnie tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (3,01%). Znaczny udział zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy wynika z przeprowadzonej rozbudowy OUOW „Żelazny Most” o Kwaterę Południową. Niewielki jest natomiast udział terenów mieszkaniowych (blisko 2,9% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych gminy). Inne tereny zabudowane zajmują ok. 1,5% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, a najmniejszy udział stanowią użytki kopalne – 0,18%.

Charakterystyczną cechą przestrzeni osadniczej gminy jest stosunkowo niewielki stopień rozproszenia zabudowy. Zdecydowana większość gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, to stosunkowo małe, ale skupione układy przestrzenne o mniej lub bardziej gęstej (intensywnej) zabudowie. Rozproszona pojedyncza zabudowa, w tym związana z gospodarką rolniczą, odgrywa marginalną rolę w układzie przestrzennym i w krajobrazie gminy. Znaczny stopień skupienia zabudowy, a więc nieliczne przypadki oderwania zabudowy od głównych układów osadniczych, to korzystna cecha przestrzeni gminy z różnych punktów widzenia: gospodarczego, społecznego, komunikacyjnego, krajobrazowego, a także ekologicznego.

Tabela 39. Struktura użytkowania gruntów na obszarze Gminy Rudna (stan na 9.07.2022 r.).

Rodzaj użytkowania	gmina Rudna			
	ha	% ⁸	% ⁹	% ¹⁰
Powierzchnia całkowita	21665	100	-	-
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	2090	9,65	100	-
Tereny mieszkaniowe	60	0,28	2,86	-
Tereny przemysłowe	1017	4,69	48,65	-
Inne tereny zabudowane	30	0,14	1,41	-
Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	295	1,36	14,13	-
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	63	0,29	3,01	-
Użytki kopalne	4	0,02	0,18	-
Tereny komunikacyjne ogółem	622	2,87	29,76	100
Drogi	508	2,35	24,31	81,69
Tereny kolejowe	101	0,47	4,82	16,20
Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	13	0,06	0,63	2,11
Grunty rolne, w tym:	11051	51,01	100	-
Użytki rolne ogółem	10899	50,31	98,63	100
Grunty orne	8502	39,24	76,94	78,01
Sady	18	0,09	0,17	0,17
Łąki trwałe	1061	4,90	9,60	9,73
Pastwiska trwałe	875	4,04	7,92	8,03
Grunty rolne zabudowane	323	1,49	2,92	2,96
Grunty pod stawami	22	0,10	0,20	0,20
Grunty pod rowami	82	0,38	0,74	0,75
Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	15	0,07	0,14	0,14
Nie użytki	152	0,70	1,37	100
Grunty leśne, w tym:	8237	38,02	100	-
Lasy	7873	36,34	95,58	-
Grunty zadrzewione i zakrzewione	364	1,68	4,42	-
Grunty pod wodami, w tym:	278	1,29	100	-
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	252	1,16	90,40	-
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	27	0,12	9,60	-
Tereny różne	9	0,04	100	-

Źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie.

⁸ % z powierzchni całej gminy

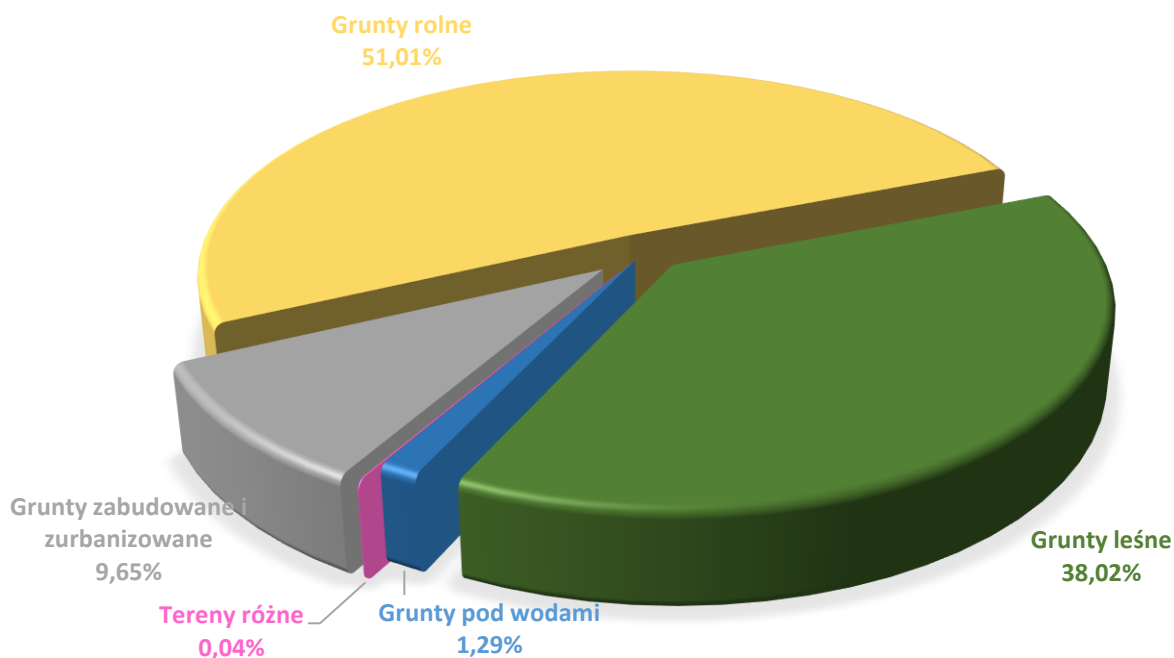
⁹ % z grupy

¹⁰ % z podgrupy

Analizując powyższe zestawienie stwierdzić należy, iż gmina posiada rolny charakter. Ponad połowa jej powierzchni to właśnie grunty rolne. Gmina charakteryzuje się również wysokim wskaźnikiem lesistości (38,02%), co na tle powiatu lubińskiego (31,2%) oraz województwa dolnośląskiego (35,5%) stawia gminę wśród jednych z najbardziej zalesionych w województwie dolnośląskim (24 miejsce na 283 gmin w województwie). Wśród gruntów rolnych najmniejszą powierzchnię zajmują grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (0,07% w całości powierzchni gminy). Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią natomiast 9,65% powierzchni Gminy Rudna, a wśród nich najwięcej jest terenów przemysłowych, terenów komunikacyjnych oraz zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy. Niewielki procent (1,29%) stanowią grunty pod wodami, do których zalicza się grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi oraz grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi.

Wykres 10. Podział użytków gruntowych w gminie Rudna.

PODZIAŁ UŻYTKÓW GRUNTOWYCH W GMINIE RUDNA

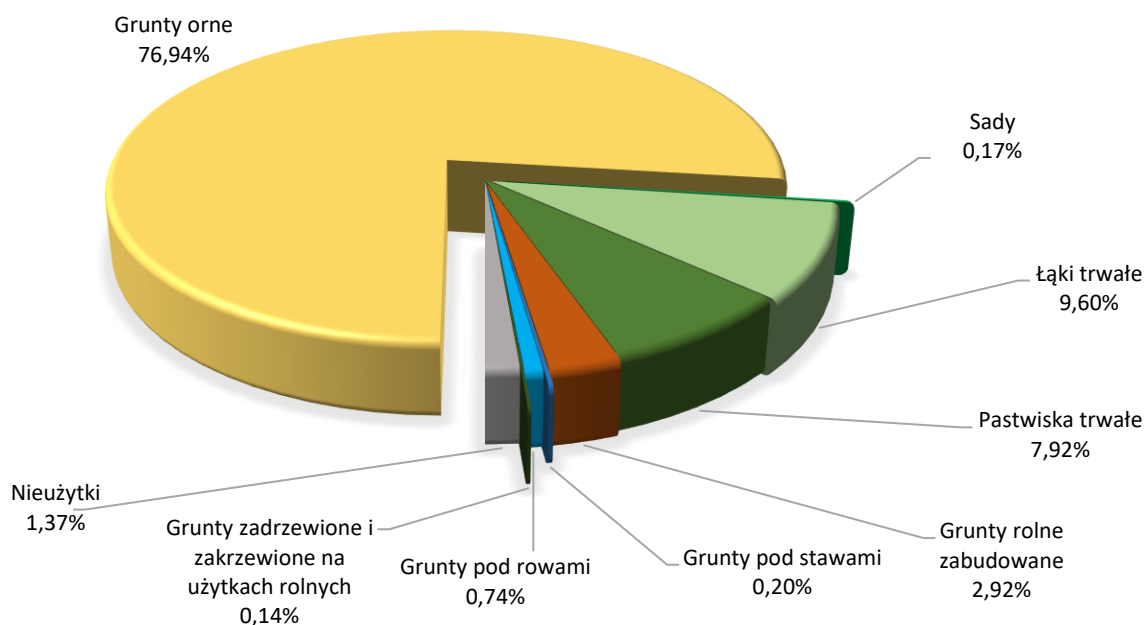

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie.

Wśród gruntów rolnych w gminie Rudna dominują użytki rolne, na które składają się niezabudowane grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, zabudowane grunty rolne, grunty pod stawami, grunty pod rowami oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych. Największy udział mają grunty orne niezabudowane, które zajmują 39,24% powierzchni całej gminy. Znacznym udziałem odznaczają się również łąki trwałe (9,60% powierzchni użytków rolnych) oraz pastwiska trwałe (7,92% powierzchni użytków rolnych).

Wykres 11. Podział gruntów rolnych w gminie Rudna.

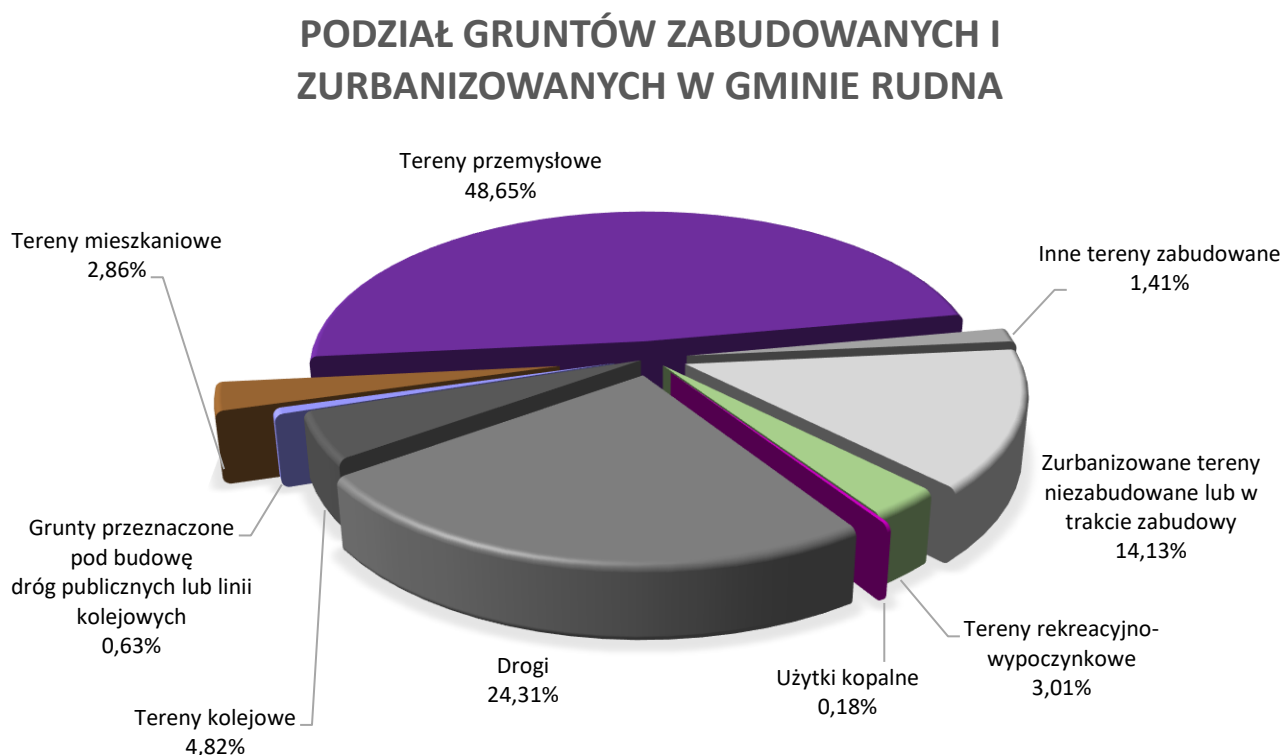
PODZIAŁ GRUNTÓW ROLNYCH W GMINIE RUDNA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie.

Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Rudna dominują tereny przemysłowe, które stanowią 48,65% gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Znacznym udziałem odznaczają się również tereny przeznaczone pod komunikację, tj. drogi, tereny kolejowe oraz grunty pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych, które łącznie stanowią 29,76 % całości gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. W dalszej kolejności są zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (o symbolu użytku Bp) – 295 ha, a następnie tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – 63 ha, tereny mieszkaniowe – 60 ha, inne tereny zabudowane – 30 ha oraz użytki kopalne o powierzchni 4 ha.

Wykres 12. Podział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Rudna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie.

W latach 2011-2022 zaszły w gminie Rudna niewielkie zmiany w strukturze użytkowania gruntów. W analizowanym okresie (2011-2022) zmiany w strukturze użytkowania gruntów związane były przede wszystkim z przyrostem zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy (o 291 ha), co wiąże się z wcześniej wspomnianą rozbudową OUOW „Żelazny Most” o Kwaterę Południową. Ogólnie na przestrzeni lat 2011 – 2022 zauważono wzrost (o ponad 21%) udziału gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenie Gminy Rudna. Drugi największy wzrost dotyczył terenów mieszkaniowych, których przybyło aż o 39 ha więcej. Zwiększył się również udział gruntów rolnych zabudowanych o 1,55 %. Jednocześnie w ostatnich latach zanotowano wzrost udziału terenów rekreacyjno-wypoczynkowych o 3 ha. Wzrost powierzchni gruntów pod rowami melioracyjnymi o 6 ha ma swoje odzwierciedlenie w tożsamym ilościowo spadku powierzchni gruntów pod wodami płynącymi. Spadek powierzchni gruntów pod stawami o 2 ha pokrywa się ze wzrostem gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi.

W latach 2007-2011 areał gruntów rolnych w gminie Rudna zmniejszył się o 57 ha (co stanowi spadek o 0,51 punktu procentowego) – kosztem głównie gruntów zabudowanych

i zurbanizowanych. W 2022 r. odnotowano ponadto spadek – o 290 ha względem 2011 r. – areálu gruntów leśnych. Prawdopodobnie część tych gruntów została zabudowa i przekształcona na tereny zurbanizowane. W latach 2011-2022 w gminie przybyło bowiem terenów: mieszkaniowych (o 39 ha w 2022 r. względem roku 2011 czyli o 184,52%), przemysłowych (o 12 ha) i innych terenów zabudowanych (o 5 ha). Ogólnie udział terenów zainwestowanych w strukturze użytkowania gminy zwiększył się, co jest również wynikiem wzrostu powierzchni gruntów pod drogami (o 20 ha)

Tabela 40. Zmiana struktury użytkowania gruntów na obszarze gminy Rudna.

Rodzaj użytkowania	2011 r.		2022 r.		Zmiana (2022 r. względem 2011 r.)	
	ha	% z ogółu	ha	% z ogółu	ha	% zmiany
Powierzchnia całkowita	21650	100	21665	100	15	0,07%
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	1721	7,95	2090	9,65	369	21,43%
Tereny mieszkaniowe	21	0,10	60	0,28	39	184,52%
Tereny przemysłowe	1005	4,64	1017	4,69	12	1,16%
Inne tereny zabudowane	25	0,12	30	0,14	5	18,17%
Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	4	0,02	295	1,36	291	7279,77%
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	60	0,28	63	0,29	3	4,95%
Użytki kopalne	4	0,02	4	0,02	0	-7,31%
Tereny komunikacyjne ogółem	602	2,78	622	2,87	20	3,32%
Drogi	-	-	508	2,35	-	-
Tereny kolejowe	-	-	101	0,47	-	-
Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	-	-	13	0,06	-	-
Grunty rolne, w tym:	11108	51,31	11051	51,01	-57	-0,51%
Użytki rolne ogółem	10955	50,60	10899	50,31	-56	-0,51%
Grunty orne	8567	39,57	8502	39,25	-65	-0,75%
Sady	19	0,09	18	0,09	-1	-2,94%
Łąki trwałe	1070	4,94	1061	4,90	-9	-0,87%
Pastwiska trwałe	881	4,07	875	4,04	-6	-0,63%
Grunty rolne zabudowane	318	1,47	323	1,49	5	1,55%
Grunty pod stawami	24	0,11	22	0,10	-2	-7,54%

Grunty pod rowami	76	0,35	82	0,38	6	7,68%
Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	-	-	15	0,07	-	-
Nieużytki	153	0,71	152	0,70	-1	-0,65%
Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	8527	39,39	8237	38,02	-290	-3,40%
Grunty pod wodami, w tym:	283	1,31	278	1,29	-5	-1,59%
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	258	1,19	252	1,16	-6	-2,43%
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	25	0,12	27	0,12	2	6,99%
Tereny różne	11	0,05	9	0,04	-2	-17,42%

Źródło: Zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Starostwo Powiatowe w Lubinie.

15. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

15.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Zagadnieniami z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rudnej (dalej: ZGKiM). Jego głównymi zadaniami są dostawa pitnej wody, eksploatacja i konserwacja wszystkich urządzeń wodociągowych, odbiór ścieków, utrzymywanie i administrowanie budynków gminy, usuwanie odpadów komunalnych wszelkiego rodzaju, utrzymywanie targowisk, cmentarzy i koordynowanie usług pogrzebowych, techniczne utrzymanie czystości dróg oraz dbałość o porządek na terenach zielonych.

15.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa w gminie Rudna jest dobrze rozbudowana. Według danych GUS w 2021 r. składała się ona z odcinków sieci rozdzielczej i przesyłowej o łącznej długości 214,9 km. Jej rozbudowa postępuje sukcesywnie z roku na rok. Każda miejscowość w gminie Rudna ma dostęp do wodociągu. Obecnie ZGKiM eksploatuje następujące wodociągi:

- wodociąg Rudna (zasięg: Rudna bez ul. Leśnej);
- wodociąg Chełm (zasięg: Chełm, Orsk);
- wodociąg Stara Rudna (zasięg: Stara Rudna, Brodów, Rudna ul. Leśna);
- wodociąg Wysokie (zasięg: Wysokie, Gwizdanów, Kłębów, Brodowice, Nieszczyce);
- wodociąg Bytków (zasięg: Bytków, Gwizdanów część zachodnia, Gawronki, Gawrony, Studzionki);

- wodociąg Miłogoszcz (zasięg: Miłogoszcz, Radomiłów, Kliszów, Wądroże, Olszany, Gawrony, Studzionki);
- wodociąg Chobienia (zasięg: Chobienia, Radoszyce, Naroczyce);
- wodociąg Rynarcice (zasięg: Rynarcice, Juszowice);
- wodociąg Toszowice (zasięg: Toszowice, Mleczno);
- wodociąg Koźlice (zasięg: Koźlice).

Tabela 41. Długość sieci wodociągowej w gminie Rudna w latach 2010-2021.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	103,1	103,9	104,5	106,6	107,1	107,7	108,8	109,2	112,1	112,6	112,8	113,2
Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych	1780	1837	1865	1897	1924	1940	1970	2001	2033	2064	2084	2119

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Obecnie na obszarze gminy zlokalizowanych jest 8 komunalnych ujęć wody. Poniżej przedstawiono ich charakterystykę:

1) Ujęcie Chobienia:

- Skład: 2 studnie o głębokości 51 i 56 m;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Powiatowego w Lubinie z 12.04.2011 r. znak: DAR. 6341.17.11 na pobór wody w ilości średniej 216 m³/d i maksymalnej 13 m³/h; pozwolenie jest ważne do 12.04.2031 r.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{sr\ d} = 180 \text{ m}^3/\text{d}$;

2) Ujęcie Gwizdanów:

- Skład: 1 studnia o głębokości 50 m;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Powiatowego w Lubinie z 16.02.2015 r. znak: RO.6341.69.2014 na pobór wody w ilości średniej 334 m³/d i maksymalnej 25,35 m³/h; pozwolenie jest ważne do 31.07.2027.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{sr\ d} = 121\ 910 \text{ m}^3/\text{d}$;

3) Ujęcie Koźlice:

- Skład: 1 studnia;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Lubińskiego z 31.12.2012 r. znak: RO.6341.63.2012 na pobór wody w ilości średniej 60,5 m³/d oraz maksymalnej

dobowej 4,3 m³/h i maksymalnej rocznej 30879 m³/r; pozwolenie jest ważne do 31.12.2032 r.;

- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 30 \text{ m}^3/\text{d}$;

4) Ujęcie Miłogoszcz:

- Skład: 2 studnie o głębokości: 66 i 71 m;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Lubińskiego z 12.04.2011 r. znak: DAR.6341.19.11 na pobór wody w ilości średniej 160 m³/d i maksymalnej 9,5 m³/h; pozwolenie jest ważne do 11.04.2031 r.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 130 \text{ m}^3/\text{d}$;

5) Ujęcie Toszowice:

- Skład: 2 studnie o głębokości 40 i 38 m;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Lubińskiego z 12.04.2011 r.; znak: DAR.6341.18.11 na pobór wody w ilości średniej 201 m³/d i maksymalnej 12 m³/h; pozwolenie jest ważne do 12.04.2031 r.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 65 \text{ m}^3/\text{d}$;

6) Ujęcie Stara Rudna:

- Skład: 2 studnie o głębokości 30 m i 39 m;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Lubińskiego znak: RO.6341.57.2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. na pobór wody w ilości średniej 330 m³/d i maksymalnej 19 m³/h; pozwolenie jest ważne do 31.12.2013 r.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 30 \text{ m}^3/\text{d}$;

7) Ujęcie Rynarcice:

- Skład: 2 studnie o głębokości 42 m;
- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy z 11.01.1998 r.; znak: OS.III.6210-5/1/98 na pobór wody w ilości średniej 98 m³/d i maksymalnej 11 m³/h; pozwolenie jest ważne do 31.12.2017 r.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 35 \text{ m}^3/\text{d}$;

8) Ujęcie Wysokie:

- Skład: 2 studnie o głębokości 19 m i 24,5 m;

- Pozwolenie wodnoprawne: decyzja Starosty Lubińskiego znak: RO.6341.47.2014 z dnia 10 października 2014 r. na pobór wody w ilości średniej 277 m³/d i maksymalnej 28 m³/h; pozwolenie jest ważne do 31.12.2014 r.;
- Rzeczywisty pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 130 \text{ m}^3/\text{d}$.

System wodociągów uzupełniały dotychczas automatyczne kontenerowe stacje uzdatniania wody (AKSUW) położone w miejscowościach Toszowice, Miłogoszcz, Stara Rudna, Chobienia, Koźlice, Rynarcice oraz automatyczne pompownie sieciowe (APS), położone w miejscowościach Rudna, Wysokie, Bytków, Chełm, Orsk i Gawronki. Według Uchwały nr XXVIII/195/21 Rady Gminy Rudna z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w eksploatacji ZGKiM w Rudnej na lata 2021-2024, planuje się wykonanie projektu wraz z modernizacją stacji uzdatniania wody w Rudnej, Rynarcicach, Chobieni, Starej Rudnej oraz Koźlicach. Systemy sterowania, które zastosowane są w AKSUW nie są już produkowane i ze względu na brak elementów zastępczych oraz utrudniony zakup podzespołów, serwisanci odmawiają napraw. W związku z czym ZGKiM podjął kroki w celu modernizacji stacji uzdatniania wody w gminie.

Według wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych ZGKiM świadczy usługi w zakresie hurtowego zakupu wody uzdatnionej dla miejscowości Orsk, Chełm, część Rudnej, Gwizdanów do dwóch dostawców, którymi są KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Huta Miedzi „Cedynia” w Orsku oraz „Energetyka” sp. z o.o. Lubin.

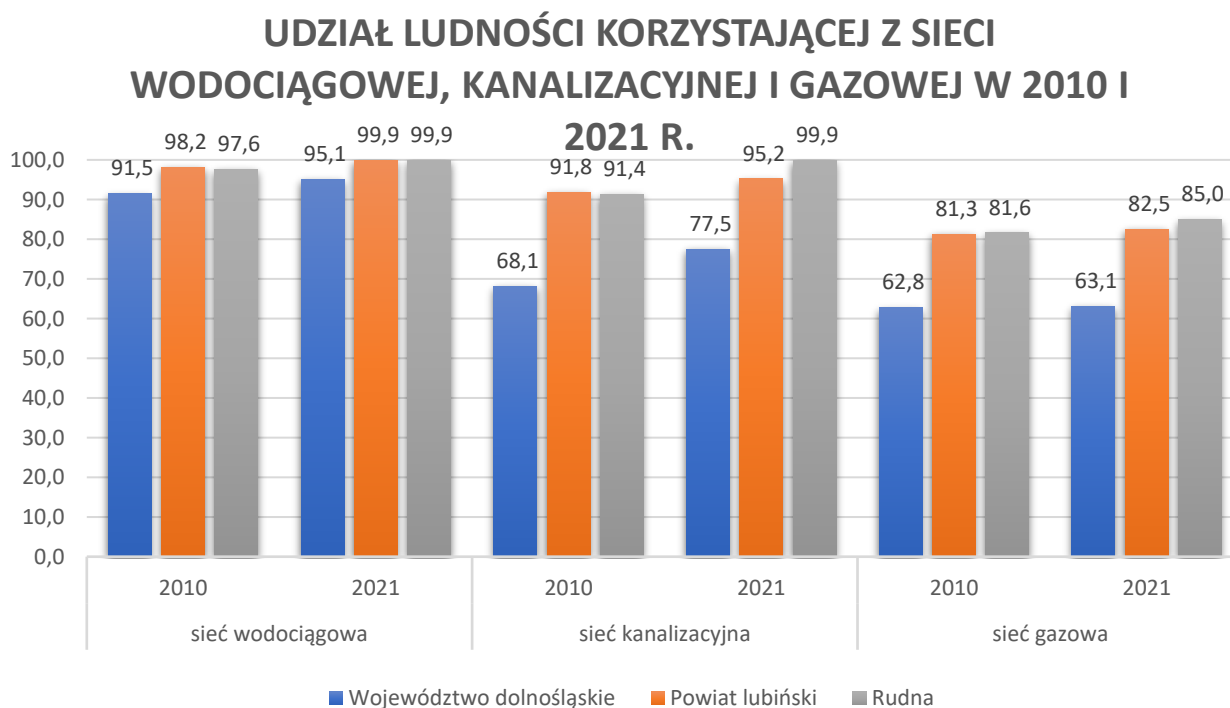
Dla wszystkich eksploatowanych na terenie gminy ujęć wody zostały wyznaczone tereny ochrony bezpośredniej, obejmujące obszary w granicach istniejących ogrodzeń na działkach, na których zlokalizowane są ujęcia wody.

Na podstawie uchwały nr XXXVI/251/2021 Rady Gminy Rudna z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Rudna określono, że wewnętrzną kontrolę jakości dostarczanej wody będą wykonywać laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. ZGKiM zapewnia, iż woda o jakości przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie przekracza parametrów o następujących wartościach:

- Odczyn: 6,5-9,5 Ph,
- Mangan: 50 µg/dm³,
- Żelazo: 200 µg/dm³,
- Twardość wody: 60-500 mgCaCO₃/dm³,
- Suma WWa: 0,1 µg/dm³,
- Liczba bakterii Escherchia coli: 0/100 ml,
- Liczba bakterii Enterokoki: 0/100 ml.

Gmina Rudna posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, z której korzysta prawie 100% ludności. Według danych ZGKiM, stopień zwodociągowania gminy wynosi 99,8%.

Wykres 13. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w 2010 i 2021 r. w województwie, powiecie i gminie Rudna.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zakłada opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę sieci wodociągowej dla terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe oraz realizację tych projektów w najbliższych latach, co sugeruje dalsze usprawnianie systemu wodociągów na terenie gminy. Zadania zaplanowane na lata 2021-2024 dotyczą również m.in. budowy studni głębinowej

dla ujęcia wody w Chobieni, budowy sieci wodociągowej łączącej Nieszczyce z Chobienią oraz Górzyn z Naroczycami, budowy magistralnego rurociągu od stacji uzdatniania wody do miejscowości Koźlice oraz Rynarcice, budowy zastępczych studni głębinowych na ujęciach wód: Rynarcice, Toszowice, Bytków i Wysokie oraz modernizacja stacji uzdatniania wód w Rudnej, Rynarcicach, Chobieni, Starej Rudnej i Koźlicach.

Poza granicami Gminy Rudna zlokalizowane jest ujęcie wód podziemnych Koźlice I i II (inne niż wymienione wśród ośmiu ujęć komunalnych), dla którego zostały wyznaczone tereny ochrony pośredniej oraz bezpośredniej. Teren ochrony pośredniej obejmuje swoim zasięgiem fragment Gminy Rudna, w tym fragmenty obrębów geodezyjnych Koźlice i Mleczno. Dla obszarów położonych w granicach ww. terenów obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów wynikające z *Rozporządzenia Nr 3/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych Koźlice I i II, na terenie gminy Lubin i Rudna, powiat lubiński, województwo dolnośląskie.*

Odsetek mieszkańców gminy korzystających z sieci wodociągowej osiągnął w 2021 r. ponad 99,9% (wykres 43). W porównaniu z rokiem 2010 stanowi to wzrost, który może być spowodowany rozwojem i modernizacją sieci wodociągowej. Prawdopodobnie związane jest to z tendencją do osiedlania się nowych mieszkańców gminy w rejonach niewyposażonych w infrastrukturę techniczną, co wiąże się z rozbudową i modernizacją istniejących sieci. Poziom wyposażenia w sieci wodociągowe na terenie Gminy Rudna należy określić jako wysoki, wyższy o około 5% w stosunku do województwa dolnośląskiego.

Tabela 42. Korzystający z sieci wodociągowej w roku 2010 i 2021 w województwie, powiecie i gminie Rudna.

Jednostka terytorialna	Korzystający z sieci wodociągowej [%]	
	2010 r.	2021 r.
województwo dolnośląskie	91,5	95,1
powiat lubiński	98,2	99,9
Gmina Rudna	97,6	99,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Z analizy ilości wody dostarczonej gospodarstwom domowym (według GUS) w gminie w latach 2010-2021 wynika, iż ilość wzrastała z biegiem lat (tabel nr 45). Najwięcej wody,

tj. ponad 275,9 dam³, dostarczono gospodarstwom domowym w Rudnej w 2020 r., a najmniej – 197,8 dam³ – w 2010 r. Z analizy wody dostarczanej gospodarstwom domowym w powiecie lubińskim i gminach wiejskich województwa dolnośląskiego wynika, iż podlegała ona fluktuacjom.

Tabela 43. Woda dostarczona gospodarstwom domowym w gminie Rudna.

Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]												
rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Województwo dolnośląskie	93204,3	91926,8	92227,8	90784,2	90671,5	93098,5	93419,4	93958,3	98013,7	98765,1	99383,7	99028,8
Powiat lubiński	3659,9	3358,8	3558,4	3195,4	3371,1	3385,5	3337,4	3336,7	3735,3	3475,4	3519,8	3413,5
Gmina Rudna	197,8	202,0	202,1	211,6	222,0	230,4	235,2	251,5	261,0	265,9	275,9	274,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Średni wskaźnik zużycia wody w gospodarstwach domowych Gminy Rudna w analizowanych latach (2010-2021) wyniósł 30,9 m³/mieszkańca, co jest wartością niższą od średniej w województwie dolnośląskim i powiecie lubińskim (32,5 m³/mieszkańca). Należy podkreślić, iż wartość wskaźnika zużycia wody w rudnowskich gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca w analizowanym okresie (2010-2021) uległa wzrostowi. Rosnąca wartość wskaźnika zużycia wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca Gminy Rudna (ale także w powiecie lubińskim i województwie dolnośląskim) wynika prawdopodobnie z bogacenia się społeczeństwa. Powiat lubiński odznacza się na tle województwa wyższym średnim miesięcznym wynagrodzeniem, a wraz ze wzrostem statusu i zamożności społeczeństwa wzrasta konsumpcja wody. Wzrost zużycia wody jest również związany z rozwojem gospodarczym, a w związku z tym większym zapotrzebowaniem na energię elektryczną i w konsekwencji przyrost popytu na wodę wykorzystywaną m.in. do chłodzenia w elektrowniach. Wpływ na zużycie wody ma także struktura gospodarstw domowych, gdzie mniejsze gospodarstwa zużywają więcej wody w przeliczeniu na osobę niż gospodarstwa składające się z większej liczby domowników. Tendencje oraz nowo przyjęty model rodziny (2+1) mogą mieć realnie duży wpływ na zwiększone zużycie wody.

Wielkość jednostkowego zużycia wody wodociągowej określa także wskaźnik odniesiony do jednego korzystającego/odbiorcy. W gminie Rudna wskaźnik ten wyniósł (w analizowanym okresie) również średnio 30,9 m³/odbiorcę. Był on niższy niż odpowiednie wskaźniki dla powiatu lubińskiego (średnio 32,9 m³/odbiorcę) i województwa dolnośląskiego

(średnio 34,7 m³/odbiorcę). Może to oznaczać wysoką świadomość ekologiczną mieszkańców gminy. Największymi odbiorcami wody na terenie Gminy Rudna są:

- 1) Szkoła w Rudnej i Chobieni;
- 2) Przedszkole w Rudnej i Chobieni;
- 3) Gminny Żłobek w Rudnej;
- 4) Zakład Hydrotechniczny;
- 5) Ośrodek Kultury w Rudnej.

Tabela 44. Wskaźniki zużycia wody w gospodarstwach domowych w latach 2010-2021.

Jednostka terytorialna	na 1 mieszkańca [m ³]												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	średnia
gmina Rudna	26,4	26,8	26,7	27,8	28,9	29,9	30,4	32,5	33,7	34,1	36,9	36,8	30,9
powiat lubiński	34,2	31,4	33,3	30,0	31,7	31,8	31,4	31,4	35,1	32,7	33,6	32,8	32,5
Województwo dolnośląskie	32,0	31,5	31,6	31,2	31,2	32,0	32,2	32,4	33,8	34,1	34,1	34,1	32,5
Jednostka terytorialna	na 1 korzystającego/odbiorcę [m ³]												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	średnia
gmina Rudna	26,9	27,3	27,3	28,3	28,9	30	30,5	32,5	33,6	34,1	35,4	35,5	30,9
powiat lubiński	34,8	31,9	33,9	30,5	31,7	31,9	31,4	31,4	35,2	32,8	33,3	32,4	32,9
Województwo dolnośląskie	34,9	34,4	34,4	33,9	32,9	33,8	33,9	34,1	35,6	35,9	36,2	36,1	34,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

W rudnowskich gospodarstwach domowych szczytowe dobowe odbiory wody następują w godzinach pomiędzy 14:00 a 18:00. Szczytowe odbiory wody w roku przypadają na miesiące czerwiec – wrzesień.

Według wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie racjonalizacji zużycia wody planuje się:

- eliminację nielegalnych przyłączy wodociągowych,
- wymianę niesprawnych technicznie zasuw odcinających, co umożliwi odcięcie danego odcinka sieci, a w związku z tym nie będzie występowała konieczność spuszczenia wody z całego rurociągu w trakcie naprawy awarii,
- modernizację stacji uzdatniania wody oraz pompowni wody,
- utrzymywanie stałego ciśnienia wody w sieci oraz dostosowanie wielkości produkcji do zapotrzebowania,

- wymianę hydrantów przeciwpożarowych wykazujących wycieki wody,
- regularne kontrolowanie wodomierzy oraz ich legalizacja
- wymianę przyłączy z rur stalowych na PE,
- minimalizację skutków awarii na sieciach i przyłączach.

15.1.2. Odprowadzanie ścieków

Z analizy rozwoju sieci kanalizacyjnej w gminie w latach 2010-2021 wynika, iż nastąpiła rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Jednocześnie w analizowanym okresie zauważalny był wzrost (z wyjątkiem lat 2014-2015) liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania (z 1745 w 2010 r. do 2057 w roku 2021). Oznacza to, że z roku na rok, coraz więcej budynków w gminie jest wyposażonych w kanalizację sanitarną. W omawianym okresie (2010-2021) systematycznie wzrastała także liczba mieszkańców gminy korzystających z kanalizacji (z 91,4% mieszkańców gminy w 2010 r. do prawie 100% mieszkańców w 2021 r.). Poziom wyposażenia gminy w kanalizację sanitarną należy określić jako bardzo wysoki w porównaniu do tego, jaki występuje na terenie województwa dolnośląskiego. W 2021 r. sieć kanalizacyjna składała się ona z odcinków o łącznej długości 175,3 km (według GUS i ZGKiM). Sieć ta swoim zasięgiem obejmuje wszystkie sołectwa w gminie. Na terenie całej gminy, z uwagi na charakter ukształtowania terenu, funkcjonuje 88 pompowni ścieków komunalnych, których zadaniem jest przepompowanie ścieków do kanalizacji grawitacyjnej lub do oczyszczalni ścieków. Na obszarach niewyposażonych w kanalizację sanitarną, ścieki bytowo-gospodarcze są odprowadzane do zbiorników bezodpływowych (15 szt.) lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków (16 szt.).

Tabela 45. Rozwój sieci kanalizacyjnej w gminie Rudna w latach 2010-2021.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	170,0	170,6	171,1	171,3	172,3	173,0	173,7	173,7	174,6	175,0	175,0	175,3
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania	1745	1807	1835	1860	1885	1885	1929	1947	1979	2012	2027	2057
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	6881	6949	6965	7042	7682	7691	7721	7734	7777	7798	7785	7750
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności gminy	91,4	91,8	92,0	92,1	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Tabela 46. Korzystający z kanalizacji sanitarnej w latach 2010-2021.

Jednostka terytorialna	Korzystający z kanalizacji sanitarnej [%]											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Rudna	91,4	91,8	92,0	92,1	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
Powiat lubiński	91,8	92,2	92,2	92,3	94,6	95,0	95,1	95,2	95,2	95,2	95,2	95,2
Województwo dolnośląskie	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0	75,7	76,3	76,6	76,5	76,9	77,1	77,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Według informacji z GUS wynika, iż z roku na rok (w analizowanych latach 2010-2021) ilość ścieków odprowadzanych z obszaru Gminy Rudna podlega fluktuacjom i nie można określić jednoznacznej tendencji.

Tabela 47. Ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych z obszaru Gminy Rudna.

Ilość oczyszczonych odprowadzonych z obszaru Gminy Rudna wg GUS [dam ³]											
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
290,0	273,0	273,0	347,0	298,0	251,0	274,0	279,0	269,0	260,0	291,0	326,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Ścieki odbierane z obszaru gminy odprowadzane są do siedmiu mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w miejscowościach:

- Chobienia – obejmuje swoim zasięgiem: Chobienię, Ciechłowice, Naroczyce, Nieszczyce i Radoszyce, przepustowość 324 m³/d;
- Gawrony – obejmuje swoim zasięgiem Gawrony, Gawronki, Studzionki, Brodowice, Kębłów, przepustowość 102 m³/d;
- Mleczno – obejmuje swoim zasięgiem Mleczno, Toszowice, Koźlice, Juszowice oraz miejscowość Tymowa w gminie Ścinawa, przepustowość 168 m³/d;
- Olszany – obejmuje swoim zasięgiem Górzyn, Kliszów, Miłogoszcz, Olszany, Radomiłów, Wądroże, przepustowość 196 m³/d;
- Orsk – obejmuje swoim zasięgiem Orsk i Chełm, przepustowość 68 m³/d;
- Rudna – obejmuje swoim zasięgiem Rudną, Starą Rudną, Brodów, Bytków, Gwizdanów i Wysokie, przepustowość 741 m³/d;
- Rynarcice – obejmuje swoim zasięgiem Rynarcice oraz na terenie gminy Polkowice – miejscowość „Żelazny Most”, przepustowość 92,3 m³/d.

łączna przepustowość wszystkich oczyszczalni mechaniczno-biologicznych (na bazie osadu czynnego) wyniosła 1691,3 m³/d.

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zakłada opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę sieci kanalizacyjnej dla terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe oraz realizację tych projektów w najbliższych latach, co sugeruje dalsze usprawnianie systemu kanalizacji na terenie gminy. Zadania zaplanowane na lata 2021-2024 dotyczą również m.in. modernizacja oczyszczalni ścieków w Mlecznie w celu dostosowania efektów jej działania do wymogów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej, Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311 ze zm.). Według starego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2017-2020 przeprowadzono modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Chobieni, modernizację poletek osadowych oczyszczalni ścieków w Gawronach, budowę stacji zlewnej ścieków dowożonych, budowę sita piaskownika oraz budowę nowych budynków garażowo warsztatowych dla oczyszczalni ścieków w Rudnej.

Rozbudowany system kanalizacji sanitarnej obecnie zapewnia odbiór ścieków ze wszystkich miejscowości. Problemem może być dalszy rozwój budownictwa mieszkalnego poza terenem nie uzbrojonym w sieć kanalizacyjną. W takim przypadku konieczna będzie rozbudowa sieci grawitacyjnej lub budowa pompowni i z odcinkami tłocznymi.

15.2. Gospodarka odpadami

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa zadania gminy związane z gospodarką odpadami. O tym, iż utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gmin, zapisano w art. 3 w/w ustawy. Zgodnie z w/w ustawą wojewódzkie plany gospodarki odpadami wyznaczają regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Rudna, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 znajduje się w Regionie Północnym. Na podstawie *Uchwały Nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022* regionalne instalacje do przetwarzania

odpadów komunalnych (RIPOK) obsługujące ten region wyznaczono w: Lubinie, Legnicy, Głogowie i Polkowice. Odpady powstające na obszarze Gminy Rudna mają być kierowane do wymienionych RIPOK. Instalacje zastępcze mają być wykorzystywane w przypadku awarii RIPOK lub z innych powodów, dla których nie mogą one przyjmować odpadów.

W 2021 r. właściciele nieruchomości zamieszkałych mogli, w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami, skorzystać z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), prowadzonego przez ZGKiM w Rudnej. W punkcie istnieje możliwość pozostawiania

w każdej ilości odpadów takich jak: szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, papier, bioodpady, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne, odpady budowlane i rozbiórkowe, odzież i tekstylia, zużyte opony stanowiące odpady komunalny, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek. Na terenie gminy zlokalizowane są 2 zrekultywowane wysypiska śmieci w miejscowościach Chobienia i Rudna (Bytków). Wykaz firm wpisanych do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Rudna, a w 2021 r obejmował:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Lubinie,
- Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne i Handlowe COM-D Sp. z o.o.,
- REMONDIS Polkowice Sp. z o.o.,
- REMONDIS Legnica Sp. z o.o.,
- SUEZ – ZACHÓD Sp. z o.o.,
- GPK – SUEZ Głogów Sp. z o.o.,
- Polkowicka Dolina Recyklingu Sp. z o.o.,
- EKO - LOGIS Jacek Adamczyk,
- AG-EKO Aneta Gonera,
- Zakład Transportowo Handlowo Usługowy „JACEK” Tomasz Jacuś,
- EkoPartner Recykling Sp. z o.o.

System gospodarowania odpadami oprócz prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”, ma na celu również wyeliminowanie „dzikich wysypisk” oraz zmniejszenie uciążliwości wynikających z palenia odpadów w piecach. W 2021 r. na bieżąco monitorowano „dzikie wysypiska”, a także podejmowano kontrole w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu spalaniu odpadów.

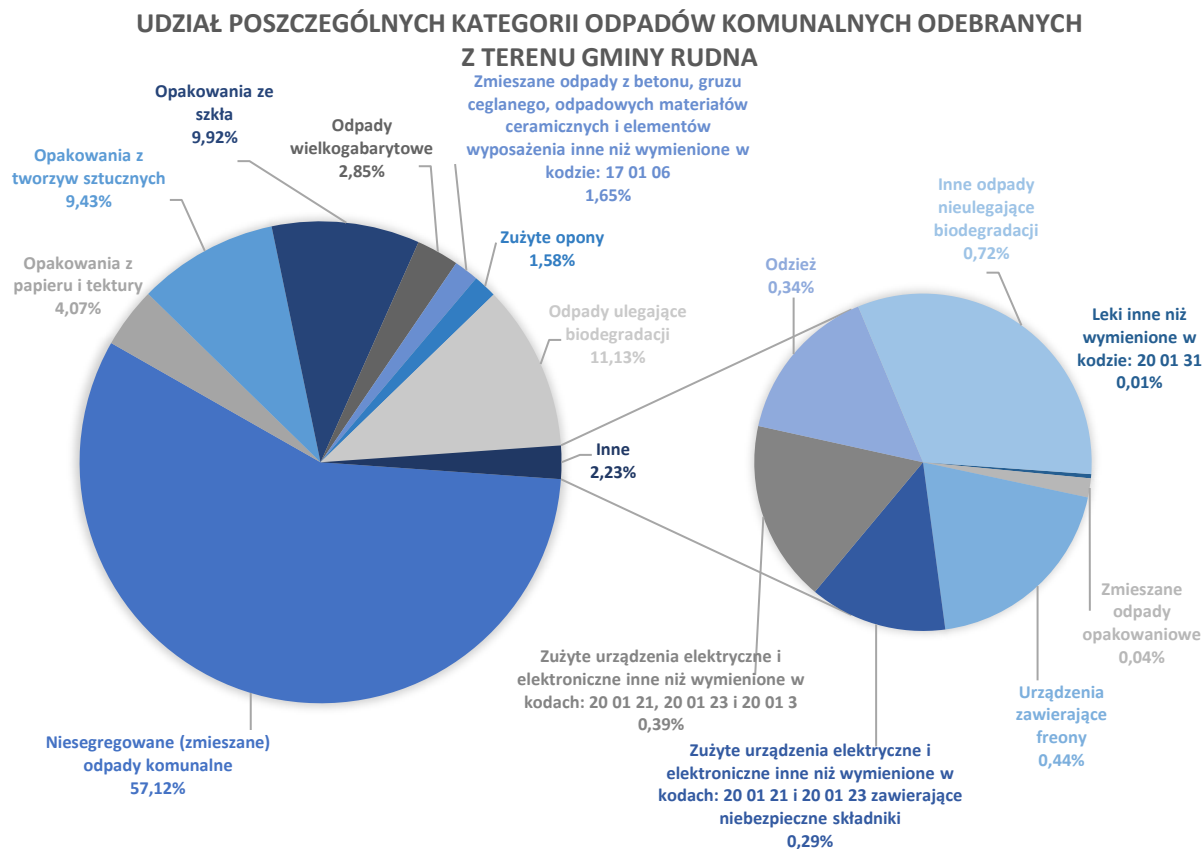
Tabela 48. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Rudna w 2021 r.

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [t]	Udział [%]
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1376,74	57,12
Opakowania z papieru i tektury	98,20	4,07
Opakowania z tworzyw sztucznych	227,22	9,43
Opakowania ze szkła	239,14	9,92
Odpady wielkogabarytowe	68,80	2,85
Leki inne niż wymienione w kodzie: 20 01 31	0,2190	0,01
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w kodzie: 17 01 06	39,81	1,65
Zmieszane odpady opakowaniowe	0,98	0,04
Urządzenia zawierające freony	10,52	0,44
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w kodach: 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	7,10	0,29
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w kodach: 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 3	9,36	0,39
Zużyte opony	38,10	1,58
Odzież	8,22	0,34
Odpady ulegające biodegradacji	268,30	11,13
Inne odpady nieulegające biodegradacji	17,44	0,72
Suma	2410,15	100,00

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rudna za 2021 rok.

Według danych GUS w 2021 r. z obszaru Gminy Rudna zebrano 1376,74 ton zmieszanych odpadów komunalnych, z czego około 95% (1303,60 t) pochodziło z gospodarstw domowych. Zaraz po odpadach zmieszanych największy udział w odpadach komunalnych miały odpady ulegające biodegradacji (11,13%), opakowania ze szkła (9,92%), opakowania z tworzyw sztucznych (9,43%) oraz opakowania z papieru i tektury (4,07%).

Wykres 14. Udział poszczególnych kategorii odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Rudna w 2021 r.

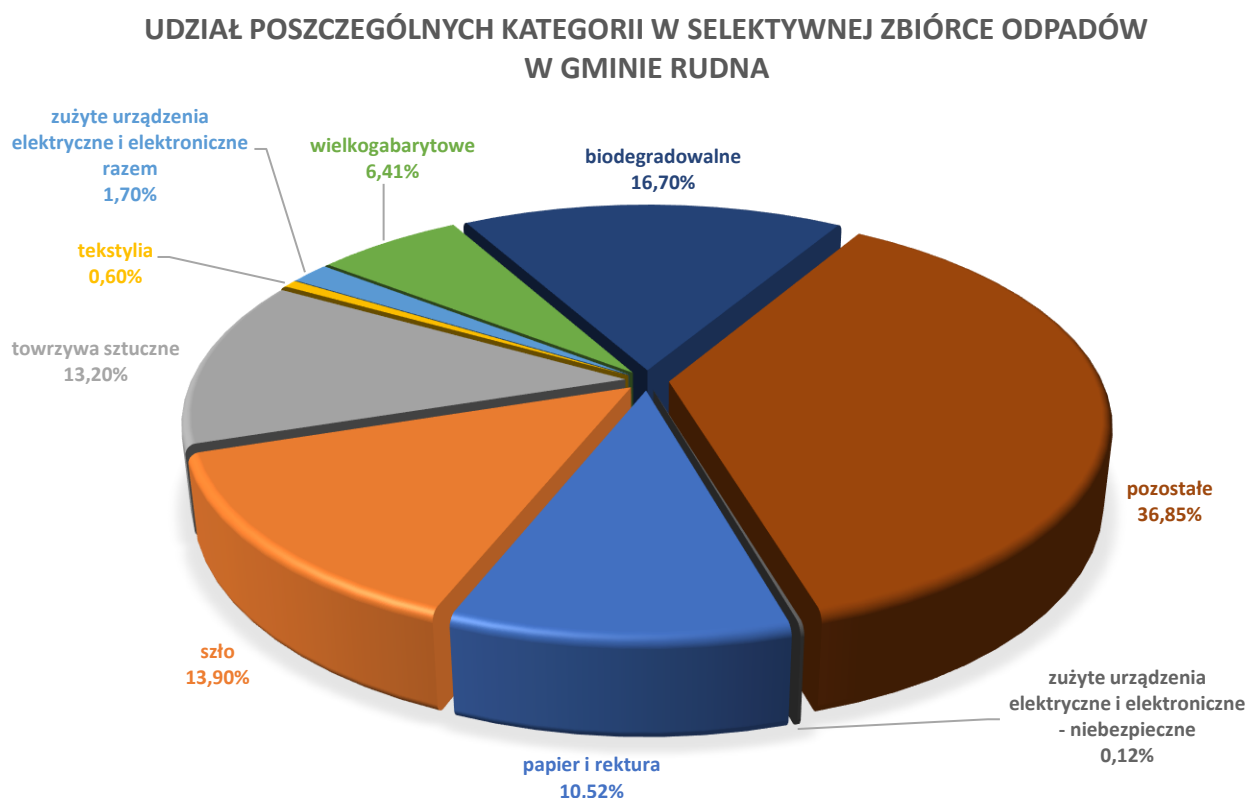
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Na terenie Gminy Rudna od 2003 r. prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Zakres selektywnego zbierania i odbioru odpadów określa Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rudna przyjęty Uchwałą nr XX/4145/2020 Rady Gminy Rudna z dnia 11 sierpnia 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rudna. Zakres obejmuje co najmniej:

- bioodpady,
- szkło,
- tworzywa sztuczne wraz z opakowaniami wielomateriałowymi i metalami,
- papier,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,

- zużyte opony stanowiące opady komunalne,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- odpady niebezpieczne,
- odpady tekstyliów i odzieży,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki.

Wykres 15. Udział poszczególnych kategorii w selektywnej zbiórce odpadów w gminie Rudna.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Tabela 49. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku w gminie Rudna.

Rodzaj odpadów	Ogółem	Papier i tektura	Szkło	tworzywa sztuczne	Tekstylna	Niebezpieczne	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	Wielkogabarytowe	Biodegradowalne	Baterie i akumulatory razem	Zmieszane odpady opakowaniowe	Pozostałe	Baterie i akumulatory niebezpieczne	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - niebezpieczne
	[t]													
2021	1718,83	181,12	239,14	227,22	10,36	0,00	29,22	110,30	287,35	0,00	0,00	634,12	0,00	2,11
2020	1560,72	105,40	217,24	121,92	9,86	0,00	10,51	169,24	203,47	0,00	108,44	614,64	0,00	0,00
2019	601,68	82,76	207,12	98,86	6,64	0,11	0,00	106,62	0,00	0,00	99,57	0,00	0,00	0,00
2018	661,70	81,33	191,20	91,52	5,46	0,00	132,72	61,72	0,00	0,06	97,69	0,00	0,04	4,32
2017	494,11	71,30	180,27	86,86	3,44	0,00	0,00	61,88	0,00	0,00	90,36	0,00	0,00	0,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Na przestrzeni lat 2017-2021 udział opadów zebranych selektywnie względem odpadów zebranych wzrósł z około 24% do ponad 55%. W 2019 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która wprowadziła obowiązek zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny. Można spodziewać się znaczącego wzrostu ilości zebranych odpadów w kolejnych latach, w tym głównie segregowanych.

15.3. Gospodarka energetyczna

15.3.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Obecnie na terenie Gminy Rudna zlokalizowany jest fragment elektroenergetycznej linii przesyłowej 2 x 400 relacji Czarna – Polkowice, wzdłuż której uwzględnić należy pasy technologiczne o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), w obrębie których wystąpić mogą ograniczenia określone w kierunkach zagospodarowania przestrzennego niniejszego Studium. Linia 2 x 400 relacji Czarna – Polkowice jest ważnym elementem sieci

przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego. Umożliwia przesyłanie mocy do elektroenergetycznych stacji 400/200/110 kV, z których energia elektryczna dosyłana jest poprzez sieć dystrybucyjną o napięciu 110 kV i niższym, między innymi do odbiorców znajdujących się na terenie gminy.

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Cały obszar gminy zaopatrywany jest w energię elektryczną z sieci należących do TAURON Dystrybucja S.A. Na obszarze gminy znajduje się sieć dystrybucyjna składająca się z napowietrznych linii 110 kV, napowietrznych i kablowych elektroenergetycznych linii średniego napięcia 20 kV i niskiego napięcia 0,4 kV, ze stacji elektroenergetycznych 110 kV oraz stacji transformatorowych SN/nN. Przez obszary Gminy Rudna przebiegają następujące napowietrzne linie elektroenergetyczne¹¹:

- wysokiego napięcia o łącznej długości 37 633,7 m:
 - 110kV, relacji Żukowice - Huta Cedynia;
 - 110kV, relacji Ścinawa - Huta Cedynia;
 - 110kV, relacji Kalinówka - Grodowiec;
 - 110kV, relacji Czarna – Kalinówka;
- średniego napięcia (SN) o łączne długości 150 096,77 m;
- niskiego napięcia (nN):
 - napięcie robocze 0,23 kV o łącznej długości 665,48 m;
 - napięcie robocze 0,4 kV o łącznej długości 267 875,96 m.

Obecny stan sieci dystrybucyjnej, której właścicielem jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Legnicy jest dobry i całkowicie zaspokaja potrzeby energetyczne odbiorców z terenu Gminy Rudna, jednak w celu zaspokojenia potrzeb przyszłych odbiorców, wymagane są działania związane z modernizacją/rozbudową obecnej infrastruktury.

Według danych zawartych w Założeniach do plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rudna na lata 2020-2035, w roku bazowym 2019 zużycie energii elektrycznej w gminie wyniosło:

- w budynkach mieszkalnych: 7155 MWh/rok,

¹¹ Założenia do plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rudna na lata 2020-2035, przyjęty Uchwałą nr XXVI/180/2020 Rady Gminy Runda z dnia 17 grudnia 2020 r.

- w budynku gminnych wraz z oświetleniem ulicznym: 508 MWh/rok,
- u innych odbiorców indywidualnych (głównie w budynkach związanych z działalnością gospodarczą, bez zużycia technologicznego) wyniosło 2 911 MWh/rok.

Oszacowano, iż w gminie Rudna w 2019 r. łączne zużycie energii elektrycznej wyniosło około 11 239 MWh. Rzeczywiste zużycie energii elektrycznej może być większe niż określone w w/w założeniach z uwagi na fakt, że dystrybutor sieci nie podał ilości energii zużytej na potrzeby technologiczne. Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe zakłada kierunki rozwoju mające na celu zwiększenie pewności zasilania dla odbiorców oraz skrócenia przerw w dostawach energii elektrycznej i poprawy parametrów jakościowych dostarczanej energii. Według planu wyznaczone zostały działania inwestycyjne, do których należy zaliczyć również:

- modernizację linii napowietrznych 110 kV,
- budowę nowych odcinków linii średniego i niskiego napięcia,
- wymianę transformatorów 20/0,4 kV na jednostki niskoprężne o mocy dostosowanej do aktualnego obciążenia,
- automatyzację sieci SN poprzez zabudowę wyłączników sterowanych drogą radiową,
- budowę nowych stacji transformatorowych 20 kV,
- wymianę linii kablowych w izolacji z polietylenu nieusieciowanego na linie kablowe w izolacji z polietylenu usieciowanego,
- prowadzenie prac bieżących związanych z eksploatacją sieci i usuwaniem awarii itp.

15.3.2. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Gminy Rudna występują dystrybucyjna sieć gazowa średniego ciśnienia oraz stacja redukcyjno-pomiarowa II-go stopnia, której operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział zakład Gazowniczy we Wrocławiu. Według Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rudna na lata 2020-2035 w gminie długości sieci średniego ciśnienia kształtuje się na poziomie 135 611 m. Długość przyłączy średniego ciśnienia wynosi 1 325 m, w ilości 61 szt., natomiast przyłącza niskiego ciśnienia są równe 18 684 m, o ilości 1 241 szt.

Przez obszar gminy przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia (6,3 MPa) będąca w eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział we Wrocławiu, w której skład wchodzi:

- Gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji odgałęzienie Orsk, o średnicy nominalnej DN 100/50,
- Gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji odgałęzienie Gwizdanów, DN 100,
- Stacja gazowa wysokiego ciśnienia Orsk, o przepustowości 3 200 m³/h,
- Stacja gazowa wysokiego ciśnienia Gwizdanów, o przepustowości 5 600 m³/h.

Operator zaznaczył również, iż w ramach programu modernizacji sieci, na obszarze gminy planowane jest przedsięwzięcie inwestycyjne polegające na budowie gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia relacji Nowe Tłoki – ZSU Krężoty o średnicy nominalnej DN 300 oraz odcinek przyłączeniowy wysokiego ciśnienia relacji ZSU Krężoty – SG Sulechów, DN 100.

Według danych GUS w 2021 r. długość całej czynnej sieci gazowej w gminie wynosiła 144,6 km. Z analizy zmian długości czynnej sieci gazowej w gminie Rudna wynika, iż jej spadek nastąpił w 2012 r. Po tym roku długość sieci przyrastała i jej łączny przyrost wyniósł niecałe 5 km. Długość czynnej sieci gazowej w województwie dolnośląskim i w powiecie lubińskim w latach 2010-2021 sukcesywnie wzrastała.

Tabela 50. Zmiany długości całej czynnej sieci gazowej w województwie dolnośląskim, powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna.

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci gazowej ogółem w km											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Rudna	8062,6	8225,3	8487,8	8752,4	8875,8	9111,6	9239,3	9354,1	9521,3	10082,9	10300,2	10341,4
Powiat lubiński	388,2	391,6	407,6	413,6	417,7	422,1	426,3	429,1	434,3	468,6	472,1	479,9
Województwo dolnośląskie	146,3	146,6	139,7	140,4	140,8	141,1	142,0	142,3	144,5	143,3	144,2	144,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Zauważalny jest wzrost odsetka korzystających z sieci gazowej mieszkańców – w 2021 r. wyniósł on 85,0%, co stanowi wzrost o 3,4% (w porównaniu z 2010 r.). Warto zauważyć, iż wzrost odsetka korzystających z sieci gazowej nastąpił we wszystkich analizowanych jednostkach terytorialnych, ale tylko w gminie Rudna był on tak znaczący.

Odsetek korzystających z sieci gazowej Gminy Rudna był w 2021 r. znacznie wyższy niż ten dla województwa dolnośląskiego (63,1%). Omawiany wskaźnik w gminie Rudna był natomiast nieznacznie wyższy w porównaniu z powiatem lubińskim (82,5%).

Tabela 51. Korzystający z sieci gazowej w województwie dolnośląskim, powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna.

Jednostka terytorialna	Korzystający z sieci gazowej [%]											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Rudna	81,6	81,5	79,3	79,9	80,0	80,4	81,4	81,5	81,6	82,4	83,6	85,0
Powiat lubiński	81,3	81,4	81,1	80,9	80,9	80,6	80,3	80,5	80,7	81,0	82,2	82,5
Województwo dolnośląskie	62,8	62,7	61,8	61,7	61,4	61,3	61,2	61,2	61,2	61,1	62,6	63,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Wzrost liczby korzystających z sieci gazowej w gminie Rudna przekłada się na zużycie gazu. Jak wynika z dostępnych danych w okresie od 2014 r. do 2021 r. zużycie gazu w gminie ulegało wzrostowi. Natomiast w przypadku powiatu lubińskiego oraz województwa dolnośląskiego zużycie gazu uległo fluktuacjom. Obserwowano spadki zużycia gazu w 2018 roku. Tego typu tendencje mogą być związane z kryzysem gospodarczym i wzrostem cen gazu, co mogło się przełożyć na mniejsze zużycie tego surowca szczególnie przez firmy zużywające jego duże ilości.

Jak wynika z danych GUS w 2021 r. prawie 63% gospodarstw domowych będących odbiorcami gazu, wykorzystuje ten nośnik energii w celu ogrzewania mieszkań. Łącznie ponad 86% surowca wykorzystywane jest na terenie gminy w celu ogrzewania mieszkań.

Tabela 52. Zużycie gazu w województwie dolnośląskim, powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna.

Jednostka terytorialna	Gaz dostarczony ogółem [MWh]							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Rudna	11556,4	12076,3	13664,4	15545,8	14923,7	14942,6	16369,8	19592,8
Powiat lubiński	126534,5	134786,0	142776,9	156232,9	148728,5	150425,3	151846,6	186413,9
Województwo dolnośląskie	3368876,4	3573245,3	4005722,9	4522601,2	4127819,3	4333216,8	4384628,3	5289695,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

15.3.3. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na obszarze Gminy Rudna nie ma sieci ciepłej zaopatrującej mieszkańców gminy. Zarówno gospodarstwa domowe, jak i obiekty publiczne i podmioty gospodarcze ogrzewane są poprzez indywidualne źródła energii ciepłej. Jak wspomniano już w poprzednim rozdziale, ponad 86% gospodarstw domowych posiadających gaz wykorzystywało go w celach grzewczych. Ze względu na rolniczy charakter gminy oraz niewystarczające skupienie

zabudowy, realizacja przedsięwzięcia, które miało by na celu uruchomienie przedsiębiorstwa ciepłowniczego w gminie, byłoby ekonomicznie nieopłacalne. Dlatego przyjęto, że zaopatrzenie w ciepło odbywać się będzie poprzez indywidualne źródła ciepła.

15.4. Telekomunikacja

W zakresie stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej gmina Rudna obsługiwana jest przez prywatnych operatorów. Natomiast w zakresie telefonii bezprzewodowej na terenie gminy zlokalizowane jest siedem stacji bazowych różnych operatorów. Stacje te umiejscowione są w Rudnej (2), Orsku (1), Górzynie (1), Chobieni (2) oraz w Toszowicach (1).

Infrastruktura techniczna KGHM Polska Miedź S.A.

Na obszarze Gminy Rudna zlokalizowane są następujące obiekty związane z działalnością górniczej przez KGHM Polska Miedź S.A.:

- Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”;
- „Kwatera południowa” Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most”;
- Huta Miedzi „Cedynia” w Orsku;
- szyb górniczy L-VI w Rynarcicach (o funkcji materiałowo-zjazdowej, otwarty w 2019 r.).

Z wymienionymi powyżej obiektami związane są elementy infrastruktury technicznej, wśród których można wymienić między innymi: linie światłowodowe, rurociągi wody przemysłowej, rurociągi wody pitnej, rurociągi szlamów, sieci teletechniczne i telekomunikacyjne, elektroenergetyczne linie kablowe i napowietrzne, stacje elektroenergetyczne gazociągi.

DZIAŁ IV.

BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD

ZABUDOWĘ

16. BILANS

16.1. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

16.1.1. Informacje ogólne

Podstawą opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę są: art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. d oraz art. 10 ust. 5 i ust. 7 *upzp*. Opracowanie wykonano w celu ustalenia możliwości dopuszczenia lokalizacji nowej zabudowy poza „obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej” oraz poza „obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę” (w podziale na funkcje).

16.1.2. Wykorzystane dane oraz ich źródła

W opracowaniu wykorzystano dane, które można pogrupować na kilka kategorii:

- dane statystyczne i prognostyczne: GUS, EUROSTAT, a także prognozy zatrudnienia przygotowane na zlecenie Komisji Europejskiej przez Cedefop w ramach projektu „Skills Panorama” (dostępne na stronie internetowej skillspanorama.cedefop.europa.eu),
- dane przestrzenne: mapa ewidencyjna Gminy Rudna, dane WMS i WFS z serwisu geoportal.gov.pl,
- obowiązujące dokumenty planistyczne: obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- opracowania własne: inwentaryzacja urbanistyczna, własne obliczenia powierzchniowe i ilościowe.

16.1.3. Opis zastosowanych metod

1) BIL. 1. W celu określenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę:

BIL.1.1. Zgromadzono wstępne dane o maksymalnym dostępnym przybliżeniu (dążono do uzyskania danych dla gminy) oraz określono wstępne wskaźniki obecne i prognozowane, dotyczące m.in.:

- liczby ludności w grupach wiekowych,
- liczby i wielkości gospodarstw domowych,
- wskaźników zatrudnienia w grupach wiekowych,

- udziału pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki,
- liczby pracujących w podziale na wielkość podmiotów,
- liczby mieszkań,
- powierzchni użytkowej dla budynków i działek w podziale na różne funkcje zabudowy,
- liczby i udziału budynków w podziale na różne funkcje zabudowy,
- intensywności dla różnych typów zabudowy,
- wzajemnych stosunków różnych rodzajów powierzchni (terenów netto, powierzchni całkowitej, powierzchni użytkowej).

BIL.1.2. Określono funkcje zabudowy, do których przyporządkowano różne rodzaje przeznaczeń terenów określonych w miejscowych planach i dla których dokonano późniejszych obliczeń.

BIL.1.3. Zidentyfikowano dodatkowe czynniki wewnętrzne i zewnętrzne oraz określono ich wpływ na wyniki obliczeń dla liczby pracujących w poszczególnych sektorach, maksymalnego zapotrzebowania na powierzchnię dla poszczególnych rodzajów zabudowy oraz przewidywanej liczby ludności gminy.

BIL.1.4. Obliczono współczynniki korygujące na podstawie zsumowanych wartości dodatkowych czynników wewnętrznych i zewnętrznych.

BIL.1.5. Ustalono i obliczono przydatne w dalszych obliczeniach wartości pochodne wynikające z przekształcenia danych i wskaźników wstępnych.

BIL.1.6. Dokonano obliczeń maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z podziałem na funkcje z uwzględnieniem współczynników korygujących, wyrażonego w różnych rodzajach jednostek ilościowych i powierzchniowych.

2) BIL.2 W celu oszacowania chłonności obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w podziale na funkcje zabudowy:

BIL.2.1. Określono granice terenów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wg następujących warunków:

- w skład zwartej struktury wchodzi działki zabudowane lub niezabudowane, posiadające bezpośrednie lub pośrednie sąsiedztwo z działką zabudowaną, przy czym ilość działek niezabudowanych pomiędzy działkami zabudowanymi nie może być większa niż 3, a ich odległości nie dłuższa niż 90,0 m,
- w przypadku działek o dużej powierzchni do zwartej struktury wlicza się jedynie część ich powierzchni w pasie do 90,0 m od sąsiedniej drogi,
- za zwartą strukturę funkcjonalno-przestrzenną uznaje się zgrupowania zabudowy w ilości co najmniej 6 zabudowanych działek.

BIL.2.2. Obliczono powierzchnię terenów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

BIL.2.3. Ustalono najbardziej prawdopodobne do lokalizacji funkcje zabudowy oraz założono proporcje ich udziału.

BIL.2.4. Określono zakładany stosunek powierzchni brutto do netto dla zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

BIL.2.5. Dokonano obliczeń chłonności.

3) BIL.3 W celu oszacowania chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

BIL.3.1. Zgromadzono wszystkie obowiązujące plany miejscowe, a następnie stworzono ich kompilację mapową.

BIL.3.2. Przyporządkowano występujące w planach przeznaczenia terenów do określonych wcześniej funkcji zabudowy.

BIL.3.3. Obliczono niewykorzystaną (niezabudowaną) dotychczas w planach powierzchnię poza obszarami w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, osobno dla każdej funkcji zabudowy.

BIL.3.4. Przyjęto szacunkowy stosunek powierzchni brutto do netto dla terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

BIL.3.5. Przyjęto szacunkową intensywność zabudowy dla poszczególnych funkcji zabudowy.

BIL.3.6. Założono minimalną wielkość działek budowlanych dla niektórych funkcji zabudowy.

BIL.3.7. Dokonano obliczeń chłonności.

4) BIL.4 W celu ustalenia potrzeby lokalizacji nowej zabudowy:

BIL.4.1. Zsumowano wyniki obliczeń chłonności dla obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

BIL.4.2. Przedstawiono wyniki porównania chłonności i zapotrzebowania wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy oraz w powierzchni terenów netto.

BIL.4.3. Określono funkcje zabudowy projektowane w Studium, które należy wykluczyć z bilansowania.

BIL.4.4. Przyporządkowano rodzaje terenów przeznaczonych w Studium pod zabudowę do funkcji zabudowy, dla których dokonywano obliczeń.

16.1.4. Określenie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę

BIL.1.1. Przyjęte wskaźniki i wartości wstępne.

PRZYJĘTE WSKAŹNIKI I WARTOŚCI WSTĘPNE - NA PODSTAWIE POMIARÓW I SZACUNKÓW WŁASNYCH A TAKŻE NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH							
CZAS	OZN.	OPIS WARTOŚCI	JEDN.	ROK	UWAGI	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ
[O]	Pmue	przeciętna pow. uż. mieszkania w UE	m²	2012	w UE (obsz. wiejsk.)	euostat	104,9
[O]	Pmgm	przeciętna pow. uż. mieszkania w gminie	m²	2020	gm. Rudna	GUS	89,9
[O]	Ogdue	przeciętna wielkość gospodarstwa domowego w UE	licz. os.	2015	w UE (obsz. wiejsk.)	euostat	2,51
[O]	Ogdp	przeciętna liczba osób na mieszkanie w powiecie	licz. os.	2020	pow. Lubliński	GUS	3,25
[O]	Wz15_64	wskaźnik zatrudnienia w gr. wiek. 15-64 lat	%	2020	Polska	GUS	68,7%
[O]	Llgm	liczba ludności w gminie	licz. os.	2021	gm. Rudna	GUS	7758
[O]	Llp	liczba ludności w powiecie	licz. os.	2021	pow. Lubliński (obsz. wiejskie)	GUS	28998
[O]	Llgm15_64	liczba ludności w gminie w wieku 15-64 lata	licz. os.	2021	gm. Rudna	GUS	5269
[O]	UpR	udz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	%	2020	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	7,46%
[O]	UpP	udz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	%	2020	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	30,40%
[O]	UpUR	udz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	%	2020	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	43,12%
[O]	UpUNR	udz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	%	2020	woj. Dolnośląskie	oblicz. wł. na podstawie GUS	19,01%
[O]	Lpmp9+	liczba pracujących w gminie w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób	licz. os.	2021	gm. Rudna	GUS (vademecum samorządowca)	1318
[O]	Lmgm	licz. mieszkań w gminie	licz. mieszk.	2020	-	GUS	2399
[O]	LbP	licz. budyn. przemysł i infrastruktur. (PKOB: 1251, 1252)	licz. bud.	2021	-	oblicz. wł. (mapa ewid.)	65
[O]	LbUR	licz. budyn. usługowych, innych niż publiczne. (PKOB: 1261, 1212, 1241, 1265, 1211, 1230, 1220*)	licz. bud.	2021	bez usług w bud. mieszk.	oblicz. wł. (mapa ewid.)	462
[O]	LbUNR	licz. budyn. usługowych ust. publicznych. (PKOB: 1264, 1263, 1262, 1220*)	licz. bud.	2021	-	oblicz. wł. (mapa ewid.)	56
[O]	PpubP	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. przemysłowym i infrastruktur. (PKOB: 1251, 1252)	m²	2005-2021	dane uśredn., powiat (gm. wiej.)	GUS	461
[O]	PpubUR	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. ust. Innym niż publ. (PKOB: 1261, 1212, 1241, 1265, 1211, 1230, 1220*)	m²	2005-2022	dane uśredn., powiat (gm. wiej.), udział (1220) dla gm. wiejskiej ustalono: 60%	oblicz. wł. na podstawie GUS/ust. własne	416
[O]	PpubUNR	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. ust. publiczn. (PKOB: 1264, 1263, 1262, 1220*)	m²	2005-2023	dane uśredn., powiat (gm. wiej.), udział (1220) dla gm. wiejskiej ustalono: 40%	oblicz. wł. na podstawie GUS/ust. własne	442
[O]	PpubUT	przeciętna pow. uż. bud. o przezn. ust. turystyki (PKOB: 1212, 1211)	m²	2005-2024	dane uśredn., powiat (gm. wiej.)	GUS	0
[O]	PpubR	przeciętna pow. uż. bud. gosp. rolnego (PKOB: 1271)	m²	2005-2025	dane uśredn., powiat (gm. wiej.)	GUS	90
[P]	Wz15_69	wskaźnik zatrudnienia w gr. wiek. 15-70 lat	%	2050	brak dost. prognoz	zał. wł.	75%
[P]	Llp	liczba ludności w powiecie	licz. os.	2050	pow. Lubliński (obsz. wiejskie)	prognoza GUS	36 411
[P]	Ulp15_69	udział w ogólnej. licz. ludn. w wieku 15-70 lat	%	2050	pow. Lubliński (obsz. wiejskie.), dla gr. wiek. 70-74 przyjęto 20%	szacunki wł. na podstawie prognozy GUS	67,89%
[P]	UpR	udz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	%	2030	Polska	obl. na podst.: skillspanorama.cedefop.europa.eu	5,43%
[P]	UpP	udz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	%	2030	Polska	obl. na podst.: skillspanorama.cedefop.europa.eu	29,35%
[P]	UpUR	udz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	%	2030	Polska	obl. na podst.: skillspanorama.cedefop.europa.eu	38,83%
[P]	UpUNR	udz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	%	2030	Polska	obl. na podst.: skillspanorama.cedefop.europa.eu	26,39%
-	Wnpr	ustawowy wskaźnik niepewności procsów rozwojowych	%	-	zwiększający wartość o 30%	ustawa o p.z.p.	130%
-	ZpdzRM	Zakładana powierzchnia działki w zabudowie zagrodowej	ha	-	-	szac. wł.	0,30
-	ZpdzMN	Zakładana powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej	ha	-	-	szac. wł.	0,12
-	ZpdzMNU	zakładana powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	ha	-	-	szac. wł.	0,15
-	ZpdzMWU	zakładana powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej i wielorodzinnej z usługami	ha	-	-	szac. wł.	0,35
-	SIUR9+	przyjęta intensywność dla zabudowy usługowej, dla usług innych niż publiczne, podm. pow. 9 os.	PC/PD	-	pow.całk./pow.dz.bud	zał. wł.	0,45
-	SIUNR	przyjęta intensywność dla zabudowy usługowej, dla usług publicznych	PC/PD	-	pow.całk./pow.dz.bud	zał. wł.	0,4
-	SIP	przyjęta intensywność dla zabudowy przemysłowej i magazynowej	PC/PD	-	pow.całk./pow.dz.bud	zał. wł.	0,15
-	Spupc	szac. stosunek pow. użytkowej do pow. całkowitej w zab. innej niż RM, MN, MNU, MW, MWU	%	-	-	szac. wł.	50%
-	LplMU	liczba pracujących na lokal usługowy w budynku mieszkalno-usługowym	licz. os.	-	-	zał. wł.	5
-	LmbMWMWU	liczba mieszkań w budynku mieszk. wielorodz. i wielorodz. z usługami.	licz. mieszk.	-	-	zał. wł.	6
-	Snbmpzp	szac. stosunek pow. netto do brutto w MPZP	%	-	dot. pow. terenów, uwzgl. dr. wew. i infrast.	szac. wł.	85%
-	Snbist	szac. stosunek pow. netto do brutto w istnej. zabud.	%	-	dot. pow. terenów, uwzgl. dr. publ. i wew. i infrast.	szac. wł.	60%
-	Uz_MNMNU_MU	udział zabud. jednorod. i jednorod. z usługami w zab. mieszkaniowej z usługami	%	-	-	zał. wł.	90%
POWIERZCHNIE ZLICZONE NA PODSTAWIE MAP, INWENTARYZACJI URBANISTYCZNEJ ORAZ Z OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW							
[O]	PwZSFP	powierzchnia wolna w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (brutto)	ha	2022	-	oblicz. wł. (materiały różne)	251,6014
[O]	PwpMN	pow. wolna w MPZP - zab. mieszk. jednorodzinna	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	146,1652
[O]	PwpMNU	pow. wolna w MPZP - zab. mieszk. jednorodzinna z usługami	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	29,0035
[O]	PwpMW_MWU	pow. wolna w MPZP - zab. mieszk. wielorodz. i wielorodz. z usługami	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	6,3662
[O]	PwpRMRU	pow. wolna w MPZP - zab. zagrodowa i obsł. prod. rolnej	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	4,0620
[O]	PwpP	pow. wolna w MPZP - zab. usługowo - produkcyjna	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	66,0342
[O]	PwpU	pow. wolna w MPZP - zab. usługowa - usługi inne niż publ.	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	3,8165
[O]	PwpUP	pow. wolna w MPZP - zab. usługowa - usługi publiczne	ha	2022	przeznaczenia z istn. planów najbardziej dopasowane do funkcji	oblicz. wł. (obow. MPZP)	17,0631

BIL.1.2. Funkcje zabudowy, do których przyporządkowano różne rodzaje przeznaczeń terenów określonych w miejscowych planach i dla których dokonano późniejszych obliczeń:

- **RM** – zabudowa zagrodowa,
- **MN** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- **MNU** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami innymi niż publiczne realizowanymi przez podmioty zatrudniające do 9 osób,
- **MWU** – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami innymi niż publiczne realizowanymi przez podmioty zatrudniające do 9 osób,
- **U** – usługi rynkowe realizowane przez podmioty zatrudniające powyżej 9 osób,
- **UP** – usługi publiczne (nierynkowe),
- **P** – zabudowa produkcyjna i magazynowa.

BIL.1.3. Dodatkowe czynniki wewnętrzne i zewnętrzne oraz ich wpływ na wyniki obliczeń dla poszczególnych rodzajów zabudowy:

- **Wpływ sąsiadującego w ustalonej odległości ośrodka miejskiego o różnej wielkości lub sąsiadującego bezpośrednio miasta powiatowego.** Większe ośrodki miejskie mogą stanowić konkurencję dla lokalnego rynku pracy, oferując lepsze zarobki oraz lepszą jakość usług ponadlokalnych, dlatego negatywnie wpływają na szacowaną liczbę pracujących w usługach zatrudniających powyżej 9 osób, a także w usługach publicznych. Jednocześnie, gmina może skutecznie konkurować z dużymi miastami zarówno w zakresie cen gruntów dla przeznaczeń związanych z produkcją i magazynowaniem, mieszkalnictwem, jak i cen gotowych mieszkań, co skutkuje potencjalnym wzrostem liczby pracujących w przemyśle i zwiększeniem liczby mieszkańców. Większy ośrodek miejski może również zwiększyć zapotrzebowanie na tereny przeznaczone pod zabudowę magazynową i produkcyjną, ponieważ znalezienie dogodnej lokalizacji dla obiektów wymagających dużej powierzchni jest łatwiejsze w gminach o niższym stopniu zurbanizowania.

- **Wpływ dostępu w ustalonej odległości do sieci transportowej (węzeł autostrady lub drogi ekspresowej, droga krajowa, bocznicą kolejową).** Dostęp do sieci transportowej nie

wpływa bezpośrednio na liczbę pracujących w gminie w poszczególnych sektorach ani na samą liczbę mieszkańców. Ma natomiast istotny wpływ na ilość oraz wielkość przedsiębiorstw (produkcja, logistyka handel hurtowy i wielkopowierzchniowy) dlatego może zwiększać maksymalne zapotrzebowanie na tereny przeznaczone pod zabudowę produkcyjną i magazynową, usługi rynkowe zatrudniające powyżej 9 osób, a także, w pewnym stopniu, na usługi rynkowe zatrudniające do 9 osób.

- **Wpływ obecności głównych form ochrony przyrody, cennych obiektów zabytkowych lub innych atrakcji turystycznych.** Ochrona walorów turystycznych gminy może skutecznie ograniczyć skalę zakładów produkcyjnych i magazynowych, przez co zmniejsza szacowaną liczbę pracujących w gminie w tym sektorze. Jednocześnie znacząco zwiększa liczbę pracujących w usługach rynkowych (zarówno w małych przedsięwzięciach jak i dużych obiektach związanych z obsługą turystów) oraz samo zapotrzebowanie na powierzchnię związaną z tymi usługami. Walory turystyczne gminy mogą także w pewnym stopniu wpłynąć na wzrost liczby mieszkańców.

- **Wpływ walorów krajobrazowych / sportowych / rekreacyjnych.** Walory krajobrazowe, sportowe i rekreacyjne wywołują krótki ruch turystyczny trwający głównie w dni wolne od pracy. Ich obecność może wpłynąć na zwiększenie liczby pracujących w sektorze usług rynkowych oraz zwiększyć zapotrzebowanie na tereny przeznaczone pod zabudowę usługową, przy czym sam wpływ będzie większy dla przedsiębiorstw mniejszych (zatrudniających do 9 osób). Nie zakłada się wpływu na liczbę pracujących i powierzchnię w sektorach przemysłu, usług publicznych, ani na liczbę ludności gminy.

- **Wpływ szczególnych warunków inwestycyjnych, których efekt spodziewany jest w ciągu najbliższych 30 lat.** Niezależnie od dotychczasowego rozwoju gminy, w trakcie sporządzania Studium mogą pojawić się szczególne warunki inwestycyjne, których wpływ należy uwzględnić dla zakładanego okresu trwania dokumentu, to jest 30 lat. Warunki te mogą mieć różnoraki wpływ na liczbę mieszkańców, liczbę pracujących w poszczególnych sektorach jak i skalę przedsiębiorstw. Szczególnymi warunkami inwestycyjnymi mogą być przykładowo: utworzenie parku krajobrazowego lub utworzenie innej formy ochrony przyrody, planowana lokalizacja inwestycji transportowej jak lotnisko międzynarodowe, planowane uruchomienie dużej kopalni odkrywkowej lub udokumentowanie złoża o dużym potencjale zwrotu inwestycyjnego.

- **Konieczność relokacji zabudowy z obszarów zagrożeń takich jak: obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne, dla których zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązują zakazy zabudowy lub istotne ograniczenia w zabudowie i użytkowaniu terenów.** W związku z opracowaniem map zagrożenia powodziowego oraz identyfikacją osuwisk, a także obserwowaną na całym świecie intensyfikacją groźnych zjawisk pogodowych, część istniejącej już w kraju zabudowy znalazła się na obszarach, na których zgodnie z przepisami odrębnymi zakazuje się lub ogranicza możliwość zabudowy. Aby ułatwić osobom chętnym relokację poza te obszary, w bilansowaniu zwiększono maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę dla poszczególnych funkcji o wartości odpowiadającej powierzchniom terenów znajdujących się obecnie w obszarach zagrożonych.

- **Wpływ działań urzędu miasta / gminy mających bezpośrednio na celu pozyskanie nowych mieszkańców.** Każda gmina ma możliwość podejmowania działań mających na celu zachęcanie do osiedlenia się na jej terenie. Są to między innymi: promocja własnych walorów w sieci i w mediach, zachęty podatkowe lub sprzedaż gruntów po atrakcyjnych cenach. W opracowaniu czynnik ten, jeśli jest obecny, zwiększa przewidywaną liczbę ludności gminy (wyrażoną jako konkretną liczbę osób).

- **Jednorazowy efekt pandemii Covid-19.** Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę opracowywany był w roku 2020, w którym pandemia Covid-19 objęła swoim zasięgiem Polskę. W związku z tym autorzy postanowili nie uwzględniać danych statystycznych za ten rok (jako niemiernodajnych w perspektywie czasu trwania dokumentu Studium), zdecydowano natomiast o uwzględnieniu pojawienia się lub przyspieszenia poniżej opisanych trendów.

DODATKOWE CZYNNIKI WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE								
WPŁYW ZSUMOWANY:		NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	NA ZN[maxpu]UR9+	NA ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
		90%	115%	100%	455%	230%	180%	111%
WPŁYW OBECNOŚCI MIASTA ODDALONEGO DO 25 KM:								
JEST [t-tak/n-nie]	O LICZB. MIESZK.	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
n	pow. 100 tyś.	n	n	n	n	n/d	n/d	n
n	pow. 250 tyś.	n/d	n	n	n	n/d	n/d	n
n	pow. 500 tyś.	n	n	n	n	n/d	n/d	n
n	pow. 1 mln.	n	n	n	n	n/d	n/d	n
WPŁYW OBECNOŚĆ MIASTA ODDALONEGO DO 50 KM:								
JEST [t-tak/n-nie]	O LICZB. MIESZK.	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
n	pow. 1 mln.	n/d	n	n	n	n/d	n/d	n
WPŁYW BEZPOŚREDNIEGO SĄSIEDZTWA MIASTA POWIATOWEGO:								
JEST [t-tak/n-nie]	O LICZB. MIESZK.	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
t	pow. 50 tyś.	-5%	-10%	-5%	25%	n/d	n/d	5%
WPŁYW OBECNOŚCI LUB BEZPOŚREDNIEGO PRZEBIEGU SIECI TRANSPORTOWEJ:								
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
n	węż. aut./dr. eks.	n/d	n/d	n/d	n	n	n	n/d
n	dr. krajowa	n/d	n/d	n/d	n	n	n	n/d
t	boczn. kolejowa	n/d	n/d	n/d	50%	25%	n/d	n/d
WPŁYW OBECNOŚCI LUB PRZEBIEGU SIECI TRANSPORTOWEJ W ODLEGŁOŚCI DO 15 KM (JEŚLI NIE MA BEZPOŚREDNIO):								
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
t	węż. aut./dr. eks.	n/d	n/d	n/d	200%	50%	10%	n/d
t	dr. krajowa	n/d	n/d	n/d	50%	25%	10%	n/d
t	boczn. kolejowa	n/d	n/d	n/d	25%	n/d	n/d	n/d
WPŁYW OBECNOŚCI ATR. TUR. / CENNYCH ZABYT./ FORM OCHR. PRZYRODY (NAT.2000, PN, RP, PK, OCK, bez PP, SD, UE, ZPK, OG)								
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
t	n/d	-20%	15%	n/d	n/d	25%	50%	1%
WPŁYW WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH / SPORTOWYCH / REKREACYJNYCH								
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
t	n/d	n/d	5%	n/d	n/d	5%	5%	n/d
WPŁYW SZCZEGÓLNYCH WARUNKÓW INWESTYCYJNYCH, KTÓRYCH EFEKT SPODZIEWANY JEST W CIĄGU NAJBLIŻYSZYCH 30 LAT								
JEST [t-tak/n-nie]	RODZAJ	NA [P]LpP	NA [P]LpUR	NA [P]LpUNR	NA ZN[maxpu]P	ZN[maxpu]UR9+	ZN[maxil]UR9-	NA [P]Llgm
t	udokumentowane złoża miedzi - przed rozpoczęciem wydobywania	15%	5%	5%	5%	n/d	5%	5%
KONIECZNOŚĆ RELOKACJI ZABUDOWY ZE WZGLĘDU NA ZAGROŻENIE POWODZIĄ, RUCHAMI MASOWYMI, INNE CZYNNIKI								
RODZAJ ZAGR.	zag. pow. q=1,10%	ruch. mas.	...	...	...	...		SUMA
POW. ZAGR. [ha]	0,00	0,00						0,00
PROGNOZOWANE ZWIĘKSZENIE LICZBY LUDNOŚCI W EFEKCIE DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH PRZEZ URZĄD								
RODZAJ DZIAŁANIA			EFEKT ROCZNY [liczb. os.]		CZAS DZIAŁ. [lat]	EFEKT W OKRES.	WPŁYW NA	SUMA
prom. i przygot. grunt. inwest., zachęty podatkowe			5		30	150	[P]Llgm	150
JEDNORAZOWY EFEKT PANDEMII COVID-19								
RODZAJ EFEKTU							WPŁYW NA	WARTOŚĆ
Zwiększenie powierzchni użytkowej mieszkania na wypadek konieczności pracy i nauki zdalnej [m ²]							[P]Pmgm	10
inne...							[P]Llgm	0

BIL.1.4. Obliczenia współczynników korygujących na podstawie dodatkowych czynników wewnętrznych i zewnętrznych.

PRZYJĘTE WSPÓŁCZYNNIKI KORYGUJĄCE - ZAŁOŻENIA WŁASNE NA PODSTAWIE DODATKOWYCH ISTNIEJĄCYCH CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH				
OZN.	OPIS WARTOŚCI	JEDN.	UWAGI	ZMIANA
WkmpP	wsp. koryguj. prognoz. liczbę pracujących - przemysł - z uwagi na sąsiedz. miasta, obecn. atr. tur., wal. krajobr. lub szczególne war. inwest.	%	zmienia wart. wyjść.	90%
WkmpUR	wsp. koryguj. prognoz. liczbę pracujących - usł. rynkowe - z uwagi na sąsiedz. miasta, obecn. atr. tur., wal. krajobr. lub szczególne war. inwest.	%	zmienia wart. wyjść.	115%
WkmpUNR	wsp. koryguj. prognoz. liczbę pracujących - usł. publiczne - z uwagi na sąsiedz. miasta, obecn. atr. tur., wal. krajobr. lub szczególne war. inwest.	%	zmienia wart. wyjść.	100%
Wkmtt[max]P	wsp. kor. max. zapotrz. na nową zab. - funk. przem. - z uwagi na sąsiedztwo miasta, dost. do sieci transp. lub szczeg. war. inwest.	%	zwiększa wartość	455%
Wkmtt[max]UR9+	wsp. kor. max. zapotrz. na nową zab. - usł. rynk. w podm. pow 9 os. - przez sąsiedztwo miasta, dost. do sieci transp., atr. tur. lub wal. krajobr.	%	zwiększa wartość	230%
Wkmtt[max]UR9-	wsp. kor. max. zapotrz. na nową zab. - usł. rynk. w podm. do 9 os. - przez sąsiedz. miasta, dost. do sieci transp., atr. tur., wal. krajobr. lub szczeg. war. inwest.	%	zwiększa wartość	180%
WklgmPr[P]	wsp. kor. przewidyw. licz. ludn. gminy z uwagi na szczególne warunki inwestycyjne	%	zmienia wart. wyjść.	111%
WklgmOs[P]	korekta przewidywanej liczby ludności gminy z uwagi na działania podejmowane przez gminę	l. os.	zwiększa wartość	150
Wkrel[O]PwZSFP	korekta pow. wolnej w zwartej strukt. funk. przestrz. z uwagi na konieczność relokacji zainwestowania z działek zagrożonych	ha	zmniejsza wartość	0,00
WkPmgn[P]	korekta przeciętnej pow. uż. mieszkania w gminie z uwagi konieczność pracy i nauki zdalnej (wpływ jednorazowy pandemii COVID-19)	m ²	zwiększa wartość	10

BIL.1.5. Wartości pochodne wynikające z przekształcenia danych i wskaźników wstępnych.

WSKAŹNIKI I WARTOŚCI ZALEŻNE WYPROWADZONE ZE WSKAŹNIKÓW I WARTOŚCI WSTĘPNYCH							
CZAS	OZN.	OPIS WARTOŚCI	JEDN.	ROK	UWAGI	WZÓR	WARTOŚĆ
[O]	Ullgm_pow	udział licz. ludn. gminy w stos. do powiatu	%	2021	-	[O]Llgm/[O]Llp	26,75%
[O]	Lpgm15_64	szacunkowa liczba pracujących w gminie w wieku 15-64 lata	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Llgm15_64*[O]Wz15_64	3620
[O]	LpR	szac. licz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpR	270
[O]	LpP	szac. licz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpP	1100
[O]	LpUR	szac. licz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpUR	1561
[O]	LpUR9+	szac. licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. pow. 9 osób	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	([O]Lpgmp9+)*[O]UpUR	568
[O]	LpUR9-	szac. licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. poniż. 9 osób	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]LpUR-([O]LpUR9+)	993
[O]	LpUNR	szac. licz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	licz. os.	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	[O]Lpgm15_64*[O]UpUNR	688
[O]	PubP	szac. łączna pow. uż. bud. o przezn. przemysłowym i infrastruktur.	m ²	2021	szacowano dla gminy	[O]LbP*[O]PpubP	29965
[O]	PubUR9+	szac. łączna pow. uż. bud. o przezn. uś. Innym niż publ.	m ²	2021	szacowano dla gminy	[O]LbUR*[O]PpubUR	192192
[O]	PubUNR	szac. łączna pow. uż. bud. o przezn. uś. publiczn.	m ²	2021	szacowano dla gminy	[O]LbUNR*[O]PpubUNR	24752
[O]	PubpP	przec. pow. użyt. bud. na 1 os. prac. w sekt. przemysł.	m ²	2021	szacowano dla gminy	[O]PubP/[O]LpP	27
[O]	PubpUR9+	przec. pow. użyt. bud. na 1 os. prac. w sekt. us. ryn., podm. pow. 9 osób	m ²	2021	przyjęto, że podm. pow. 9 os. posiad. siedzibę w bud. uś.	([O]PubUR9+)/([O]LpUR9+)	338
[O]	PubpUNR	przec. pow. użyt. bud. na 1 os. prac. w sekt. us. nie rynkowych	m ²	2021	szacowano dla gminy	[O]PubUNR/[O]LpUNR	36
[P]	Llgm	liczba. ludn. gminy	licz. os.	2050	wartość zmieniona o WklgmPr[P], powiększona o wskaźnik Wnpr i o wsk. WklgmOs[P]	(((P)Llp*[O]Ullgm_pow)*WklgmPr[P])*Wnpr+WklgmOs[P]	14 207
[P]	Llgm15-69	liczba. ludn. gminy w wieku 15-69 lat	licz. os.	2050	wykorzystano udział prognozowany na rok 2045	[P]Llgm*[P]Up15_69	9645
[P]	Lgd	liczba gospodarstw domowych	liczba	2050	przyjęto obecną wielk. przec. gosp. dom. dla UE	[P]Llgm/[O]Ogdue	5660
[P]	Loim	liczba osób w przyszłości zamieszkujących w istniejących mieszkaniach	licz. os.	2050	przyjęto obecną wielk. przec. gosp. dom. dla UE	[O]Lmgm*[O]Ogdue	6021
[P]	Lpgm15_69	liczba pracujących w gminie w wieku 15-69 lat	licz. os.	2050	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	[P]Llgm15_69*[P]Wz15_69	7234
[P]	LpR	licz. prac. w sekt. rolniczym (PKD: A)	licz. os.	2050	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	[P]Lpgm15_69*[P]UpR	393
[P]	LpP	licz. prac. w sekt. przemysł. (PKD: B,C,D,E,F)	licz. os.	2050	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	([P]Lpgm15_69*[P]UpP)*WkmpP	1911
[P]	LpUR	licz. prac. w sekt. usług rynkow. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U)	licz. os.	2050	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	([P]Lpgm15_69*[P]UpUR)*WkmpUR	3587
[P]	LpUR9+	licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. pow. 9 osób	licz. os.	2050	przyjęto udział z roku 2016	[P]LpUR*ULpUR9+	1306
[P]	LpUR9-	licz. prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. poniż. 9 osób	licz. os.	2050	przyjęto udział z roku 2016	[P]LpUR*ULpUR9-	2281
[P]	LpUNR	licz. prac. w sekt. usług nie rynkow. (PKD: O,P,Q,R)	licz. os.	2050	pominięto os. poniżej 15 lat i os. powyżej 70 lat	([P]Lpgm*[P]UpUNR)*WkmpUNR	1909
[P]	PubMNUR9-	szac. pow. uż. bud. mieszk. jednorod. z lokalem usługowym	m ²	2050	założenie własne, przec. pow. miesz. powiększ. o 50%	[P]Pmgm*1,5	172,35
[P]	Pmgm	szacowana przeciętna pow. uż. mieszkania w gminie	m ²	2050	przyjęto zrównanie z przec. pow. uż. w UE wg. eurostat	[O]Pmue+WkPmgm[P]	114,90
[P]	Zlgr	przewidywany wzrost / spadek liczby gospodarstw rolnych	licz. gosp.	2050	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS oraz skillspanorama.cedefop.europa.eu	(((P)Llgm*[P]UpR)/([O]Ogdue)-([O]Llgm*[O]UpR)/([O]Ogdp))	129
-	ULpUR9+	udział prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. pow. 9 osób	%	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	([O]LpUR9+)/([O]LpUR	36,41%
-	ULpUR9-	udział prac. w sekt. u.r. (PKD: G,H,I,J,K,L,M,N,S,T,U), podm. poniż. 9 osób	%	2021	szacowano na podstawie wartości i wskaźników GUS	([O]LpUR9-)/([O]LpUR	63,59%

BIL.1.6. Obliczenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w podziale na funkcję.

OBLICZENIA:					
MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA ZABUDOWĘ					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
ZN[maxlm]M	2050	zap. maks. na nową zab. M - mieszkaniową - (licz. mieszkań)	(((P]Llgm-[P]Loim)/[O]Ogdue)-[P]Zlgr)	3 132	liczb. mieszk.
ZN[maxll]UR9-	2050	minimalna liczba lokali. ust. w zabudowie MU - mieszkaniowej z usługami - podm. do 9 os.	(((P]LpUR9-)-([O]LpUR9-))/LpIMU)*Wkmtt[max]UR9-	464	liczb. lokali
ZN[maxll]MNU_UR9-	2050	minimalna liczba lokali. ust. w zabudowie MNU - mieszk. jednorod. z ust. - podm. do 9 os.	Uz_MNMNU_MU*ZN[maxll]UR9-	417	liczb. lokali
ZN[maxlm]MN	2050	zap. maks. na nową zab. MN - mieszk. jednorod. - (licz. mieszk.) pomniejsz. o liczb. lok. W MNU	(Uz_MNMNU_MU*ZN[maxlm]M)-ZN[maxll]MNU_UR9-	2 401	liczb. mieszk.
ZN[maxlb]MWU	2050	zap. maks. na nową zab. MWU - mieszk. wielorodz. i wielorodz. z ust. - (licz. budynków.)	((1-Uz_MNMNU_MU)*ZN[maxlm]M)/LmbMWMWU	52	liczb. budynk.
ZN[maxpu]MN	2050	zap. maks. na nową zab. MN - mieszkaniową jednorodziną - (pow. użytkowa)	ZN[maxlm]MN*[P]Pmgm	275889	m ²
ZN[maxptn]MN	2050	zap. maks. na nową zab. MN - mieszkaniową jednorodziną - (pow. terenów netto)	ZN[maxlm]MN*ZpdzMN	288,13	ha
ZN[maxpu]MNU	2050	zap. maks. na nową zab. MNU - mieszk. jedn. i ust. innych niż publ. - podm. do 9 os. (p.u.)	(ZN[maxll]MNU_UR9-)*([P]PubMNUUR9-)	71947	m ²
ZN[maxptn]MNU	2050	zap. maks. na nową zab. MNU - mieszk. jedn. i ust. innych niż publ. - podm. do 9 os. (pow. t. n.)	(ZN[maxll]UR9-)*ZpdzMNU	69,57	ha
ZN[maxpu]MWU	2050	zap. maks. na nową zab. MWU - mieszk. wielorodz. i wielor. z ust. innymi niż publ. - podm. do 9 os. (p.u.)	(((1-Uz_MNMNU_MU)*ZN[maxlm]M)*[P]Pmgm)+((1-Uz_MNMNU_MU)*(ZN[maxll]UR9-)*([P]Pmgm*2))	36007	m ²
ZN[maxptn]MWU	2050	zap. maks. na nową zab. MWU - mieszk. wielorodz. i wielor. z ust. innymi niż publ. - podm. do 9 os. (pow. t. n.)	ZN[maxlb]MWU*ZpdzMWU	18,27	ha
ZN[maxpu]RM	2050	zap. maks. na nową zab. RM - zagrodową - (pow. użytkowa)	[P]Zlgr*[O]PpubR	11634	m ²
ZN[maxptn]RM	2050	zap. maks. na nową zab. RM - zagrodową - (pow. terenów netto)	[P]Zlgr*ZpdzRM	38,78	ha
ZC[maxpu]P	2050	całkowite zap. maks. na zab. P - prod. magaz. i infrastr. - (pow. użytkowa)	[P]LpP*[O]PubpP	52031	m ²
ZN[maxpu]P	2050	zap. maks. na nową zab. P - prod. magaz. i infrastr. - (pow. użytkowa)	(ZC[maxpu]P-[O]PubP)*Wkmtt[max]P	100401	m ²
ZN[maxptn]P	2050	zap. maks. na nową zab. P - prod. magaz. i infrastr. - (pow. terenów netto)	((ZN[maxpu]P/Spupc)/SiP)/10000	133,87	ha
ZC[maxpu]UNR	2050	całkowite zap. maks. na zab. UNR - usług publ. - (pow. użytkowa)	[P]LpUNR*[O]PubpUNR	68666	m ²
ZN[maxpu]UNR	2050	zap. maks. na nową zab. UNR - usług publ. - (pow. użytkowa)	ZC[maxpu]UNR-[O]PubUNR	43914	m ²
ZN[maxptn]UNR	2050	zap. maks. na nową zab. UNR - usług publ. - (pow. terenów netto)	((ZN[maxpu]UNR/Spupc)/SiUNR)/10000	21,96	ha
ZC[maxpu]UR9+	2050	całkowite zap. maks. na zab. UR - ust. innych niż publ., podm. pow. 9 os. - (p. u.)	([P]LpUR9+)*[O]PubpUR9+	441678	m ²
ZN[maxpu]UR9+	2050	zap. maks. na nową zab. UR - ust. innych niż publ., podm. pow. 9 os. - (pow. użytkowa)	((ZC[maxpu]UR9+)-[O]PubUR9+)*Wkmtt[max]UR9+	573818	m ²
ZN[maxptn]UR9+	2050	zap. maks. na nową zab. UR - ust. innych niż publ., podm. pow. 9 os. - (pow. t. n.)	((ZN[maxpu]UR9+)/Spupc)/SiUR9+)/10000	255,03	ha
SUM_ZN[maxptn]	2050	zsumowane zapotrzebowanie na nową zabudowę (pow. t. n.)	(ZN[maxptn]MN)+(ZN[maxptn]MNU)+(ZN[maxptn]MWU)+(ZN[maxptn]RM)+(ZN[maxptn]P)+(ZN[maxptn]UNR)+(ZN[maxptn]UR9+)+	825,61	ha

16.1.5. Szacowanie chłonności obszarów w podziale na funkcje zabudowy

BIL. 2. Obliczenia chłonności obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w podziale na funkcje zabudowy.

SZACOWANA CHŁONNOŚĆ TERENÓW W ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
ZSCH_[ptn]	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz	$[(O)PwZSFP-Wkrel(O)PwZSFP)*Snbist$	150,96	ha
ZSCH_[ptn]_MN	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MN (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*(ZN[maxptn]MN/SUM_{ZN}[maxptn])$	52,68	ha
ZSCH_[pu]_MN	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MN (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{MN}/ZpdzMN)*[P]Pmgn$	50445	m ²
ZSCH_[ptn]_MNU	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MNU (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*(ZN[maxptn]MNU/SUM_{ZN}[maxptn])$	12,72	ha
ZSCH_[pu]_MNU	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MNU (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{MNU}/ZpdzMNU)*[P]PubMNUR9-$	14617	m ²
ZSCH_[ptn]_MWU	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MWU (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*(ZN[maxptn]MWU/SUM_{ZN}[maxptn])$	3,34	ha
ZSCH_[pu]_MWU	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję MWU (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{MWU}/ZpdzMWU)*((2*[P]Pmgn)+(LmbMWMWU)*[P]Pmgn))$	8773	m ²
ZSCH_[ptn]_RM	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję RM (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*(ZN[maxptn]RM/SUM_{ZN}[maxptn])$	7,09	ha
ZSCH_[pu]_RM	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję RM (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{RM}/ZpdzRM)*[O]PpubR$	2127	m ²
ZSCH_[ptn]_P	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję P (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*(ZN[maxptn]P/SUM_{ZN}[maxptn])$	24,48	ha
ZSCH_[pu]_P	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję P (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_P)*SiP*Spupc*10000$	18358	m ²
ZSCH_[ptn]_UR9+	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usl. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*((ZN[maxptn]UR9+)/SUM_{ZN}[maxptn])$	46,63	ha
ZSCH_[pu]_UR9+	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usl. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{UR9+})*(SiUR9+)*Spupc*10000$	104921	m ²
ZSCH_[ptn]_UNR	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usl. publ. (pow. terenu netto)	$ZSCH_{[ptn]}*(ZN[maxptn]UNR/SUM_{ZN}[maxptn])$	4,0	ha
ZSCH_[pu]_UNR	2020	chłonn. w zwartej strukt. funk. przestrz na funkcję usl. publ. (pow. użytkowa)	$(ZSCH_{[ptn]}_{UNR})*SiUNR*Spupc*10000$	8030	m ²

BIL. 3. Obliczenia chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, poza obszarami w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

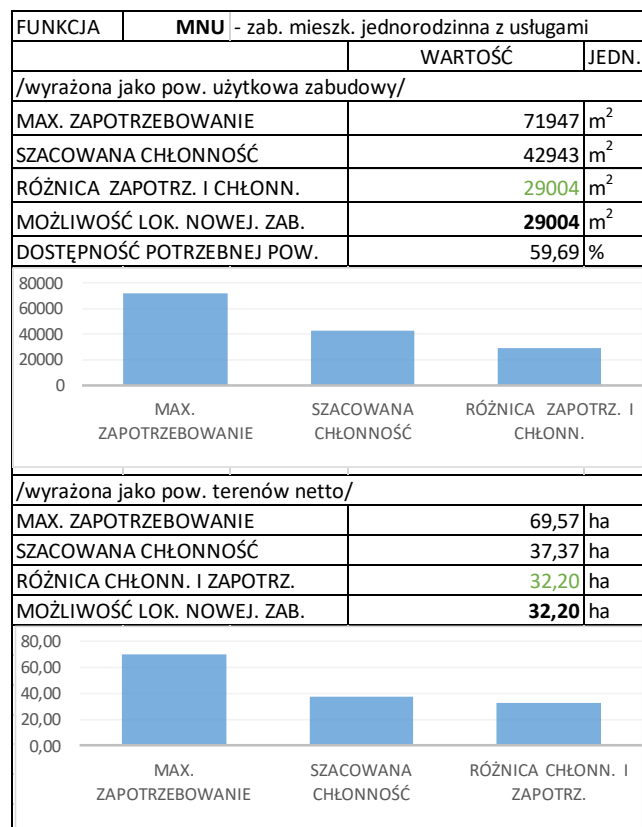
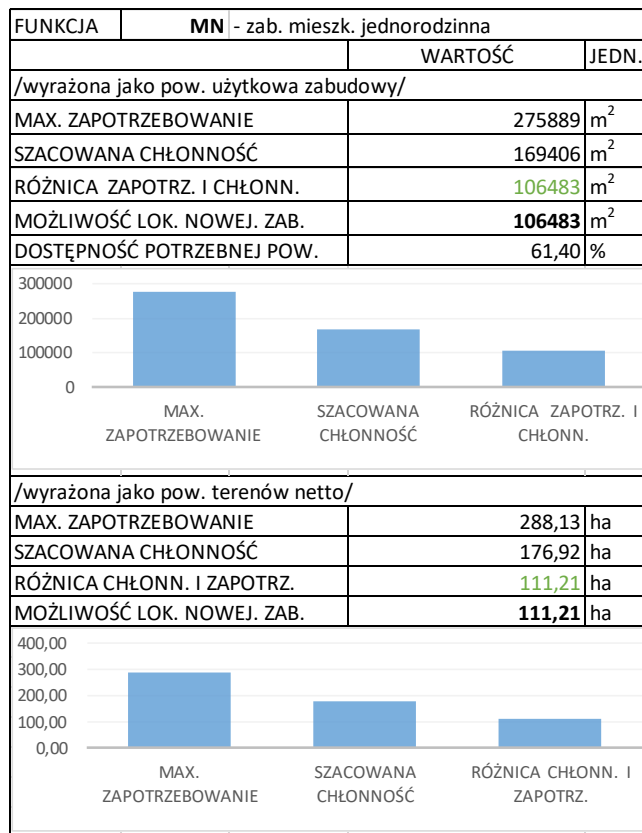
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ TERENÓW W OBOWIĄZUJĄCYCH MPZP POZA TERENAMI W ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
MPZP_CH_[ptn]_MN	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MN (pow. ter. netto)	$[O]PwpMN*Snbmpzp$	124,24	ha
MPZP_CH_[ldz]_MN	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MN (liczb. działek)	$MPZP_{CH}_{[ptn]}_{MN}/ZpdzMN$	1035	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_MN	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MN (pow. użytkowa)	$MPZP_{CH}_{[ldz]}_{MN}*[P]Pmgn$	118960	m ²
MPZP_CH_[ptn]_MNU	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MNU (pow. ter. netto) zawiera pow. ter. wielofunc. typu: MN/MNU/RM	$[(O)PwpMNU]*Snbmpzp$	24,65	ha
MPZP_CH_[ldz]_MNU	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MNU (liczb. działek)	$MPZP_{CH}_{[ptn]}_{MNU}/ZpdzMNU$	164	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_MNU	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MNU (pow. użytkowa)	$MPZP_{CH}_{[ldz]}_{MNU}*[P]PubMNUR9-$	28326	m ²
MPZP_CH_[ptn]_MWU	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MWU (pow. ter. netto) zawiera pow. ter. wielofunc. typu: MW/MWU/MS	$[(O)PwpMW_{MWU}]*Snbmpzp$	5,41	ha
MPZP_CH_[ldz]_MWU	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MWU (liczb. działek)	$MPZP_{CH}_{[ptn]}_{MWU}/ZpdzMWU$	15	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_MWU	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję MWU (pow. użytkowa)	$MPZP_{CH}_{[ldz]}_{MWU}*((2+LmbMWMWU)*[P]Pmgn)$	14212	m ²
MPZP_CH_[ptn]_RM	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję RM (pow. ter. netto) zawiera pow. ter. wielofunc. typu: RM/RMU	$[O]PwpRMRU*Snbmpzp$	3	ha
MPZP_CH_[ldz]_RM	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję RM (liczb. działek)	$MPZP_{CH}_{[ptn]}_{RM}/ZpdzRM$	12	liczb. działek
MPZP_CH_[pu]_RM	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję RM (pow. użytkowa)	$MPZP_{CH}_{[ldz]}_{RM}*[O]PpubR$	1036	m ²
MPZP_CH_[ptn]_P	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję produkcyjną i magazynową (pow. terenu netto)	$[O]PwpP*Snbmpzp$	56,13	ha
MPZP_CH_[pu]_P	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję produkcyjną i magazynową (pow. użytkowa)	$(MPZP_{CH}_{[ptn]}_P)*SiP*Spupc*10000$	42097	m ²
MPZP_CH_[ptn]_UR9+	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję usl. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. terenu netto)	$[(O)PwpP]*Snbmpzp$	3,24	ha
MPZP_CH_[pu]_UR9+	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję usl. rynek dla podm. pow. 9 os. (pow. użytkowa)	$((MPZP_{CH}_{[ptn]}_{UR9+})*(SiUR9+)*Spupc)*10000$	7299	m ²
MPZP_CH_[ptn]_UNR	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję usl. publ. (pow. terenu netto)	$[O]PwpUP*Snbmpzp$	14,50	ha
MPZP_CH_[pu]_UNR	2020	chłonn. w ob. mpzp na funkcję usl. publ. (pow. użytkowa)	$(MPZP_{CH}_{[ptn]}_{UNR})*SiUNR*Spupc*10000$	29007	m ²

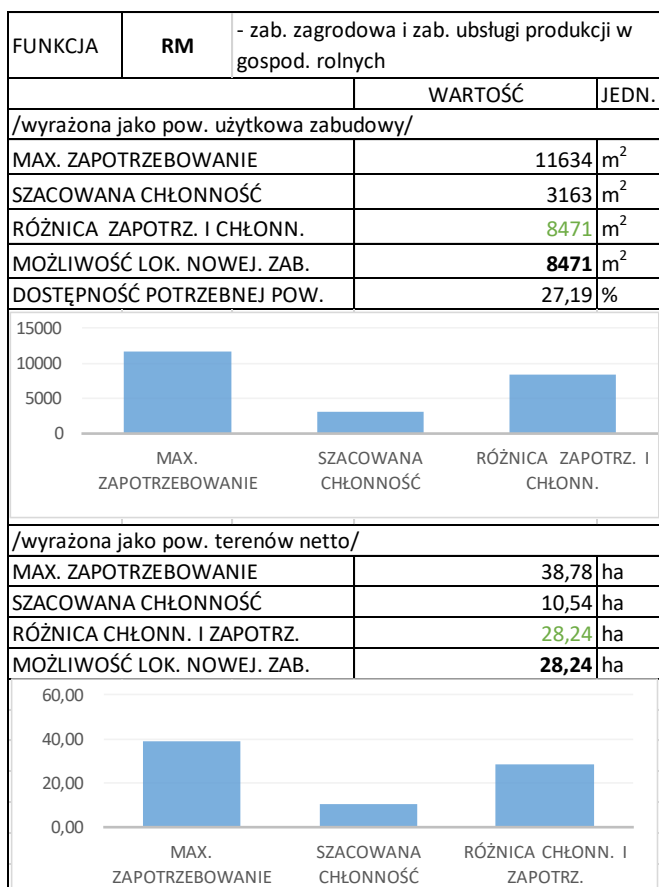
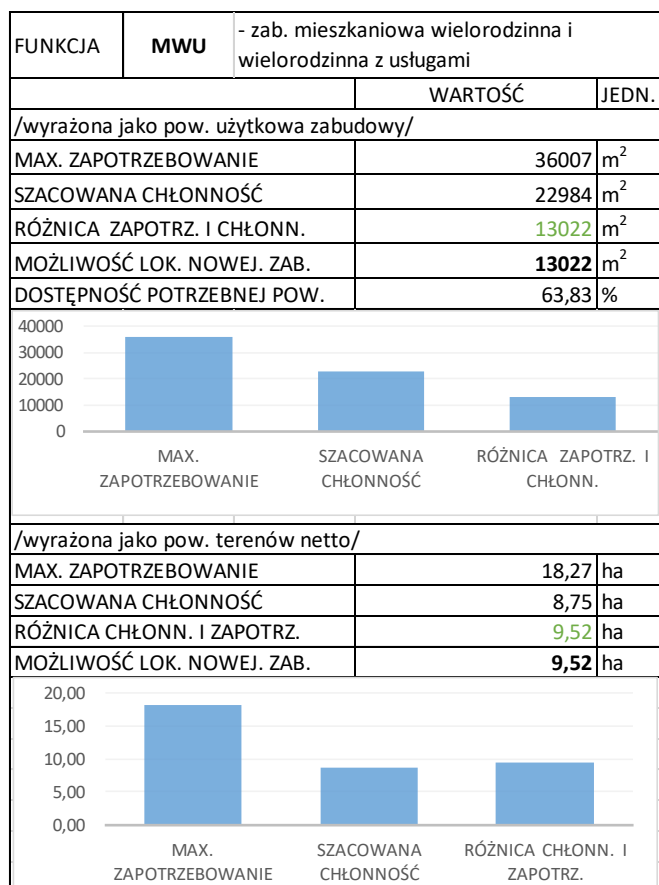
16.1.6. Ustalenia dotyczące potrzeby lokalizacji nowej zabudowy

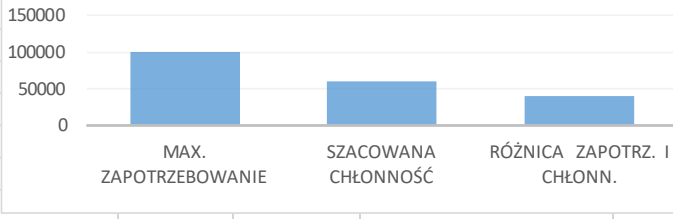
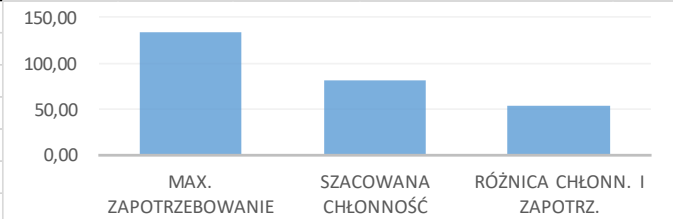
BIL. 4.1. Zsumowane wyniki obliczeń chłonności dla obszarów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

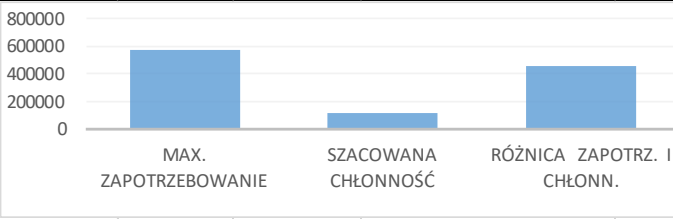
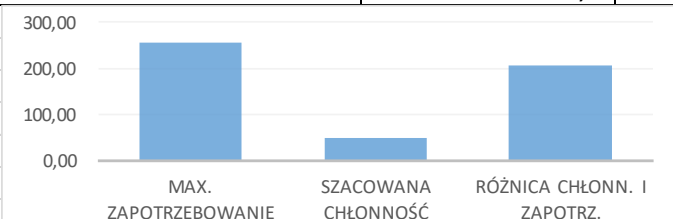
ZSUMOWANA SZACOWANA CHŁONNOŚĆ TERENÓW W PODZIALE NA FUNKCJE ZABUDOWY					
OZNACZENIE	ROK	OPIS WARTOŚCI	WZÓR	WARTOŚĆ	JEDNOSTKA
SCH_[ptn]_MN	2020	zsum. chłonn. na funkcję MN (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_MN+MPZP_CH_[ptn]_MN	176,92	ha
SCH_[pu]_MN	2020	zsum. chłonn. na funkcję MN (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_MN+MPZP_CH_[pu]_MN	169406	m ²
SCH_[ptn]_MNU	2020	zsum. chłonn. na funkcję MNU (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_MNU+MPZP_CH_[ptn]_MNU	37,37	ha
SCH_[pu]_MNU	2020	zsum. chłonn. na funkcję MNU (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_MNU+MPZP_CH_[pu]_MNU	42943	m ²
SCH_[ptn]_MWU	2020	zsum. chłonn. na funkcję MWU (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_MWU+MPZP_CH_[ptn]_MWU	8,75	ha
SCH_[pu]_MWU	2020	zsum. chłonn. na funkcję MWU (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_MWU+MPZP_CH_[pu]_MWU	22984	m ²
SCH_[ptn]_RM	2020	zsum. chłonn. na funkcję RM (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_RM+MPZP_CH_[ptn]_RM	10,54	ha
SCH_[pu]_RM	2020	zsum. chłonn. na funkcję RM (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_RM+MPZP_CH_[pu]_RM	3163	m ²
SCH_[ptn]_P	2020	zsum. chłonn. na funkcję P (pow. ter. netto)	ZSCH_[ptn]_P+MPZP_CH_[ptn]_P	80,61	ha
SCH_[pu]_P	2020	zsum. chłonn. na funkcję P (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_P+MPZP_CH_[pu]_P	60455	m ²
SCH_[ptn]_UR9+	2020	zsum. chłonn. na funkcję usl. rynk dla podm. pow. 9 os. (pow. terenu netto)	(ZSCH_[ptn]_UR9+)+(MPZP_CH_[ptn]_UR9+)	49,88	ha
SCH_[pu]_UR9+	2020	zsum. chłonn. na funkcję usl. rynk dla podm. pow. 9 os. (pow. użytkowa)	(ZSCH_[pu]_UR9+)+(MPZP_CH_[pu]_UR9+)	112220	m ²
SCH_[ptn]_UNR	2020	zsum. chłonn. na funkcję usl. publ. (pow. terenu netto)	ZSCH_[ptn]_UNR+MPZP_CH_[ptn]_UNR	18,52	ha
SCH_[pu]_UNR	2020	zsum. chłonn. na funkcję usl. publ. (pow. użytkowa)	ZSCH_[pu]_UNR+MPZP_CH_[pu]_UNR	37037	m ²

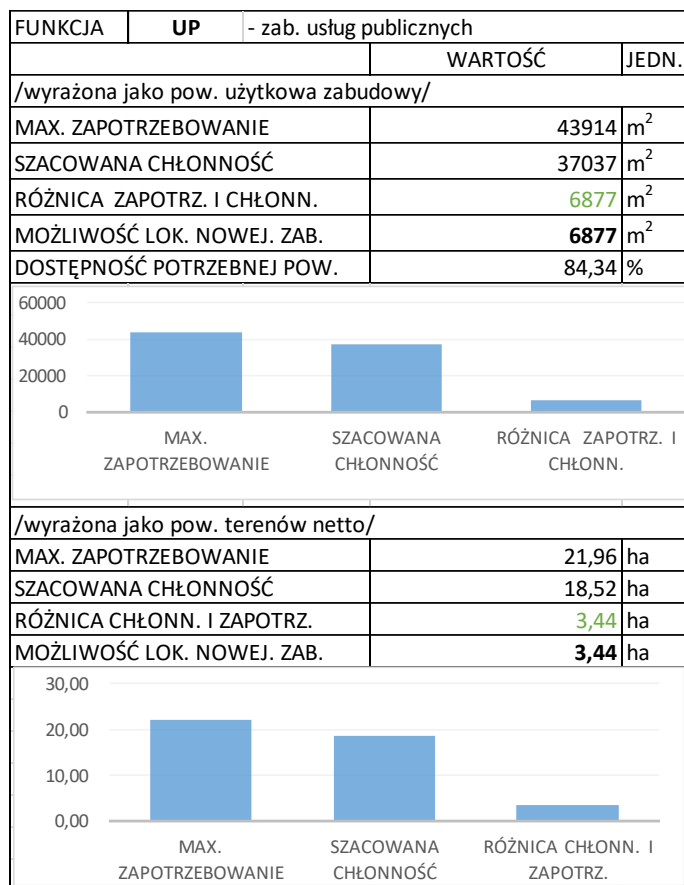
BIL.4.2. Wyniki porównania chłonności i zapotrzebowania wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy oraz w powierzchni terenów netto.

FUNKCJA	P	- zab. produkcyjna i magazynowa
	WARTOŚĆ	JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	100401	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	60455	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.	39946	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	39946	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.	60,21	%
		
/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	133,87	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	80,61	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.	53,26	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	53,26	ha
		

FUNKCJA	U	- zab. usługowa, podmioty zatrudniające powyżej 9 osób.
	WARTOŚĆ	JEDN.
/wyrażona jako pow. użytkowa zabudowy/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	573818	m ²
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	112220	m ²
RÓŻNICA ZAPOTRZ. I CHŁONN.	461598	m ²
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	461598	m ²
DOSTĘPNOŚĆ POTRZEBNEJ POW.	19,56	%
		
/wyrażona jako pow. terenów netto/		
MAX. ZAPOTRZEBOWANIE	255,03	ha
SZACOWANA CHŁONNOŚĆ	49,88	ha
RÓŻNICA CHŁONN. I ZAPOTRZ.	205,15	ha
MOŻLIWOŚĆ LOK. NOWEJ. ZAB.	205,15	ha
		

BIL.4.3. Funkcje zabudowy projektowane w Studium, które należy wyłączyć z bilansowania:

1) **Zdeterminowane.** Z bilansowania wykluczono „zdeterminowane” funkcje zabudowy. Funkcje te, to takie przeznaczenia, które nie posiadają swobody lokalizacji, a ich położenie determinuje określony czynnik posiadający niezmienną lokalizację. Przykładem funkcji zdeterminowanej jest przeznaczenie górnicze terenu, którego lokalizacja poza złożem kopaliny oraz jej bliskim sąsiedztwem nie będzie miała żadnego uzasadnienia.

2) **O znikomej zabudowie.** Kolejną grupą funkcji wyłączonych z bilansowania są te wszystkie, które mogą nie zawierać budynków, lub ich powierzchnia będzie znikoma w porównaniu z powierzchnią, którą zajmują. Przykładem takiej funkcji mogą być cmentarze lub parki, gdzie zabudowa może nie występować wcale, lub mogą pojawić się niewielkie budynki usługowe, techniczne lub sakralne, jednak zajmowana przez nie powierzchnia będzie znikoma w porównaniu do powierzchni zajmowanej przez budowlę lub otwartą zielenią.

3) **Infrastrukturalne.** Z bilansowania należy wykluczyć tereny przeznaczone przede wszystkim na potrzeby wszelkiej infrastruktury, ponieważ mogą nie zawierać budynków, lub

ich powierzchnia będzie znikoma w porównaniu z powierzchnią, którą zajmują. Są też często przynajmniej częściowo zdeterminowane – przykładowo, oczyszczalnia ścieków będzie zlokalizowana możliwie nisko względem obsługiwanej terenu, po zawiętrznej stronie od zabudowy i w miejscu, gdzie możliwy jest zrzut po oczyszczeniu.

4) **Komunikacyjne.** W przypadku terenów przeznaczonych na komunikację nie sposób jest jednoznacznie określić, czy budynki będą potrzebne – przykładowo, na linii kolejowej może nie być żadnych budynków, lecz może też zaistnieć potrzeba lokalizacji poczekalni lub stacji zwiadowczej. Częściowo mogą być zdeterminowane, jak chociażby lotniska, co prawda mogące zawierać budynki, jednakże ich lokalizacja będzie ściśle powiązana z układem terenu, obecnością przeszkód oraz różnych innych czynników.

Funkcjami zabudowy, które wykluczono z bilansowania w niniejszym Studium są:

- **UW** – „Teren dla obsługi komunikacji wodnej (porty rzeczne, przystanie)”, jako komunikacyjne.

- **O/UI** – „Teren dla składowania oraz zbierania i magazynowania odpadów oraz dla schroniska dla zwierząt”, jako infrastrukturalne.

- **PK** – „Teren dla szybu kopalni rud miedzi oraz obiektów i urządzeń związanych lub niekolidujących z funkcją górniczą”, jako zdeterminowane.

- **PZ** – „Teren dla obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”, jako **zdeterminowane**.

- **PZO** – „Teren dla obiektów oraz sieci i urządzeń związanych z eksploatacją obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”, jako infrastrukturalne.

- **KS** – „Teren z przewagą parkingów i garaży”, jako komunikacyjne.

- **PE** – „Teren dla powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych”, jako zdeterminowane.

- **ZP** – „Teren z przewagą parków i innych zespołów zieleni”, jako o znikomej zabudowie.

- **ZD** – „Teren z przewagą ogrodów działkowych”, jako o znikomej zabudowie.

- **ZC** – „Teren dla cmentarzy”, jako o znikomej zabudowie.

- **IT** – „Teren z przewagą obiektów oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej”, jako infrastrukturalne.

- **KL** – „Teren dla lądowiska statków powietrznych wraz z zapleczem socjalno-magazynowym, hangarem oraz stanowiskiem mieszania i dystrybucji preparatu wiążącego wierzchnią warstwę odpadów”, jako komunikacyjne.

- **KK** – „Teren dla obiektów i urządzeń służących kolei”, jako komunikacyjne.

BIL.4.4. Przyporządkowanie rodzajów terenów przeznaczonych w Studium pod zabudowę do funkcji zabudowy, dla których dokonywano obliczeń.

W ramach kontynuacji dotychczasowej polityki przestrzennej, również w tej edycji Studium wyznaczono tereny wielofunkcyjne. W związku z powyższym utworzono grupy funkcji zabudowy, dla których dokonywano obliczeń i przyporządkowano je do grup terenów przeznaczonych w Studium pod zabudowę.

GRUPY FUNKCJI UŻYTYCH W BILANSOWANIU	PRZYPORZĄDKOWANIE GRUP TERENÓW WYZNACZONYCH W STUDIUM
MN+P+U - zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności (jednorodzinna) + zabudowa produkcyjna i magazynowa + zabudowa usługowa usług innych niż publiczne zatrudniajaca powyżej 9 osób	MP + UP + P + US + OS - Teren z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową + Teren dla obiektów administracji, usług innych niż chronione oraz przemysłu, baz, składów, magazynów, w tym o charakterze rolniczym + Tereny z przewagą funkcji gospodarczych + Tereny z przewagą usług sportu i rekreacji wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi + Teren dla obiektów sakralnych
MNU + MWU + RM - zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności z usługami innymi niż publiczne zatrudniającymi do 9 osób + zabudowa mieszkaniowa wysokiej intensywności (wielorodzinna) z usługami innymi niż publiczne zatrudniającymi do 9 osób + zabudowa zagrodowa	MU + MWU - Teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług + Teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług
UP - zabudowa usług publicznych	UO - Teren z przewagą usług oświaty oraz sportu i rekreacji wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi

16.1.7. Podsumowanie wyników

Dokonane obliczenia, z uwagi na zakładane zwiększenie liczby mieszkańców gminy spowodowane rozpoczęciem wydobywania złoża miedzi, wykazują wzrost zapotrzebowania na nową zabudowę dla każdej rozpatrywanej funkcji. Brak w bliskim sąsiedztwie wystarczająco dużych ośrodków miejskich mogących konkurować o mieszkańców z rozpatrywanym obszarem odzwierciedla się w wynikach bilansów poprzez mały odpływ pracowników lokalnych, zwiększa natomiast zapotrzebowanie na tereny usług podstawowych.

Postępująca modernizacja rolnictwa w Polsce, a także coraz większa przedsiębiorczość ludzi powoduje wyraźnie przesunięcie na obszarach wiejskich zapotrzebowania z funkcji zagrodowej w kierunku mieszkalnictwa z usługami i drobną aktywnością gospodarczą, prowadzonymi przez samych właścicieli lub zatrudniających niewielką liczbę pracowników.

Istotny wpływ na wyniki miały działania podejmowane przez lokalne władze, mające bezpośrednio na celu pozyskanie dodatkowych stałych mieszkańców gminy a także czynniki wynikające z pandemii Covid-19. Bardzo ważnym dla wyników czynnikiem jest istnienie złoża miedzi, które potencjalnie może mieć ogromny wpływ na wzrost liczby mieszkańców gminy. Działania i czynniki, o których mowa powyżej, wpływają przede wszystkim na zwiększenie zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową małej intensywności oraz zabudowę mieszkaniową z usługami.

Dosyć wyraźny jest wzrost zapotrzebowania na tereny produkcyjne i magazynowe, wynikający głównie z niewielkiej odległości od dużych węzłów komunikacyjnych oraz bezpośredniego dostępu do linii kolejowych.

**KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY**

17. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

17.1. Wpływ bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę na kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz na przeznaczenie terenów

W trakcie procedury planistycznej do Studium wpłynęły 34 wnioski indywidualne dotyczące wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Wyłączenie przez ustawodawcę obowiązku badania zgodności zamierzeń inwestycyjnych określanych w wydawanych przez wójta decyzji o warunkach zabudowy z ustaleniami obowiązującego Studium spowodowało, na przestrzeni kilkunastu lat, zagospodarowanie lub przeznaczenie wielu terenów, dotychczas rolnych, na funkcję mieszkaniową jednorodzinną. Tak więc w dużym stopniu niniejsze Studium zaabsorbowało wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz już przekształcone tereny związane z zabudową kubaturową.

Obliczone w bilansowaniu maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę przewyższa chłonność (dostępność) terenów w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w obowiązujących planach miejscowych dla każdej z rozpatrywanych funkcji.

W poniższej tabeli zestawiono oszacowane maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę, z powierzchnią terenów przeznaczonych pod zabudowę zlokalizowaną w niniejszym Studium poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną i obszarami przeznaczonymi pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach.

W ramach kontynuacji dotychczasowej polityki przestrzennej, również w tej edycji Studium wyznaczono tereny wielofunkcyjne. W związku z powyższym utworzono grupy funkcji zabudowy, dla których dokonywano obliczeń i przyporządkowano je do grup terenów przeznaczonych w Studium pod zabudowę.

STOSUNEK MAKSYMALNEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ - DO NOWYCH TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ, WYZNACZONYCH W STUDIUM POZA ZWARTĄ STRUKTURĄ FUNKcjONALNO PRZESTRZENNĄ I MIESCOWYMI PLANAMI										
FUNKCJE	MN	MNU	MWU	RM	P	U	UP	MN+P+U	MNU+MWU+RM	UP
POWIERZCHNIA DOPUSZCZONA W BILANSIE [ha]	111,21	32,20	9,52	28,24	53,26	205,15	3,44	369,63	69,95	3,44
POWIERZCHNIA WYZNACZONA W STUDIUM [ha]	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	353,53	68,18	0,6581
STOPIEŃ WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI DOPUSZCZONEJ [%]	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	95,6%	97,5%	19,1%
GRUPY FUNKCJI UŻYTYCH W BILANSOWANIU					PRZYPORZĄDKOWANIE GRUP TERENÓW WYZNACZONYCH W STUDIUM					
MN+P+U - zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności (jednorodzinna) + zabudowa produkcyjna i magazynowa + zabudowa usługowa usług innych niż publiczne zatrudniające powyżej 9 osób					MP + UP + P + US + OS - Teren z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową + Teren dla obiektów administracji, usług innych niż chronione oraz przemysłu, baz, składów, magazynów, w tym o charakterze rolniczym + Tereny z przewagą funkcji gospodarczych + Tereny z przewagą usług sportu i rekreacji wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi + Teren dla obiektów sakralnych					
MNU + MWU + RM - zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności z usługami innymi niż publiczne zatrudniającymi do 9 osób + zabudowa mieszkaniowa wysokiej intensywności (wielorodzinna) z usługami innymi niż publiczne zatrudniającymi do 9 osób + zabudowa zagrodowa					MU + MWU - Teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług + Teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług					
UP - zabudowa usług publicznych					UO - Teren z przewagą usług oświaty oraz sportu i rekreacji wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi					

17.2. Ogólne wytyczne

1. Zakłada się dalszy rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i obiektów aktywności gospodarczej. Zakłada się kontynuację dotychczasowych trendów rozwojowych gminy w kierunku rozbudowy miejscowości Gwizdanów, Chobienia, Toszowice, Koźlice i Rudna, głównie uwzględniając obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
2. Przyrost terenów osadniczych o charakterze mieszkaniowym powinien polegać przede wszystkim (i w pierwszej kolejności) na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na nowo wyznaczonych terenach dla zabudowy przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony.
3. Zwiększa się udział lasów (w tym zalesień i terenów zadrzewionych) w ogólnej strukturze gminy.
4. Dla rozwoju funkcji turystycznej gminy wyznacza się tereny o charakterze usługowo-rekreacyjno-wypoczynkowym, tereny dla lokalizacji przystani na Odrze oraz system szlaków turystycznych.

5. Dla rozwoju drobnej działalności gospodarczej dopuszcza się jej lokalizowanie w granicach większości jednostek osadniczych.
6. Dla rozwoju aktywności gospodarczej o charakterze ponadlokalnym (z wyjątkiem związanej z eksploatacją złóż surowców) wyznacza się strefy rozwoju funkcji przemysłowo-usługowych.
7. W związku z rozwojem przestrzennym gminy, w tym: osadnictwa, terenów aktywności gospodarczych, terenów komunikacyjnych, terenów związanych z infrastrukturą techniczną, a także zalesień, zmniejszy się dotychczasowa powierzchnia przestrzeni rolniczej.
8. Zakłada się rozbudowę OUOW „Żelazny Most” w granicach oznaczonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” terenów kategorii PZ oraz okalających i bezpośrednio sąsiadujących terenów kategorii IT.
9. Zakłada się wprowadzenie zmian w układzie komunikacyjnym obejmujących między innymi przebudowę istniejących i budowę nowych odcinków dróg, przebudowę linii kolejowych oraz rozbudowę systemu tras turystycznych, zgodnie z ustaleniami rozdziału 21.
10. Przewiduje się dalszy rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej, telekomunikacyjnej i przemysłowej, na zasadach określonych w rozdziale 22.
11. Zakłada się objęcie ochroną nowych obszarów o dużych walorach przyrodniczych i kulturowych.
12. Rozwój zabudowy mieszkaniowej powinien następować w formie kompleksowych zespołów zabudowy, z zapewnieniem w miejscu zamieszkania dostępu do podstawowych usług publicznych, infrastruktury technicznej oraz transportu zbiorowego.
13. Na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wskazano korytarz planowanej głównej trasy rowerowej województwa dolnośląskiego - Odrzańska Droga Rowerowa, która jest ustaleniem obowiązującym Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.
14. Należy projektować pozostałe trasy rowerowe wzdłuż dróg gminnych (obligatoryjnie wzdłuż dróg wskazanych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” jako

droga klasy lokalnej i droga klasy dojazdowej). Pozwolą one na powiązanie jednostek osadniczych bezpośrednio z celami codziennych dojazdów do szkoły, pracy i usług lub przystanków i węzłów transportu zbiorowego, mogących stanowić jeden z etapów podróży.

15. Biorąc pod uwagę potrzebę optymalnego wykorzystania energii solarnej do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej oraz minimalizacji zjawiska kumulacji ciepłej przy kształtowaniu terenów mieszkaniowych zaleca się:

- 1) kształtować układ drogowy w sposób determinujący kierunki sytuowania zabudowy;
- 2) kształtować wysokości zabudowy na terenach sąsiednich z uwzględnieniem właściwego dostępu do światła dziennego na każdej z kondygnacji budynku;
- 3) dopasować rodzaje dachu i ich kąt nachylenia do lokalnych warunków, przy uwzględnieniu innych ustaleń Studium;
- 4) realizować zieleń, w tym zwłaszcza wysoką;
- 5) ograniczać powstawanie dużych połaci terenu o utwardzonej nawierzchni, cechujących się wysokim poziomem akumulacji ciepłej;
- 6) wśród terenów o utwardzonej nawierzchni wprowadzać elementy zacieniające, np. wysokie drzewa.

16. Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia optymalnych warunków przewietrzania terenów przy kształtowaniu zabudowy i zagospodarowaniu terenów zabudowanych i przeznaczonych dla zabudowy zaleca się:

- 1) uwzględnić i kształtować zieleń tak, aby była elementem wpływającym na warunki przewietrzania;
- 2) w obszarach dróg lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych, wprowadzać szpalery lub aleje drzew.

Dla planów miejscowych sporządzanych dla jednostek osadniczych przyjmuje się minimalny wskaźnik 0,1 ha publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na każde 5 ha nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej.

18. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

18.1. Ogólne kierunki i zasady zagospodarowania terenów

1. W rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy zaleca się przyjmować rozwiązania w maksymalnym stopniu podkreślające walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu, z zachowaniem dużej dbałości o ich stan. W szczególności sugeruje się stosować tę politykę na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych.
2. Zaleca się, by nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (lub wielorodzinna o zbliżonym charakterze), zagrodowa i mniejsza zabudowa służąca działalności gospodarczej swoją architekturą nawiązywała do tradycji regionalnych; zaleca się by wysokość takiej zabudowy nie przekraczała 2-kondygnacji nadziemnych z ewentualnie użytkowym poddaszem; zaleca się symetryczne pokrycia dachowe, o nachyleniu połaci około 45° na obszarach z istniejącą historyczną zabudową oraz w ich sąsiedztwie.
3. W zagospodarowaniu i zabudowie zaleca się stosować rozwiązania o wysokiej sprawności energetycznej i korzystanie z energii odnawialnej za pośrednictwem urządzeń i obiektów niekolidujących z celami ochrony przyrody i środowiska oraz krajobrazu, jak również uwzględniającymi ochronę przed powodzią.
4. Zaleca się realizowanie budynków niskoenergetycznych.
5. Dopuszcza się dokonywanie scaleń i podziałów geodezyjnych, które nie będą utrudniały realizacji ustaleń Studium i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.
6. W Studium nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m² dopuszcza się w obrębach geodezyjnych Rudna i Chobienia na terenach oznaczonych symbolami: „P”, „UP”, „MWU” i „MP”.
7. Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 400 m² dopuszcza się na wszystkich terenach, na których dopuszczono funkcję usługową.

8. Na wszystkich terenach, z zachowaniem przepisów odrębnych, dopuszcza się obiekty i urządzenia towarzyszące danemu przeznaczeniu, jak również zieleń urządzoną i nieurządzoną, lokalizację obiektów małej architektury, miejsc postojowych, dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz urządzeń towarzyszących tym drogom i sieciom oraz niewielkie enklawy związane z infrastrukturą techniczną.
9. Przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizacja urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, powinny odbywać się w sposób minimalizujący ewentualny negatywny wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.
10. Zaleca się by nowe sieci infrastruktury technicznej, lokowane na terenach zainwestowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie inne niż przemysłowe, składowe lub służące infrastrukturze technicznej, były realizowane wyłącznie jako podziemne.
11. Drogi (publiczne i wewnętrzne) oraz podziemne sieci infrastruktury technicznej i urządzenia towarzyszące zaleca się lokalizować na terenach przeznaczonych pod osadnictwo w sposób niekolidujący z podstawowym przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu.
12. Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej na działce budowlanej nie może wynosić mniej niż 0,1% – w przypadku działek dla obiektów infrastruktury technicznej, innych obiektów liniowych, w tym dróg, i działek położonych w zasięgu terenów kategorii PZ – oraz nie mniej niż 5% dla pozostałych działek. Na działkach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie może być spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej. Zaleca się przyjmować minimalne wskaźniki udziału powierzchni biologicznie czynnej określone na poszczególnych funkcjonalnych jednostkach terenowych.
13. Maksymalna powierzchnia zabudowy działki nie może przekraczać 90%. Na działkach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie może być spełniony, dopuszcza się powiększenie powierzchni zabudowy działki do 100%.

18.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady

1. Cały obszar gminy dzieli się na jednostki terenowe (tereny), dla których określono **przeważające przeznaczenie** (podstawowe funkcje terenów), funkcje dopuszczalne oraz sposoby i zasady zagospodarowania. Jednostki te oznaczono na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” symbolami i wydzielono je liniami rozdzielającymi. Funkcję linii rozdzielających pełnią również przedstawione na tym rysunku drogi (w tym planowane) i linie kolejowe.
2. **Przeważające przeznaczenie** terenu, wymienione w rozdziale 18.3 w zdaniach wprowadzających do poszczególnych ustępów („teren z przewagą”, „teren dla”), oznacza takie formy zagospodarowania, które powinny zajmować więcej niż połowę wyznaczonej jednostki terenowej, z zastrzeżeniem, że regulacja ta nie ogranicza powierzchni, która może być pokryta zielenią towarzyszącą lub dotychczasowymi użytkami rolnymi, leśnymi lub zadrzewieniami i zakrzewieniami. Pozostałe części jednostki terenowej mogą być zagospodarowane w sposób, który w ustaleniach określono jako dopuszczalny (dopuszczalne rodzaje przeznaczenia i sposoby zagospodarowania), z zastrzeżeniem regulacji zawartych w rozdziale 18.4.
3. W użytkowaniu i zagospodarowaniu jednostek terenowych należy – oprócz ustaleń określonych w rozdz. 18.3 - uwzględnić występowanie chronionych obiektów i obszarów, rozważyć powołanie proponowanych w Studium (w tym w części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania) tego typu obiektów i obszarów oraz respektować zasady zagospodarowania dotyczące innych wydzieleń przestrzennych określonych w niniejszym Studium oraz zasady określone w rozdziałach kolejnych.
4. Pod pojęciem „usługi niekomercyjne” należy rozumieć działalność usługową nie nastawioną na osiągnięcie zysku, realizowaną zarówno przez podmioty publiczne i inne. Do działalności komercyjnej (inaczej gospodarczej) – nie tylko usługowej – zalicza się natomiast takie, które nastawione są na osiągnięcie zysku.
5. Pod pojęciem „działalność/obiekt/funkcja nieuciążliwa” należy rozumieć taką, która nie spowoduje obniżenia standardów środowiska określonych w przepisach

szczególnych poza granicami nieruchomości, do której inwestor/zarządca posiada tytuł prawny.

6. Pod pojęciem „usługi chronione” należy rozumieć usługi lokalizowane na terenach, dla których w przepisach ochrony środowiska ustalono dopuszczalne poziomy hałasu, takie jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub niższe, w tym w szczególności dla szpitali, domów opieki społecznej oraz budynków związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

18.3. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania

1. MP – Teren z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji niekolidujących z funkcją mieszkaniową, na którym:

- 1) dopuszcza się zabudowę wielorodzinną, jeżeli nie będzie kolidowała krajobrazowo z zabudową jednorodziną i zagrodową;
- 2) dopuszcza się bazy, składy i magazyny o powierzchni terenu nieprzekraczającej 5000 m² oraz o powierzchni pod budynkami nieprzekraczającej 2000 m²;
- 3) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np.: warsztaty lub bazy);
- 4) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne;
- 5) dopuszcza się uprawy rolne i ogrodnicze (w tym pod szkłem i folią);
- 6) zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek wynosi:
 - a) dla nowej zabudowy zagrodowej – zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - b) 800 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej (na jeden lokal mieszkalny),
 - c) 600 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jeden lokal mieszkalny),
 - d) 300 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej powyżej (na jeden lokal mieszkalny),
 - e) 300 m² na jeden lokal mieszkalny w przypadku nowej zabudowy wielorodzinnej;
- 7) wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu, i nie powinna przekraczać 12 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,

- d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m;
- 8) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji nadziemnych;
- 9) zaleca się wskaźnik intensywności zabudowy: 0,01-1,5 w obrębach Rudna i Chobienia oraz 0,005-0,5 w pozostałych obrębach;
- 10) dla ograniczenia ewentualnych konfliktów należy dążyć do tworzenia enklaw (jednostek terenowych) z zainwestowaniem niekolizyjnym względem siebie;
- 11) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych z zabudową mieszkaniową, zagrodową i usługową nie mniejszy niż 30% ich powierzchni, a na innych niedrogowych działkach budowlanych oraz nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 10%;
- 12) w obrębie Rudna, w zasięgu zabytkowego folwarku nie dopuszcza się zagospodarowania, o którym mowa w pkt 2 i 3;
- 13) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3.

2. MWU – Teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług, na którym:

- 1) dopuszcza się zabudowę jednorodzinną;
- 2) dopuszcza się lokalizację - w budynkach na powierzchni użytkowej nieprzekraczającej 400 m² - nieuciążliwej działalności gospodarczej innej niż usługowa oraz wymieniona w pkt 3;
- 3) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np. warsztaty lub bazy);
- 4) zaleca się by nowe obiekty należały wyłącznie do kategorii obiektów nieuciążliwych;
- 5) zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek wynosi:
 - a) 800 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej (na jeden lokal mieszkalny),
 - b) 600 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jeden lokal mieszkalny),
 - c) 300 m² dla zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej powyżej (na jeden lokal mieszkalny),

- d) 300 m² na jeden lokal mieszkalny w przypadku nowej zabudowy wielorodzinnej;
- 6) wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu, i nie powinna przekraczać 12 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m;
- 7) zaleca się zabudowę o wysokości od 2 do 3 kondygnacji;
- 8) zaleca się wskaźnik intensywności zabudowy: 0,1-2,0;
- 9) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych z zabudową mieszkaniową i usługową nie mniejszy niż 30% ich powierzchni, a na innych niedrogowych działkach budowlanych oraz nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 10%.

3. MU – Teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, na którym:

- 1) dopuszcza się zabudowę wielorodzinną, jeżeli nie będzie kolidowała krajobrazowo z zabudową jednorodziną;
- 2) dopuszcza się lokalizację - w budynkach na powierzchni użytkowej nieprzekraczającej 400 m² - nieuciążliwej działalności gospodarczej innej niż usługowa oraz wymieniona w pkt 3-4;
- 3) dopuszcza się – na wydzielonych działkach lub terenach - bazy, składy, magazyny i hurtownie o powierzchni gruntu nieprzekraczającej 3000 m² oraz o powierzchni pod budynkami nieprzekraczającej 2000 m²;
- 4) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np. warsztaty lub bazy);
- 5) zaleca się by nowe obiekty należały wyłącznie do kategorii obiektów nieuciążliwych;
- 6) zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek wynosi:

- a) 800 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej (na jeden lokal mieszkalny),
 - b) 600 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jeden lokal mieszkalny),
 - c) 300 m² dla zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej powyżej (na jeden lokal mieszkalny),
 - d) 300 m² na jeden lokal mieszkalny w przypadku nowej zabudowy wielorodzinnej;
- 7) wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu, i nie powinna przekraczać 12 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
- a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m;
- 8) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 9) zaleca się wskaźnik intensywności zabudowy: 0,1-2,0 w obrębach Rudna i Chobienia oraz 0,2 - 0,5 w pozostałych obrębach;
- 10) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych z zabudową mieszkaniową i usługową nie mniejszy niż 30% ich powierzchni, a na innych niedrogowych działkach budowlanych oraz nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 10%;
- 11) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3.

4. UO – Teren z przewagą usług oświaty oraz sportu i rekreacji, na którym:

- 1) budynki usługowe powinny wyróżniać się atrakcyjną architekturą; zalecane są także cechy symbolizujące przeznaczenie;
- 2) zagospodarowanie działki, powinno odznaczać się wysokimi walorami estetycznymi;
- 3) pożądane są obiekty małej architektury podnoszące walory estetyczne terenu;

- 4) dopuszcza się inne usługi publiczne lub nieuciążliwe usługi komercyjne;
- 5) dopuszcza się adaptację budynków szkolnych (także ich rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i remonty) na usługi niekolidujące z przeważającym przeznaczeniem;
- 6) zaleca się, by wysokość nowej zabudowy nie przekraczała 20 m;
- 7) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 30%.

5. **US – Tereny z przewagą usług sportu i rekreacji**, na których:

- 1) dopuszcza się inne usługi publiczne lub nieuciążliwe usługi komercyjne;
- 2) zaleca się, by wysokość zabudowy nie przekraczała:
 - a) 20 m w przypadku budynków przeznaczonych dla usług sportu,
 - b) 12 m w przypadku innych budynków;
- 3) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 40%.

6. **UW – Teren dla obsługi komunikacji wodnej (porty rzeczne, przystanie)**, na którym:

- 1) w obrębie Chobienia dopuszcza się realizację stacji paliw oraz pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjnijające podstawowe zagospodarowanie terenu;
- 2) w obrębie Chobienia dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem turystycznym (np.: mieszkanie właściciela pensjonatu, mieszkanie służbowe dozorczy itp.);
- 3) zaleca się, by budynki wyróżniały się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie);
- 4) zaleca się by zagospodarowanie działki odznaczało się wysokimi walorami estetycznymi;
- 5) zaleca się wprowadzanie obiektów małej architektury podnoszących walory estetyczne terenu;
- 6) w obrębie Chełm dopuszcza się realizację pola biwakowego;
- 7) budynki dopuszcza się wyłącznie w obrębie Chobienia;
- 8) wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 12 m;

- 9) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 10) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,3;
- 11) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 30%;
- 12) zakazuje się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w zasięgu których położone są tereny kategorii UW;
- 13) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3;
- 14) przez teren UW w obrębie Chełm przebiega wał przeciwpowodziowy – obowiązują zakazy wynikające z art. 176 Prawa Wodnego.

7. OS – Teren dla usług sakralnych, na którym:

- 1) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usług kultu religijnego (np. plebanie, dom zakonny itp.);
- 2) budynki powinny wyróżniać się atrakcyjną architekturą; zalecane są także cechy symbolizujące przeznaczenie;
- 3) nowe budynki nie mogą pogarszać ekspozycji zabytkowego obiektu sakralnego;
- 4) kompozycje zieleni, bramy, kapliczki itp. powinny cechować się wysokimi walorami estetycznymi;
- 5) pożądane są obiekty małej architektury podnoszące walory estetyczne terenu;
- 6) obszary cmentarzy zamkniętych należy chronić przed zniszczeniem i utrzymywać jako tereny zieleni urządzonej z zachowaniem pozostałości nekropolii;
- 7) wysokość nowo wznoszonych lub przebudowywanych, rozbudowywanych lub nadbudowywanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu, i nie powinna przekraczać 12 m oraz 70% wysokości zabytkowego obiektu sakralnego znajdującego się na terenie; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m oraz 70% wysokości zabytkowego obiektu sakralnego, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,

- b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m;
- 8) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 2 kondygnacji nadziemnych;
- 9) zaleca się wskaźnik intensywności zabudowy: 0,1 - 0,5;
- 10) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 20%.
8. **UP – Teren dla usług innych niż chronione oraz przemysłu, baz, składów, magazynów, w tym o charakterze rolniczym**, na którym:
- 1) dopuszcza się obiekty administracji;
 - 2) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np. mieszkanie właściciela zakładu usługowego, mieszkanie służbowe dozorczy itp.);
 - 3) wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu i nie powinna przekraczać 15 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 15 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - c) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 15 m,
 - d) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego budynki o większej wysokości;
 - 4) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
 - 5) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,5;

- 6) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 15%.

9. **O/UI – Teren dla składowania oraz zbierania i magazynowania odpadów oraz dla schroniska dla zwierząt**, na którym:

- 1) po zamknięciu i zrekultywowaniu składowiska teren przeznacza się dla:
 - a) zbierania i magazynowania odpadów,
 - b) obiektów i urządzeń służących prowadzeniu schroniska dla zwierząt;
- 2) dopuszcza się lokalizację pomieszczeń przeznaczonych do celów socjalnych, a po zamknięciu i zrekultywowaniu składowiska także mieszkań dla pracowników schroniska;
- 3) wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 12 m;
- 4) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 5) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,5;
- 6) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 20%.

10. **P – Tereny z przewagą funkcji gospodarczych** – przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów (tereny skoncentrowanej aktywności gospodarczej), na których:

- 1) dopuszcza się obiekty stanowiące zaplecze techniczne i administracyjne niezbędnych dla funkcjonowania obiektów o funkcji gospodarczej;
- 2) realizację innych instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł niż ogniwa fotowoltaiczne dopuszcza się wyłącznie w Orsku;
- 3) należy stosować zabezpieczenia mające na celu eliminację ewentualnej uciążliwości zakładu produkcji energii w postaci ograniczania barier w przemieszczaniu się małych zwierząt na terenie oraz pomiędzy terenem produkcji energii a terenami sąsiednimi;
- 4) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;
- 5) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.);

- 6) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt. 5,
- 7) zaleca się zieleń o charakterze izolacyjnym i osłonowym;
- 8) dopuszcza się obiekty związane z produkcją rolniczą (np. intensywne ogrodnictwo, lokalizacja ferm hodowlanych);
- 9) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 10%.

11. PK – Teren dla szybu kopalni rud miedzi oraz obiektów i urządzeń związanych lub niekolidujących z funkcją górniczą, na którym:

- 1) należy stosować zabezpieczenia mające na celu eliminację ewentualnej uciążliwości zakładu produkcji energii w postaci ograniczania barier w przemieszczaniu się małych zwierząt na terenie oraz pomiędzy terenem produkcji energii a terenami sąsiednimi;
- 2) po likwidacji szybu górniczego teren może być w całości przeznaczony dla niegórniczej działalności gospodarczej;
- 3) zaleca się zieleń o charakterze izolacyjnym i osłonowym;
- 4) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 10%.

12. PZ – Teren dla obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”, na którym:

- 1) zaleca się zieleń o charakterze izolacyjnym i osłonowym;
- 2) należy stosować zabezpieczenia mające na celu eliminację ewentualnej uciążliwości zakładu produkcji energii w postaci ograniczania barier w przemieszczaniu się małych zwierząt na terenie oraz pomiędzy terenem produkcji energii a terenami sąsiednimi;
- 3) dopuszcza się realizację instalacji i urządzeń związanych z monitoringiem i ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem ludzi i mienia;
- 4) dopuszcza się rozbudowę obiektu do rzędnej korony zapór nie przekraczającej 205 m n.p.m., mając na względzie wymogi bezpieczeństwa i ochrony środowiska;
- 5) maksymalna rzędna stożków uformowanych z odpadów wewnątrz OUOW „Żelazny Most” - w przypadku ich zagęszczania, w tym do konsystencji pasty - nie może wynosić więcej niż:

- c) 212 m n.p.m. dla obiektu głównego tj. części OUOW „Żelazny Most” zlokalizowanej w granicach obrębu ewidencyjnego Rudna,
- d) 221 m n.p.m. dla „Kwatery południowej” tj. części OUOW „Żelazny Most” zlokalizowanej w zasięgu obrębu ewidencyjnego Rynarcice;
- 6) zasady i rozmiary tej rozbudowy należy określać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 7) po zakończeniu eksploatacji obiektu teren powinien być zrekultywowany w kierunku użytku zielonego, przez co rozumie się zatrawienie z dopuszczeniem zakrzaczeń i zadrzewień lub w kierunku specjalnym - produkcji energii wyłącznie poprzez lokalizację urządzeń fotowoltaicznych;
- 8) dopuszcza się budowę nasypów dociążających zapory OUOW „Żelazny Most”;
- 9) dopuszcza się zagospodarowywanie odpadów z flotacji rud miedzi, żużli pomiedziowych oraz mas ziemnych i skalnych powstających między innymi podczas robót inwestycyjnych, remontowych, głębenia i budowy szybów kopalni rud miedzi, do formowania zapór, pirsów, nasypów dociążających oraz budowy obiektów budowlanych związanych z obsługą OUOW „Żelazny Most”;
- 10) dopuszcza się wykorzystanie w OUOW „Żelazny Most” oraz w towarzyszących budowlach i urządzeniach, odpadów innych niż wydobywcze, między innymi odpadów budowlanych pochodzących z rozbiórek i remontów oraz granulowanego żużla pomiedziowego;
- 11) dopuszcza się przeprowadzenie dróg technologicznych i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom; dopuszcza się również lokalizację miejsc postojowych.

13. PZO – Teren dla obiektów oraz sieci i urządzeń związanych z eksploatacją obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”, na którym:

- 1) zaleca się zieleń o charakterze izolacyjnym i osłonowym;
- 2) dopuszcza się obiekty usługowe i produkcyjne niezwiązane z eksploatacją OUOW „Żelazny Most”;
- 3) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;

- 4) należy stosować zabezpieczenia mające na celu eliminację ewentualnej uciążliwości zakładu produkcji energii w postaci ograniczania barier w przemieszczaniu się małych zwierząt na terenie oraz pomiędzy terenem produkcji energii a terenami sąsiednimi;
- 5) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych nie mniejszy niż 10% ich powierzchni.

14. PE – Teren dla powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych, na którym:

- 1) dopuszcza się obiekty i urządzenia towarzyszące przeważającemu przeznaczeniu terenu;
- 2) dopuszcza się uprawy rolne i leśne;
- 3) po zakończeniu eksploatacji, teren powinien być zrekultywowany w odpowiednim kierunku (w zależności od miejscowych uwarunkowań i/lub przyszłych potrzeb – w kierunku leśnym, rolnym, wodnym lub dla wykorzystania sportowego, rekreacyjnego lub innego).

15. ZP – Teren z przewagą parków i innych zespołów zieleni, na którym:

- 1) na działkach nr 474 i 475/1 w obrębie Rudna dopuszcza się lokalizacje ogrodów działkowych;
- 2) zaleca się rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i remonty zabytkowych budynków oraz ich adaptację dla nowych funkcji o charakterze usługowym lub mieszkaniowym;
- 3) dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjniające podstawowe zagospodarowanie terenu oraz inne funkcje zapewniające właściwą opiekę nad występującymi na tych terenach budynkami zabytkowymi;
- 4) dopuszcza się obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne, z zastrzeżeniem, że na obszarach objętych wpisem do rejestru zabytków, ten rodzaj zagospodarowania nie może kolidować z występującymi na tym obszarze walorami zabytkowymi;
- 5) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 80%;
- 6) w obrębie Orsk zakazuje się lokalizacji budynków; należy uwzględnić występowanie rezerwatu przyrody „Skała Storczyków”; zasady ochrony powyższego rezerwatu przyrody określa odpowiednie zarządzenie.

- 7) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3.

16. ZD – Teren z przewagą ogrodów działkowych, na którym:

- 1) dopuszcza się inne formy użytkowania ogrodniczego;
- 2) dopuszcza się obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne;
- 3) dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjniające podstawowe zagospodarowanie terenu;
- 4) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na niedrogowych działkach budowlanych oraz działkach nieprzeznaczonych wyłącznie dla obiektów infrastruktury technicznej nie mniejszy niż 80%;
- 5) obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu związane z położeniem w zasięgu terenu ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych Koźlice I i II.

17. ZC – Teren dla cmentarzy, na którym:

- 1) dopuszcza się obiekty sakralne oraz kaplice przedpogrzebowe, sanitariaty i inne obiekty obsługi cmentarza;
- 2) wskazane jest wprowadzanie zieleni urządzonej; kompozycje zieleni, bramy, kaplice itp. powinny cechować się wysokimi walorami estetycznymi;
- 3) obszary cmentarzy zamkniętych należy chronić przed zniszczeniem i utrzymywać jako tereny zieleni urządzonej z zachowaniem pozostałości nekropolii;
- 4) wokół czynnych cmentarzy obowiązują strefy sanitarne, których zasięg i sposób zagospodarowania określają właściwe przepisy.

18. ZPC – Teren dla zieleni pocmentarnej, na którym:

- 1) wskazane jest wprowadzanie zieleni urządzonej; kompozycje zieleni, bramy itp. powinny cechować się wysokimi walorami estetycznymi;
- 2) należy chronić przed zniszczeniem i utrzymywać jako tereny zieleni urządzonej z zachowaniem pozostałości nekropolii.

19. ZL – Teren z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej, a także tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody, na którym:

- 1) dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.);
- 2) przy prowadzeniu nasadzeń drzew i krzewów należy zachować 3,0 m odległości od górnej krawędzi skarp rowów i kanałów melioracji podstawowej;
- 3) należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych;
- 4) w obrębie Naroczyce należy uwzględnić występowanie użytku ekologicznego „Naroczycki łąg”; zasady ochrony powyższego użytku ekologicznego określa odpowiedni akt prawa miejscowego;
- 5) w obrębie Orsk należy uwzględnić występowanie rezerwatu przyrody „Skarpa Storczyków”; zasady ochrony powyższego rezerwatu przyrody określa odpowiednie zarządzenie;
- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3.

20. R – Teren z przewagą użytkowania rolniczego oraz teren zieleni objęte formami ochrony przyrody, na którym:

- 1) zakazuje się lokalizacji budynków;
- 2) zaleca się zachowanie istniejących oraz tworzenie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jak również drzew posadzonych wzdłuż cieków i miedz oraz zbiorników wodnych z zastrzeżeniem, że tworzenie nowych zadrzewień i zakrzewień możliwe jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią;
- 3) dopuszcza się budowę stawów hodowlanych i dla potrzeb rolnictwa, pod warunkiem, że nie będą wpływać negatywnie na wody innych akwenów (zanieczyszczenie, eutrofizacja) oraz wywoływać innych negatywnych skutków dla stosunków gruntowo-wodnych oraz stanu środowiska przyrodniczego; zastrzega się, że mogą one być lokalizowane w odległości większej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego;
- 4) zakazuje się niszczenia cennych siedlisk przyrodniczych, w tym poprzez ich zalesienie;

- 5) w obrębie Naroczyce należy uwzględnić występowanie użytku ekologicznego „Naroczycki Łęg”; zasady ochrony powyższego użytku ekologicznego określa odpowiedni akt prawa miejscowego;
- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3.

21. RMW – Teren z przewagą użytkowania rolniczego w międzywał, na którym:

- 1) zakazuje się lokalizacji budynków;
- 2) należy ograniczać nowe zadrzewienia i zakrzewienia mogące powodować spowolnienie przepływu wód powodziowych;
- 3) dopuszcza się budowle związane z ochroną przeciwpowodziową oraz regulacją wód,
- 4) dopuszcza się odcinki ścieżek rowerowych biegnących pod przeprawami oraz szlaki piesze, których lokalizacja nie wymaga zmian w ukształtowaniu terenu;
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3.

22. WS – Teren dla zbiorników wodnych o funkcji hodowlanej, przeciwpowodziowej, retencyjnej, nawadniającej lub rekreacyjnej, na którym:

- 1) dopuszcza się użytkowanie rolnicze;
- 2) dopuszcza się realizację obiektów służących prowadzeniu gospodarki rybackiej;
- 3) zaleca się zabudowę o wysokości 1 kondygnacji nadziemnej o wysokości nieprzekraczającej 6 m.

23. WP – Teren dla rzeki Odry, wraz z urządzeniami hydrotechnicznymi i sąsiadującą zielenią, na którym:

- 1) dopuszcza się realizację urządzeń służących obsłudze przystani wodnych w sąsiedztwie terenów oznaczonych symbolem „UW”;
- 2) dopuszcza się przebudowę koryt, w tym poprzez zajmowanie fragmentów sąsiednich terenów.

24. IT – Teren z przewagą obiektów oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, na którym:

- 1) dopuszcza się użytkowanie rolne lub leśne bez prawa zalesiania i wznoszenia obiektów budowlanych służących temu przeznaczeniu;
- 2) dopuszcza się budowę nasypów dociążających OUOW „Żelazny Most”;

- 3) przy budowie nasypów, o których mowa w pkt 2 dopuszcza się:
- a) zagospodarowywanie odpadów z flotacji rud miedzi, żużli pomiedziowych oraz mas ziemnych i skalnych powstających między innymi podczas robót inwestycyjnych, remontowych, głębień i budowy szybów kopalni rud miedzi, do formowania zapór, pirsów, nasypów dociążających oraz budowy obiektów budowlanych związanych z obsługą OUOW „Żelazny Most” wraz z „Kwaterą południową”;
 - b) wykorzystania w OUOW „Żelazny Most” wraz z „Kwaterą południową” oraz w towarzyszących budowlach i urządzeniach, odpadów innych niż wydobywcze, między innymi odpadów budowlanych pochodzących z rozbiórek i remontów oraz granulowanego żużla pomiedziowego
- 4) dopuszcza się obiekty stanowiące zaplecze techniczne i administracyjne niezbędnych dla funkcjonowania urządzeń infrastruktury technicznej;
- 5) dopuszcza się przeprowadzenie dróg technologicznych i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom; dopuszcza się również lokalizację miejsc postojowych.

25. ITE – Teren dla dwutorowej linii elektroenergetycznej 2x400 kV, na którym:

- 1) dopuszcza się użytkowanie rolne lub leśne bez prawa zalesiania i wznoszenia obiektów budowlanych służących temu przeznaczeniu;
- 2) zakazuje się lokalizacji budynków;
- 3) poza zakazem, o którym mowa w pkt 2, nie dopuszcza się także lokalizacji obiektów budowlanych oraz zagospodarowania i użytkowania, które mogłyby utrudnić realizację i właściwe funkcjonowanie dwutorowej linii elektroenergetycznej 2x400 kV;
- 4) dopuszcza się, z zastrzeżeniem poprzednich dwóch punktów:
 - a) lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrownikom turystycznym, w tym obiektów małej architektury (ścieżki piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.),
 - b) prowadzenie – w ograniczonym zakresie – dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych.

26. KS – Teren z przewagą parkingów i garaży, na którym:

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;

- 2) zaleca się zieleni o charakterze izolacyjnym i osłonowym;
- 3) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,7;
- 4) zaleca się udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych nie mniejszy niż 10%.

27. KL – Teren dla lądowiska statków powietrznych wraz z zapleczem socjalno-magazynowym, hangarem oraz stanowiskiem mieszania i dystrybucji preparatu wiążącego wierzchnią warstwę odpadów, na którym:

- 1) dopuszcza się realizację instalacji i urządzeń związanych z monitoringiem i ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem ludzi i mienia;
- 2) wprowadza się wymóg zabezpieczenia podłoża przed zanieczyszczeniem paliwami, olejami oraz preparatem wiążącym wierzchnią warstwę odpadów poprzez utwardzenie terenu i stosowanie odpowiednich technologii oczyszczania.

28. KK – Teren dla obiektów i urządzeń służących kolei – zagospodarowanie zgodnie z potrzebami funkcji kolei i jej zarządcy oraz w zgodzie z obowiązującymi przepisami, z następującymi zastrzeżeniami:

- 1) dopuszcza się przekraczanie tych terenów drogami oraz sieciami infrastruktury technicznej, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów;
- 2) w przypadku rezygnacji z wykorzystania dla potrzeb kolei, tereny można przeznaczyć na potrzeby dróg oraz ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, a także sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 3) w obrębie Rudna dopuszcza się lokalizowanie baz, składów, magazynów oraz obiektów usługowych.

29. Jednostkami terenowymi są także oznaczone na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” istniejące i projektowane drogi publiczne stanowiące główne elementy układu drogowego:

- 1) Droga klasy głównej;
- 2) Droga klasy zbiorczej;
- 3) Droga klasy lokalnej z korytarzem pod trasę rowerową;
- 4) Droga klasy dojazdowej z korytarzem pod trasę rowerową;
- 5) Droga projektowana nieokreślonej klasy.

18.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Linie rozdzielające poszczególne jednostki terenowe mogą podlegać korektom w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przy zachowaniu tolerancji 50 m i będzie wynikało z potrzeby dostosowania linii do aktualnych granic geodezyjnych, zachowania logiki układu przestrzennego lub kwestii środowiskowych. Dla terenów oznaczonych rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” symbolami „P”, „PK”, „PZ”, „PZO”, „PE”, „KK” zmiany te dopuszcza się wyłącznie w zakresie korekty do granic podziału geodezyjnego.
2. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi). Strefowanie funkcji ma w szczególności służyć zapobieganiu powstawania konfliktów przestrzennych.
3. Dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące są te ustalenia Studium – także w następnych rozdziałach - w których użyto następujących sformułowań:
 - 1) *przeważające przeznaczenie terenów* (zgodnie z zasadami określonymi w rozdz. 18.2 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 5-7 niniejszego rozdziału);
 - 2) *dopuszcza się*;
 - 3) *zakazuje się, niedopuszczalne jest, nie powinno[a], nie może*;
 - 4) *należy, powinno[a], może [wyłącznie] stanowić...*
4. Dyspozycje sformułowane jako zalecenia – także w innych rozdziałach - nie są ustaleniami Studium.
5. Dopuszcza się – uznając za również zgodne z ustaleniami Studium – przyjmowanie w ustaleniach nowych planów miejscowych utrzymania dotychczasowego (w tym określonego w obowiązujących planach miejscowych) przeznaczenia, sposobu

zagospodarowania i zabudowy lub sposobu wykorzystania, także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.

6. Szczególnym przypadkiem zasady omówionej w ust. 5 jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy, także na terenach, na których Studium przewiduje możliwość wprowadzenia zabudowy.
7. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się wykorzystywanie i przebudowę akwenów wodnych, cieków i innych urządzeń melioracyjnych, jeżeli nie stoi to w kolizji z pozostałymi ustaleniami niniejszego Studium i odrębnymi przepisami.

19. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ UZDROWISK

19.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego wynikające z prowadzonej eksploatacji złóż rud miedzi

1. Dopuszcza się prowadzenie eksploatacji złóż rud miedzi zgodnie z obowiązującymi koncesjami w sposób, który będzie racjonalnie ograniczał oddziaływanie tej eksploatacji na środowisko przyrodnicze i kulturowe oraz istniejące i planowane zagospodarowanie.
2. W planach miejscowych, w zasięgu terenów górniczych utworzonych dla wydobywania rud miedzi, w rozwiązaniach przyjmowanych w planowanych inwestycjach należy uwzględnić występowanie wpływów podziemnej eksploatacji górniczej.
3. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczo-rozpoznawczych złóż zgodnie z obowiązującymi koncesjami.
4. W zainwestowaniu terenów (w tym w zabudowie), należy przewidzieć odpowiednie rozwiązania konstrukcyjne uwzględniające prognozowane parametry wpływów górniczych w granicach terenów górniczych wyznaczonych dla złóż rud miedzi.

5. Dla nowych obiektów budowlanych oraz rozbudowy, przebudowy i nadbudowy istniejących obiektów budowlanych należy przyjmować rozwiązania konstrukcyjne uwzględniające prognozowane parametry wpływów górniczych, określane na bieżąco przez przedsiębiorcę górniczego.
6. Na obszarze Gminy Rudna dopuszcza się składowanie, magazynowanie lub wykorzystanie odpadów poflotacyjnych i innych powstających w wyniku działalności przemysłu miedziowego, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów:
 - 1) na OUOW „Żelazny Most”;
 - 2) w miejscach i na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub zgodnie z obowiązującą decyzją wydaną przez kompetentny organ administracji państwowej lub samorządowej w zakresie pozwoleń na wytwarzanie i gospodarowanie odpadami.
7. Dopuszcza się zagospodarowanie mas ziemnych i skalnych powstających podczas prowadzenia działalności wydobywczej, w sposób niestwarzający zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska, zgodnie z obowiązującym przepisami ochrony środowiska, do:
 - 1) utwardzania powierzchni terenów, do których przedsiębiorca górniczy lub zależne od niego podmioty posiadają tytuł prawny;
 - 2) wykorzystania w podziemnych technikach górniczych, przez które rozumie się wykorzystanie odpadów:
 - a) jako składnika podsadzki hydraulicznej i samo zestalającej,
 - b) do doszczelniania zrobów, które powstały w wyniku eksploatacji prowadzonej systemem z ugięciem stropu, podsadzki hydraulicznej, podsadzki suchej i innych,
 - c) do profilaktyki przeciwpożarowej i budowy korków izolacyjnych,
 - d) do likwidacji zbędnych wyrobisk, w tym szybów,
 - e) do wzmocnień i stabilizacji wyrobisk górniczych,
 - f) do utwardzania dróg na dole kopalni;
 - 3) budowania wałów, nasypów kolejowych i drogowych;
 - 4) podbudowy dróg;
 - 5) wykorzystania przy rekultywacji istniejących składowisk oraz obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;

- 6) wykorzystania przy rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych i nieeksploatowanych części wyrobisk;
- 7) formowania zapór, pirsów oraz nasypów dociążających OUOW „Żelazny Most”;
- 8. W celu ograniczenia szkodliwego wpływu robót górniczych na powierzchnię ziemi dopuszcza się sposób zagospodarowania pustek poeksploatacyjnych, polegający na ich wypełnianiu masami skalnymi (skałą płonną), powstającymi w wyniku prowadzenia eksploatacji kopalin w zgodzie z obowiązującymi koncesjami.
- 9. Dopuszcza się zagospodarowanie mas ziemnych i mas skalnych powstających między innymi podczas robót inwestycyjnych, remontowych, prowadzenia działalności wydobywczej rudy miedzi (w tym z głębienia szybu) oraz odpadów z flotacji rud miedzi, w sposób niestwarzający zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska, zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska.
- 10. Dopuszcza się lokowanie w podziemnych wyrobiskach górniczych odpadów powstałych w wyniku eksploatacji i przerabiania wydobytej na powierzchnię ziemi rudy miedzi, w zgodzie z koncesjami dla obszarów górniczych, pod następującymi warunkami:
 - 1) lokowany w wyrobiskach górniczych odpad wydobywczy nie będzie stwarzał zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska;
 - 2) lokowany w wyrobiskach górniczych odpad wydobywczy nie będzie oddawał odcieków do otoczenia przekraczających parametry określone w przepisach oraz zagrażających środowisku.

19.2. System obszarów chronionych

Zakłada się zachowanie, ochronę i rozwój wszystkich elementów systemu przyrodniczego Gminy Rudna, na który składają się:

- 1) elementy rangi lokalnej systemu przyrodniczego gminy:
 - a) zbiorniki wodne,
 - b) roślinność nadwodna,
 - c) zadrzewienia śródpolne,
 - d) roślinność przydrożna,

- e) trwałe użytki zielone,
- f) pomniki przyrody (16),
- 2) elementy rangi regionalnej:
 - a) rzeka Odra wraz z doliną rzeczną,
 - b) kompleksy leśne,
 - c) rezerwat przyrody „Skałpa Storczyków”
 - d) użytk ekologiczny „Naroczycki Łęg”;
- 3) elementy rangi ponadregionalnej: Obszar Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLC020002 oraz korytarz ekologiczny „Odra Środkowa - 2” (GDOŚ) i główny międzynarodowy korytarz doliny Odry - KPdC-19D - Dolina Odry Środkowej, korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym - GKPdC-20 Bory Dolnośląskie - Odra Środkowa, rzeczny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym rzeki Odry (PZPWD); stanowiący korytarz spójności obszarów chronionych.

Polityka przestrzenna na obszarach tworzących system przyrodniczy będzie się odbywać zgodnie z przepisami odrębnymi, związanymi z ochroną przyrody. Na terenie Gminy Rudna ustanowiono obszarowe formy ochrony przyrody, które należą do Krajowego Systemu Obszarów Chronionych w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- a) Obszar Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” PLC020002
- b) rezerwat przyrody „Skałpa Storczyków”,
- c) użytk ekologiczny „Naroczycki Łęg”,
- d) pomniki przyrody.

19.3. Pozostałe zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego

1. W celu ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie gminy:
 - 1) dna niezabudowanych dotychczas dolin należy wyłączać z intensywnego zagospodarowania, a w szczególności z zabudowy kubaturowej. Wskazane jest zagospodarowanie ekstensywne - łąki (najlepiej jednokośne), zieleń wypoczynkowa, tereny spacerowe oraz niezbędne przejścia infrastrukturalne i komunikacyjne, drogi i obiekty hydrotechniczne, w szczególności przeciwpowodziowe - pod warunkiem,

- że nie ograniczą one przekroju doliny czynnie przewodzącego wysokie wezbrania oraz nie zaburzają ciągłości i funkcji przyrodniczych doliny, jako korytarza ekologicznego;
- 2) zaleca się prowadzić systematyczną konserwację oraz sprawdzanie stanu technicznego istniejących wałów przeciwpowodziowych; wskazana jest budowa nowego odcinka obwałowań w Radoszycach;
 - 3) należy eliminować istniejące przeszkody, które utrudniają przepływ wód powodziowych (mosty o małym świetle, przepusty o małej wydolności);
 - 4) należy tworzyć naturalną retencję spowalniającą spływ wód tam, gdzie nie zagraża ona obiektom (poprzez realizację zadrzewień i zakrzaczeń, miedz utrudniających spływ z pól, oczek wodnych, stosowanie ażurowych powierzchni na obszarach zainwestowanych);
 - 5) zaleca się dążyć do przywrócenia odciętych od rzeki terenów zalewowych, to jest prowadzić do renaturyzacji, poprzez odsuwanie wałów, odtwarzanie retencji dolinowej, zachowanie i odtwarzanie terenów podmokłych, łąk nadrzecznych, lasów łęgowych, torfowisk, oczek wodnych i starorzeczy.
2. Na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% oraz w międzywalu ustala się zakaz nowej zabudowy i rozbudowy nowych obiektów z zastrzeżeniem, że zakaz ten nie dotyczy budowli przeciwpowodziowych, urządzeń wodnych i obiektów związanych z gospodarką wodną (tj. obiektów hydrotechnicznych, hydroenergetycznych itp.).
 3. Na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, na których w niniejszym Studium dopuszczono zabudowę, ustala się:
 - 1) dla budynków (nowych i istniejących):
 - a) kształt i usytuowanie względem strug fali powodziowej oraz gabaryty obiektów powinny zapewniać minimalizowanie utrudnień w przepływie fali powodziowej;
 - b) konstrukcja, fundowanie, uzbrojenie w instalacje i dobór materiałów powinny zapewniać minimalizowanie uszkodzeń, a równocześnie gwarantować bezpieczeństwo obiektu w trakcie powodzi;
 - c) konstrukcja i technologia obiektów powinna minimalizować zagrożenia dla środowiska, które mogą wystąpić w trakcie powodzi;

- d) wykonanie z odpowiednich materiałów odpornych na działanie hydrodynamiczne i hydrostatyczne wody oraz maksymalizowanie umieszczania urządzeń technicznych ponad potencjalny poziom wód powodziowych;
 - e) wyniesienie poziomu użytkowego ponad poziom wód powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%,
 - f) zakaz realizacji kondygnacji podziemnych oraz nakazu zabezpieczenia;
- 2) dla wszelkich obiektów infrastruktury technicznej ustala się nakaz zabezpieczenia sieci, urządzeń i instalacji przed uszkodzeniem w czasie powodzi.
4. Na obszarach, na których występuje prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi zakazuje się zmiany przeznaczenia na cele mieszkaniowe budynków o innej funkcji.
5. Dopuszcza się możliwość wprowadzenia dodatkowych zakazów dotyczących zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w wyniku przeprowadzenia szczegółowej analizy uwarunkowań.
6. Na obszarach zagrożonych podtopieniami zaleca się, przy lokalizowaniu obiektów budowlanych, stosowanie odpowiednich rozwiązań konstrukcyjnych, minimalizujących skutki podtopień.
7. Na niezainwestowanych i nie przewidzianych pod zainwestowanie terenach podmokłych zaleca się zachować naturalne cechy siedlisk.
8. Zaleca się, by przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie powodowała niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego. Odpowiednio należy dokonywać przebudowy systemów melioracyjnych na terenach większych odkształceń powierzchni gruntów powstałych w wyniku eksploatacji górniczej.
9. Wzdłuż cieków wodnych zaleca się nowe budynki lokalizować w odległości co najmniej 5 m od górnej krawędzi ich koryt. W przypadku szczególnych okoliczności dopuszcza się w planach miejscowych na stosowanie odstępstw od tej zasady. Zaleca się tę zasadę stosować także do nowych sieci infrastruktury obsługujących ww. budynki.

10. Na całym obszarze gminy dopuszcza się realizację zbiorników wodnych o funkcji przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej, retencyjnej i nawadniającej, jeśli ich realizacja nie będzie wpływać na stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk stanowisk gatunków będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLB020008.
11. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych powinna być realizowana m.in. poprzez:
 - 1)porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych - sukcesywne uzbrajanie w system kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
 - 2)wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej i agrotechnik (zgodnie z zasadami dobrych praktyk rolniczych);
 - 3)kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdz. 23;
 - 4)uporządkowanie gospodarki odpadami;
 - 5)stałą kontrolę i monitoring OUOW „Żelazny Most”;
 - 6)porządkowanie dawnych terenów przemysłowych i kolejowych.
12. Zaleca się dążyć - także na terenach przeznaczonych dla skoncentrowanej działalności gospodarczej - do zminimalizowania uciążliwości z tym związanych, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz urządzeń zabezpieczających.
13. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania).
14. W kształtowaniu zabudowy i wprowadzaniu obiektów technicznych (zwłaszcza na terenach otwartych) należy uwzględnić potrzebę zachowania walorów krajobrazowych poprzez odpowiednią kubaturę zabudowy i jej wysokość oraz zachowanie ważnych osi i panoram widokowych.
15. Na obszarach objętych ochroną prawną obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych, które należy uwzględnić przy rozpatrywaniu innych ustaleń Studium, w tym zawartych w rozdziale 19.2.

16. W gospodarce leśnej (na terenach leśnych) należy dążyć do przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych i presji antropogenicznej. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe. Z zalesień powinny być wyłączone wilgotne łąki i zbiorowiska roślinne na podmokłych siedliskach. Gospodarkę leśną należy prowadzić na zasadach określonych w planach urządzania lasu – zawierających opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.
17. Na całym obszarze gminy dopuszcza się lokalizowanie instalacji i urządzeń związanych z monitorowaniem i ochroną środowiska, bezpieczeństwem OUOW „Żelazny Most” oraz bezpieczeństwem ludzi i mienia.
18. W trakcie eksploatacji OUOW „Żelazny Most” należy stosować najlepsze dostępne techniki ograniczające negatywne oddziaływanie obiektu na środowisko, w szczególności na powietrzne atmosferyczne oraz wody podziemne i powierzchniowe.
19. Ze względu na ochronę przed hałasem tereny podanych niżej kategorii, w zależności od istniejącego i planowanego zainwestowania:
- 1) „MP”, „MWU” i „MU” – można zaliczyć do: terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej, terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych lub terenów mieszkaniowo-usługowych;
 - 2) „UO” – można zaliczyć do terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
 - 3) „US” i „UW” – można zaliczyć do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.
20. Ze względu na ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym:
- 1) tereny kategorii „MP”, „MWU” i „MU” – można zaliczyć do terenów zabudowy mieszkaniowej;
 - 2) pozostałe tereny przeznaczone pod zainwestowanie osadnicze oraz tereny dróg i innych ciągów komunikacyjnych – można zaliczyć do miejsc dostępnych dla ludności.

19.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się przyjmowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic terenów i obszarów górniczych aktualnych w okresie sporządzania tych opracowań.
2. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się przyjmowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody aktualnych w okresie sporządzania tych opracowań.
3. Podział na kategorie terenów ze względu na ochronę przed hałasem może zostać uszczegółowiony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na możliwe ustalone w nich strefowanie funkcji.
4. Podział na kategorie terenów ze względu na ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym może zostać uszczegółowiony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na możliwe ustalone w nich strefowanie funkcji.

20. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

20.1. Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków

1. Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych. Przede wszystkim są one objęte ochroną konserwatorską, wynikającą z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
2. W odniesieniu do budynków wpisanych do rejestru zabytków należy:
 - 1) zachowanie ich historycznej formy architektonicznej oraz substancji budowlanej;
 - 2) utrzymanie lub rewaloryzację formy otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem.
3. W odniesieniu do założeń przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków należy:
 - 1) zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów, w szczególności historyczne ogrodzenia, bramy, drogi, ścieżki, a także zieleni;
 - 2) przywracać historyczne założenia przestrzenne w przypadku braku ich zachowania;
 - 3) zachować historycznie ukształtowane przestrzenie otwarte pomiędzy budynkami takie jak dziedzińce oraz place.
4. W zasięgu zespołów dworsko-parkowych oraz parkowych wpisanych do rejestru zabytków należy:
 - 1) prowadzić konserwację istniejącej zieleni i przywracać zabytkowe założenia zieleni z zachowaniem pierwotnej kompozycji tych założeń;
 - 2) przeprowadzić cięcia pielęgnacyjne w drzewostanie, usuwając nadmiernie rozrośnięty podrost i podszyt;
 - 3) dążyć do aktywizacji użytkowania zespołów dworsko-parkowych;
 - 4) adaptację i remont obiektów budowlanych z zachowaniem ich pierwotnej bryły;
 - 5) by aleje i szpalery drzew były konserwowane poprzez odtwarzanie i uzupełnianie ubytków tymi samymi gatunków drzew; zalecane jest stosowanie gatunków drzew trwałych i długowiecznych;

- 6) ograniczać lokalizację nowych budynków poza lokalizacją historycznej zabudowy.
5. W zasięgu obszarów wpisanych do rejestru zabytków wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 9 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 9 m, jeżeli:
- 1) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - 2) są to obiekty sakralne,
 - 3) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy.
6. W zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne oraz ustalenia rozdziału 19.3. Zamierzenia inwestycyjne związane z obszarami czy obiektami zabytkowymi, podlegającymi ochronie również powinny uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego na danym terenie, tak by nie doprowadzić do pomnażania strat powodziowych powstałych w wyniku kolejnych powodzi.

20.2. Obiekty zabytkowe wpisane do gminnej ewidencji zabytków

1. Obiekty i ich zespoły wpisane do gminnej ewidencji zabytków podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
2. W odniesieniu do budynków zaleca się:
 - 1) utrzymać lub odtworzyć ich historyczną formę architektoniczną (wysokość, bryłę, kształt i geometrię dachu, kompozycję i wystrój elewacji, formy stolarki okiennej i drzwiowej);
 - 2) stosować historyczne lub nawiązujące do lokalnych tradycji materiały budowlane oraz kolorystykę; w szczególności zakazuje się stosowania paneli, sidingów i nieotynkowanych bali drewnianych;
 - 3) chronić, a w przypadku zniszczenia, w miarę możliwości odtwarzać historyczny detal architektoniczny;

- 4) unikać umieszczania elementów technicznego wyposażenia budynków na fasadach i połaciach dachowych budynku widocznych od strony ulicy (klimatyzatorów, anten satelitarnych, przewodów dymowych i wentylacyjnych, urządzeń fotowoltaicznych, reklam niezwiązanych z prowadzoną w danym obiekcie działalnością);
 - 5) w przypadku zagospodarowania budynku na nowe funkcje zachować jego walory zabytkowe; pożądaną jest, aby zmiana funkcji budynku wiązała się z podkreśleniem jego historycznego charakteru;
 - 6) aby nowa zabudowa realizowana w bezpośrednim sąsiedztwie tych obiektów nie naruszała ich zabytkowych walorów, w szczególności poprzez swoją formę, gabaryty czy kolorystykę;
 - 7) w przypadku rozbiórki obiektu wpisanego do ewidencji zabytków sporządzić dokumentację konserwatorską obiektu.
3. W odniesieniu do zespołów obiektów (zespoły dworskie, folwarczne i pałacowe) zaleca się:
- 1) uwzględniać zapisy wymienione w ust.2;
 - 2) zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów tj. historyczne ogrodzenia, bramy, drogi, ścieżki, a także zieleń;
 - 3) zachować historycznie ukształtowane przestrzenie otwarte pomiędzy budynkami takie jak dziedzińce oraz place.
4. W odniesieniu do zabytkowych cmentarzy i terenów zieleni pocmentarnej zaleca się, aby:
- 1) jeżeli są one nadal użytkowane, zachować ich dotychczasową funkcję;
 - 2) miejsca pocmentarne zachować jako tereny zielone; zaleca się zaznaczać ich granice poprzez ogrodzenie ich w trwały sposób; funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot);
 - 3) zachować i konserwować istniejące elementy historycznych układów przestrzennych oraz ich poszczególne elementy takie, jak m.in.: historyczne ogrodzenia, bramy, ścieżki, obiekty sztuki sepulkralnej czy zieleń; zachowane nagrobki należy zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób;
 - 4) ograniczać lokalizację nowych budynków poza lokalizacją historycznej zabudowy.

5. Ochronie podlegają figurujące w gminnej ewidencji zabytków stanowiska archeologiczne – na zasadach określonych dla strefy „OW” obserwacji archeologicznej.

20.3. Strefy ochrony konserwatorskiej

1. Do obiektów umieszczonych w rejestrze zabytków i w ewidencji zabytków, znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej, dodatkowo odnoszą się ustalenia dla tych stref.
2. **W zasięgu strefy „U” ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych** zaleca się:
 - 1) należy zachować i rewaloryzować historyczne układy przestrzenne;
 - 2) należy dostosować nowych obiektów do historycznej kompozycji przestrzennej, m.in. poprzez:
 - a) linię zabudowy wyznaczoną przez zachowaną zabudowę historyczną albo w sposób zgodny z tradycyjnym sposobem zabudowy,
 - b) utrzymanie skali zabudowy, wytyczonej wysokością zachowanej zabudowy historycznej,
 - c) realizację formy i geometrii dachów nawiązującej do lokalnej tradycji,
 - d) stosowanie historycznych lub nawiązujących do lokalnych tradycji materiałów budowlanych oraz kolorystyki; w szczególności zakazuje się stosowania paneli, sidingów i nieotynkowanych bali drewnianych;
 - 3) zaleca się, by wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie przekraczała 9 m; możliwe jest wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 9 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy.
3. **W zasięgu strefy „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego:**
 - 1) zaleca się zachowanie formy krajobrazu;
 - 2) należy zharmonizować nową zabudowę z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną; w szczególności zachowane powinny być, wynikające z historycznego sąsiedztwa: skala, ukształtowanie bryły, poziom posadowienia parteru oraz geometria

- i pokrycie dachu; stosowane materiały powinny nawiązywać do lokalnej tradycji budowlanej;
- 3) należy unikać lokalizacji obiektów o formach i kubaturze obcych w historycznie ukształtowanej przestrzeni, a także wolnostojących masztów, wież i nośników reklamowych; w przypadku konieczności ich lokalizacji w zasięgu strefy konserwatorskiej, warto by te obiekty posiadały atrakcyjną formę architektoniczną podkreślającą walory wizualne, funkcjonalne oraz kulturowe otaczającej przestrzeni;
 - 4) zaleca się, by wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie przekraczała 9 m; możliwe jest wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 9 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy.
4. **W zasięgu strefy „E” ochrony konserwatorskiej ekspozycji zabytkowych obiektów** należy podejmować działania mające na celu właściwą ekspozycję zabytku. W szczególności:
- 1) zaleca się zachować istniejące historyczne formy krajobrazu;
 - 2) dopuszcza się realizowanie nowej zabudowy, której gabaryty będą harmonizowały z zespołem zabytkowym występującym na terenie objętym strefą „E”;
 - 3) zakazuje się lokalizować obiekty o formie i kubaturze nie nawiązujących do historycznego zagospodarowania, w tym zwłaszcza: masztów, wież, wolnostojących nośników reklamowych.
5. **W zasięgu strefy „W” archeologicznej ochrony konserwatorskiej**, obejmującej stanowiska archeologiczne o zachowanej formie krajobrazowej (wyeksponowane w terenie):
- 1) należy dążyć, aby w zasięgu stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie działania inwestycyjne zostały ograniczone do prac porządkowych oraz prac mających na celu rewaloryzację zabytku;
 - 2) zaleca się, aby w planach miejscowych wyznaczyć i objąć ochroną osie oraz otwarcia widokowe na obiekt, dla którego ochrony ustanowiono strefę „W”.

6. **W zasięgu strefy „OW” obserwacji archeologicznej**, roboty budowlane naruszające powierzchnię ziemi mogą podlegać ograniczeniom, wynikającym z przepisów o ochronie zabytków, które są związane z koniecznością przeprowadzenia badań archeologicznych. Sposób prowadzenia ziemnych robót budowlanych winien zapewnić ochronę potencjalnie występujących w strefie zabytków archeologicznych.
7. **W zasięgu strefy ochrony zabytkowego parku i folwarku**, oznaczonej na rysunku pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” w miejscowości Naroczyce zakazuje się lokalizacji budynków w zasięgu zabytkowego parku.
8. Zasięgi stref, o których mowa w ust. 2-7 określono na obu rysunkach Studium.
9. Dopuszcza się dokonywanie korekt zasięgu stref ochrony konserwatorskiej jak również tworzenie nowych stref, jeżeli wynika to ze szczegółowych analiz przeprowadzonych w trakcie opracowania planów miejscowych.

20.4. Pozostałe zasady ochrony – wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Dopuszcza się wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dodatkowych, bardziej szczegółowych zapisów służących ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.
2. Dopuszcza się dokonywanie korekt zasięgu stref ochrony konserwatorskiej oraz wyznaczenie nowych, jeżeli wynika to ze szczegółowych analiz przeprowadzonych w trakcie opracowania planów miejscowych, zmiany ewidencji zabytków lub stanowiska Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
3. Wykazy obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków mają charakter jedynie informacyjny i nie stanowią one ustaleń Studium. Wykaz ten jest sukcesywnie weryfikowany i aktualizowany, co oznacza, iż poszczególne obiekty mogą zarówno z niego zostać wykreślone, jak i do niego dodane.

21. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

21.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg, ustalenia dotyczące dróg

1. W Studium – na rysunku pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” – określono podstawowy hierarchiczny układ dróg publicznych wyznaczając przebiegi dla dróg: głównych, zbiorczych oraz ważniejszych (istotnych dla powiązań funkcjonalnych) dróg lokalnych i dojazdowych. Drogi te wraz z pozostałymi (nieokreślonymi na rysunku Studium) drogami lokalnymi, dojazdowymi oraz drogami wewnętrznymi, mają zapewnić sprawną obsługę komunikacyjną gminy.
2. Należy dążyć do poprawy warunków technicznych istniejących dróg i osiągnięcia przez nie parametrów właściwych dla klas określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”,
3. Dla bezpiecznego utrzymania oraz rozbudowy OUOW „Żelazny Most” należy zmodyfikować przebieg drogi wojewódzkiej nr 323, zgodnie z przebiegiem przedstawionym na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”. Budowie tej winna towarzyszyć przebudowa układu dróg towarzyszących.
4. Zaleca się realizację, wskazanego na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, połączenia drogowego w obrębie Gwizdanów, pomiędzy węzłem Kaźmierzów na trasie drogi ekspresowej S3 a mostem na Odrze w Ciechanowie (w okolicach miejscowości Radoszyce).
5. Zaleca się budowę obejść drogowych miejscowości, przez które obecnie jest prowadzony ruch tranzytowy. W szczególności zaleca się realizację obejść dla miejscowości:
 - 1) Chobienia;
 - 2) Gawrony;
 - 3) Naroczyce;
 - 4) Rudna;
 - 5) Rynarcice.

6. We wszystkich miejscowościach, przy przejściu dróg tranzytowych przez tereny zabudowane, należy dążyć do segregacji ruchu kołowego i pieszego. Drogi zaleca się wyposażyć, zależnie od posiadanych środków w: podniesione krawężniki, obustronne lub jednostronne chodniki, kanalizację burzową. Jednocześnie zaleca się dążyć do ograniczenia uciążliwości wywołanej ruchem drogowym i zwiększenia bezpieczeństwa (np. przez izolację przyległej do jezdni zabudowy pasami zieleni, np. żywopłotami itp.).
7. Zaleca się zapewnić alternatywne powiązania drogowe pomiędzy odcinkami dróg prowadzących do wiaduktów kolejowych, umożliwiające organizację ruchu kołowego w przypadku awarii lub konieczności remontu tych wiaduktów kolejowych.
8. Dopuszcza się budowę oraz przebudowę i rozbudowę istniejących, nieokreślonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych.
9. Dla obsługi gospodarki rolnej sugeruje się w możliwym zakresie prowadzić remonty istniejących dróg transportu rolnego oraz realizować nowe drogi transportu rolnego.
10. Zaleca się odtwarzanie i ochronę alei przydrożnych.
11. Należy dążyć do zmniejszenia uciążliwości wywoływanych ruchem kolejowym i samochodowym; dotyczy to głównie miejscowości, w których sąsiedztwie przebiega magistrała kolejowa oraz drogi wojewódzkie – poprzez budowę ekranów lub osłon. Dla innych bardziej obciążonych tras wskazana jest eliminacja ruchu tranzytowego z obszarów zabudowanych i skierowanie go drogami obwodowymi.
12. Zaleca się przebudowę skrzyżowań dróg z liniami kolejowymi na bezkolizyjne, bądź wszystkie istniejące skrzyżowania wyposażyć w odpowiednie zabezpieczenia (zapory, samoczynną sygnalizację świetlną); dotyczy to także dróg rowerowych.
13. Należy dążyć do minimalizowania transportochłonności układów przestrzennych.
14. Należy dążyć do dalszego rozwoju transportu publicznego, w tym opartego na komunikacji autobusowej.

21.2. Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu

1. Należy wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc do parkowania dla samochodów w obrębie działek dla nowych albo przekształcanych funkcjonalnie lub architektonicznie obiektów, z dopuszczeniem lokalizacji tych miejsc w nieodległym sąsiedztwie, jako „wydzierżawionych” na obszarze innej nieruchomości; na terenach intensywnie zagospodarowanych można odstępować od ścisłego respektowania tej zasady.
2. Zaleca się przebudowę linii kolejowej nr 273 państwowego znaczenia relacji: Wrocław Główny - Szczecin Główny.
3. Zaleca się dalszą przebudowę linii kolejowej nr 289 państwowego znaczenia relacji: Legnica - Rudna Gwizdanów wraz z budową, rozbudową, przebudową, nadbudową i remontami stacji kolejowych celem utrzymania ruchu pasażerskiego.
4. Ze względu na znaczenie magistrali kolejowej relacji Wrocław Główny - Szczecin Główny należy w szczególności:
 - 1) ograniczyć do niezbędnego minimum realizację skrzyżowań tej linii z obiektami infrastruktury technicznej, a przy ich realizacji stosować rozwiązania techniczne ograniczające zagrożenia i uciążliwości dla funkcjonowania linii kolejowej;
 - 2) nie prowadzić rurociągów ciśnieniowych wody lub ścieków o średnicy przekraczającej DN 150 wzdłuż linii kolejowej, w jej bliskim sąsiedztwie;
 - 3) ewentualne urządzenia telekomunikacyjne, w tym służące im konstrukcje wieżowe, realizować w sposób nie zagrażający ruchowi na linii kolejowej oraz związanych z nim sieci łączności;
 - 4) nie dopuścić do lokalizowania nowych stawów nadpoziomowych oraz gruntowych w sąsiedztwie linii kolejowej.
5. Powinno się dążyć do segregacji ścieżek rowerowych od ruchu pojazdów samochodowych wzdłuż dróg klasy zbiorczej i głównej.
6. Dopuszczalne jest wytyczanie nowych szlaków, dróg i dróg rowerowych, nieoznaczonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, a także innych szlaków o charakterze turystycznym, takich jak piesze, rowerowe, konne lub narciarskie.

21.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Oprócz wyznaczania nie określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” nowych dróg publicznych i wewnętrznych, za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się także:
 - 1) przyjmowanie w ustaleniach nowych planów miejscowych utrzymania dotychczasowego (w tym określonego w obowiązujących planach miejscowych) przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy lub sposobu wykorzystania, także na terenach, na których Studium przewiduje przebiegi nowych dróg;
 - 2) wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w miejscach planowanych w Studium dróg publicznych pasów, które będą ograniczały wprowadzenie w ich zasięgu przedsięwzięć, które blokowałyby w przyszłości realizację tych dróg;
 - 3) dokonywanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego drobnych odstępstw od określonych w Studium przebiegów dróg, przy zachowaniu relacji połączeń wskazanych w tym dokumencie;
 - 4) przyjmowanie innej klasy niż określona w Studium dla całych dróg lub ich wybranych odcinków;
 - 5) zmianę wskazanego w Studium kształtu i powierzchni terenu zajmowanego przez skrzyżowania dróg.
2. W przypadku projektowania dróg publicznych klasy lokalnej na terenach dotychczas nie zainwestowanych, innych niż leśne, zaleca się ustalanie szerokości pasa drogi nie mniejszej niż 15 m.
3. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – jeżeli obecne zagospodarowanie nie wyklucza takich standardów – zaleca się przyjmować wskaźnik co najmniej 2 miejsca do parkowania dla samochodów na 1 lokal mieszkalny na terenach przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej oraz 1 miejsce do parkowania na każde rozpoczęte 100 m² powierzchni w obiektach usługowych lub produkcyjnych lub 1 miejsce do parkowania na każde 5 osób zatrudnionych – na terenach usługowych lub produkcyjnych.

22. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

22.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej

1. Dla zapewnienia warunków harmonijnego rozwoju gminy należy zapewnić możliwość przyłączania nowych odbiorców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i poprawie jakości systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.
2. Zaleca się podejmować niezbędne działania i inwestycje służące zapewnieniu wysokiej niezawodności dostaw wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych, w tym poprzez:
 - 1) skuteczną ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniami;
 - 2) dbałość o właściwe parametry techniczne sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę;
 - 3) zabezpieczenie rurociągów i innych urządzeń gospodarki wodnej przed szkodliwym oddziaływaniem eksploatacji górniczej.
3. Gospodarowanie w zasięgu terenów ochrony bezpośredniej ujęć wody podlega rygorom wynikającym z odpowiednich aktów prawnych.
4. Gospodarowanie w zasięgu terenu ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych Koźlice I i II podlega rygorom wynikającym z odpowiednich aktów prawnych (w tym przede wszystkim z *Rozporządzenia Nr 3/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych Koźlice I i II, na terenie gminy Lubin i Rudna, powiat lubiński, województwo dolnośląskie*).
5. Dopuszcza się - w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych oraz potrzeb – podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej systemów obsługujących tereny leżące poza granicami gminy.
6. Obiekty przemysłu miedziowego mogą być podłączone do komunalnych sieci infrastruktury technicznej (w tym wodnych, kanalizacyjnych i gazowych), jeżeli nie będzie to w konflikcie

z potrzebami innych użytkowników tych sieci oraz za zgodą i na warunkach określonych przez zarządców tych sieci.

7. Powinno się podejmować działania, które doprowadzą do sytuacji, że wszystkie wytworzone na terenie gminy ścieki będą odpowiednio oczyszczone przed zrzutem do odbiornika (wód lub gruntu).
8. Zaleca się uregulować gospodarkę wodami opadowymi, w szczególności na terenach o intensywnym zainwestowaniu powierzchni ziemi oraz na obszarach zabudowanych zagrożonych podtopieniami.
9. Dopuszcza się indywidualne rozwiązania w postaci małych oczyszczalni bez stałej obsługi (np. typu glebowo-korzeniowego) dla pojedynczych posesji lub niewielkich ich zespołów, położonych z dala od obszarów zurbanizowanych.
10. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę i przebudowę istniejących sieci kanalizacyjnych i wodociągowych oraz budowę nowych ujęć wody.
11. Gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi i miejscowymi oraz prawem miejscowym; należy podejmować dalsze skuteczne działania administracyjne skłaniające do utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
12. Należy rozwijać systemy selektywnej zbiórki odpadów oraz lokalizować punkty selektywnego zbierania i magazynowania odpadów komunalnych.
13. Zaleca się lokalizowanie punktów selektywnej zbiórki odpadów na terenach zurbanizowanych, jednakowoż w pewnym oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej.
14. Nie przewiduje się lokalizowania nowego składowiska odpadów komunalnych na terenie gminy.
15. W zagospodarowaniu należy uwzględniać wymagania wynikające z przepisów w sprawie ochrony przeciwpożarowej, odnoszące się m.in. do dróg pożarowych – ich parametrów, ilości, lokalizacji oraz do zaopatrzenia w wodę, w tym do rodzaju i sposobu rozmieszczenia zewnętrznych hydrantów przeciwpożarowych na sieci wodociągowej.

16. Inwestycje w zakresie telekomunikacji i zaopatrzenia w energię elektryczną powinny stwarzać warunki dla harmonijnego rozwoju gminy.
17. Dopuszcza się budowę nowych napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych (w tym nie zdefiniowanych w niniejszym Studium) oraz rozbudowę i przebudowę na linie dwutorowe istniejących napowietrznych elektroenergetycznych linii 110 kV, jeżeli sposób ich lokalizacji nie będzie konfliktowy względem terenów przewidzianych pod zainwestowania oraz obszarów podlegających ochronie.
18. Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i remonty istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych a także ewentualną rozbiórkę i odbudowę.
19. Dopuszcza się budowę nowych stacji elektroenergetycznych i stacji rozdzielczych.
20. Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV ustanawia się pas technologiczny o szerokości 22 m – po 11 m z każdej strony od osi linii, w zasięgu którego mogą występować ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu.
21. Wzdłuż napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 2x400 kV relacji Czarna-Polkowice ustanawia się pas technologiczny o szerokości 70 m – po 35 m z każdej strony od osi linii, w zasięgu którego mogą występować ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu.
22. Dopuszcza się budowę nowych linii elektroenergetycznych wielotorowych, wielonapięciowych po trasie istniejącej linii o napięciu 2 x 400 kV tub w jej sąsiedztwie, jeśli obszar oddziaływania zamknie się w wyznaczonych pasach technologicznych. Dopuszcza się także demontaż, odbudowę, rozbudowę i przebudowę istniejącej linii oraz linii, która w przyszłości zostanie ewentualnie wybudowana na jej miejscu. Realizacja inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów oraz podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowe miejscach.
23. Ustala się możliwość eksploatacji, rozbudowę i przebudowę istniejących elektroenergetycznych linii przesyłowych oraz nowych linii po ich ewentualnym wybudowaniu, mieszczących się w pasie technologicznym.

24. W obrębie pasów technologicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, między innymi dla lokalizowania budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, kolizyjnego z tymi liniami tworzenia hałd i nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej.
25. Zaleca się sukcesywne przekształcanie dotychczasowych systemów zaopatrzenia w ciepło w bardziej ekologiczne - wykorzystujące paliwa ekologiczne lub źródła odnawialne z zastrzeżeniem, iż urządzenia OZE w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dopuszcza się wyłącznie na dachach lub na ścianach budynków powyżej rzędnej zwierciadła wody przy $p=1\%$.
26. Wszelkie instalacje grzewcze powinny uwzględniać przepisy prawa miejscowego, tj. Uchwałę Nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. U. Woj. Dolnośląskiego z 2017 r., poz. 5155).
27. Zaleca się rozbudowę i poprawę jakości istniejącej sieci gazowej; dopuszcza się możliwość budowy sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz sieciowy oraz związanych z jego przesyłem, magazynowaniem i dystrybucją, w tym o znaczeniu ponadlokalnym.
28. W zasięgu stref kontrolowanych gazociągów należy uwzględnić obowiązujące ograniczenia w zagospodarowaniu.
29. Dopuszcza się na obszarze gminy lokalizację obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych, z zachowaniem przepisów szczególnych. Przy lokalizacji zaleca się:
- 1) ograniczyć (do niezbędnych) lokalizację widocznych w przestrzeni obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych na obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz strefami ochrony konserwatorskiej;
 - 2) ograniczyć (do niezbędnych) lokalizowanie widocznych w przestrzeni anten, masztów i wież na terenach mieszkaniowych (oznaczonych symbolami: „MU” i „MP”) i usługowych (oznaczonych symbolami: „UO” i „US”); nie dotyczy to Lokalnych Stacji Alarmowania OUOW „Żelazny Most”;

- 3) by obiekty i urządzenia telekomunikacyjne lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych nie naruszały walorów zabytkowych i kulturowych oraz nie konkurowały z zabytkami wysokością; dotyczy to także obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych położonych w zasięgu stref, o których mowa w pkt 1;
 - 4) w razie potrzeby anteny na terenach, o których mowa w pkt 2 sugeruje się lokalizować przede wszystkim na obiektach budowlanych pełniących nie tylko funkcje łączności (np.: na wysokich budynkach, wieżach widokowych czy innych wysokich obiektach, takich jak m.in. silosy, kominy i inne konstrukcje przemysłowe);
 - 5) w kształtowaniu i lokalizowaniu obiektów telekomunikacyjnych, które ze względu na wymagania techniczne muszą być lokalizowane powyżej sąsiadującej z nim zabudowy lub na terenach otwartych (w tym zwłaszcza masztów, wież i innych nośników anten), zaleca się uwzględniać potrzebę zachowania walorów krajobrazowych; zasada ta nie dotyczy obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych lokalizowanych na wyodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczych (oznaczonych symbolem „P”) oraz terenach dla przemysłu miedziowego.
30. Telefonizacja i zapewnianie innych usług telekomunikacyjnych o wysokim standardzie (zarówno w zakresie systemów przewodowych, jak i bezprzewodowych) powinno być prowadzone zgodnie z uwarunkowaniami rynkowymi; zaleca się sprzyjać konkurencji na rynku usług telekomunikacyjnych.
31. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę, przebudowę i poprawę jakości istniejących sieci teletechnicznych i telekomunikacyjnych, w tym związanych z przemysłem miedziowym.
32. Zaleca się by przebieg nieokreślonych w Studium sieci infrastruktury technicznej był jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.
33. Zaleca się przeprowadzanie sieci infrastruktury technicznej (w szczególności magistralnych) w istniejących korytarzach infrastruktury technicznej, w korytarzach infrastruktury technicznej (oznaczonych symbolem IT) wyznaczonych na rysunku Studium oraz w pasach dróg publicznych.

34. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę i przebudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z przemysłem miedziowym.
35. Dopuszcza się realizację instalacji i urządzeń związanych z monitoringiem i ochroną środowiska, bezpieczeństwem ludzi i mienia oraz bezpieczeństwem obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.
36. Przewiduje się rozbudowę OUOW „Żelazny Most” w granicach terenów kategorii PZ i IT zlokalizowanych przy podstawie OUOW „Żelazny Most” określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.
37. W granicach oznaczonej na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” strefy ochrony OUOW „Żelazny Most” dopuszcza się budowę nasypów dociążających oraz innych obiektów budowlanych mających służyć funkcjonowaniu i obsłudze obiektu lub zapewnieniu bezpieczeństwa jego użytkowania.
38. W granicach oznaczonej na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” strefy ochrony OUOW „Żelazny Most” obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów budowlanych niezwiązanych z funkcjonowaniem przemysłu miedziowego (w tym tego obiektu); ograniczenie nie dotyczy dróg i innych obiektów związanych z transportem drogowym oraz sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wytwarzających energię z OZE.

22.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Przedstawione na rysunku Studium p.t.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przebiegi sieci infrastruktury technicznej - istniejących i projektowanych - nie stanowią ustaleń Studium; dopuszcza się możliwość przeprowadzenia tych sieci w inny sposób (w tym przełożenie istniejących), przy czym zaleca się, by ich przebieg był jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.
2. Przy planowaniu i realizacji zmian w zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględniać ograniczenia w sąsiedztwie istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wynikające z obowiązujących przepisów; w szczególności dotyczy to sąsiedztwa sieci

elektroenergetycznych wyższych napięć, sieci gazowych wysokiego ciśnienia i obiektów oraz urządzeń telekomunikacyjnych powodujących większe oddziaływania.

3. W odniesieniu do ujęć wód podziemnych, dla których na rysunku Studium, ze względu na skalę rysunku, nie możliwe było wyznaczenie stref ochronnych, należy je wyznaczyć na etapie planu miejscowego.
4. Dopuszcza się wyznaczanie w planach miejscowych korytarzy technologicznych dla istniejących i planowanych sieci infrastruktury technicznej.

23. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Należy chronić, a także wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie kęp/enklaw oraz pasów/rzędów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej), zwłaszcza wzdłuż dróg gminnych i polnych oraz koryt większych cieków – na obszarach gruntów rolnych, poza zasięgiem terenów, na których przewiduje się realizowanie nowych inwestycji, z którymi zadrzewienia i zakrzewienia mogą kolidować.
2. W celu ochrony gruntów przed erozją wodną i wietrzną należy stosować odpowiednie zabiegi agrotechniczne, biologiczne i techniczne. Zaleca się wykorzystanie ochronnych właściwości roślin polowych, trwałych użytków zielonych, plantacji trwałych oraz zakrzewień, zadrzewień i zalesień. Wskazane jest prowadzenie zabiegów polegających m.in. na wprowadzaniu fitomelioracji (pasów zadrzewień prostopadle do kierunku przeważających wiatrów), oraniu gruntów prostopadle do kierunku spływu wód, przywracaniu pierwotnego użytkowania zaoranych łąk i pastwisk oraz stosowaniu odpowiednich zabiegów agrotechnicznych.
3. Dla ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie gminy należy tworzyć naturalną retencję spowalniającą spływ wód w sposób niezagrażający istniejącym obiektom, poprzez realizację zadrzewień i zakrzaczeń oraz miedz utrudniających spływ z pól.
4. W strukturze użytkowania gruntów rolnych zaleca się co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach.
5. Zaleca się poprawę jakości i odbudowę istniejącego w gminie systemu melioracji szczegółowej.
6. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez pola orne należy zachować (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m dla umożliwienia stworzenia biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nienawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól.
7. W celu zwiększenia możliwości retencyjnych należy dążyć do utrzymania istniejących oczek wodnych oraz w przypadku złego stanu technicznego, ich odbudowy.

8. Dopuszcza się zakładanie stawów hodowlanych tylko w przypadku, jeśli nie naruszają istotnie bilansu wodnego (nie spowodują deficytu wodnego) w zlewni oraz nie spowodują zanieczyszczenia wód w innych akwenach.
9. Zaleca się poprawę stanu technicznego dróg transportu rolnego dla zwiększenia efektywności gospodarowania gruntami rolnymi.
10. Lokalizację budynków związanych z produkcją rolniczą dopuszcza się na terenach oznaczonych symbolami „P” w Radoszycach oraz wszystkich terenach oznaczonych symbolami „UP” i „MP”.
11. Należy przeciwdziałać fragmentacji przestrzeni rolniczej, także w wyniku przeprowadzenia liniowych elementów zainwestowania technicznego (zwłaszcza dróg). Zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze należy ograniczyć do terenów wyznaczonych w Studium pod nowe zainwestowanie.
12. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczyć tylko do przypadków niezbędnego przeprowadzenia dróg lub poszerzenia istniejących pasów drogowych, przeprowadzenia liniowych elementów infrastruktury technicznej, a także do rozbudowy OUOW „Żelazny Most” oraz innych potrzeb określonych w Studium.
13. Przy zalesieniach gruntów rolnych zaleca się dążyć do wyrównania granicy rolno-leśnej i łączenia izolowanych enklaw leśnych (łączenia ich w większe zwarte kompleksy). Przy zalesianiu uwzględniać należy jednak ograniczenia, wynikające z planowanego na obszarze gminy zainwestowania.
14. Zaleca się wyłączyć z gospodarki leśnej lasy łąkowe lub ograniczyć gospodarcze wykorzystanie tych siedliskowych typów lasów (m.in. poprzez minimalizowanie rębności).
15. Należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych.
16. Ewentualne nasadzenia drzew w sąsiedztwie linii kolejowej należy realizować w sposób nie zagrażający ruchowi pociągów.
17. Dopuszcza się eksploatację złóż kruszyw naturalnych wskazanych na rysunkach Studium.

24. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mają na celu wytworzenie nowych środków trwałych lub rozwój istniejących, służących lokalnej społeczności. Przewiduje się następujące obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- a) obszary jednostek funkcjonalnych przeznaczone do zabudowy, wymagające realizacji dróg lokalnych i dojazdowych lub ciągów pieszo-jezdnym,
- b) rejony tworzenia nowych, lokalnych ciągów drogowych,
- c) obszary wymagające budowy lub rozbudowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- d) tereny, na których zlokalizowane będą obiekty użyteczności publicznej.

W miarę zapotrzebowania gmina powinna planować inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, mając na celu zaspokojenie potrzeb społeczności gminnej. Szczegółowy katalog inwestycji celu publicznego zawiera ustawa o gospodarce nieruchomościami oraz przepisy odrębne. Przyjmuje się ponadto, że inwestycje celu publicznego, w tym o znaczeniu lokalnym, mogą być rozmieszczane – zgodnie z innymi ustaleniami Studium oraz obowiązującymi przepisami – na obszarze całej gminy.

25. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, przyjętym Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036, zawarto wykaz zadań wynikających z dokumentów krajowych i wojewódzkich.

25.1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach krajowych, dotyczące bezpośrednio obszaru Gminy Rudna:

- K140 - Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va,
- K141 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych,
- K171 - Prace na linii kolejowej nr 289 na odcinku Legnica - Rudna Gwizdanów (odcinek Legnica - Lubin zrealizowany),

- K173 - Udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych z Dolnego Śląska - Prace na linii kolejowej nr 273 na odcinku Wrocław - Głogów,
- K23 - Prace na linii kolejowej (C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów / Grabiszyn – Głogów – Zielona Góra – Rzepin – Szczecin Podjuchy – na terenie województwa dolnośląskiego),
- K299 - Modernizacja oczyszczalni ścieków w m. Rudna,
- K306 - Rudna - budowa zbiornika na rzece Rudna,
- K31 - Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej - w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej.

25.2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach wojewódzkich, dotyczące bezpośrednio obszaru Gminy Rudna

- W105 - Składowisko w Rudnej – rekultywacja (zrealizowane).

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, w granicach Gminy Rudna planuje się budowę Odrzańskiej Drogi Rowerowej (ODR) Blue Velo – która docelowo ma szansę stać się ponadlokalną atrakcją turystyczną.

Wszystkie wskazane powyżej zadania uwzględniono w niniejszym Studium poprzez ustalenie odpowiednich kształtów granic terenów na rysunku pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” Studium, a także wprowadzenie ustaleń wspierających realizację tych zadań.

26. FILARY OCHRONNE

1. Na obszarze Gminy Rudna planowana jest podziemna eksploatacja złóż surowców mineralnych (rud miedzi). W związku z powyższym wskazuje się następujące obszary i obiekty (określone na rysunku pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”), dla których wyznacza się w złożach rud miedzi filary ochronne:

- 1) obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most” oraz „Kwatera południowa” OUOW „Żelazny Most” (w części wskazanej na rysunku pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”) zlokalizowane na terenie oznaczonym symbolem „PZ”. Celem zachowania bezpiecznego eksploataowania OUOW „Żelazny Most”, na terenie obiektu winna obowiązywać „0” kategoria terenu górniczego;

- 2) obszar obejmujący szyb górniczy L-VI wraz z obiektami przyszybowymi, zlokalizowany na terenie oznaczonym symbolem „PK”, położony w południowo-zachodniej części gminy, w obrębie Koźlice, przy drodze wojewódzkiej nr 323;
 - 3) obszar linii kolejowych oraz przecinające go tereny dróg zawierające się w terenie górniczym "Lubin-Małomice" nr 9197.
2. Szczegółowy przebieg granic obszarów obejmowanych ochroną poprzez ustanowienie filara ochronnego należy określać w planach miejscowych w oparciu o granice wyznaczone w Studium, przy czym zasięg tych granic:
- 1) dla obiektu wymienionego w ust. 1 pkt 1 musi być zgodny z określonym na rysunku Studium lub być od niego większy;
 - 2) dla obiektu wymienionego w ust. 1 pkt 2 musi być zgodny z określonym na rysunku Studium do czasu likwidacji szybu; w przypadku likwidacji szybu górniczego dopuszcza się zlikwidować obszar chroniony, dla którego wyznacza się filar ochronny.

27. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE

Na obszarze Gminy Rudna nie występują pomniki zagłady, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

28. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

1. **Obszarami szczególnego zagrożenia powodzią**, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, są na terenie Gminy Rudna:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy,
2. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne.

3. Na obu rysunkach Studium wskazano zasięgi stref zagrożenia powodziowego Q1% i Q10%, zasięg scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego jako informację o potencjalnym zagrożeniu. Na tych obszarach przed wprowadzeniem nowych obiektów budowlanych należy rozważyć ich lokalizację w innych niezagrożonych podtopieniem miejscach; dotyczy to w szczególności przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
4. Na obu rysunkach Studium wskazano przebieg wałów przeciwpowodziowych, względem których obowiązują przepisy ustawy Prawo Wodne, w tym zakaz uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału, a także wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego, zarówno po stronie odpowietrznej, jak i odwodnej.
5. Na obszarze Gminy Rudna nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych wpisane do rejestru prowadzonego przez Starostę Lubińskiego. Na obszarze gminy występuje natomiast zagrożenie związane z awarią zapór OUOW „Żelazny Most”.

29. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE

1. Do rekultywacji wskazuje się wszystkie wyrobiska poeksploatacyjne pozostałe po wydobywaniu kopalin metodą odkrywkową. Kierunki i zasady rekultywacji poszczególnych wyrobisk (leśny, rolniczy, rekreacyjny, wodny, sportowy, usługowy lub inny) należy określać indywidualnie (m.in. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).
2. Po zakończeniu eksploatacji do rekultywacji wskazuje się OUOW „Żelazny Most” w kierunku użytku zielonego, przez co rozumie się zatrawienie z dopuszczeniem zakrzaceń i zadrzewień lub w kierunku specjalnym - produkcji energii wyłącznie poprzez lokalizację urządzeń fotowoltaicznych.

3. Zaleca się poddanie rehabilitacji, poprawie jakości oraz adaptacji dla nowych funkcji majątku trwałego pozostawionego po uspołecznionych gospodarstwach rolnych (w tym obiektów zabudowy mieszkaniowej).
4. Zaleca się poddanie rehabilitacji, poprawie jakości oraz adaptacji dla nowych funkcji zabytkowych zespołów dworsko-parkowych. Należy prowadzić konserwację istniejącej zieleni i przywracać zabytkowe założenia zieleni w granicach historycznych z zachowaniem pierwotnej kompozycji tych założeń. Zaleca się adaptację i poprawę jakości obiektów budowlanych z zachowaniem ich pierwotnej bryły. Należy w miarę możliwości zachować całe założenia o charakterze parkowym w rękach jednego właściciela.

30. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE

W gminie Rudna wyznaczono tereny zamknięte dla terenów przez które przebiegają linie kolejowe nr 273 oraz 289. Tereny zamknięte zostały określone na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”. Dla tych terenów ustala się granice stref ochronnych w odległości 10 m od granic terenów zamkniętych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się powiększenie zasięgu stref ochronnych dla terenów zamkniętych linii kolejowych. Brak jest na terenie gminy stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

31. UZDROWISKA

Na obszarze Gminy Rudna nie wyznaczono obszaru uzdrowiska, obszaru ochrony uzdrowiskowej ani ich stref ochronnych.

32. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY ZAINSTALOWANEJ WIĘKSZEJ NIŻ 500 KW

1. Na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wskazuje się rozmieszczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW
2. Na obszarach, o których mowa w pkt 1:

- 1) zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych;
- 2) w odniesieniu do paneli fotowoltaicznych zaleca się, by charakteryzowały się one wysokim poziomem absorpcji promieni słonecznych;
- 3) zaleca się stosowanie zabezpieczeń mających na celu eliminację ewentualnej uciążliwości zakładów produkcji energii w postaci ograniczania barier w przemieszczaniu się małych zwierząt na terenie oraz pomiędzy terenem produkcji energii a terenami sąsiednimi.

33. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJĘ OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m² ORAZ POWYŻEJ 400 m²

Na obszarze Gminy Rudna nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m² dopuszcza się w obrębach geodezyjnych Rudna i Chobienia na terenach oznaczonych symbolami: „P”, „UP”, „MWU” i „MP”.

34. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM

34.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze Gminy Rudna obowiązuje 60 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Znaczna część tych planów została sporządzona w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, z późn. zm.). Są to jednak w większości plany miejscowe obejmujące małe obszary – zwykle dla pojedynczych działek. Pozostałe plany miejscowe sporządzono w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Tabela 53. Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Rudna.

L.p.	Nazwa planu	Nr Uchwały Rady Gminy Rudna	Zakres opracowania/ Aktualna powierzchnia obowiązująca
1.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalnej we wsi Chełm (część działki nr 112/2)	XXX/189/97 15 września 1997 r.	część działki nr 112/2 we wsi Chełm Pow. 0,1903 ha
2.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Chełm (część działki nr 90)	XXX/190/97 15 września 1997 r.	część działki nr 90 we wsi Chełm Pow. 3,7202 ha
3.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalnej we wsi Ciechłowice (część działki nr 132/4)	XXX/193/97 15 września 1997 r.	część działki nr 132/4 w Ciechłowicach Pow. 0,2802 ha
4.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Ciechłowice (część działki nr 100)	XXX/194/97 15 września 1997 r.	część działki nr 100 w Ciechłowicach Pow. 0,6337 ha
5.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Ciechłowice (działka nr 114)	XXX/195/97 15 września 1997 r.	działka nr 114 w Ciechłowicach Pow. 1,4232 ha
6.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Ciechłowice (działka nr 121)	XXX/196/97 15 września 1997 r.	działka nr 121 w Ciechłowicach Pow. 1,8664 ha
7.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Ciechłowice (działka nr 123/2)	XXX/197/97 15 września 1997 r.	działka nr 123/2 w Ciechłowicach Pow. 1,5293 ha
8.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Gwizdanów (część działki nr 15/1)	XXX/198/97 15 września 1997 r.	część działki nr 15/1 w Gwizdanowie Pow. 1,7044 ha
9.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalnej we wsi Kliszów (działka nr 142/2)	XXX/200/97 15 września 1997 r.	działka nr 142/2 w Gwizdanowie Pow. 0,1836 ha
10.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Naroczyce (część działki nr 140)	XXX/203/97 15 września 1997 r.	działka nr 140 w Naroczycach Pow. 1,8978 ha

11.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalnej we wsi Naroczycze (działka nr 263)	XXX/206/97 15 września 1997 r.	działka nr 263 w Naroczycach Pow. 0,5800 ha
12.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu rekreacyjno - sportowego we wsi Olszany (działki nr 358/2 i 358/4)	XXX/208/97 15 września 1997 r.	działki nr 358/2 i 358/4 w Olszanach Pow. 0,3408 ha
13.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu mieszkalnictwa i usług we wsi Radomiłów (działka nr 112)	XXX/209/97 15 września 1997 r.	działka nr 112 we wsi Radomiłów Pow. 0,9046 ha
14.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu rekreacyjno-sportowego we wsi Stara Rudna (działka nr 99)	XXX/214/97 15 września 1997 r.	działka nr 90 w Starej Rudnej Pow. 0,3864 ha
15.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu rekreacyjno-sportowego we wsi Wądroże (działki nr 236 i 279)	XXX/216/97 15 września 1997 r.	działki nr 236 i 279 w Wądrożu Pow. 0,6003 ha
16.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu rekreacyjno-sportowego we wsi Wysokie (działka nr 28)	XXX/217/97 15 września 1997 r.	działka nr 28 w Wysokiej Pow. 0,3258 ha
17.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów rozwojowych w Rudnej; działki nr 137/1, 137/2, 137/3, 137/4, 137/5, 1/186, 2/12, 2/11, 135, 134/3, 132, 129/2, 129/4 i 130 z obrębu Stara Rudna oraz nr 133, 136/1, 136/2, 323/2 – 323/6, 323/9, 323/16 – 323/20, 323/30, 323/32, 323/34, 323/35 z obrębu Brodów	XXXIV/253/98 20 marca 1998 r.	działki nr 137/1, 137/2, 137/3, 137/4, 137/5, 1/186, 2/12, 2/11, 135, 134/3, 132, 129/2, 129/4 i 130 z obrębu Stara Rudna oraz nr 133, 136/1, 136/2, 323/2 – 323/6, 323/9, 323/16 – 323/20, 323/30, 323/32, 323/34, 323/35 z obrębu Brodów Pow. 3,7144 ha
18.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wysypiska odpadów komunalnych i przemysłowych dla Gminy Rudna i Huty Miedzi „Cedynia” w Orsku	XXXIV/254/98 20 marca 1998 r.	działki nr 179/5 i 182/3 we wsi Chełm Pow. 3,1812 ha
19.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego historycznego układu staromiejskiego Chobieni	28 kwietnia 1998 r.	Pow. 1,1493 ha

20.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu mieszkalnictwa we wsi Ciechłowice (część działki nr 66)	V/26/98 31 grudnia 1998 r.	część działki nr 66 w Ciechłowicach Pow. 0,0166 ha
21.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Naroczycze (działka nr 2)	V/29/98 31 grudnia 1998 r.	działka nr 2 w Naroczycach Pow. 1,4433 ha
22.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu działki nr 91/9 we wsi Nieszczyce	V/30/98 31 grudnia 1998 r.	działka nr 91/9 w Nieszczytach Pow. 1,7540 ha
23.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu leśnego we wsi Wądroże (działka nr 24/1)	V/32/98 31 grudnia 1998 r.	działka nr 24/1 w Wądrożu Pow. 1,8502 ha
24.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu wału przeciwpowodziowego we wsi Chełm	XXI/155/2000 30 czerwca 2000 r.	Pow. 6,0980ha
25.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zieleni publicznej we wsi Naroczycze (działka nr 209)	XXI/159/2000 30 czerwca 2000 r.	działka nr 209 w Naroczycach Pow. 0,4983 ha
26.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalno-usługowej we wsi Nieszczyce (działka nr 91/4)	XXI/160/2000 30 czerwca 2000 r.	działka nr 91/4 w Nieszczytach Pow. 0,9064 ha
27.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zbiornika przeciwpożarowego z zielenią towarzyszącą we wsi Nieszczyce (działka nr 110/2)	XXI/161/2000 30 czerwca 2000 r.	działka nr 110/2 w Nieszczytach Pow. 1,0790 ha
28.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej we wsi Studzionki (działka nr 93)	XXI/162/2000 30 czerwca 2000 r.	działka nr 93 w Studzionkach Pow. 0,1249 ha
29.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zbiornika przeciwpożarowego z zielenią towarzyszącą we wsi Studzionki (działka nr 169/8)	XXI/163/2000 30 czerwca 2000 r.	działka nr 169/8 w Studzionkach Pow. 1,0228 ha
30.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej we wsi Wysokie (część działki nr 247)	XXI/164/2000 30 czerwca 2000 r.	część działki nr 247 we wsi Wysokie Pow. 0,2546 ha

31.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Naroczyce	XXVII/209/2000 28 grudnia 2000 r.	Naroczyce Pow. 41,6978 ha
32.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Brodów	XXVII/210/2000 28 grudnia 2000 r.	Brodów Pow. 0,1338 ha
33.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Gawrony	XXVII/212/2000 28 grudnia 2000 r.	Gawrony Pow. 1,1026 ha
34.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Górzyn	XXVII/213/2000 28 grudnia 2000 r.	Górzyn Pow. 1,1445 ha
35.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Gwizdanów	XXVII/214/2000 28 grudnia 2000 r.	Gwizdanów Pow. 0,6890 ha
36.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Gwizdanów	XXVII/215/2000 28 grudnia 2000 r.	Gwizdanów Pow. 1,4526 ha
37.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Kębtów	XXVII/216/2000 28 grudnia 2000 r.	Kębtów Pow. 0,7847 ha
38.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Nieszczyce	XXVII/219/2000 28 grudnia 2000 r.	Nieszczyce Pow. 0,1293 ha
39.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Radoszyce	XXVII/220/2000 28 grudnia 2000 r.	Radoszyce Pow. 2,3945 ha
40.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Radoszyce	XXVII/221/2000 28 grudnia 2000 r.	Radoszyce Pow. 4,8310 ha
41.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna w obrębie Stara Rudna	XXVII/223/2000 28 grudnia 2000 r.	Stara Rudna Pow. 0,9603 ha
42.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru szczególnej ochrony przyrody „Naroczycki Łęg”	XXVII/224/2000 28 grudnia 2000 r.	Naroczyce Pow. 180,1878 ha
43.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działki nr 64 część, we wsi Naroczyce, gmina Rudna	XXXV/308/2001 19 grudnia 2001 r.	działka nr 64 część, we wsi Naroczyce Pow. 0,8782 ha

44.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działki nr 123/3 we wsi Radomiłów, gmina Rudna	XXXV/309/2001 19 grudnia 2001 r.	działka nr 123/3 we wsi Radomiłów Pow. 7,4293 ha
45.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działki nr 57/5 we wsi Radoszyce, gmina Rudna	XXXV/310/2001 19 grudnia 2001 r.	działka nr 57/5 we wsi Radoszyce Pow. 0,3733 ha
46.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działki nr 415/1, 413/1, 400, 402, 393/1, 393/2, 393/4. 394/1 we wsi Radoszyce, gmina Rudna	XXXV/311/2001 19 grudnia 2001 r.	działki nr 415/1, 413/1, 400, 402, 393/1, 393/2, 393/4. 394/1 we wsi Radoszyce Pow. 10,7958 ha
47.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działki nr 13 część we wsi Stara Rudna, gmina Rudna	XXXV/315/2001 19 grudnia 2001 r.	działka nr 13 część we wsi Stara Rudna Pow. 0,0450 ha
48.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego działki nr 143/1 we wsi Stara Rudna i działki nr 786 we wsi Rudna, gmina Rudna	XXXV/317/2001 19 grudnia 2001 r.	działka nr 143/1 we wsi Stara Rudna i działka nr 786 we wsi Rudna Pow. 50,2852 ha
49.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla terenu dróg publicznych Brodów - Górzyn oraz Górzyn - Ciechłowice	XXXV/319/2001 19 grudnia 2001 r.	teren dróg publicznych Brodów - Górzyn oraz Górzyn – Ciechłowice Pow. 7,0926 ha
50.	Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rudna w obrębach Chobienia, Ciechłowice, Gwizdanów, Juszowice, Kliszów, Koźlice, Mleczno, Naroczyce, Nieszczyce, Radoszyce, Rudna, Rynarcice i Toszowice	IV/24/2002 30 grudnia 2002 r.	obręby: Chobienia, Ciechłowice, Gwizdanów, Juszowice, Kliszów, Koźlice, Mleczno, Naroczyce, Nieszczyce, Radoszyce, Rudna, Rynarcice i Toszowice Pow. 2,0864 ha
51.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obrębów Mleczno i Toszowice oraz terenów górniczych położonych w obrębie Mleczno	XXII/140/04 30 czerwca 2004 r.	obręby Mleczno i Toszowice oraz tereny górnicze położone w obrębie Mleczno Pow. 1612,9212 ha
52.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wybranych terenów z obrębów: Rudna, Wysokie, Chobienia w gminie Rudna	XXVII/180/04 17 grudnia 2004 r.	wybrane tereny z obrębów: Rudna, Wysokie, Chobienia Pow. 27,7171 ha
53.	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego obrębów Mleczno i Toszowice	XIV/145/2012 14 listopada 2012 r.	Pow. 0,3624 ha

	oraz terenów górniczych położonych w obrębie Mleczno, uchwalonego uchwałą nr XXII/140/04 Rady Gminy Rudna z dnia 30 czerwca 2004 roku dla działki nr 134 w obrębie Toszowice na terenie Gmina Rudna		
54.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części obrębu Chobienia, na terenie Gminy Rudna [Wyrok nr sygn. akt II SA/WR 574/13 Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu]	XVI/165/2012 28 grudnia 2012 r.	Pow. 215,1901 ha
55.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla terenów górniczych „Lubin I” i „Małomice I”, w rejonie strefy ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych „Kozłice I i II” w gminie Rudna	XXII/208/2013 17 września 2013 r.	Pow. 241,1046 ha
56.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla rozbudowy obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most” w granicach administracyjnych Gminy Rudna	XXVI/250/2014 20 marca 2014 r.	Pow. 1762,2228 ha
57.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obrębu Juszowice oraz fragmentów obrębów Kozłice i Rynarcice, położonych częściowo w granicach terenu górniczego w gminie Rudna	XI/84/2015 2 listopada 2015 r.	Pow. 0,0223 ha
58.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla linii elektroenergetycznej 2x400 kV relacji Czarna-Polkowice położonego w zasięgu terenu górniczego „Lubin-Małomice” w gminie Rudna	XVI/146/2016 17 czerwca 2016 r.	Pow. 26,5458 ha
59.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obrębu Juszowice oraz fragmentów obrębów Kozłice i Rynarcice, położonych częściowo w granicach terenu górniczego w Gminie Rudna	IV/22/2019 26 lutego 2019 r.	Pow. 1717,5021 ha

60.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części obrębu Rudna w Gminie Rudna	VIII/57/2019 25 lipca 2019 r.	Pow. 896,8767 ha
-----	---	----------------------------------	-------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Rudna.

34.2. Obszary, w stosunku do których podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu, a ich procedury nie zostały jeszcze zakończone

Gmina Rudna przystąpiła do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudna pod planowane farmy wiatrowe w obrębach: Rudna, Gawrony, Kęblów, Naroczyce, Górzyn, Olszany, Radomiłów, Brodów i Studzionki na terenie Gminy Rudna (Uchwała Nr XXXIII/244/10 z dnia 5 marca 2010 r.). Prace nad projektem zostały jednak zawieszone.

34.3. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym konieczne jest sporządzenie planów miejscowych dla:

- 1) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości – nie wyznaczono w Studium;
- 2) innych obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obejmujących grunty rolne i leśne wymagające zmiany przeznaczenia na podstawie zgody, o której mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych – w miarę potrzeb.

34.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Rudna docelowo planuje pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego całego obszaru gminy. Optymalną ścieżką osiągnięcia tego wskaźnika jest sporządzanie planów dla poszczególnych, całych obrębów ewidencyjnych. Jako pierwsze obręby zaleca się przyjąć Gwizdanów, Górzyn oraz Nieszczyce.

34.5. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach

1. Poprawa jakości i rozbudowa wałów przeciwpowodziowych i innych elementów hydrotechnicznych.

2. Poprawa jakości systemów melioracji gruntów użytkowanych rolniczo; odbudowa i budowa urządzeń małej retencji.
3. Wyposażenie zlewni cieków wpływających na teren Gminy Rudna w skuteczne rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem wód.
4. Wspieranie działań służących zwiększaniu lesistości na terenie Gminy Rudna oraz koordynacja polityki zalesień na obszarach sąsiadujących z gminą.
5. Wprowadzanie rozwiązań ograniczających uciążliwości i zagrożenia wywołane przez funkcjonowanie przemysłu miedziowego, w tym przez OUOW „Żelazny Most”; dotyczy to zarówno ochrony osadnictwa i środowiska przyrodniczego, jak i elementów infrastruktury technicznej i komunikacji, w tym w szczególności magistrali kolejowej relacji „Wrocław Główny – Szczecin Główny”.
6. Prowadzenie stałego, niezależnego od KGHM Polska Miedź S.A., systemu monitoringu wokół OUOW „Żelazny Most” i na terenach oddziaływania eksploatacji górniczej.
7. Zwiększenie liczby miejsc pracy w sąsiadujących ośrodkach miejskich, głównie w Lubinie, Głogowie i Polkowicach.
8. Poprawa jakości magistrali kolejowej państwowego znaczenia nr 273 (relacji: Wrocław Główny – Szczecin Główny) wraz z ograniczeniem jej uciążliwości i budową bezkolizyjnych dwupoziomowych skrzyżowań z drogami.
9. Poprawa jakości linii kolejowej nr 289 relacji Legnica – Rudna Gwizdanów.
10. Budowa drogi, o postulowanej klasie drogi głównej, wiążącej węzeł Kaźmierzów w Polkowicach na drodze S3 z mostem na Odrze w Ciechanowie (w okolicach miejscowości Radoszyce).
11. Budowa obejść drogowych na trasie drogi wojewódzkiej nr 323 wraz ze zmianą przebiegu odcinka trasy pomiędzy miejscowościami Rudna i Rynarcice.
12. Poprawa jakości dróg dla uzyskania przez nie parametrów określonych w niniejszym Studium.

13. Realizacja powiatowego, a w miarę możliwości także regionalnego systemu dróg rowerowych, z uwzględnieniem tras określonych w niniejszym Studium.
14. Koordynacja działań mających na celu zwiększenie znaczenia Odry jako szlaku wodnego, w tym o charakterze turystycznym, między innymi poprzez realizację sieci miejsc obsługi turystyki wodnej.
15. Rozbudowa systemu zaopatrzenia w gaz sieciowy.
16. Stworzenie systemu odbioru i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych specjalnych i niebezpiecznych, w tym pochodzących z gospodarstw domowych.
17. Uwzględnienie Gminy Rudna w ponadlokalnych programach, w tym m.in. w zakresie współpracy międzynarodowej, rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców w tym niepełnosprawnych.

35. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

Studium opracowano głównie w celu uporządkowania stanu planistycznego w gminie, rozumianego jako uzyskanie zgodności pomiędzy faktycznym stanem zainwestowania, a kierunkami rozwoju przestrzennego zawartymi w Studium, a także w celu poprawy warunków zamieszkiwania ludności – przy jednoczesnym wykorzystaniu, ale i ochronie, lokalnych zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Ponadto Studium sporządzono dla umożliwienia rozbudowy (nadbudowy) OUOW „Żelazny Most”. Wspomniana rozbudowa obiektu, zlokalizowanego w zachodniej części gminy, ma umożliwić dalsze prowadzenie eksploatacji rud miedzi przez KGHM Polska Miedź S.A., a zatem i dalsze funkcjonowanie przemysłu miedziowego zarówno na obszarze Gminy Rudna, jak i w całym regionie legnicko-głogowskim.

Dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru Gminy Rudna ocenić można jako zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi, tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. Układy osadnicze cechuje względny ład przestrzenny wyrażający się w architektonicznej jakości zabudowy i jej rozplanowaniu (występuje stosunkowo niewiele współczesnych realizacji, które by rażąco dysharmonizowały z otoczeniem), sposobach zagospodarowania większości posesji oraz w zachowaniu najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania przy usprawnieniu funkcjonowania układów, możliwości ich rozwoju przestrzennego oraz stworzeniu warunków dla sukcesywnej eliminacji lokalnie niekorzystnych przejawów tego zagospodarowania, w szczególności w środowisku przyrodniczym i krajobrazie. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto podstawową zasadę nierozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów) poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodawaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych (utrzymanie kontinuum tych układów).

Dla utrzymania ładu przestrzennego należy niezwłocznie przystąpić do sporządzania kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wiele wydawanych decyzji o warunkach zabudowy jest niezgodnych z określonymi w Studium kierunkami zagospodarowania, co prowadzi do chaosu przestrzennego.

Założono mocny rozwój miejscowości Rudna otwierając na inwestycje jej południową i północną część. Kolejne miejscowości o nowych, dużych rezerwach pod zabudowę mieszkaniowo-usługową to Koźlice, Toszowice, Rynarcice.

Znacząco zwiększono tereny z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej, a także teren zieleni objętej formami ochrony przyrody – uwzględniono już istniejące tereny zadrzewione i zakrzewione oraz połączono istniejące systemy leśne.

Z uwagi na potrzebę rozbudowy (nadbudowy) OUOW „Żelazny Most” wskazano też tereny związane z tą rozbudową. Dla rozbudowywanego i nadbudowywanego OUOW „Żelazny Most” w Studium ustalono nową maksymalną rzędną korony zapór.

W obrębie wszystkich miejscowości wyznaczono tereny przeznaczone dla obiektów sportowo-rekreacyjnych (tereny US) lub umożliwiono realizację tego typu obiektów w obrębie części osadniczych wsi (tereny MP).

Nowa edycja Studium otwiera duże przestrzenie pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy zainstalowanej większej lub równej 500 kW, przy czym zakazano lokalizacji urządzeń o wspomnianej mocy, wytwarzających energię z wiatru.

Znaczna część nowych terenów wyznaczonych pod zainwestowanie przewidziana była już w dotychczasowych dokumentach planistycznych – w Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla poprawy warunków i bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia powiązań komunikacyjnych gminy (zewnętrznych i wewnętrznych) określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg oraz wskazano (do wybudowania) nowe odcinki dróg. Dla umożliwienia rozbudowy OUOW „Żelazny Most” przewidziano przełożenie przebiegu drogi wojewódzkiej nr 323. Budowie tej winna towarzyszyć przebudowa układu dróg gminnych i powiatowych. Ponadto w Studium przewidziano budowę obejść drogowych miejscowości, przez które obecnie jest prowadzony ruch tranzytowy: Chobienia, Gawrony, Naroczyce, Rudna i Rynarcice. W Studium wyznaczono ponadto przebieg nowego połączenia drogowego pomiędzy węzłem Kaźmierzów na trasie drogi ekspresowej S3 w gminie Polkowice, a mostem na Odrze w okolicach Ciechanowa.

W zakresie elementów infrastruktury technicznej założono pełny standard wyposażenia terenów zainwestowanych. Ustalono również szereg działań z zakresu poprawy jakości i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej.

Dla zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną obiekty i tereny. Przy projektowaniu nowych elementów zagospodarowania uwzględniono natomiast występowanie cennych pod względem przyrodniczym obiektów i obszarów, aby w możliwie najmniejszym stopniu naruszyć wartościowe elementy środowiska przyrodniczego.

Rysunek 1. Granice Gminy Rudna na tle mezoregionów.....	15
Rysunek 2. Udokumentowane złoża oraz ustanowione obszary i tereny górnicze w rejonie Gminy Rudna.	23
Rysunek 3. RW6000121399 Odra od Bystrzycy do Baryczy w granicach Gminy Rudna.	26
Rysunek 4. RW60001015289 Kanał Południowy w granicach Gminy Rudna.	26
Rysunek 5. RW6000171398 Śłociec w granicach Gminy Rudna.	26
Rysunek 6. RW60001013952 Jasień w granicach Gminy Rudna.....	27
Rysunek 7. RW60001513949 Przychowska Struga w granicach Gminy Rudna.	27
Rysunek 8. RW60009152599 Rudna od źródła do Moskorzynki w granicach Gminy Rudna.....	27
Rysunek 9. RW6000015223 Kalinówka z Żelaznym Mostem w granicach Gminy Rudna.....	28
Rysunek 10. RW60001715269 Moskorzynka w granicach Gminy Rudna.....	28
Rysunek 11. RW60001716429 Szprotawa od źródła do Chocianowskiej Wody w granicach Gminy Rudna.	28
Rysunek 12. RW600010139299 Zimnica w granicach Gminy Rudna.....	29
Rysunek 13. Jednolite części wód podziemnych w rejonie Gminy Rudna.	31
Rysunek 14. Formy ochrony przyrody ustanowione w rejonie Gminy Rudna.	38
Rysunek 15. OUOW „Żelazny Most” rozbudowany o Kwaterę Południową przylegającą do Zapory Południowej Obiektu Głównego.	43

Tabela 1. Inwentaryzacja terenów i obszarów górniczych na obszarze gminy.....	20
Tabela 2. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin na terenie Gminy Rudna.	22
Tabela 3. Ocena stanu JCWPd.	32
Tabela 4. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na obszarze dorzecza Odry.....	32
Tabela 5. Udział gruntów rolnych i leśnych oraz użytków rolnych, nieużytków i gruntów pod wodami na obszarze Gminy Rudna (stan na 9.07.2022 r.).	33
Tabela 6. Pomniki przyrody powołane przez Radę Gminy Rudna.	39
Tabela 7. Zestawienie niearcheologicznych obiektów ujętych w rejestrze oraz w gminnej ewidencji zabytków z obszaru Gminy Rudna; stan na luty 2022 r.	47
Tabela 8. Wykaz stanowisk archeologicznych z obszaru Gminy Rudna, stan na luty 2023 r.....	64
Tabela 10. Stanowiska archeologiczne wyeksponowane w terenie.....	100
Tabela 11. Miejsce pamięci narodowej.	101
Tabela 12. Ruch naturalny ludności oraz migracje wewnętrzne i zagraniczne.....	108
Tabela 13. Dynamika zmian liczby mieszkańców gminy w latach 2005-2021, według faktycznego miejsca zamieszkania, stan na 31 grudnia.	108
Tabela 14. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy w latach 2005-2021.	109
Tabela 15. Zmiana współczynnika feminizacji w gminie w latach 2005-2021, według faktycznego miejsca zamieszkania.	111
Tabela 16. Zmiany funkcjonalnej struktury ludności gminy oraz wskaźnik obciążenia demograficznego.	111
Tabela 17. Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gminy Rudna, powiatu lubińskiego oraz województwa dolnośląskiego w roku 2021.....	112
Tabela 18. Przeciętne dalsze trwania życia w 2021 r.....	114
Tabela 19. Nowo budowane mieszkania oddane do użytku w gminie Rudna.....	117
Tabela 20. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania.	118
Tabela 21. Standardy powierzchniowe mieszkań w 2020 r.....	118
Tabela 22. Standard wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne.....	119
Tabela 23. Placówki oświatowe w gminie Rudna.	120
Tabela 24. Zestawienie liczby ośrodków edukacyjnych, liczby dzieci/uczniów oraz miejsc w placówkach w gminie Rudna w latach 2010-2020.	121
Tabela 25. Świadczenia przyznane w zakresie zadań zleconych gminy w 2021 roku na terenie Gminy Rudna.	126
Tabela 26. Programy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej.	126
Tabela 27. Cmentarze czynne na terenie gminy Rudna.	129
Tabela 28. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne w Polsce, w województwie dolnośląskim oraz w podregionach województwa dolnośląskiego, w powiecie lubińskim i w gminie Rudna.....	132
Tabela 29. Liczba i udział podmiotów gospodarki narodowej w Polsce, w województwie dolnośląskim, w podregionach województwa dolnośląskiego, w powiecie lubiński oraz w gminie Rudna w 2021 r.	133
Tabela 30. Wartość dodana brutto według sektorów gospodarki w Polsce, w województwie dolnośląskim, w podregionach województwa dolnośląskiego, w powiecie lubiński oraz w gminie Rudna w 2020 r.....	134

Tabela 31. Struktura branżowa podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD; stan na 2021 r.	139
Tabela 32. Gospodarstwa rolne w ujęciu ilościowym i powierzchniowym w Polsce, w województwie dolnośląskim i jego podregionach, w powiecie lubińskim i w gminie Rudna; stan na 2020 r., Powszechny Spis Rolny.	142
Tabela 33. Podmioty gospodarki narodowej w sekcji A (PKD) oraz udział podatku leśnego.....	143
Tabela 34. Grunty leśne w Polsce, w województwie dolnośląskim, w podregionie legnicko-głogowskim, w powiecie lubińskim i w gminie Rudna; stan na 2021 r.	145
Tabela 35. Struktura własności gruntów (dane na 2011 r. oraz na 2022 r.).	148
Tabela 36. Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drogach wojewódzkich (2010 r.).	151
Tabela 37. Zestawienie dróg powiatowych.	153
Tabela 38. Zestawienie dróg gminnych w gminie Rudna.....	154
Tabela 39. Miejsca dla lokalizacji przystani wodnych w gminie Rudna, w rejonie Odry.	160
Tabela 40. Struktura użytkowania gruntów na obszarze Gminy Rudna (stan na 9.07.2022 r.).	195
Tabela 41. Zmiana struktury użytkowania gruntów na obszarze gminy Rudna.	199
Tabela 42. Długość sieci wodociągowej w gminie Rudna w latach 2010-2021.	201
Tabela 43. Korzystający z sieci wodociągowej w roku 2010 i 2021 w województwie, powiecie i gminie Rudna.	205
Tabela 44. Woda dostarczona gospodarstwom domowym w gminie Rudna.	206
Tabela 45. Wskaźniki zużycia wody w gospodarstwach domowych w latach 2010-2021.....	207
Tabela 46. Rozwój sieci kanalizacyjnej w gminie Rudna w latach 2010-2021.	208
Tabela 47. Korzystający z kanalizacji sanitarnej w latach 2010-2021.	209
Tabela 48. Ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych z obszaru Gminy Rudna.	209
Tabela 49. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Rudna w 2021 r.	212
Tabela 50. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku w gminie Rudna.	215
Tabela 51. Zmiany długości całej czynnej sieci gazowej w województwie dolnośląskim, powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna.	218
Tabela 52. Korzystający z sieci gazowej w województwie dolnośląskim, powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna.....	219
Tabela 53. Zużycie gazu w województwie dolnośląskim, powiecie lubińskim oraz w gminie Rudna.	219
Tabela 54. Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Rudna. ..	303
Wykres 1. Dynamika zmian liczby ludności gminy w latach 2005-2021.	105
Wykres 2. Prognoza liczby ludności powiatu lubińskiego w latach 2015-2050 (GUS).	106
Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.	107
Wykres 4. Przeciętne trwanie życia osób w Polsce w latach 1960-2021.	113
Wykres 5. Udział ludności według struktury wieku dla Gminy Rudna, powiatu lubińskiego oraz województwa dolnośląskiego w roku 2021 r.	115
Wykres 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie Rudna.	116
Wykres 7. Dynamika zmian liczby mieszkań w latach 2005-2020.	116
Wykres 8. Nowo budowane mieszkania oddane do użytku w gminie Rudna.	117
Wykres 9. Struktura własności gruntów w gminie Rudna, stan na 2022 r.	149
Wykres 10. Podział użytków gruntowych w gminie Rudna.	196
Wykres 11. Podział gruntów rolnych w gminie Rudna.	197
Wykres 12. Podział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Rudna.	198
Wykres 13. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	204
Wykres 14. Udział poszczególnych kategorii odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Rudna w 2021 r.	213
Wykres 15. Udział poszczególnych kategorii w selektywnej zbiórce odpadów w gminie Rudna.	214